

*O mie
si una de
nopti*

Fol 10

O MIE ȘI UNA DE NOPTI
Volumul X

(Noptile 672-774)

Text integral
Traducere și note de Haralambie Grănescu
©Erc Press

Textul actualei versiuni reproduce ediția *Le livre des Mille nuits et une nuit*, traduction littérale et complète du texte arabe par le dr. *J. C. Mardrus*, Editions de la Revue Blanche, Paris, 1899, versiune coroborată cu traducerea în limba rusă *Kniga tâsiaci i odnoi noci*, perevod s arabskogo *M. A. Salie*, Gosudarstvennoe Izdatelstvo Hudojestvennoi Literaturî, Moskva, 1959, și cu traducerea în limba germană *Tausend und eine Nacht*, aus dem Arabischen übertragen von *Max Henning*, Druck und Verlag von Philipp Reclam Jun, Leipzig, 1895.

Iar Șeherezada spuse:

POVESTEA CU TÂNĂRUL NUR ȘI VITEAZA FRÂNCĂ¹

Mi s-a povestit, o, norocitul sultan, că a fost odată, în vechimea vremilor și în curgerea timpilor și a clipelor, în țara Egiptului, un om dintre oamenii de vază, pe care îl chema Cunună² și care își trecuse viața călătorind pe uscat și pe mări, prin insule și prin pustiuri, și prin tărâmurile cunoscute și necunoscute, fără vreo teamă nici de primejdii, nici de osteneli, nici de necazuri, și înfruntând amaruri atâta de năprasnice încât, numai ascultându-le, ar încărunți părul de-a binelea, chiar și pe capul țăncilor. Ci după ce a ajuns bogat, fericit și cinstit de toți, neguțătorul Cunună s-a lăsat de călătorii, ca să trăiască în saraiul lui, liniștit, stând în tihnă pe divan și cu fruntea încinsă de turbanul de moselină albă fără de pată. Și nimic nu-i lipsea pentru împlinirea dorințelor sale. Întrucât iatacurile lui, haremul, dulapurile și sipeturile, pline cu bogății, cu haine de la Mordin, cu pânzeturi de la Baalbeck, cu mătăsuri de la Homs, cu arme de la Damasc, cu atlazuri de la Bagdad, cu marames de la Mossul, cu mantii de la Maghreb și cu chindiseli de la Ind, nu-și aveau perechea ca strălucire nici în saraiurile împăraților ori ale sultanilor. Și stăpânea o mulțime de robi, și negri și albi, și mameluci turci, și cadâne, și hadâmbi, și cai de soi ales, și catări, și cămile de la Bactriana, și dromadere sprintene la goană, și băieți de la Grecia și de la Siria, și fetișcane de la Circasia, și hadâmbi micuți de la Abisinia, și femei din toate țările.

Și-așa că era, fără de nicio îndoială, negustorul cel mai mulțumit și cel mai lăudat de pe vremurile lui.

Ci bunul cel mai de preț și cel mai strălucit de care se bucura negustorul Cunună era însuși fiul său, un flăcăiaș de paisprezece ani, care hotărât că era mai frumos, și cu mult încă, decât luna în cea de a paisprezecea zi a ei. Căci nimic, nici frăgezimea primăverii, nici ramura mlădie a arborelui ban, nici bobocul de trandafir, nici alabastrul cel străveziu nu se puteau asemui

cu gingășia răpitoarei lui tinereți, cu umbletul lui zarif, cu dulcile culori ale chipului său și cu albeața cea neprihănită a făpturii lui vrăjitoare. Și de altminteri poetul, stârnit de desăvârșirile sale, l-a și cântat așa:

*Prietenu-mi cel tânăr și-atâta de frumos
Îmi spune: „O, poete, ți-e harul cam sărac!”
Eu îi răspund: „O, doamne al meu, neîndoios,
În cazu-acesta-al nostru nici nu am ce să fac
Cu harul! Frumuseții îi ești cel mai chipos
Sultan – fără prihană în trupul tău răvac!
Ci – de-i cu-ngăduință să-nalț și eu prinos —
O, cât e de frumoasă, pe chipul tău cel drag,
Aluna ceea neagră, un bob întunecos
De chihlimbar, ce iese mai bine în vileag
Pe albul unei mese de marmoră, lucios!
Și ia uite ce spade stau gata de atac,
Din pleoapele-ți pornite la luptă, arțăgos,
Cu cei ce ca-n orbire nepăsătoare zac!”*

Iar un alt poet a spus:

*I-am întrebat, când i-am văzut buimaci,
În zarva luptei, căsăpind vârtos,
Pe cei care se omorau posaci:
„De ce atâta sânge dat prinos?”
Ei mi-au răspuns crunți: „Pentru ochii dragi
Ai unui flăcăiandru prea frumos!”*

Iar un al treilea a spus:

*Veni la mine singur,
Veni în ospetie.
Și când văzu cum tremur
Și cum mă înfior,
Îmi spuse: „Ce-i cu tine?
Ți-e rău, cumva?” Și mie,
Simțind că ard de dor,
Atâta doar, cu spaimă,*

*Pe limbă fu să-mi vie,
Și îngăimai de zor:
„Săgețile acelea,
Vai, dă-le în pustie,
Săgețile acelea
Din ochii tăi – că mori”*

Iar un altul a spus:

*Și lune și gazele au venit
Să se măsoare-n nuri și-n frumusețe
Cu el. Ci eu le-am spus atunci cinstit:
„Gazelelor, fugiți, nu fiți semețe,
Căci nu e chip să vă asemuiți
Cu puiu-acesta zvelt de căprioară!
Iar voi, o, lune, nu vă mai trudiți,
Căci frumusețea lui nu se măsoară!”*

Iar un altul a spus:

*Zarif flăcău! Din negru-i păr
Și albul frunții lui, să știi,
Se-mbracă lumea, -ntr-adevăr,
Pe rând, în noapte și în zi.
Dar ia priviți cu luare-aminte
Și alunița-i din obraz! —
Ca și bujorul, când aprinde
Împurpuratul lui atlas,
Și-mpodobește mândra-i floare
Cu bumbul mic și negricios,
Prin care mai aprins apare
Și care-l face mai frumos!*

Iar un altul a spus:

*Se limpezește apa frumuseții
Doar de-i atinge limpezimea feții!
Și de la pleoapele lui iau săgeți
Arcașii care vor să-i săgeteze,*

În inimă, pe cei de el iubeți!
Ci mai cu seamă trei virtuți alese
Să-i fie lăudate-n vieți de vieți:
Întâi, ah, frumusețea lui; apoi,
Zarifu-i trup, cu mlădiosul boiu;
Și-n urmă, dragostea ce-i purtăm noi!

Veșmintele-i ușoare-abia-nfășoară
Întreaga-i strălucire de comoară.
Așa cum norii străvezii abia
Ascund oleacă fața lunii pline,
Ca și mai mândră să se-arate ea!
Ci mai cu seamă trei virtuți depline
Să fie lăudate-n cinstea sa:
Acele mult prea străvezii veșminte,
Frumosul trup ce-n ele se cuprinde,
Și dragostea mea mare și fierbinte!

Ah, negrii îi sunt ochii de cărbune,
Și neagră-i pata gingașei alune
Ce-i râde pe obrazul drag-podoabă!
Atât de negre și de dulci sunt ele,
Încât se zbate inima mea, roabă.
Și curg de-a valma lacrimile-mi grele
Din care focul dorului se-adapă.
Să fie lăudate, ah, de-a pururi,
Și-aceste lacrimi, și-aceste huzururi,
Și-atâtea frumuseți fără cusururi!

Și fruntea lui, și chipul lui vrăjit,
Și trupul meu, de patimi chinuit,
Se-asemuie cu cornul mândru-al lunii
Ah, ele pentru strălucirea lor,
Iar trupul meu, în care ard cărbunii,
Prin faptul că, topit de lungul dor,
S-a-ncovoiat ca-n ceasul rugăciunii.
Așa încât, și până peste poate,
Ah, pururea să-i fie lăudate

Desăvârșirile acestea toate!

*Luminile ochilor lui, chiar dacă
I s-au făcut sângelei meu bărdacă,
Nu se-nroșesc, oricât potop ar strânge,
Și nu știu cum de pot rămâne-așa —
Oricât m-aș zbuciuma și-oricât aş plânge —
Duiioase, moi, dulci, ca de catifea,
În care nu se vede-un strop de sânge.
De trei ori, dar, cu-naltă bucurie,
Slăvite, și acuma și-n vecie,
Luminile ochilor lui să fie!*

*Nu-mi stinse jarul și amara sete
Decât în ziua când, pe îndelete,
Cu buzele și zâmbetu-i frumos
Îmi dăruî tot ce-mi visam anume.
Iar eu, în schimb, să-i fie de folos,
Îi dăruiesc tot ce am eu pe lume,
Și dacă ia ce-i dau, sunt bucuroși:
Avere, rosturi, suflet, viață, nume!
De-a pururi lăudate-i fie, dară,
Și buzele-i aprinse ca de pară
Și zâmbetele lui ca de fecioară!*

Iar un alt poet, printre cei fără de număr care l-au cântat, a spus:

*Cu arcurile-ncovoiate
Ce-i stau ochilor lui de straje;
Cu ochii-i care-aruncă sulii
Din vrăjitoarele ocheade;
Cu agerele iatagane
Ale priviri-i ucigașe;
Cu-nfățișarea-i fără seamăn;
Cu mult zarifele lui nade;
Cu pletele-i ca noaptea neagră;
Cu uitătura lui cea blândă
Ce-ți fură somnul și domnește*

*Peste-a iubirii-mpărăție;
Cu cârlionții-i de pe frunte,
Ca niște scorpioni ce-mplântă
Veninul deznădejdi-n inimi;
Cu trandafirii ce-și îmbie
Roșeața-n crinii dați în floare
De pe obrajii lui senini;
Și cu acele dulci rubine
Ce-i ard pe buze-n zâmbet moale;
Cu dinții lui – mărgăritare
Bătute-n patimi și în chin;
Și cu suavele miresme
Care-l înfășură-n petale;
Cu undele de vin și miere
Ce-i umplu gura când vorbește;
Cu mijlocu-i mlădiu ca ramul;
Cu mersul lui ca un alint;
Cu-mbelșugatu-i spate jalnic
Care, și când se odihnește,
Și-n mers grăbit, la fel se-arată,
Aceleași frumuseți rotind;
Cu pielea-i de caisă dulce,
Cu nurii care pași-i poartă;
Și cu purtările-i blajine;
Cu-nmiresmatele-i cuvinte;
Și cu obârșia-i înaltă;
Cu-averea-i; cu aleasa-i soartă;
Cu toate-aceste daruri rare,
Jur că nici soarele-n amiază
Nu strălucește precum chipu-i
Strălucitor și fără pată;
Iar luna nouă când răsare
Nu-i, cât ar fi de luminoasă,
Decât o așchie desprinsă
Din unghia lui minunată!*

Ca răsuflarea-i aromită

*Nici mirosul de ambră nu-i;
Iar boarea-mbălsămată-a serii
Se-mbălsămează-n părul lui!*

Or, într-o zi, pe când copilandrul cel minunat, fiul lui Cunună neguțătorul, ședea în prăvălia tatălui său, câțiva tineri, prieteni de-ai lui, veniră să stea la taifas cu el, și îl poftiră...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și doua noapte

Spuse:

...câțiva tineri, prieteni de-ai lui, veniră să stea la taifas cu el, și îl poftiră să meargă în plimbare la o grădină a unuia dintre ei, și îi spuseră:

— O, Nur, ai să vezi ce frumoasă este grădina aceea!

Și Nur le răspunse:

— Vreau să merg! Ci, mai întâi, trebuie să-mi cer îngăduință de la tatăl meu.

Și se duse la tatăl lui să-i ceară îngăduința. Iar neguțătorul Cunună nu avu de ce să fie împotrivă și, dându-i lui Nur învoirea, îi mai dăruî, pe deasupra, și o pungă plină cu galbeni, ca să nu fie la cheremul prietenilor lui.

Atunci Nur și cu ceilalți băieți încălecară pe catări și pe măgari și se duseră la o grădină în care se afla tot ce putea să bucure ochii și să îndulcească gura. Și intrară în grădină, pe o poartă boltită, frumoasă ca poarta raiului, zidită din rânduri de cărămizi de marmură de felurite culori, și adumbrită de vițe de vie agățătoare, pline cu ciorchini roșii și negri, albi și aurii, întocmai cum a spus poetul:

*O, ciorchini de struguri, doldora de vin,
Negri precum corbii, dulci ca un sorbet,
Printre frunze late bobul vostru plin
Pare-un deget tânăr, neted și boghet!*

*Ni-i beția voastră dată să dezmiere:
Și când stați pe coarde, sărutați de soare,
Frumusețea voastră sufletul ni-l pierde,
Și când vă strivește teascu-n zdrobitoare,
Și vă schimbă-n mierea cea îmbătătoare.*

Și, pe când intrau, văzură sus, pe fruntea acelei porți boltite, stihurile
acestea, săpate în litere frumoase de azur:

*Vino, prietene, de vrei
Să te îmbeți de frumusețe!
Sunt o grădină cum nu-i alta!
Te-aștept în prag, să-ți dau binețe!
Și inima-ți are să-și uite
Aici necazurile toate,
La răcoroasa mângâiere
A adierii ce străbate
Cărările-mi cu umbră moale,
Și la priveliștea vrăjită
A florilor ce mă îmbracă
În haina lor ca-ntr-o ispită,
Și care râd înveselite
În falnicele lor petale.
Cu dărnicie ceru-și varsă
Din plin belșugurile sale,
În pomii mei cu crengi plecate
Sub greul roadelor peșchir.
Și ai să vezi cum legănate
Sub degetele de zefir
Voioase joacă și dansează
În aer crengile subțiri,
Și cum duioasele Pleiade
Cu mâinile strălucitoare,
Aruncă ploaia lor de aur
Și norii de mărgăritare.
Și dacă, obosind deodată
De joaca lui prin crengi, zefirul
Le lasă, ca s-alinte unda
Pâraielor care-și torc firul
Și care-i ies voioase-n cale,
Le lasă și pe ele-apoi
Și fuge să-mi sărute gingaș
Pe gură fiorile-n zăvoi.*

După ce trecură de poarta aceea, îl zăriră pe paznicul grădinii stând la umbră, sub bolta foșnitoare de viță, și frumos ca îngerul Rizwan, cel care păzește comorile raiului. Și paznicul se ridică în cinstea lor și le ieși înaintea, și, după salamalecurile și urările de bun venit, îi ajută să descalece din șei, și țină să le slujească el însuși de călăuză, ca să le arate, în toate amănuntele, frumusețile grădinii. Și copiii putură astfel să admire și apele cele frumoase care șerpuiau printre flori și nu le părăseau decât cu părere de rău, și crângurile grele de miresme, și pomii osteniți de giuvaierurile lor, și păsările cântătoare, și tufărișurile înflorite, și copăceii cu mirodii, și tot ceea ce făcea din acea grădină minunată un colț rupt din grădina raiului. Dar ceea ce îi încântă mai presus de toate cuvintele, fu priveliștea, ce nu-și avea nicăieri asemuire, a vrăjiților pomi roditori, cântați rând pe rând de toți poeții, așa cum aduc mărturie aceste câteva stihuri dintre mii de stihuri:

RODIILE

*Frumoasă-i haina-n care stați sclipind,
Dulci rodii abia-ntredeschise, mine
De-nflăcărate, gingașe rubine
Închise-n sipetele de argint.
Voi sunteți fermecate picături
Ale unui sânge fără de cusur!*

*O, rodii dulci, cu pielița subțire,
Ca niște feciorelnici, falnici bumbi,
Țâșnind din piept, ispititori și scumpi,
Și stârnitori de patimi și iubire —
Privindu-vă, pricep ce meșteșug
Pretinde o aleasă-arhitectură;
Iar de vă gust, ținându-vă în gură,
Mă vindec de oricare beteșug.*

MERELE

*Frumoaselor cu chip vrăjit,
O, mere dulci și-nmiresmate,
Surâsul vostru-nvăluit
În roșu și în galben poate*

*Să fie-oricând asemuit,
Prin roșul care îl străbate,
Cu un obraz de-ndrăgostit,
Plin de noroc și sănătate;
Iar galbenu-i ca un pălit
Obraz de-ndrăgostit, ce-l bate
Un nenoroc fără sfârșit!
Pe fața voastră-s adunate,
Deci, două semne, deslușit:
Și-al celui fericit în toate,
Și-al celui deznădăjduit!*

CAISELE

*Caise dragi, cu sâmburi minunați,
Cine-ar putea să pună la-ndoială
Desăvârșirea voastră numai fală?
Voi, când erați doar flori, v-asemănați
Cu stelele; acum, ca fructe pline,
Rotunde printre frunze, și-ntru tot
De aur, vă asemuiți, socot,
Cu niște sori gingași, cu pete line.*

SMOCHINELE

*O, albelor smochine, și negre, ca de soare,
Binevenite pe tablaua mea!
Îmi sunteți dragi ca albele fecioare
Ale Greciei; vă iubesc așa
Ca pe-ale Etiopiei fierbinți
Copile-ntunecate de dorinți.*

*O, voi, din toate, cele mai iubite!
Voi, care nu vă îndoiiți deloc
De dragostea-mi și dulcile-i ispite
Pe care le stârniți ca pe un foc,
Încât nici nu vă pasă cum arată
Făptura voastră pururea visată!*

Ah, dacă vă iubesc atât, și dacă
Atâtea doruri îmi stârniți în piept,
E pentru că eu știu să-mi fie dragă,
Așa cum alții nu știu, și-i nedrept,
Maturitatea voastră, dulci smochine,
O, voi, cele de-atâta taină pline!

Iubite dulci, cu fața numai cute
De-atâtea deziluzii câte-ați tras
Pe crengile de-amar de vânt bătute –
Și care v-a scris chinul pe obraz,
Ce dulci sunteți, și cât de-nmiresmate,
Ca florile de mușețel, uscate.

Și numai voi, dintre atâtea poame,
În clipa rară-a coaptelor dorinți,
O, voi, preadăruitelor cu-aroame,
Știți să lăsați, topindu-vă-ntre dinți,
Suavul strop îmbătător, pe care
L-ați zămislit din miere și din soare!

PERELE

O, tinere copile, o, candidе fecioare,
De must răcoritor și-arome pline,
Oleacă dulci, oleacă acrișoare,
Eline, sinaite, alepine,

Voi, care, legănându-vă sfioase,
Stați atârinate-n ramuri, dolofane,
Cu talii suple și cu șolduri grase,
Și așteptați, ca niște mari sultane,

Să vină-ndrăgostiții voștri-odată
Și gingaș de pe ramuri să vă strângă —
Să n-aveți teamă, vor veni îndată
Să vă culeagă, și vă și mănâncă!

Fie că sunteți galbene ori crude,

*Fie grășane, fie ascuțite,
Fie că singuratice și lude,
Fie perechi pe crengile-nfrunzite,*

*O, pere, voi veți fi întotdeauna
Pe gustul nostru! Carnea voastră pură,
Râvnită pururi, fragedă și bună,
Și care parcă se topește-n gură,
Întotdeauna are să ne pară
Uluitoare ca și-ntâia oară!*

PIERSICILE

*Cu strat de puf ne apărăm obrazul
De aerul prea crud ori prea fierbinte;
Din catifea ne-am întocmit veșminte,
Să ne-nvelească pielea ca atlazul.*

*Rotunde suntem, roșii ca de sânge,
Scăldate-n ne-ntinată feciorie;
De-aceea pielea noastră-i purpurie,
Și-atâta strălucire-n ea răsfrânge.*

*Deci cu toți dinții ia fără zăbavă
Și mușcă mierea-n carnea noastră strânsă;
Doar inima nu ne-o atinge însă,
Că ne-ar ucide dulcea ei otravă!*

MIGDALELE

*Dulce-mi șoptesc: „Sfioase și fecioare,
Noi în trei mantii verzi ne învălim,
Ca perlele-n cochilia lor tare.
Și-n miezul nostru, cât de dulci să fim
Și cât de-alese pentru cel în stare
Să spargă-asprimea noastră – ațerim!
Ne place să fim aspre și amare
Cât suntem încă tinere; dar știm
Că vârsta curge, și-ar fi de mirare*

*Tot aspre și fecioare să trăim;
Și-atunci deschidem inima în soare
Și, proaspătă, cu drag ne-o dăruim
Oricui o vrea, când trece pe cărare!”*

*Iar eu strigai: „O, gingașe migdale,
Mărunte giuvaiere și ispite,
Mă uit cum stați în verzile mantale,
Cu mare sfiiciune învălite,
Și puful vostru subțirel și verde
Îmi amintește dulcele obraz
Al unui copilandru ce mă pierde;
Iar ochii lui, pare că s-ar fi tras
Din cele două jumătăți prelungi
Ce-alcătuiesc întreaga-vă făptură;
Iar unghiile lui îmi par atunci
Croite pe măsura voastră pură.*

*Chiar necredința voastră e un har,
Căci chiar dacă-mpărțită-n două-adesă
Vi-i inima nehotărâtă – dar
Rămâne albă, fără ca să-i pese,
Și miezul ei stă pururea curat,
Ca perla în cochilia-i de jad.”*

JUJUBELE³

*Ia uite și jujubele-n ciorchine
Cum spânzură, ca niște clopoței
De aur, prinși la glezne de femei,
În lanț de flori, pe ramurile pline.*

*Sunt roadele copacului Sidrah.
Huriile se-alintă-n umbra lui.
Și falnic stă, cum niciun altul nu-i,
De-a dreapta lângă jețul lui Allah.*

Iar tablele lui Moise cândva

*Din lemnul lui s-au întocmit, săvai!
Și cele patru râuri sfinte-n rai
Purced chiar de la rădăcina sa!*

PORTOCALELE

*Sus pe colină, când zefiru-adie,
Se clatină-aromații portocali
Din ramurile toate-nfiorate,
Și râd din tot belșugul lor floral,
Și hohotesc din frunzele lor toate,
Cu foșnet dulce, acolo pe deal.*

*O, portocale, voi sunteți asemenea
Unor femei care și-au pus veșminte,
Croite din atlaz de aur roșu,
Pe tinerele trupuri, să se-alinte
Și să se-mpodobească fericite,
Ca-n zilele de sărbătoare, sfinte!*

*Flori după miros, fructe după gust,
Voi sunteți însă niște mingi de foc
În care-ați strâns răcoare de zăpezi!
Zăpezi ce-n foc nu se topesc deloc!
Un foc vrăjit, fiară de vâlvătăi,
Și cu zăpezi vrăjite la mijloc!
Iar când mă uit la pielea voastră coaptă,
La sclipătu-i vrăjit și nepătat,
Cum aş putea să nu-mi aduc aminte
De al iubitei zâmbet luminat,
De fetișcana cu obraji roșii,
De trupu-i ca de aur brobonat?*

LĂMÂILE

*Cu crengile-aplecate la pământ,
Lămâii se-ncovoie sub povara
Belșugului de roadă, fremătând.
Iar fructele lor, ce-nfioară nara,*

*Cățui de aur sub frunzișul blând,
Revarsă-n inimi vrăji îmbătătoare,
Și cu mireasma lor de abur sfânt
Dau sufletu-ndărăt celui ce moare.*

CHITRELE

*Privește-le: încep să dea în pârg
Și chitrele acestea! E-o zăpadă
Care se-mpodobește-acum de sârg
În haine de șofran; e, totodată,
Argintul ce se face aur tras;
E luna care se preschimbă-n soare.
O, chitre, voi baloane de topaz,
Pur chihlimbar, sâni tineri de fecioare,
O, chitre voi, o, chitre sclipitoare!...*

BANANELE

*Bananelor, cu forme îndrăznețe
Și carnea grasă ca o prăjitură,
Bananelor cu dulce piele pură
Ce ardeți ochii fetelor iubete,
Bananelor, când vă topiți în gură,
Ne vindecați de dor și de tristețe,
Și ne-mbătați precum o băutură!*

*Fie că spânzurați în mari ciorchini,
Lungi drugi de aur care greu apasă
Pe-ai mamei voastre umeri mult prea plini;
Fie că sub tavan, la noi în casă,
Vă pârguiți puțin câte puțin —
O, șipuri scumpe cu mireasmă-aleasă
Și gust cum altul nu e mai deplin,*

*Voi totdeauna știți să fiți pe plac
Și simțurilor noastre totodată
Și dorului după cel dus și drag!
Din toată poama dulce din livadă*

*Doar voi să scoateți inima-n vileag
Cu milă și privire-nduioșată
De-o văduvă cu doruri fără leac
Ori de-o femeie, biata, divorțată!*

CURMALELE

*Suntem copilele voinice
Crescute-n mândri palmieri,
Noi, oacheșele beduine
Blând legănate-n adieri
Ce fluieră prin părul nostru
Învăluindu-ne-n plăceri.*

*Iar tatăl nostru, sfântul soare,
Ne-a dat drept hrană, din pruncie,
Lumina lui fără de seamăn;
Și din adânc bogat de glie,
Ca de la sânul unei mame,
Am supt licoare și tărie.*

*Suntem iubitele cântate
De neamul corturilor, care
De veci trăiește-n libertate
Și care nici habar nu are
De-ale cetăților palate
Cu porți și strajă la intrare.*

*Ah, neamul slobod al pustiei,
Al costelivelor cămile,
Al iepelor nedomolite,
Al răpitoarelor copile,
Al iataganelor cumplite,
Și-al ospetiei fără sile!*

*Iar cel ce a gustat vreodată
Sub palmii noștri umbra dulce,
Acela numai anevoie
Din vraja noastră se mai smulge,*

*Și-ar vrea să-i adumbrim de-a pururi
Mormântu-n care-o să se culce!*

Or, acestea-s, printre altele sumedenii, câteva dintre stihurile despre fructe. Ci ar trebui o viață întreagă pentru a spune și versurile despre niște flori ca acelea care se aflau în acea grădină minunată, iasomii, hiacinte, crini de apă, mirți, maci, narcise și trandafiri de toate soiurile.

Însă paznicul grădinii îi și duse pe băieți, purtându-i pe alei, la un chioșc ascuns în mijlocul verdeții. Și îi pofti să intre acolo să se odihnească, și îi îmbie să șadă jos, împrejurul unui havuz, pe niște perne de atlas, rugându-l pe tânărul Nur să ia loc la mijloc. Și îi aduse, ca să-și răcorească fața, un evantai din pene de struț, pe care erau scrise...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și treia noapte

Urmă:

Și îi aduse, (ca să-și răcorească fața, un evantai din pene de struț, pe care erau scrise) aceste versuri:

*Aripă albă-s, și neostenită!
Înmiresmatele mele-adieri,
Care alintă fața-ndrăgostită,
Stârnesc ispita dulcilor plăceri,
Și-n umbra mea de simplu evantai
Guști revealea vântului din rai.*

Pe urmă tinerii, după ce își scoaseră caftanele și turbanele, începură să tăifasuiască și să înșire lafuri împreună, și nu mai puteau să-și desprindă privirile de pe frumosul lor prieten Nur. Iar paznicul le așternu chiar el masa, care fu cum nu se poate mai aleasă, cu fripturi de pui, de găște, de prepelițe, de porumbei, de potârnicchi și de miel umplut, fără a mai socoti coșurile cu fructe culese de pe ramuri. Și, după masă, tinerii se spălară pe mâini cu săpun înmiresmat cu mosc, și se șterseră cu ștergare de mătase chindisite cu aur.

Atunci paznicul intră cu un mănunchi minunat de trandafiri și zise:

— Se cuvine, o, prietenii mei, ca, până a vă desfăta cu băuturile, să vă pregătiți sufletul pentru bucurie cu aceste culori și miresme de trandafir.

Iar ei strigară:

— Adevărat spui, o, paznicule!

El zise:

— Așa-i! Nu vreau să vă dau însă acești trandafiri decât în schimbul preamăririi în stihuri închinată acestei flori minunate!

Atunci tânărul care era stăpânul grădinii luă coșul cu trandafiri din mâinile paznicului, își cufundă capu-n el, mirosi îndelung florile, pe urmă făcu un semn cu mâna cerând tăcere, și ticlui:

*Fecioară plină de miresme
Și-atât de rușinoasă-alt'dată
În tinerețea ta cuminte,
Când roșul mândrului obraz
Ți-l ascundeai cu sfiiciune,
De-un gând de foc cutremurată,
Sub verdele fără prihană
Al mânecilor de atlas,
O, floare peste flori domniță,
Ești ca sultana între roabe,
Și ca în ceata-i de războinici
Un tânăr și frumos emir!
În bumbul tău plin cu balsamuri
Parfumul lumii-ntregi încape,
O, floare pururi îndrăgită,
Boboc vrăjit de trandafir!
Petalele-ți întredeschise
Sub lina zării adiere
Sunt buzele unei cadâne
Dând să-l sărute pe cel drag!
În prospețimea ta curată,
Ești mai gingașă la vedere
Decât obrazul fără barbă
Al unui tinerel ravac;
Și-s ca un zâmbet de copilă
Podoabele-ți de foc, învoalte;
Iar sângele ce-ți colorează
Făptura de fecioară, viu,*

*Te face-asemeni aurorei
În razele-i de aur, calde,
Te face-asemeni unei cupe
Cu vin într-înşa purpuriu,
Te face-o salbă de rubine
Pe-o creangă pură de smaralde!
O, floare-aprinsă-a desfătării,
Dar care ştii să fii şi crudă
Când unii, cu grosolănie,
Te smulg din cuibu-ţi liniştit!
Pe-acea-i pedepseşti amarnic
Şi îi alungi cu mare ciudă,
Scoţând din tolba ta de aur
Săgeţi cu vârful ascuţit!
Ce minunată, ce zarifă,
Cât eşti de înveselitoare!
Cum ştii tu să-i vrăjeşti pe-acea
Cari, gingaşi, ştiu ce scumpă eşti!
Cum ştii să-mbraci atunci făptura-ţi
În rochii mult strălucitoare.
Şi, pentru ei, cum ştii, frumoaso,
Să capeţi aure cereşti.*

*Şi să rămâi iubita fără pată
De care nu te saturi niciodată!*

Când auziră această minunată laudă a trandafirului, tinerii nu-şi mai putură stăpâni încântarea şi scoaseră un potop de strigăte şi repetară laolaltă, legănându-şi capul:

*Şi să rămâi iubita fără pată
De care nu te saturi niciodată.*

Iar cel care îşi sfârşise imnul cel ticluit goli numaidecât coşul şi îi coperi cu trandafiri pe oaspeţii săi. Pe urmă umplu cu vin cupa cea mare şi o trecu apoi roată pe la toţi. Şi tânărul Nur, când îi veni rândul, luă cupa cu o oarecare stânjeneală; căci niciodată nu mai băuse vin, iar cerul gurii lui nu cunoştea gustul băuturilor dospite, aşa cum nici trupul lui nu cunoştea

atingerea cu femeia. Era fecior, într-adevăr, iar părinții săi, dat fiind anii tineri, încă nu-i dăruiseră nicio cadână, cum e obiceiul la cei bogați, care vor, înainte de însurătoare, să le dea deprindere și știință în aceste treburi, fiilor lor tinerei. Iar prietenii lui știau amănuntul despre fecioria lui Nur, și se învoiseră, poftindu-l la acea plimbare prin grădină, să-l dumirească în privința aceasta.

Așa că, atunci când îl văzură că ținea cupa și șovăia ca dinaintea unui lucru oprit, tinerii începură să râdă cu hohote nestăpânite, încât Nur, necăjit și, oarecum, umilit, duse până la urmă hotărât cupa la gură și o goli dintr-o sorbitură până la cel din urmă strop. Și tinerii, dacă văzură așa, scoaseră un strigăt de biruință; iar grădinarul cel iscusit veni lângă Nur, cu bărdaca umplută la loc, și îi zise:

— Bun temei ai, o, Nur, să nu te lepezi mai mult de licoarea aceasta scumpă a beției! Ea este mama virtuților, leacul împotriva tuturor necazurilor, tiriacul pentru toate relele trupului și ale sufletului! Săracilor le dă bogăție, fricoșilor curaj, slabilor putere și tărie! O, Nur, prietene al meu minunat, și eu sunt, și noi toți cei de aici suntem slujitorii și robii tăi! Ci ia cupa aceasta, rogu-te, și bea vinul acesta, care este mai puțin îmbățător decât ochii tăi!

Iar Nur nu putu să nu primească și, dintr-o sorbitură, goli cupa pe care i-o întinsese gazda sa.

Atunci aburul beției începu să i se învâlvoreze în cap; și unul dintre flăcăi strigă către gazdă:

— E bine așa, o, preabune prietene! Ci bucuria noastră n-ar putea să fie întreagă fără de cântecul și fără de glasul buzelor de femeie? Și nu știi vorbele poetului?...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și patra noapte

Spuse:

...Și nu știi vorbele poetului?

*Hai, să se treacă vinul, roată,
Și-n cupa mică și-n cea mare!
Prietene, ia, bea licoare
Din mâna asta minunată*

*A unei frumuseți ce pare
Ca luna plină, când se-arată!
Dar ca să poți goli pocalul,
Părându-ți mai ispititor,
Ascultă-un cântec plin de dor! —
Eu știu că totdeauna calul
Dat la adăp lângă izvor
Mult mai cu sete soarbe valul
Când i se fluieră ușor!*

Când auzi versurile acestea, tânărul stăpân al grădinii răspunse cu un zâmbet, pe urmă se ridică numaidecât și ieși din odaia în care petreceau, ca să se întoarcă pe dată ținând de mână o fetișcană îmbrăcată toată în mătase albastră. Or, fata aceea era o egipteană zarifă și minunat croită, dreaptă ca litera *alef*, cu ochi babilonieni, cu părul negru ca negurile, și albă ca argintul dintr-o mână sau ca o migdală descojită. Și era așa de frumoasă și așa de strălucitoare în rochia ei întunecată, că ai fi luat-o drept o lună de vară în toiul unei nopți de iarnă. Încât cum să nu fi avut niște sâni de fildeș alb, un pântec pe potrivă, niște coapse falnice și niște podoabe rotunde ca niște perne, și dedesubtul lor o minune moale, trandafirie și înmiresmată, asemenea unui săculeț pus într-un sipet mare? Și oare nu chiar despre egipteanca aceea va fi spus poetul:

*Ea trece mândră – ca o căprioară
Târând în urmă-i turmele de lei
Pe care lungi săgeți din ochii ei
I-a biruit acum întâia oară.*

*Frumoasa noapte neagră, de cărbune,
A părului, cu-ntunecatu-i rost,
Întinde peste ea, drept adăpost,
Un cort fără de stâlpi, un cort minune.*

*Cu mâneca-și ascunde, rușinată,
Calzi, trandafiri-i roșii din obraz.
Ci inimile totuși, ca-n extaz,
De ambra pielii sale se îmbată.*

Iar dacă și-ar da la o parte voalul

*Sub care-și adumbrește chipul pur,
Ce umilit te-ai temeni, azur
Al cerului curat cum e cristalul!*

*Voi, diamante pline de lucoare,
V-ați temeni atunci și voi la fel
Când ochii ei șagalnici de sub el
Ar răsări ca două pietre rare!*

Și tânărul stăpân al grădinii îi spuse fetișcanei:

— O, frumoasă domniță a stelelor, află că nu te-am poftit să vii în grădina noastră decât spre a-i face bucurie musafirului și prietenului nostru Nur, aci de față, și care ne cinstește astăzi, întâia oară, cu ospeția lui!

Atunci tânăra egipteancă se duse și șezu lângă Nur, aruncându-i o otheadă năprasnică; pe urmă scoase de sub izar un săcuț de mătase verde; și îl dezlegă și scoase din el treizeci și două de bucățele de lemn pe care le împereche două câte două, așa cum se împerechează bărbații cu femeile și femeile cu bărbații, și într-un sfârșit înjghebă o minunată alăută indienească. Și își suflecă mânecile până la coate, dezvelindu-și astfel încheieturile mâinilor și brațele, strânse alăuta la sân, așa cum își strânge o mamă copilul, și o pipăi cu unghiile degetelor. Și alăuta, la atingerea aceea, se înfioră și gemu cu vuiet; și nu putu să nu-și aducă aminte dintr-odată de obârșia și de menirea ei: își aminti de pământul în care fusese sădită ca arbore, de apele care o udaseră, de locurile unde crescuse în nemișcarea tulpinei sale, de păsările pe care le adăpostise, de toporarii care o retezaseră, de meșterul cel iscusit care o șlefuisese, de lustruitorul care o îmbrăcase în strălucire, de corabia care o adusese, și de toate mâinile cele frumoase prin care trecuse. Și, la amintirile acelea, gemu, și cântă dulce, și parcă răspundea pe limba ei cu melodiile legănate sub unghiile care o alintau:

*Am fost un arbor verde-odinioară,
Plin tot de frunze și privighetori;
Când îmi cântau, cu triluri ce-nfioară,
De dragoste, le legănam ușor.*

*Da, ele mi-au dat patima cântării!
Iar eu, ca-n vrajă, nici nu cutezam
Să-mi mișc o frunză doar în boarea zării,*

Și le-ascultam cu fiecare ram.

*Ci într-o zi o mână grea mă curmă
Și mă doboară-n huiet la pământ,
Și mă preschimbă, cum vedeți, pe urmă
În mica alăută care sunt.*

*Ci nu mă plâng de soarta mea – e bună!
Când unghiile gingașe mă prind,
Eu freamăt lung din fiecare strună,
Sub mâinile frumoase, dănțuind.*

*Drept plată a robiei mele toate,
Mă culc pe sânii fetelor, de foc,
Și-n brațe dulci de hurii parfumate
Ce mă cuprind duios peste mijloc.*

*Știu să vrăjesc cu limpedea-mi cântare
Prietenii iubiți, și să-i alin;
Ca trilurile de privighetoare,
Îmbăt fără paharnic, fără vin.*

După începutul acesta fără cuvinte, în care alăuta grăise într-un grai pe care numai sufletul îl pricepe, frumoasa egipteancă se opri o clipă din cântare pe urmă, întorcându-și privirile către tânărul Nur, cântă aceste stihuri, ținându-și tira cu alăuta...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și cincea noapte

Spuse:

...pe urmă, întorcându-și privirile către tânărul Nur, cântă aceste stihuri, ținându-și tira cu alăuta:

*Noaptea-i plină de lumină,
Pătimașul ei suspin,
Cum își cântă-ndrăgostitul
Al iubirii dulce chin.*

Ah, trezește-te! Deasupra
Vraja cerului senin
Sufletele ni le-mbată
Cu al fericirii vin,
Și în noaptea de lumină,
Când de farmec totu-i plin,
Sub sclipirea lunii blânde,
Vino, dragostea mea, vin'!
Teamă nici să nu ne fie
Să ne folosim de somnul
Celor vajnici și haini,
Să ne bucurăm în voie
De-ale dragostei lumini.
Noaptea nu e-ntotdeauna
Ca un falnic baldachin,
Plină de sclipiri de stele
Și miresme! Vino, vin'!
Oare nu ai, ca să-ți bucuri
Sfântul inimii alin,
Mirți și trandafiri de-a valma,
Flori de aur și rubin,
Și parfumuri care-mbată?
Oare nu ai, ca tain,
Toate cele patru haruri
Ce-ncunună un destin:
Un prieten, o iubită,
Bani la teșcherea, și vin?
Ce-ți mai trebuie pe lume,
Pentru-al bucuriei cin?
Nu mai zăbovi o clipă!
Folosește-acest festin!
Mâine totul va să piară!
Iată, ți se dă peșin
Cupa fericirii plină —
Ia-o, soarbe-o acum! Amin!

Când auzi stihurile acestea, tânărul Nur, beat de vin și de dragoste, aruncă niște priviri de flacăra înspre roaba cea frumoasă, care îi răspunse cu un zâmbet făgăduitor. El atunci se plecă înspre ea, mânat de dorință; și ea, pe dată, își împinse în el de-a binelea vârful sânilor, îl sărută între ochi și se lăsă toată în mâinile lui. Și Nur, supunându-se tulburării simțurilor și învâlvorării care îl cuprindea, își lipi buzele de gura copilandrei și o adulmecă întocmai ca pe un trandafir. Ci fata, chemată de privirile celorlalți băieți, se desprinse din această îmbrățișare dintâi a flăcăiandrului, spre a-și lua iar alăuta și ca să cânte:

*Pe frumusețea feței tale,
Pe-obraji-ți – strai de trandafiri —
Pe vinul scump al gurii tale,
Jur că tu ești, fără-ngrădiri,
Lumină pentru ochii mei, alint
Al pleoapei mele, și că doar pe tine,
Numai pe tine te iubesc cu jind,
O, viață, tu, a inimii din mine!*

Când auzi mărturisirea aceea arzătoare, Nur, răpit de iubire, ticlui și el la rându-i:

*O, tu, care te-arăți strălucitoare,
Ca o corabie de hoți pe mare,
Frumoaso cu priviri de șoim tâlhare,
O, fată dulce, strânsă-n cingătoare,
Cu gura-mpodobită, cum îmi pare,
De două șiruri de mărgăritare,
Și cu obraji trandafiri în floare
Dintr-o grădină-nchisă cu zăvoare,
O, tu, ce-ți lași a părului lucoare
Lungimea-ntreagă să și-o desfășoare,
În două despărțit de-acea cărare,
Lin unduind din creștet la picioare,
Și negru ca arapul tânăr care,
Scos la mezat, e gata de vânzare —
Tu, gând tiran al sufletului meu,
La care mă închin de-acum mereu,*

*Vederea doar a farmecelor tale
I-a și croit iubirii dreapta cale
În inima mea, și, ca-ntr-un tertip,
Mi-a zugrăvit cârmăzul ei pe chip
Și-mi mistuie acum, și-mi ia zălog
Ficatul ars de-al patimilor foc!
Ah, ție-aș vrea să-ți dau, de-ar fi să pot,
Și-averea mea, și sufletul, pe tot!
Iar dacă tu te-ai ridica să-ntrebi:
„Mi-ai dărui și somnul tău, și trebi?”
Eu aș răspunde: „Hotărât că da!
Și ochi-mi, vrăjitoareo, ți i-aș da!”*

Când tânărul stăpân al grădinii văzu starea în care se afla prietenul său Nur, socoti că venise clipa s-o lase pe egipteana cea nurlie să înceapă a-l învăța jocurile dragostei. Și le făcu semn băieților, care se ridicară unul câte unul și ieșiră din sala de ospăț, lăsându-l pe Nur singur-singurel cu egipteana cea frumoasă.

Când fetișcana se văzu singură cu frumosul Nur, numaidecât se și ridică în sus, dreaptă, și se despuie de podoabele și de hainele de pe ea, ivindu-se goală pe de-a-ntregul, și având drept izar numai pletele ei. Și se duse de se așeză pe genunchii lui Nur și îl sărută între ochi și îi zise:

— Află, o, ochi al meu, că darul este totdeauna pe măsura dărnicieii celui care îl dă. Or, ție, pentru frumusețea ta, și întrucât îmi place de tine, îți dau tot ce am! Ia-mi buzele, ia-mi limba, ia-mi sânii, ia-mi pântecul și tot ce vrei!

Și Nur primi darul cel minunat, și îi întoarse și el, în loc, un dar încă și mai minunat. Iar fetișcana, deopotrivă de fermecată și de uimită de dărnicia și de iscusința lui, îl întreabă, când sfârșiră:

— Și iacătă, o, Nur, prietenii tăi ziceau că erai fecior?

El spuse:

— Da, eram!

Ea spuse:

— Tare-i uluitor! Și ce priceput te-ai dovedit de la cea dintâi încercare a ta!

El spuse, râzând:

— Când izbești într-o cremene, totdeauna sar scânteii!

Și iacătă, în felul acesta, în vâlva de trandafiri de veselie și de desfătări sporite, tânărul Nur cunoscuse dragostea în brațele unei egiptence frumoase și sănătoase ca un ochi de cocoș, și gingașă ca o migdală descojită.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și șasea noapte

Spuse:

Și iacătă, în felul acesta, în vâlva de trandafiri de veselie și de desfătări sporite, tânărul Nur cunoscuse dragostea în brațele unei egiptence frumoase și sănătoase ca un ochi de cocoș, și gingașă ca o migdală descojită.

Or, așa îi fusese scris de la ursitoare că trebuia să fie pentru începutul învățăturii lui. Căci fără de aceasta, cum s-ar pricepe lucrurile încă și mai minunate care aveau să-i îndemne pașii pe calea cea dreaptă a vieții fericite?

Încât de îndată ce zbenguielele lor luară sfârșit, tânărul Nur se sculă, căci stelele începeau să sclipescă pe cer și răsuflarea lui Allah se ridica în vântul nopții. Și îi spuse fetișcanei:

— Cu îngăduința ta!

Și, cu toate rugămințile ei de a-l mai ține, flăcăul nu vroi să zăbovească, ci se duse de încăleacă pe catârul lui și se întoarse cât mai degrabă acasă, unde îl așteptau îngrijorați tatăl său Cunună și mama sa.

Or, de cum trecu pragul, maică-sa, plină de îngrijorare din pricina acelei întârzieri neobișnuite a fiului ei, alergă în întâmpinarea lui, îl strânse în brațe și îi spuse:

— Unde ai fost, scumpul meu, de-ai zăbovit atâta vreme departe de casă?

Ci, de îndată ce Nur deschise gura, maică-sa băgă de seama că e amețit de vin și îi simți duhoarea răsuflării. Și îi zise:

— Ah, Nur, păcătosule, ce-ai făcut? Dacă taică-tău are să simtă cum duhnești, e prăpăd!

Căci Nur, care dusesese bine beția cât timp stătuse în brațele egiptencei, fusese răzbit de aerul tare de afară, și mințile lui tulburate îl făceau să se clatine la dreapta și la stânga ca un bețiv. Încât maică-sa îl duse repede la patul lui și îl culcă, învelindu-l bine.

Ci, în clipa aceea, intră în odaie neguțătorul Cunună, care era un păstrător credincios al legii lui Allah ce-i oprește pe drept-credincioși să bea băuturi

dospite. Și când îl văzu pe fiul lui culcat, galben la față și pierit, o întrebă pe soția sa:

— Ce are?

Ea răspunse:

— Îl doare rău capul, din pricina aerului tare din grădina aceea unde i-ai îngăduit să se ducă la plimbare cu prietenii lui!

Și neguțătorul Cunună, cam necăjit de dojana ce i-o făcea soția și de durerea de cap a fiului său, se aplecă spre Nur ca să-l întrebe cum îi mai este; ci îi simți duhoarea răsuflării și, mâniat, îl zgâlțâi de mână și strigă:

— Cum, fiu dezământat? ai încălcat legea lui Allah și a profetului său, și cutezi să intri în casă fără a-ți curăța gura de ticăloșie?

Și îl certă așa, mai departe, cu asprime. Atunci Nur, care era beat de tot, fără să-și dea bine seama ce face, ridică mâna și îi trase tatălui său, negustorul Cunună, un ghiont care îl lovi în ochiul drept, și atâta de năprasnic, încât îl doborî la pământ. Iar bătrânul Cunună, peste poate de mâniat, făcu jurământ, pe despărțenia cu nevastă-sa, că de-a doua zi chiar are să-l alunge pe fiul său Nur, după ce are să-i taie mâna dreaptă. Pe urmă ieși din odaie.

Când auzi jurământul acela cumplit, împotriva căruia nu mai încăpea niciun fel de scăpare ori de leac, mama lui Nur își sfâșie hainele deznădăjduită și își petrecu noaptea toată bocindu-se și plângând la piciorul patului fiului ei cufundat în beție. Ci, întrucât treaba era amarnică, biata de ea, făcându-l să asude și să se ușureze cât mai mult, izbuti să-i împrăștie aburii vinului. Și cum flăcăul nu-și mai aducea aminte nimic din tot ce se întâmplase, îi povesti ea ce faptă săvârșise și jurământul cel cumplit al tatălui său Cunună. Pe urmă îi spuse:

— Vai de noi! acuma căințele sunt degeaba! Și nu-ți mai rămâne altă hotărâre să iei, până ce ursita o schimba fața lucrurilor, decât să pleci cât mai degrabă, o, Nur, din casa părintelui tău! Du-te, fiul meu, în cetatea Al-Iskandaria, și ia de colea o pungă cu o mie de galbeni și o sută de dinari! Când ai să sfârșești banii aceștia, ai să-mi ceri alții, numai să ai grijă să-mi dai de știre.

Și începu să plângă, sărutându-l.

Nur atunci, după ce vărsă și el la rându-i un potop de lacrimi de căință, agăță punga la brâu, își luă bun-rămas de la maică-sa, și ieși tainic din casă, îndreptându-se grabnic înspre portul Bulak și de acolo, pe Nil în jos, cu o corabie, până la Al-Iskandaria, unde coborî bine sănătos.

Or, Nur văzu că Al-Iskandaria era o cetate strălucită, locuită de niște oameni cu totul minunați și dăruită cu un aer foarte plăcut, cu grădini pline de roade și de flori, cu străzi frumoase și cu sukuri falnice. Și porni să străbată fermecat felurile mahalale din oraș și toate sukurile, unul după altul. Și cum trecea prin sukul osebit de plăcut al neguțătorilor de flori și de fructe...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și șaptea noapte

Spuse:

...Și cum trecea prin sukul osebit de plăcut al neguțătorilor de flori și de fructe, văzu un persan care trecea călare pe un catâr, având la spatele lui, pe spinarea catârului, o fetișcană minunată, cu înfățișarea ispitită și cu un mijloc de cinci palme pline. Era albă cum e ghinda în coaja ei, ca albișoara în heleșteu, ca o zerbo⁴ în deșert. Fața ei era mai orbitoare decât strălucirea soarelui, iar de sub straja arcurilor întinse ale sprâncenelor scăpărau doi ochi mari și negri, de obârșie babilonică. Și, prin pânza străvezie care o învăluia, se ghiceau în ea minunății fără de pereche pe lume: obrații lucitori ca satinul cel mai strălucit și presărați cu trandafiri; dinții care erau două șiraguri de mărgăritare; sâni drepti și împungători; șoldurile mlădioase; coapsele asemănătoare cu cozile durdulii ale oilor siriene, și adăpostind, către vârful lor de zăpadă, o comoară de neasemuit, și sprijinind un spate alcătuit întru totul dintr-un amestec de mărgăritare, de trandafiri și de iasomii. Slavă celui carele a zămislit-o!

Încât atunci când tânărul Nur o văzu pe tânăra aceea, care o întrecea în strălucire pe egipteana cea oacheșă din grădină, nu se putu opri să nu se ia după preafericitul catâr care o ducea. Și începu să meargă așa, după ea, până ce ajunseră la locul unde se afla târgul de robi.

Acolo persanul se dete jos de pe catâr și, după ce o ajută pe fată să descălece și ea la rându-i, o luă de mână și o înfățișă telalului, ca s-o strige spre vânzare. Și telalul, dând mulțimea la o parte, o pofti pe fetișcană să se așeze într-un jilț de fildeș împodobit cu aur, în mijlocul târgului. Pe urmă își plimbă privirile peste cei care îl înconjurau și strigă:

— O, neguțătorilor! O, cumpărătorilor! o, stăpânilor de bogății! târgoveți și beduini! o, lume care te afli împrejurul meu, mai aproape ori mai departe,

deschid mezatul! nicio ocară asupra aceluia care deschide mezatul! Prețuiți și roștiți-vă! Allah este Atotputernic și Atoateștiutor! Deschid mezatul!

Atunci veni în rândul din față un bătrân, care era starostele neguțătorilor din cetate, și dinaintea lui nimenea nu îndrăznea să ridice glasul spre a da mai mult. Și facu domol un ocol împrejurul jilțului pe care ședea fata și, după ce o cercetă cu mare luare-aminte, spuse:

— Încep mezatul cu nouă sute douăzeci și cinci de dinari!

Numaidecât telalul strigă cât îl ținea gura:

— Mezatul se începe la nouă sute douăzeci și cinci de dinari! O, începătorule! O, atoateștiutorule! O, darnicule! La nouă sute douăzeci și cinci de dinari ca preț de mezat pentru mărgăritarul cel fără de asemuire!

Pe urmă, cum nimenea nu vroia să mai ridice prețul, din cinstire față de preavrednicul staroste, telalul se întoarce către fetișcană și o întrebă:

— Primești, o, sultăniță a lunelor, să fii a preacinstului nostru staroste?

Și fata răspunse, de sub maramele ei:

— Nu cumva ești smintit, o, telalule, ori măcar lovit de vreo scrânteală la limbă, de-mi pui o întrebare ca asta?

Iar telalul, fâstâcit, întrebă:

— Și de ce, mă rog, o, sultăniță a mândrețelor?

Și fetișcana, dezvelindu-și într-un zâmbet mărgăritarele gurii, spuse:

— O, telalule, au nu ți-e rușine înaintea lui Allah și a bărbii tale, când vrei să dai fete de soiul meu unui babalâc ca acesta, matofit și neputinte, pe care nevastă-sa, fără de nicio îndoială, și nu numai o dată, l-o fi dodelit amarnic și plină de ciudă din pricina nevolniciei lui? Și nu știi că unui moșneag ca el i se potrivesc întocmai versurile poetului:

Am o zestre de ocară,

Fără vreo nădejde.

E făcută dintr-o ceară

Care se topește.

Și cu cât mă zbat mai tare,

Cu atât, greoaie,

Ca lovită de dogoare,

Și mai rău se-nmoaie.

Nu spun astea într-o doară!

Rea-i, și mișelească!

*Ea se stinge,
bunăoară,
Când să se
trezească*

*Blestemata!
Doar arare,
La vreun ceas
destoinic,
Când sunt
singur, mai
tresare
Într-un zel
războinic.*

*Ticăloasă-i și
avară
Când să se
arate
Darnică! Și
altfel, iară,
Risipind de
toate,*

*Când mai
bună-ar fi, îmi
pare,*

*O economie!
Ah, scârbavnica! E-n stare
Doar atunci să-nvie*

*Când mă culc! Și să nu sară
Când mă știe treaz!
Zestre neagră și amară,
Zestre de necaz!*

*Fie blestemată care
Zestrea mea umilă*

*Are s-o râvnească și-are
Să mi-o ia de milă!*

Când auziră vorbele și versurile acestea ale fetișcanei, cei de față se arătară până peste poate de supărați, din pricina lipsei de cinstire și de bună-cuviință dovedite față de staroste. Și telalul îi spuse tinerei:

— Pe Allah, o, stăpâna mea, mă faci să-mi crape obrazul dinaintea negustorilor! Cum de poți să-i spui asemenea lucruri starostelui nostru, un om de vază, un înțelept, un învățat chiar?

Ea însă răspunse:

— A, dacă este un învățat, atunci cu atât mai bine, într-adevăr! Poate că și învățătura de-acum are să-i fie de vreun folos! Un învățat fără de zebb, la ce-o fi bun? Hai, ducă-se mai iute să se ascundă pe undeva!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și opta noapte

Spuse:

...Un învățat fără de zebb, la ce-o fi bun? Hai, ducă-se mai iute să se ascundă pe undeva!

Telalul, atunci, pentru ca fata să nu aibă puțința de a-l beșteli mai departe pe bătrânul staroste, se grăbi să înceapă iar strigarea, cât îl ținea gura, răcnind:

— O, neguțătorilor, o, cumpărătorilor! mezatul este deschis și rămâne deschis! Acela care dă mai mult o ia pe domniță!

Atunci se înfățișă un alt negustor, care nu fusese de față la cele petrecute până aci și care, vrăjit de frumusețea roabei, spuse:

— O iau eu, pe nouă sute cincizeci de dinari!

Fetișcana însă, când îl văzu, pufni într-un hohot de râs; iar când el vru să se apropie de ea ca s-o cerceteze mai bine, îi zise:

— O, șeicule, ia spune-mi, ai cumva în casa ta un satâr mai mare?

El răspunse:

— Am, pe Allah, o, stăpâna mea! Da ce vrei să faci cu el?

Ea răspunse:

— Păi tu nu vezi că, înainte de toate, trebuie să-ți retezi o bucată bună din pătlăgeaua vânătă pe care o porți în chip de nas? Și nu știi că ție ți se potrivesc mai mult decât oricui vorbele acestea ale poetului:

*Pe fața lui se-nalță-un minaret
Atât de mare-ncât întreaga lume
Prin ușile lui două, berechet,
S-ar duce dintr-odată, fără nume,
Și-ntinderea întreagă pământească
Ar fi deodată să se pustiască!*

Când auzi vorbele acestea ale fetișcanei, negustorul cel năsos fu cuprins de o mânie atâta de mare, încât strănută deodată năprasnic, pe urmă, înșfacându-l pe telal de guler, îi aldui o grămadă de ghiolduri după ceafă, zbierând:

— Telal blestemat! nu ne-ai adus-o pe nerușinata asta de roabă decât ca să ne ocărăscă și să ne facă de batjocură?

Și telalul, tare mohorât, se întoarse înspre fetișcană și îi zise:

— Pe Allah, de când îmi fac meseria de telal, n-am mai avut o zi atâta de afurisită ca asta! Au tu nu poți să-ți strunești destrăbălările limbii și să ne lași să ne câștigăm pâinea?

Pe urmă, ca să pună capăt zarvei, începu iar strigarea.

Atunci se ivi un al treilea negustor, tare bărbos, care vroi s-o cumpere pe roaba cea frumoasă. Ci, până să apuce el să-și deschidă gura ca să rostească prețul, fetișcana se puse pe râs și strigă:

— Ia te uită, o, telalule! La ăsta rânduiala firii s-a răsturnat; e un berbec cu o coadă strașnică, da coada i-a crescut în bărbie! Și de bună seamă că nu ai de gând să mă dai unui om cu o barbă atâta de lungă și, drept urmare, cu o minte tare scurtă! Că doar știi și tu că mintea și judecata sunt cu atâta mai scurte cu cât e mai lungă barba!

La vorbele acestea, telalul, deznădăjduit până peste poate, nu vroi să ducă mai departe vânzarea aceea. Și strigă:

— Nu, pe Allah! astăzi nu-mi mai fac meseria!

Și luând-o pe fată de mână, cu sufletul plin de spaimă, o aduse îndărăt la persan, stăpânul ei, spunându-i:

— Noi nu putem s-o vindem! Deschidă-ți Allah prin alte locuri poarta vânzării și a cumpărării!

Și persanul, fără a se tulbura ori a se supăra, se întoarse înspre fetișcană și îi zise:

— Allah este cel mai darnic! Haide, fata mea! o să izbutim noi să găsim cumpărătorul care ți se potrivește!

Și o luă și plecă ținând-o cu o mână, pe când cu mâna cealaltă își ducea catârul de căpăstru, iar fetișcana arunca din ochi, către cei care o priveau, niște săgeți negre și ascutite. Or, de-abia atunci, o, minunato, îl zăriși tu pe tânărul Nur, și la vederea lui simțiși dorința cum îți mușcă sufletul și dragostea cum îți răsucesce lăuntrurile! Și te opriși deodată și îi spuseși stăpânului tău, persanul:

— Pe acesta îl vreau! Vinde-mă lui!

Și persanul se întoarse și îl zări și el la rândul-i pe flăcăiandrul cel împodobit cu toate farmecele tinereții și ale frumuseții, și îmbrăcat zarif cu un caftan de culoarea prunei coapte. Și îi zise fetei:

— Tânărul acesta era și el mai adineaori printre cei care priveau la vânzare, și nu s-a apropiat nicidecum de mezat. Cum vrei, dar, să mă duc și să-i spun să te cumpere, dacă el nu vrea?

Ea răspunse:

— Asta nu-i pricină de necaz! Nu vreau să fiu decât a flăcăului acesta. Și numai a lui am să fiu.

Și se duse hotărâtă la tânărul Nur și îi spuse, scurgând înspre el o privire plină de ispite:

— Oare nu sunt frumoasă deloc, o, stăpâne al meu, de n-ai binevoit să dai niciun preț pe mine la mezat?

El răspunse:

— O, sultană a mea, oare se mai află pe lume o frumusețe asemenea cu a ta?

Ea întrebă:

— Atunci de ce nu m-ai vrut pe când eram spre vânzare celui care dă mai mult? De bună seamă că din pricină că nu mă găseai pe gustul tău!

El răspunse:

— Allah să te binecuvânteze, o, stăpână a mea! Hotărât că, dacă aș fi fost în țara mea, te-aș fi cumpărat la prețul bogățiilor mele toate și pentru toate bunurile pe care le am sub mâna mea. Aici însă nu sunt decât un străin și nu am altă avere decât o pungă cu o mie de dinari!

Ea spuse:

— Dă-o drept cumpărare a mea și n-ai să te căiești!

Și tânărul Nur, neputând să se împotrivească vrăjii din privirea ațintită spre el, își descinse brâul în care se afla înghesuită mia de dinari și numără și cântări aurul dinaintea persanului. Și încheiară târgul amândoi, după ce

chemară cadiul și martorii ca să legiuiască în scris învoiala de vânzare și de cumpărare. Și, ca să adeverească legământul, fata rosti:

— Mă învoiesc să fiu vândută flăcăului acesta frumos, la prețul de o mie de dinari, dați stăpânului meu persanul!

Și cei de față își spuseră între ei:

— Uallah! tare-s făcuți unul pentru altul!

Și persanul îi spuse lui Nur:

— Deie Allah ca fata aceasta să-ți fie temei de binecuvântare! Bucurați-vă laolaltă de tinerețea voastră, vi se cuvine întru totul bucuria care vă așteaptă!...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șase sute șaptezeci și noua noapte

Spuse:

...vi se cuvine întru totul bucuria care vă așteaptă!

Atunci tânărul Nur, urmat de fetișcana cea cu șolduri legănătoare, se îndreptă către hanul cel mare din cetate și închirie degrabă o odaie în care să găzduiască.

Și își ceru iertare față de fetișcană că nu-i putea da ceva mai bun, zicând:

— Pe Allah, o, stăpână a mea, dacă aș fi la Cairo, cetatea mea, te-aș găzdui într-un sarai vrednic de tine! Ci, să-ți mai spun o dată, aici nu sunt decât un străin! Și nu mai am la mine, ca să facem față nevoilor, decât numai atât cât să plătesc locuința de-aici!

Ea răspunse, zâmbind:

— Fii fără de nicio grijă în privința aceasta!

Și își scoase de pe deget un inel în care era prins un rubin de mare preț, și îi spuse:

— Ia inelul acesta și du-te de-l vinde în suk. Și cumpără tot ce este de trebuință pentru un ospăț în doi; și nu te zgârci la cheltuieli, ci ia tot ce se găsește mai bun de mâncare și de băutură, fără să uiți nici florile, nici fructele, nici mirodeniile!

Și Nur plecă grabnic să îndeplinească porunca, și nu zăbovi mult până să se întoarcă încărcat cu bunătăți de toate felurile. Și își suflecă mânecile și poalele caftanului, și așternu masa, și pregăti cu multă grijă ospățul. Pe urmă se așeză lângă fata care se uita la el surâzând; și începură, până una alta, să mănânce și să bea bine. Iar după ce se săturară și băutura începu să-

și facă rostul, tânărul Nur, care era oleacă sfios de ochii cei strălucitori ai roabei sale, nu vroi să se lase mânat de dorințele cele aprige care îl fierbeau, înainte de a întreba de țara și de obârșia fetișcanei. Și o luă de mână și îi zise:

— Allah fie cu tine, o, stăpâna mea, nu ai putea acum să-mi spui cum te cheamă și care-i țara ta?

Ea răspunse:

— Tocmai, o, Nur, despre asta vroiam și eu să-ți spun mai întâi.

Și se opri o clipă; apoi grăi:

— Află, o, Nur, că mă cheamă Mariam, și că sunt singura fată a preaputernicului domn al frâncilor care domnește în cetatea Constantinia. Încât să nu te minuneze deloc când ai să afli că am primit din copilărie cea mai aleasă creștere și că am avut dascăli de toate felurile. Am fost învățată deopotrivă să mânuiesc și acul și iglița, să fac maramă și horbote, să țes chilimuri și brâuri, și să chindisesc mătasa fie cu aur pe beteală de argint, fie cu argint pe beteală de aur. Și la fel am învățat tot ce poate să împodobească mintea și să sporească frumusețea. Și, în felul acesta, am crescut în palatul tatălui meu, departe de toate privirile. Iar femeile din palat spuneau, uitându-se la mine cu ochi drăgăstoși, că eram minunea vremilor. Încât o mulțime de domni și de crai, care domneau peste pământuri și peste insule, n-au pregetat să vină și să mă ceară de soție; ci tatăl meu, regele, nu a primit niciuna dintre cererile lor, nevroind să se despartă de singura lui fată, care îi era mai scumpă ca viața și mai mult decât liota de copii ai lui, băieți, frații mei! Estimp, îmbolnăvindu-mă, m-am juruit că, dacă m-oi mai însănătoși, am să mă duc să mă închin la o mănăstire foarte cinstită printre frânci. Și, când m-am vindecat, am vrut să-mi îndeplinesc jurământul și m-am suit pe o corabie împreună cu una dintre fetele de neam din alaiul meu, fata unuia dintre mai-marii cei mai de vază de la curtea tatălui meu regele. Ci, de cum am pierdut din vedere pământul, corabia noastră a fost lovită de niște musulmani, tâlhari de mare; iar eu, cu alaiul meu tot, am fost luată roabă și adusă în Egipt, unde am fost vândută negustorului persan pe care l-ai văzut și care, spre norocul fecioriei mele, se nimerise să fie suferind de hadâmbie. Și tot spre norocul meu și pentru că așa a vrut ursitoarea mea, stăpânul meu, de cum m-a adus în casa lui, a căzut bolnav de o boală lungă și grea, și, cât a zăcut el așa, n-am pregetat să-i dau îngrijirile cele mai statornice. Încât, de îndată ce s-a întors iar la sănătate, a ținut să-mi arate mulțumirea lui pentru dovezile de dragoste ce-i arătasem câtă vreme gogise, și m-a rugat să-i cer

orice-o putea să-mi dorească sufletul. Iar eu nu i-am cerut decât numai un hatâr, și anume să mă vândă cuiva care să se poată folosi de ceea ce am eu de folosit, și să nu mă dea decât unuia pe care să mi-l aleg eu singură. Și persanul mi-a făgăduit numaidecât și m-a adus degrabă să mă vândă la târgul de robi, unde, în felul acesta, am putut să-mi îndrept alegerea asupra ta, o, ochi al meu, spre paguba tuturor acelor moșnegi și a acelor inși matofiți care mă jinduiau.

Și, după ce spuse toate astea, tânăra frâncă se uită la Nur cu niște ochi în care ardea aurul ispitelor, și îi zise:

— Aș putea, oare, așa cum sunt, să fiu a altcuiva, o, flăcăule?

Și, cu o mișcare iute, își aruncă la o parte maramele și se dezbracă pe de-a-ntregul, ca să se ivească în toată goliciunea ei dintru-ntâi. Bindecuvântat fie pântecul care a purtat-o! Numai atunci putu să judece Nur ce bindecuvântare coborâse pe capul său! Și văzu că domnița era o frumusețe dulce și albă ca o pânză de in, și că revărsa din toate părțile lina mireasmă de ambră, ca trandafirul care își zămislește singur mireasma lui fără de pereche. Și o strânse în brațe și găsi în ea, după ce o cercetă în adâncurile-i cele tainice, un mărgăritar încă neatins. Și se bucură de ceea ce găsisese, până peste marginile bucuriei, și se înflăcă ră până peste marginile înflăcării. Și începu să-și plimbe mâna peste umerii și peste gâtul ei gingaș, și să și-o strecoare printre vălurile și buclele părului ei, făcând săruturile-i să pliuțăie pe obraji ei, ca niște pietre vuitoare în apă; și se dedulcea cu buzele ei și plesnea cu palmele bucle-i fragede și săltărețe. Chiar că așa! Iar ea, la rându-i, nu pregetă să dea la iveală o bună parte din darurile și din minunatele haruri pe care le avea în ea; căci fata aceasta îngemăna patima grecoaicelor cu puterea de iubire a egiptencelor, alinturile desfătătoare ale arăboaicelor cu căldura etiopiencelor, nevinovăția sperioasă a frâncelor cu iscusința cea meșteră a indienelor, priceperea fetelor din Circasia cu dorințele de foc ale nubienelor, dragălășeniile femeilor din Yaman cu tăria trupească a femeilor din Egiptul-de-Sus, tainica frăgezime a chinezoaicelor cu jarul fetelor din Hedjaz, și nesațul femeilor din Irak cu gingășia persanelor. Încât înlănțuirile nu conteniră să urmeze după îmbrățișări, sărutările după mângâieri, și desfătările după zbeguri, cât ținu noaptea toată, până ce, osteniți oleacă de atâtea nebunii și de atâtea zbucium, adormiră într-un sfârșit unul în brațele celuilalt, beți de mulțumire. Slavă lui Allah carele n-a izvodit priveliște mai răpitoare decât aceea a doi îndrăgostiți fericiți

care, după ce s-au amețit cu dulceața desfătărilor, se odihnesc în patul lor, cu brațele înlănțuite, cu mâinile împreunate și cu inimile bătând la fel!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte suta noapte

Spuse:

A doua zi, când se deșteptară, nu zăboviră să-și înceapă iarăși zbegurile, cu și mai multă dârzie, căldură, spor, îndemnuri, tărie și pricepere decât făcuseră în ajun. Încât domnița frâncă, încântată și minunându-se până peste poate că vedea atâtea virtuți îngemănate în fiii de musulmani, își zise: „Hotărât! Când o credință trezește și stârnește la drept-credincioșii ei asemenea dovezi de bărbăție, de vitejie și de virtute, ea este, fără putință de tăgadă, cea mai bună, cea mai omenească și singura adevărată dintre toate credințele!” Și vru să se încunună și ea pe dată întru Islam. Se întoarse așadar înspre Nur și îl întrebă:

— Ce se cere să fac, ochiul meu, ca să mă cunun și eu întru Islam? Căci vreau să fiu musulmană ca tine; întrucât pacea sufletului meu nu se mai află nicidecum la frânci, care socotesc virtute amarnica postire și nu prețuiesc nimica mai mult decât un popă jugănit! Sunt niște rătăciți care habar nu au de bucuria cea de neprețuit a vieții! Sunt niște amărâți pe care soarele nu-i încălzește cu dulceața razelor lui! Încât sufletul meu vrea să rămână aici, unde are să înflorească din toți trandafirii lui și are să cânte din toate păsările sale! Spune-mi, dar, ce se cere să fac ca să fiu și eu musulmană!

Și Nur, plin de bucurie că ajută astfel și el oleacă, pe măsura puterilor lui, s-o aducă la dreapta credință pe domnița frâncă, îi spuse:

— O, stăpâna mea, credința noastră este lesnicioasă și nu cunoaște niciun fel de greutate lăaturalnice! Mai devreme ori mai târziu, toți necredincioșii au să vadă limpede cu cât este mai presus credința noastră, a drept-credincioșilor, și au să purceadă și ei de bunăvoie înspre noi, așa cum se merge de la întunerice înspre lumină, de la ceea ce este de neînțeles înspre pricepere, și de la ceea ce este anapoda înspre ceea ce este firesc! În ce te privește, o, domniță a binecuvântării, ca să te speli într-un sfârșit de slinul creștinesc, tu ai decât să rostești aceste două mărturisiri: „Nu este alt Dumnezeu decât unul Allah, și Mahomed este trimisul lui Allah!” Și pe dată te-ai și făcut o drept-credincioasă musulmană!

La vorbele acestea, domnița Mariam, fata frâncilor, ridică degetul și rosti:

— Mărturisesc și adevăresc că nu este alt dumnezeu decât unul Allah, și Mahomed este trimisul lui Allah!

Și pe dată se încunună întru Islam! Slavă aceluia carele, pe căi drepte, deschide ochii celor orbi, dă auz urechilor celor surzi, dezleagă limba celor muți și luminează inimile celor amăgiți – Stăpânul virtuților, Împărțitorul harurilor, Mult-Plinul de bunătate față de drept-credincioșii săi! Amin!

Lucrul acesta de seamă fiind împlinit astfel (Allah fie lăudat!), amândoi se ridicară din patul desfătărilor lor și se duseră de se răcoriră, pentru ca apoi să-și facă spălările cele îndătinate și rugăciunile cele de cuviință. După care mâncară și băură și începură să tăifăsuiască cu mult drag și să se bucure laolaltă. Și Nur se minuna tot mai mult de știința cea adâncă a domniței și de înțelepciunea și de agerimea minții ei.

Or, după-amiază, pe la ceasul rugăciunii *asr*, tânărul Nur plecă la geamie, iar domnița Mariam se duse să se plimbe pe la Columna Fanarului. Și atâta cu ei! Estimp, regele frâncilor de la Constantinia, tatăl domniței Mariam, când află de răpirea fiicei sale de către musulmanii tâlhari de mare, fu cuprins de o durere până peste marginile durerii și se simți deznădăjduit de moarte. Și trimise în toate părțile călăreții și patricii să facă cercetările cuvenite și s-o răscumpere pe domniță și s-o scape, fie târguind-o, fie cu de-a sila, din mâinile răpitorilor ei. Ci toți cei pe care îi însărcinase cu cercetările se întoarseră de la o vreme fără să fi aflat nimic. Atunci regele porunci să vină la el vizirul său, căpetenia agiei, un moșneag chior de ochiul drept și șchiop de piciorul stâng, da un adevărat diavol al iscoadelor, care era în stare să descâlcească, fără a le rupe, firele încurcate ale unei pânze de păianjen; ori să smulgă dinții unui om adormit fără a-l trezi; ori să ciordească îmbucătura din gura unui beduin flămând ori să i-o tragă unui negru de trei ori în fund, fără ca el să apuce să se întoarcă. Și îi porunci să colinde toate țările musulmane și să nu se întoarcă la el decât atunci când are s-o aducă și pe domniță. Și îi făgădui tot soiul de răsplăți și de hatâruri când s-o întoarce, însă îi lăsă de înțeles și că, în caz de neizbândă, îl așteaptă țeapa. Și vizirul cel chior și șchiop plecă la drum fără de zăbavă. Și începu să colinde, îmbrăcat teptil, toate țările prietene și neprietene, fără a da de nicio urmă, până ce ajunse la Al-Iskandaria.

Și chiar în ziua aceea ieși împreună cu toți robii care îl însoțeau să tragă o raită pe la Columna Fanarului. Și vru soarta ca în felul acesta să dea de domnița Mariam, care se bucura de reveneală prin locurile acelea, încât, de

îndată ce o cunosc, chiorul zvâcni de bucurie și se repezi în calea ei. Și când ajunse dinaintea ei, puse un genunchi la pământ și vru să-i sărute mâna.

Domnița, însă, care își însușise toate virtuțile musulmane, precum și sfiala față de bărbați, îi trase o palmă strașnică vizirului frânc, cel atâta de urât, și tipă la el:

— Câine blestemat! ce cauți pe pământ musulman? Și socoți că ai să mă faci să cad în puterea ta?

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute una noapte

Spuse:

Domnița, însă, care își însușise toate virtuțile musulmane, precum și sfiala față de bărbați, îi trase o palmă strașnică vizirului frânc, cel atâta de urât, și tipă la el:

— Câine blestemat! ce cauți pe pământ musulman? Și socoți că ai să mă faci să cad în puterea ta?

Frâncul răspunse:

— O, domniță, eu nu sunt întru nimic vinovat de treaba aceasta. Nu ai să te superi decât pe tatăl tău regele, care m-a amenințat cu tragerea în țeapă dacă n-am să te găsesc! Așa încât trebuie să te întorci cu noi, de voie ori de silă, ca să mă scapi de osânda cea înfricoșată. Și-apoi tătâne-tău moare de deznădejde, că te știe luată prinsă de necredincioși, iar maică-ta plânge la gândul răutăților pe care trebuie să le înduri în mâinile acestor tâlhari nesățioși!

Ci domnița Mariam răspunse:

— Ba nicidecum! Pacea sufletului meu mi-am găsit-o chiar aici. N-am să plec în ruptul capului din țara aceasta binecuvântată! Întoarce-te, dară, de unde ai venit, ori cugetă să nu care cumva să te trag tocmai eu în țeapă aci pe loc, în vârful Columnei Fanarului!

La vorbele acestea, frâncul cel șchiop pricepu că n-are s-o poată hotărî pe domniță să meargă cu el de bunăvoia ei, și îi spuse:

— Cu îngăduința ta, o, stăpâna mea!

Și le făcu semn robilor lui s-o înșface, care numaidecât, o împresurară, îi puseră căluș în gură și, oricât se apără și oricât de amarnic îi zgârie ea, o aburcară în spinare și o duseră, la căderea nopții, pe puntea unei corăbii ce-

și ridica pânzele înspre Constantinia. Și-atâta cu vizirul cel chior și șchiop și cu domnița Mariam!

Estimp, tânărul Nur nu o vedea pe nicăieri pe domnița Mariam întorcându-se la han și nu știa care să fie pricina acelei zăbave. Și, cum noaptea creștea, iar îngrijorarea lui sporea, Nur ieși din han și începu să rătăcească pe ulițele pustii, cu nădejdea de-a o găsi, și ajunse până la urmă în port. Acolo, niște luntrași îi spuseră că tocmai plecase o corabie și că pe puntea acelei corăbii fusese dusă o tânără ale cărei trăsături se potriveau întocmai cu cele date de Nur.

Aflând astfel de răpirea mult-iubitei sale, Nur începu să se văicărească și să plângă, necurmându-și suspinele decât ca să strige „Mariam! Mariam!” Atunci un bătrân, dacă îl văzu plângând așa, înduioșându-se de frumusețea și de deznădejdea lui, se duse la el și îl întreabă cu blândețe care-i pricina lacrimilor lui. Și Nur îi povesti nenorocirea ce i se întâmplase. Atunci bătrânul îi zise:

— Nu mai plânge, copilul meu, și nu deznădăjdui! Corabia care a plecat a îndreptat pânzele către Constantinia și tocmai că și eu, care sunt căpitan de corabie, ridic pânzele tot către cetatea aceea, la noapte, cu cei o sută de musulmani care se află pe puntea mea. Nu trebuie, așadar, decât să te sui pe corabie și ai să găsești iară lumina dorurilor tale!

Și Nur, cu lacrimile în ochi, sărută mâna reizului și se îmbarcă degrabă pe corabia care zbură, cu toate pânzele în vânt, peste mare.

Or, Allah le meni bună pace și, la capătul unei călătorii de cincizeci și una de zile, ajunseră cu corabia în fața Constantiniei, unde traseră grabnic la țarm. Ci numaidecât fură înhățați de oștenii frânci care vegheau țărmul, și fură prădați și aruncați în temniță, așa cum poruncise regele, care vroia, în felul acesta, să-și răzbune pe toți neguțătorii străini ocară adusă fetei lui în țările musulmane.

Într-adevăr, domnița Mariam ajunsese la Constantinia chiar în ajunul acelei zile. Și de îndată ce știrea despre întoarcerea ei se răspândi în cetate, toate ulițele fură împodobite în cinstea sa și tot norodul ieși s-o întâmpine. Iar regele și regina încălecară pe cai, cu toți mai-marii și dregătorii de la palat, și veniră s-o aștepte la coborârea de pe corabie. Iar regina, după ce o sărută cu dragoste pe fiică-sa, o întreabă îngrijorată, înainte de orice, dacă mai era fecioară ori dacă, spre amarul ei și spre ocară numelui său, își pierduse pecetea cea fără de preț. Ci domnița, izbucnind în râs dinaintea tuturor celor ce se aflau de față, răspunse:

— Ce mă întrebi tu, o, maică a mea? Au tu crezi că poți să rămâi fecioară în țara musulmanilor? Și tu nu știi că în cărțile musulmanilor se spune: „Nicio femeie nu are să îmbătrânească fecioară în Islam...”

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute doua noapte

Spuse:

..., „Nicio femeie nu are să îmbătrânească fecioară în Islam!”

Și regina – care nu-i pusese fetei sale această întrebare de față cu toată lumea decât ca să se ducă vestea, încă de la întoarcerea ei, că fecioria îi era nevătămată, iar cinstea lor era neatinsă, – când auzi vorbele acelea neașteptate, și încă rostite și dinaintea întregii curți, îngălbeni toată la chip și căzu leșinată în brațele însoțitoarelor ei, tulburată de pocinogul acela atâta de pârdalnic. Iar regele, tot așa, amarnic de furios de întâmplare, și mai ales de felul deschis în care fiică-sa dezvăluia cele ce i se întâmplaseră, își simți bășica fierii cum plesnește în mijlocul ficatului și, oțărât până peste marginile oțărălii, o luă pe domniță și intră cu mare grabă în palat, împresurat de uluirea tuturor, de nasurile alungite ale dregătorilor și de chipurile acre ale bătrânelor curtence rămase fără de răsuflare. Și acolo își chemă numaidecât sfetnicii, și ceru părerea vizirilor și a patriarhilor. Și vizirii și patriarhii întrebați răspunseră:

— Noi suntem de părere că, spre-a o curăți pe domniță de murdăria musulmanilor, nu este decât o cale, și anume să fie spălată în sângele lor. Încât trebuie să fie scoși din temniță o sută de musulmani, niciunul mai mult, niciunul mai puțin, și să li se taie capul! Și să fie strâns sângele de la gâtul lor, și în acel sânge să fie scăldat trupul domniței, ca pentru un botez nou!

Drept urmare, regele porunci să fie aduși cei o sută de musulmani care tocmai fuseseră aruncați în temniță, și printre care, cum s-a spus, se afla și tânărul Nur. Și se începu cu tăierea capului căpitanului de corabie. Pe urmă se tăie capul tuturor neguțătorilor. Și, de fiecare dată, se strângea într-o zăcătoare largă sângele care țâșnea din gâturile fără cap. Și veni și rândul tânărului Nur. Și fu dus la locul de tăiere, fu legat la ochi, fu întins pe preșul cel însângerat și călăul își roti spada ca să-i reteze capul de la gât, când o femeie bătrână se apropie de rege și îi zise:

— O, rege al vremilor, cele o sută de capete au și fost tăiate, iar bazinul este plin de sânge! Încât acest musulman tânăr care a mai rămas s-ar cădea să fie cruțat, și mai degrabă să-mi fie dat mie ca să-mi slugărească la biserică!

Și regele strigă:

— Pe Mesia! adevărat ai vorbit! Cele o sută de capete se află aci, iar bazinul este plin. Ia-l, dară, pe acesta și folosește-l ca slugă la biserică!

Și bătrâna, care era căpetenia paznicilor de la biserică, îi mulțumi regelui și, pe când Măria Sa ieșea din sală laolaltă cu vizirii lui spre a purcede la botezul de sânge al domniței, bătrâna îl luă pe tânărul Nur. Și, fermecată de frumusețea lui, îl duse fără de zăbavă la biserică.

Acolo bătrâna îi porunci lui Nur să se dezbrace și îi aduse o haină lungă și neagră, un potcap lung de popă, un vâl mare, negru, pe care să și-l pună peste acel potcap, un patrafir și un brâu lat. Și îl îmbracă ea însăși, ca să-l învețe cum trebuie să facă; și îi spuse sfaturile de trebuință, ca să-și îndeplinească așa cum se cuvine slujba la biserică. Și, vreme de șapte zile în șir, îi veghe munca și îl îndemnă să se străduiască, pe când el se jeluia în inima lui de drept-credincios că e silit să facă o slugărie ca aceea în slujba necredincioșilor.

Or, în seara celei de a șaptea zile, bătrâna îi spuse lui Nur:

— Află, fiul meu, că peste câteva clipite domnița Mariam, care a fost curățată prin botezul de sânge, are să vină la biserică să-și petreacă noaptea toată în rugăciune, ca să i se ierte astfel blestemățiile. Te înștiințez, așadar, de venirea ei, pentru ca, atunci când eu m-oi duce să mă culc, tu să stai la ușă ca să îndeplinești orice slujbă pe care s-ar putea să ți-o ceară, ori ca să mă chemi la caz că ea ar cădea leșinată de căință din pricina păcatelor ce le-a săvârșit. Ai priceput?

Și Nur, cu ochii scăpărând, răspunse:

— Priceput, o, stăpână a mea!

Estimp, domnița Mariam, îmbrăcată în negru din creștet până-n talpă, și cu fața coperită de un vâl negru, ajunse în tinda bisericii și, plecându-se adânc dinaintea lui Nur, pe care, din pricina hainelor de pe el, îl socoti un popă, intră în biserică, după ce bătrâna paznică îi descuie ușa, și, cu pas domol, se duse la un fel de paraclis lăuntric, tare întunecat la înfățișare. Atunci bătrâna, nevrând s-o stânjenească, se grăbi să plece; și după ce îl dodeli pe Nur să vegheze la ușă, se duse să se culce în chilia ei.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treia noapte

Spuse:

...se duse să se culce în chilia ei.

Iar Nur, după ce se încredință că bătrâna paznică adormise și sforăia ca o căpcăună, se strecură în biserică și se duse drept la locul unde se afla domnița Mariam, și care era un paraclis luminat de o candelă ce ardea dinaintea chipurilor necredinței (arde-le-ar focul!). Și intră încetișor în paraclisul acela și, cu un glas tremurând, spuse:

— Eu sunt Nur, o, Mariam!

Și domnița, când auzi glasul mult-iubitului ei, crezu dintru-ntâi că visează, pe urmă se aruncă în brațele lui. Și amândoi, tulburați până peste poate, începură să se sărute în tăcere și îndelung. Și, când izbutiră să vorbească, își povestiră tot ce pățiseră din ziua despărțirii. Și laolaltă înălțară laudă lui Allah, carele îngăduise să se afle iar împreună.

După care domnița, spre a sărbători bucuria acelei clipe a întâlnirii lor, se grăbi să-și scoată hainele cele cernite pe care regina, maică-sa, o silise să le poarte spre a-și aminti neconținut de pierderea fecioriei sale. Și când se dezbracă de tot, șezu pe genunchii lui Nur, care la rându-i aruncase departe de el rasa și hainele de popă creștinesc. Și se porniră pe un potop de alinturi nemaipomenite, și cum unele asemenea nu mai văzuse vreodată petrecându-se locul acela de pierzanie al sufletelor necredincioșilor. Și nu conteniră, cât ținu noaptea toată, să se dedea, fără de niciun fel de opreliști, celor mai osebite bucurii ale desfătării, dându-și unul altuia dovezile cele mai vădite ale dragostei lor vajnice. Și Nur, în clipa aceea, simțea cum se întoarce la viață cu atâta năprasă, încât ar fi putut să sugrume, fără de oprire, unul după altul, o mie de popi, cu patriarhii lor cu tot! Allah să-i stingă pe păgâni și să dea tărie și virtute drept-credincioșilor lui!

Când, către zori, clopotele bisericii sunară cea dintâi chemare a necredincioșilor, domnița Mariam se grăbi – da cu câte lacrimi de jale! – să se îmbrace în hainele ei cernite; iar Nur, la fel, se îmbracă și el cu hainele necredinței (ier-te-l Allah, cel carele vede adâncul cugetului, în această cruntă anevoință în care se află!). Ci, înainte de a pleca și după ce îl mai sărută pentru ultimă oară, domnița îi spuse lui Nur:

— Acuma, o, Nur, după cele mai bine de șapte zile de când te afli în această cetate, cunoști pesemne temeinic locurile și împrejurimile bisericii

acesteia?

Și Nur răspunse:

— Da, o, stăpâna mea!

Ea spuse:

— Ei bine, atunci ia aminte la vorbele mele și să nu le uiți! Căci mi-am ticluit în gând un plan care are să ne îngăduiască să scăpăm pe totdeauna din țara aceasta! Drept care mâine, la cea dintâi strajă a nopții, nu ai decât să deschizi ușa bisericii care dă înspre mare și să te duci fără de zăbavă pe țărm. Acolo ai să găsești o corăbioară cu zece oameni; iar căpitanul lor, când are să te vadă că vii, are să se repeadă să-ți dea mâna. Ci tu să aștepti să te strige pe nume; și mai ales să nu zorești nimic! În ce mă privește, să nu ai nicio grijă din partea mea: am să pot eu să dau de tine fără de nicio supărare. Și Allah are să ne slobozească din mâinile lor.

Pe urmă, înainte de a-l lăsa singur, mai adăugă:

— Ci, o, Nur, spre a le face un pocinog cât mai strașnic patriarhilor, să nu uiți să șterpelești din vistieria bisericii tot ce ai să găsești mai greu ca preț și mai ușor ca greutate, și să golești, înainte de a pleca, toată cutia în care necredincioșii își pun darurile de aur pe care le aduc căpeteniilor credinței acesteia mincinoase.

Și domnița, după ce îi ceru lui Nur să spună și el, vorbă cu vorbă, sfaturile pe care i le dăduse, ieși din biserică și, cu ochii tare mohorâți, se întoarse la palat, unde maică-sa o aștepta ca să-i predice căința și lepădarea de bucuriile trupului. Ferească-i Allah în veci pe drept-credincioșii săi de lepădarea aceea necurată, și facă el să nu aibă a se căi decât de răul săvârșit față de aproapele lor! Amin!

Așadar, la cea dintâi strajă de noapte, Nur, după ce veghe sforăiturile bătrânei căpcăune a bisericii, nu pregetă să pună gabja pe toate lucrurile de preț din vistieria de sub pământ și să golească în brâul lui de popă tot aurul și argintul ce se afla în cutia patriarhilor. Și, încărcat cu acea pradă luată de la necredincioși, o tuli în graba mare pe ușa ce-i fusese arătată, spre țărmul mării. Și acolo, urmând ce-i spusese domnița, găsi corabia, iar căpitanul, după ce îi întinse mâna și îl chemă pe nume, îl primi cu toată dragostea, dimpreună cu povara lui cea de preț. Și numaidecât dădu semnalul de plecare.

Or, corăbierii, în loc să se supună poruncilor date de căpitanul lor și să dezlege parâmele care țineau corabia legată de stâlpii de pe țărm, începură să cârtească, iar unul dintre ei ridică glasul și spuse:

— O, căpitane, da tu știi prea bine că am primit cu totul altfel de porunci de la stăpânul nostru, regele, care vrea să-l pornească mâine pe vizirul său cu corabia noastră, ca să se ducă să-i dovedească pe piraiții musulmani care s-au ivit prin preajmă, amenințând s-o răpească pe domnița Mariam!

Căpitanul însă, oțărât până peste poate de împotrivirea aceea, strigă:

— Cine cutează să se împotrivească poruncilor mele?

Și, rotindu-și sabia, reteză dintr-o lovitură capul celui care vorbise. Și sabia lumina, în beznă, roșie de sânge, ca o făclie. Însă fapta aceea aprigă nu-i opri pe corăbierii ceilalți, oameni dârji, să nu cârtească mai departe, încât împărtășiră cu toții, într-o clipită, sub sabia cea iute ca fulgerul, soarta tovarășului lor, pierzându-și toți zece, unul după altul, capul de pe grumaji. Și căpitanul împinse cu piciorul leșurile lor în mare.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patra noapte

Spuse:

Și căpitanul împinse cu piciorul leșurile lor în mare. La sfârșit se întoarse înspre Nur și, cu un glas poruncitor ce nu îngăduia cârtire, tipă:

— Yallah! Hai! Desfă parâmele, întinde pânzele și strânge frânghiile, în vreme ce eu am grijă de cârmă!

Și Nur, înspăimântat de volnicia aprigului căpitan, și-apoi și fără vreo armă cu care să se apere și să încerce să scape fugind pe uscat, fu nevoit să se supună și, măcar că nu se pricepea la treburile marinărești, îndeplini cât putu mai bine munca la frânghii. Și corabia, călăuzită de mâna hotărâtă a căpitanului la cârmă, se îndepărtă, cu toate pânzele umflate, înspre larg și împinsă de vântul prielnic, puse cap către Al-Iskandaria.

În vremea aceasta, bietul Nur se căina în sufletul său, fără a cuteza să se plângă deschis față de căpitanul cel bărbos care se uita la el cu niște ochi strălucitori; și își zicea: „Ce năpastă s-a abătut pe capul meu tocmai când socoteam că necazurile s-au isprăvit! Și fiecare nenorocire e mai rea decât cea de dinaintea ei! Baremi de-aș pricepe ceva din toate astea! Și-apoi, ce-am să mai pățesc și cu insul ăsta amarnic? Fără de nicio îndoială că n-am să mai ies viu din mâinile lui!” Și se lăsă așa mai departe dus de gânduri negre, cât ținu noaptea toată, veghind pânzele și saulele.

Dimineața, cum se aflau în fața unei cetăți unde urmau să tragă la țarm spre a năimi câțiva corăbieri, căpitanul se ridică deodată, cuprins parcă de

un mare zbucium, și își aruncă mai întâi turbanul la picioare. Pe urmă, întrucât Nur, uluit, se uita la el fără să priceapă nimic, izbucni în râs și, cu amândouă mâinile își smulse barba și mustățile, și pe dată se schimbă într-o fetișcană ca luna când se ridică peste mare. Și Nur o cunoscuse pe domnița Mariam. Și de îndată ce tulburarea i se potoli, se aruncă la picioarele ei, până peste poate de minunat și de bucuros, și îi mărturisi că fusese cuprins de o mare spaimă din pricina acelui căpitan cumplit care făcea să zboare așa de ușor capetele oamenilor de pe grumaji. Și mult mai râse domnița Mariam de spaima lui; și, după ce se sărutară, fiecare se grăbi să se aștearnă iarăși pe muncă spre a intra în portul cetății. Și, de cum ajunseră pe uscat, luară în slujba lor câțiva corăbieri, și plecară pe mare departe. Iar domnița Mariam, care se pricepea la tainele năieritului și cunoștea drumurile mării și bătaia vântului și a apelor, dădu mai departe poruncile de trebuință, ziua întreagă, cât ținu drumul. Dar când se lăsă noaptea nu pregetă să se ducă și să se culce lângă preaiubitul ei Nur, și să deguste cu el, în reveneala mării, sub cerul gol, toate desfătărilor dragostei. Allah să-i apere și să-i țină și să sporească asupra lor hatârurile lui!

Or, Allah le hărăzi, până la sfârșitul călătoriei, o plutire fără de necazuri, și în curând zăriră Columna Fanarului. Și după ce corabia fu legată la țărm în port, iar oamenii de pe corabie coborâră pe uscat, Nur îi spuse domniței Mariam:

— Iacătă-ne, într-un sfârșit, pe pământ musulman! Așteaptă numai o clipă aici, până mă duc să-ți cumpăr ce îți trebuiește ca să intri în cetate așa cum se cuvine, căci văd că nu ai nici rochie, nici iașmac, nici papuci!

Și Mariam răspunse:

— Da, du-te să-mi cumperi toate astea, da să nu zăbovești prea mult până să te întorci!

Și Nur coborî pe uscat, ca să cumpere lucrurile acelea. Și-atâta cu ei!

Ci, în ceea ce îl privește pe regele frâncilor din Constantinia, iacătă! A doua zi, de cu zori, după plecarea la ceas de noapte a domniței Mariam, i se aduse vestea că fata pierise și nu i se putu da niciun alt amănunt, afară doar că fusese să-și facă rugăciunile în biserica cea mare a patriarhiei. Ci tot atunci veni și îngrijitoarea cea bătrână să-i aducă știrea că sluga cea nouă de la biserică pierise și, îndată după aceea, i se vesti și fuga din port a corăbiei celei micuțe, și moartea celor zece năieri, ale căror leșuri fuseseră găsite pe țărm descăpățânate. Și regele frâncilor, fierbând de turbarea strânsă în pânțele, cugetă vreme de un ceas, după care spuse:

— Dacă acea corabie a mea a pierit, nu mai încape nicio îndoială că a fost luată de fata mea!

Și, pe loc, porunci să vină la el căpitanul portului și vizirul cel chior și schiop, și le spuse:

— Ați auzit ce s-a întâmplat! Or, fata mea, fără de nicio îndoială, trebuie să se fi îndreptat înspre țările musulmane să-și caute hăndrălăii. Dacă, dar, nu mi-o aduceți îndărăt, vie ori moartă, nimica nu are să vă mai scape la rându-vă de țeapa care vă așteaptă! La drum!

Atunci vizirul cel bătrân și chior și schiop, precum și căpitanul portului armară degrabă o corabie și o îndreptară în zbor, fără de zăbavă, înspre Al-Iskandaria unde ajunseră la același ceas cu cei doi fugari. Și cunoscură numaidecât corabia cea micuță, trasă în port. Și o zăriră, ca să nu mai aibă vreo îndoială, și pe domnița Mariam stând pe o grămadă de parâme pe punte. Și pe dată porunciră să coboare într-o luntre o ceată de oameni înarmați, care se strecurară pe nesimțite la corabia fugară, izbutiră s-o înșface pe domniță pe neașteptate, o legară belci și o duseră pe puntea lor, după ce dădură foc corăbiei celei micuțe. Și, fără a mai zăbovi, se întoarseră în larg și puseră cap spre Constantinia, unde fură destul de norocoși să ajungă fără de niciun necaz. Și zoriră să se ducă și s-o dea pe domnița Mariam tatălui său, regele.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincea noapte

Spuse:

Și zoriră să se ducă și s-o dea pe domnița Mariam tatălui său, regele.

Când o văzu pe fiică-sa și când ochii lui se ațintiră în ochii ei, regele frâncilor nu putu să-și stăpânească furtuna simțămintelor și, aplecându-se peste jeț, cu pumnul întins, strigă:

— Vai de tine, fată blestemată! De bună seamă că te-ai lepădat de credința străbunilor tăi, dacă ți-ai părăsit așa casa părintească și te-ai dus să cauți adăpost la necredincioșii care te-au despecetluit! Hotărât, numai moartea ar putea să mai spele ocara pe care ai adus-o numelui creștin și cinstei neamului nostru! Ah, ticăloaso, gătește-te să fii spânzurată la ușa bisericii!

Ci domnița Mariam, departe de a se tulbura, răspunse:

— Tu, tată, știi ce suflet deschis am eu. Or, nu sunt vinovată, așa cum mă crezi. Oare ce păcat am săvârșit dacă am vrut să mă întorc la un pământ pe

care soarele îl scaldă în razele lui și unde bărbații sunt puternici și tari de vârtute? Și ce să fi rămas să fac printre popii și jugăniții de-aici?

La vorbele acestea, mânia regelui ajunsese până peste poate, și răcni către gealații lui:

— Luați-o de dinaintea ochilor mei pe fata asta păcătoasă și duceți-o de-o dați morții celei mai crunte!

Și pe când călăii se pregăteau s-o înșface pe domniță, vizirul cel bătrân și chior veni șchiopătând până dinaintea tronului și, după ce sărută pământul dintre mâinile regelui, spuse:

— O, rege al vremurilor, îngăduie robului tău să rostească o rugămintă înainte de moartea domniței!

Regele spuse:

— Grăiește, o, vizire al meu bătrân și credincios, o, stâlp al creștinătății!

Și vizirul spuse:

— Află, o, Măria Ta, că robul tău cel nevrednic este de tare multă vreme îndrăgostit de farmecele domniței! Drept aceea vin acum să te rog să n-o dai morții și, ca singură răsplată pentru multele dovezi de credință ale mele față de rosturile scaunului Domniei Tale și ale creștinătății, să mi-o dai de soție. Și-apoi eu sunt atâta de urât, încât căsătoria aceasta, care pentru mine însemnează un hatâr, ar putea sluji totodată și ca osândă pentru greșelile domniței! Pe deasupra, mă îndatorez s-o țin încuiată în afundul casei mele, ferită de aci înainte de orice puțință de fugă și de orice căutare a musulmanilor!

Dacă auzi vorbele acestea ale vizirului său, regele spuse:

— Nu este nicio piedică! Da ce ai să faci tu, o, sărmanule, cu jarul acesta aprins de la focul iadului? Și nu te temi de urmările cele încornoroase ale unei căsătorii ca acestea! Pe Mesia! eu, în locul tău, aș sta multă vreme cu degetul în gură ca să cuget la o treabă atâta de amarnică!

Ci vizirul răspunse:

— Pe Mesia! nu-mi fac nicio amăgire în privința aceasta, și știu întru totul cât de amarnică-i împerecherea noastră. Da am să știu eu să mă port cu destulă înțelepciune ca s-o împiedic pe soția mea să se dedea la destrăbălări scârbavnice!

Și regele frâncilor, izbucnind în râs la aceste vorbe, se cutremură în jețul lui și îi spuse vizirului cel bătrân:

— O, moșneag boșorog, tare-aș vrea să văd cum îți cresc în frunte doi colți de elefant! Da te prevestesc că dacă ai s-o lași pe fiică-mea să scape din

palatul tău, ori dacă n-ai s-o împiedici să mai adauge vreo năzbâtie la năzbâtiile cele care au adus atâta ocară numelui nostru, are să-ți zboare capul de pe umeri! Numai cu înțelegerea aceasta îți dau învoirea mea!

Și bătrânul vizir primi târgul și sărută picioarele regelui. Numaidecât popii, călugării și patriarhii, precum și toți dregătorii creștinătății, fură vestiți despre căsătoria pusă la cale. Și, cu prilejul acesta, se dădură ospete mari la palat. Iar când petrecerile se sfârșiră, vizirul cel bătrân și îngreșător intră în odaia domniței. Opre-ar Allah urâciunea să aducă vreo prihană strălucirii! Și facă el ca porcul acela împuțit să-și deie sufletul până s-ajungă a murdări lucrurile cele neîntinate!

Da o să ne mai întoarcem la el!

Estimp, Nur, care coborâse pe uscat să cumpere lucrurile cele de trebuință pentru îmbrăcatul domniței, când se întoarse cu iașmacul și rochia și o pereche de papuci din piele galbenă, ca portocala, văzu o mulțime mare ce se ducea și se întorcea din port. Și întrebă care-i pricina acelei forfoteli; și i se spuse că năierii de pe o corabie frâncă năvăliseră pe neașteptate asupra unei corăbii trase nu departe de acolo și îi dăduseră foc, după ce răpiseră o fată ce se afla pe acea corabie. Și, la știrea aceea, Nur se schimbă deodată la chip și căzu la pământ fără de simțire.

După o bucată de vreme, când se deșteptă din pieire, le povesti celor de față trista lui întâmplare. Ci nu are niciun rost s-o mai spunem o dată. Și toți începură să-l învinuiască pentru purtarea lui și să-i arunce un potop de dojeni, spunându-i:

— Nu ai decât ceea ce ți se cuvine! De ce ai lăsat-o singură? Ce nevoie aveai să te duci să-i cumperi iașmac și papuci noi din piele galbenă ca portocala? Au nu putea să coboare pe uscat cu hainele ei cele vechi și să-și acopere fața, până una alta, cu o bucată de pânză de corabie sau cu orice altă cârpă? Asta-i, pe Allah! nu ai decât ce ți se cuvine!

Estimp, veni acolo și un șeic, care era stăpânul hanului în care șezuseră Nur și domnița când se întâlniseră întâia oară. Și îl cunoscă pe bietul Nur și, dacă îl văzu într-o stare atâta de jalnică, îl întrebă care-i pricina. Și când află toată povestea, îi zise:

— Hotărât! iașmacul era cu totul și cu totul de prisos; și tot așa și rochia cea nouă, și papucii cei galbeni! Da și mai de prisos ar fi acuma să mai vorbim despre asta. Hai cu mine, fiul meu! Ești tânăr și, în loc să plângi ca o femeie și să te lași pradă deznădejzii, ești dator să te folosești mai degrabă de tinerețea și de voinicia ta. Gata! Neamul fetelor frumoase încă nu s-a

stins în țara noastră! Și-o să izbutim noi să-ți găsim o egipteancă frumoasă și pricepută care, fără de nicio îndoială, are să te despăgubească și să te mângâie...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șasea noapte

Urmă:

...Și-o să izbutim noi să-ți găsim o egipteancă frumoasă și pricepută care, fără de nicio îndoială, are să te despăgubească și să te mângâie de pierderea acelei domnițe frânce!

Nur însă, plângând neconținut, răspunse:

— Nu, pe Allah, o, bunule unchi al meu, nimica nu are să mă poată despăgubi de pierderea domniței, nici să mă facă să-mi uit durerea.

Șeicul întrebă:

— Da ce să mai faci acum? Corabia s-a dus cu domnița, iar lacrimile tale nu au nicio putere!

El spuse:

— Tocmai de-aceea vreau să mă întorc în cetatea regelui frâncilor și s-o scot de acolo pe iubita mea!

El spuse:

— Ah, fiul meu, nu da ascultare îndemnurilor sufletului tău neînfricat! Dacă ai izbutit s-o scapi întâia dată, ia bine seama la cea de a doua încercare, și nu uita de proverbul care spune: „Oul prea adesea aruncat, nu scapă nevătămat!”

Ci Nur răspunse:

— Îți mulțumesc, unchiule, pentru sfaturile tale cuminți, da pe mine nimica nu mă sperie și nimica nu are să mă împiedice să mă duc s-o dobândesc iarăși pe iubita mea, chiar de-o fi să-mi primejduiesc de moarte sufletul cel scump! Și cum, din voia sorții, se afla în port o corabie gata să-și desfășoare pânzele înspre insulele frâncilor, tânărul Nur se îmbarcă degrabă pe ea; și ancora fu ridicată numaidecât.

Or, șeicul, stăpânul hanului, mare dreptate avusese când îl îndemnase pe Nur să se gândească în ce dârdoră de primejdii are să se arunce fără de nicio socoteală. Întrucât regele frâncilor, după năzbâtia din urmă a fiică-sii, se jurase pe Mesia și pe cărțile păcătoșeniei că are să stingă de pe fața pământului și a mărilor neamul musulmanilor, și poruncise să se gătească

de război o sută de corăbii care să pornească să dea piept cu vasele musulmanilor și să pustiască țărmurile și să semene peste tot prăpădul, măcelul și moartea. Așa că în clipa când corabia pe care se afla Nur intra în apele insulelor, fu întâmpinată de unul dintre acele vase de război și luată, prinsă și dusă în portul regelui frâncilor, chiar în ziua dintâi a petrecerilor ce se desfășurau întru sărbătorirea nunții vizirului cel chior cu domnița Mariam. Și regele, ca să sărbătorească mai falnic acele petreceri și ca să-și potolească zăcășia din suflet, porunci să fie uciși în țeapă toți musulmanii prinși.

Se îndeplini, dar, porunca aceea năprasnică; și toți prinșii, unul după altul, fură trași în țeapă dinaintea porții unde avea loc nunta. Și nu mai rămăsese decât tânărul Nur, când regele, care împreună cu toată curtea lui se afla de față la acea osândă, se uită la el cu luare-aminte și spuse:

— Nu știi, da, pe Mesia! tare socot că tânărul acesta este tânărul pe care l-am dăruit nu de mult paznicei de la biserică! Cum de se află aici, după ce a fugit o dată?

Și adăugă:

— Ha! Ha! să fie tras în țeapă pentru vina de a fi fugit!

Ci în clipita aceea, vizirul cel chior înaintă și spuse regelui:

— O, rege al vremilor, am făcut și eu un jurământ! Și anume, să jertfesc la poarta palatului meu, spre a coborî binecuvântarea asupra căsniciei mele, trei tineri musulmani! Mă rog ție, dă-mi puțința de a-mi îndeplini jurământul și lasă-mă să aleg trei prinși de la corabia cu prinși de război!

Și regele zise:

— Pe Mesia! n-am știut de jurământul tău! Că ți-aș fi dăruit nu doar trei, ci treizeci de prinși! Nu mi-a mai rămas decât acesta de-aici; ia-l, până ce or mai fi aduși alții!

Și vizirul îl luă pe Nur, gândind să-și spele cu sângele lui pragul palatului; ci, după ce cugetă că jurământul său nu ar fi îndeplinit cu totul dacă nu i-ar jertfi pe toți cei trei musulmani deodată, porunci ca tânărul Nur, pus în lanțuri, să fie aruncat în grajdul palatului, unde, până una alta, gândea să-l lase chinurilor foamei și setei.

Or, vizirul cel chior avea în grajdul lui doi cai gemeni, de o frumusețe vrăjită, din cel mai ales soi de Arabia, și ai căror strămoși erau trecuți pe un înscris, iar înscrisul era agățat la gâtul lor într-o punguță legată cu un lanț de peruzele și de aur. Un cal era alb ca o porumbiță și se numea Sabik, iar celălalt era negru ca un corb și se numea Lahik. Și amândoi caii aceia erau

vestiți printre frânci și printre arabi, și stârneau pizma regilor și a sultanilor. Ci unul dintre cai avea o pată de albeață pe ochi; și nici iscusința celor mai iscusiți potcovari nu izbutise să facă albeața să piară. Și vizirul cel chior se străduise și el să o tămăduiască, întrucât era meșter la leacuri și la doftoriceli; da nu făcuse decât să înrăutățească și mai mult beteșugul și să sporească întinderea petei.

Încât atunci când Nur, dus de vizir, ajunsese în grajd, băgă de seamă pata de pe ochiul calului și zâmbi a râde. Iar vizirul îl văzu că zâmbește și îi zise:

— O, musulmanule, de ce zâmbești?

El spuse:

— Din pricina petei de pe ochiul calului!

Vizirul zise:

— O, musulmanule, știu că oamenii din neamul tău sunt tare iscusiți la cai și că se pricep mai bine decât noi la meșteșugul de a-i îngriji! Oare din pricina aceasta zâmbești?

Și Nur, care chiar că se pricepea de minune să vindece beteșugurile cailor, răspunse:

— Tu zici! Nu se află nimenea în toată împărăția creștinilor care să știe tămădui calul acesta! Ci eu pot să-l vindec! Ce mi-ai dăruia dacă mâine ți-ai găsi calul cu niște ochi sănătoși ca ai unei gazele?

Vizirul răspunse:

— Ți-aș dăruia viața și slobozenia, și te-aș face pe loc căpetenie peste grajdurile mele și vraci al palatului!

Nur spuse:

— Dacă-i așa, dezleagă-mă!

Și vizirul dezlegă lanțurile care ferecau mâinile lui Nur; și Nur, numaidecât, luă niște seu, niște ceară, niște var și niște usturoi, le mestecă bine cu zeamă tare de ceapă, și făcu o alifie cu care obloji ochiul bolnav al calului. După care se culcă pe patul de scânduri din grajd și îi lăsă lui Allah grija zviduirii albeței de pe ochiul calului.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaptea noapte

Urmă:

După care se culcă pe patul de scânduri din grajd și îi lăsă lui Allah grija zviduirii albeței de pe ochiul calului.

A doua zi dimineța, vizirul cel chior veni chiar el, șchiopătând, să dea jos alifia. Și uimirea și bucuria lui fură până peste poate când văzu ochiul calului limpede ca lumina dimineții. Și fericirea lui fu atâta de nemărginită, încât îl îmbracă pe Nur chiar cu mantia lui și îl numi pe loc căpetenie peste grajdurile sale și peste vracii cailor de la palat. Și îi hotărî ca locuință odăile de deasupra grajdurilor, față în față cu chiar iatacurile lui și de care nu le despărțea decât curtea. După care se duse să ia parte la petrecerile ce se dădeau pentru nunta domniței. Și habar n-avea că omul nu scapă în veci de ursita lui, și nu știa ce lovituri păstrează soarta pentru aceia care dintru început sunt meniți să slujească de pildă neamurilor!

Or, așadar, ajunseră în cea de a șaptea zi de ospete, și iacătă și seara când moșneagul cel slut tocmai trebuia să intre s-o ia în stăpânire pe domniță. (Izgonit fie Cel-Rău!) Or, domnița tocmai sta sprijinită în coate la fereastră și asculta cele de pe urmă vuiete și strigăte ce se ridicau în cinstea ei. Și, tare tristă, se gândea la iubitul ei Nur, flăcăul cel voinic și frumos de la Egipt, care îi culesese floarea fecioriei. Și o mare jale îi scălda sufletul, la amintirea aceea, și făcea să i se ridice lacrimile în ochi. Și își zicea: „Hotărât! n-am să mă las atinsă niciodată de bătrânul cel îngreșător! Mai degrabă îl omor, și pe urmă mă arunc pe fereastră în mare!” Și, pe când se lăsa cuprinsă de amărăciunea acelor gânduri, auzi sub ferestrele ei un glas frumos de flăcău care cânta, în înserate, niște stihuri arăbești despre despărțirea celor ce se au dragi. Or, era chiar Nur, care, la ceasul acela, sfârșind de dat cele de pe urmă îngrijiri cailor, se suise în iatacul său și se așezase și el cu coatele pe fereastră, ca să se gândească la iubita lui. Și cânta vorbele acestea ale poetului:

*Ah, fericire dusă!
Pe urme-ți am venit,
Depart de pământul
Străbun și fericit,
În țara asta crudă,
Pe căile-i străine,
Cu amăgirea sfântă
Că am să dau de tine.
Ah, vai de mine, vai!*

*Iar simțurile mele,
De-al amăgirii dor,*

*Te recunosc, iubito,
Te strigă-n graiul lor,
În tot ce-i gingășie
Și mi se-arată-n cale,
În tot ce-mi pare-un farmec
Din farmecele tale.
Ah, vai de mine, vai!*

*Când undeva departe
Un fluier plânge stins,
Și când îi dă răspunsuri
Lăuta, dinadins,
Curg lacrimile mele
Topite de suspine,
Și gândul meu visează
La mine și la tine.
Ah, vai de noi, vai, vai!*

Auzind cântecul acela în care iubitul inimii ei își mărturisea simțămintele dragostei lui credincioase, domnița Mariam cunoscuse numaidecât glasul și fu cuprinsă de o tulburare până peste poate. Ci, cum era înțeleaptă și iscusită, știu să se stăpânească și să nu se dea de gol față de însoțitoarele care o înconjurau, și începu prin a le ruga s-o lase singură. Pe urmă luă o hârtie și un calam și scrise cele ce urmează:

*„În numele lui Allah cel Atoatedătător și Atoatefăcător! Și toate celelalte!
Pacea lui Allah fie cu tine, o, Nur, precum și mila și binecuvântarea lui!*

Vreau să-ți spun că roaba ta Mariam ți se închină și arde de dorul de a se vedea iarăși laolaltă cu tine! Ascultă, dar, ce îți spune ea aici, și fă ceea ce îți poruncește.

La întâia strajă de noapte, la ceasul prielnic îndrăgostiților, ia cei doi cai, Sabik și Lahik, și du-i afară din cetate, dincolo de poarta Sultania, unde ai să mă aștepți. Și dacă te-o întreba careva unde duci caii, tu să răspunzi că îi duci la plimbare!”

Pe urmă împături scrisoarea, o legă într-o basma de mătăasă și flutură basmaua la fereastră, înspre Nur. Și când văzu că el o băgase de seamă și că vine într-acolo, aruncă basmaua pe fereastră. Și Nur luă basmaua de jos, o

desfăcu și găsi în ea scrisoarea, pe care o citi, pe urmă o duse la buze și la frunte, în semn de învoire. Și alergă la grajduri, unde așteptă cu cea mai mare nerăbdare straja dintâi a nopții. Atunci, puse șaua pe cei doi cai de soi ales și ieși afară din cetate, fără ca pe drum să fie supărat de cineva. Și o așteptă pe domniță la poarta Sultania, ținând cei doi cai de căpăstru.

Or, tocmai la ceasul acela, când petrecerile se sfârșiseră și se lăsa noaptea, chiorul de moșneag cel atâta de slut și de îngrețosător intrase în odaia domniței, ca să săvârșească ceea ce avea de săvârșit. Și domnița Mariam, tremurând de scârbă, atâta de silos era la înfățișare, îl văzu intrând. Ci întrucât fata își avea o socoteală a ei de urmat, pe care nu vroia s-o zădărnicească, se strădui să-și stăpânească simțămintele de scârbă și, ridicându-se în cinstea moșneagului, îl pofti să stea lângă ea pe divan. Iar bătrânul cel șchiop îi zise:

— O, doamnă a mea, tu ești mărgăritarul Răsăritului și al Apusului, și numai la picioarele tale am să mă închin!

Iar domnița răspunse:

— Fie! da să curmăm cu laudele. Unde-i demâncarea? Mi-e tare foame și, înainte de toate, se cade a începe să mâncăm!

Numaidecât bătrânul își chemă robii și, într-o clipită, fură aduse tăvile pline cu bunătățile cele mai rare și mai alese, făcute din tot ce zboară în văzduhuri, înoată în ape, umblă pe pământuri și crește în pomii din livezi și în copăceii din tufărișuri. Și amândoi începură să mănânce laolaltă; iar domnița se silea să-l îmbie cu bucate; și bătrânul era vrăjit de grijile ei și se umfla în piept și se bucura că o să-și ajungă scopurile mai ușor decât gândise. Ci deodată se prăvăli pe spate, cu capul mai greu decât picioarele, fără de simțire. Căci domnița izbutise să-i arunce în cupă pe sub mână un strop de bang marocan în stare să doboare un elefant și să facă să-și amestece înălțimea cu lățimea.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute opta noapte

Spuse:

...un strop de bang marocan în stare să doboare un elefant și să facă să-și amestece înălțimea cu lățimea.

Slavă lui Allah carele nu-i îngăduiește urâciunii să întineze ceea ce este curat! Când îl văzu pe vizir că se prăvălește ca un porc umflat, domnița

Mariam se ridică pe clipă pe dată, luă doi saci pe care îi umplu cu nestemate și cu giuvaieruri, înșfacă o spadă cu lama călită în sânge de lei, și-o prinse la brâu, se învăluie cu o maramă și, cu ajutorul unei frânghii, se lăsa să lunece pe fereastră în curte, iar de acolo fără a fi zărită de nimeni, ieși din palat și fugi înspre poarta Sultania, unde ajunse fără de niciun necaz. Și de cum îl văzu pe Nur, alergă la el și, fără a-i lăsa răgaz nici măcar s-o sărute, sări pe calul Lahik și îi strigă lui Nur:

— Încalecă pe Sabik, și după mine!

Și Nur, lăsând la o parte orice alt gând, sări la rândul-i pe cel de-al doilea cal și îl slobozi în goana mare, spre a o ajunge din urmă pe iubita lui, care era de mult departe. Și goniră așa toată noaptea până în zori!

Când socoti că pusese-o depărtare destul de mare între ei și cei care s-ar fi putut să-i urmărească, domnița se învoi să se oprească o clipă ca să se hodiească și să dea răgaz harnicilor bidivii să-și mai tragă sufletul. Și cum locul unde poposiseră era tare frumos, cu pajiști verzi, cu umbră, cu pomi roditori, cu flori și cu ape curgătoare, și cum prospețimea aceluia ceas îi îmbia la mulțumirea cea dulce, se simțiră fericiți că puteau, într-un sfârșit, să se așeze unul lângă altul, în tihna acelor locuri, și să-și povestească între ei tot ce pătimiseră cât fuseseră despărțiți. Și, după ce băură din apa aceluiași izvor și se înviorară cu poame culese din același pom, își făcură spălările cele de datină și se lăsară unul în brațele celuilalt, proaspeți, voioși și drăgăstoși. Și, dintr-o bucată, îndreptară toată vremea pierdută în post. Pe urmă, răpiți de dulceața văzduhului și de liniștea locului, se lăsară furați de somn, sub mângâierile adierii de dimineață.

Or, șezură așa adormiți până pe la amiază și nu se deșteptară decât când auziră pământul bubuind sub niște izbituri parcă de mii de copite. Și deschiseră ochii și văzură ochiul soarelui întunecat de un vârtej de pulbere și, din vâlvora prafului acela, țâșneau fulgere ca dintr-un cer furtunos. Și cunoscură în curând tropotul cailor și zăngănitul armelor. Or, era o oaste întreagă, care se luase pe urmele lor!

Cu adevărat, în dimineața acelei zile, regele frâncilor se sculase de cu zori ca să se ducă el însuși să afle vești despre domniță, fiica lui, și să se liniștească în privința acesteia. Întrucât el era departe de a se simți fără de griji față de împlinirea căsătoriei domniței cu un bătrân a cărui vlavie de bună seamă că de mult trebuie să se fi topit. Însă uimirea lui ajunse până peste poate când n-o găsi pe fiică-sa și când îl văzu pe vizir întins pe jos, lipsit de simțire și cu capu-ntr-o picioare. Și cum regele vroia mai întâi de

toate să afle ce-i cu domnița, turnă niște oțet în nasul vizirului, care își căpătă pe dată folosința simțurilor. Și regele, cu un glas înfricoșător, răcni:

— O, blestatule, unde este fiica mea Mariam, soția ta?

El răspunse:

— O, Măria Ta, nu știu!

Atunci regele, plin de mânie, își trase spada și, dintr-o fulgerătură, despică în două capul vizirului; și spada răzbi, strălucind, prin fălcile chiorului. Allah așeze-i pe veci sufletul păcătos în catul cel mai de la urmă al gheenei!

Tot atunci năvăliră și grăjdarii, tremurând, să-i aducă regelui vestea că vraciul cel prospăt al cailor pierise, precum și bidiviii Sabik și Lahik. Și regele nu mai avu nicio îndoială că fiică-sa fugise cu căpetenia grajdurilor, și numaidecât strigă să vină la el cei dintâi dintre cei trei patrici ai săi și le porunci să treacă fiecare în fruntea a câte trei mii de oameni și să-l însoțească în căutarea fiicei sale. Și adăugă pe lângă oastea aceea pe patriarh și pe mai-marii de la curtea sa, se așeză el însuși în fruntea oștilor, și purcese pe urmele fugarilor, pe care îi ajunse în pajiștea cu pricina.

Și, când văzu oastea apropiindu-se, domnița Mariam sări pe cal și strigă către Nur:

— Vreau, o, Nur, să stai deoparte, întrucât am să-i lovesc eu singură pe vrăjmașii noștri, și să te apăr și să mă apăr împotriva lor, măcar de-ar fi ei nenumărați ca firele de nisip!

Și rotindu-și spada, ticlui versurile acestea:

*Vreau astăzi să-mi arăt puterea,
Și vitejia vreau s-arăt!
Pe toți vrăjmașii mei de-a valma
Să-i dau amarului prăpăd!
Să spulber până-n temelie
Și frânze lănci și metereze!
Și capete de-oșteni năprasnici
Cumplita-mi spadă să reteze!
Ca noaptea-i calul meu cu care
M-arunc în luptă, fără frică;
Iar vitejia mea-i ca ziua
Când zorii limpezi se ridică!*

*Urmarea la ce spun acum
Se va vedea chiar azi: căci sunt*

*O călăreață ne-nfricată
Cum nu e alta pe pământ!*

Ea spuse acestea și se așeză în fruntea armatei tatălui său...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute noua noapte

Spuse:

...Când prințesa născoci aceste versuri, se așeză în fruntea armatei tatălui său. Iar regele o văzu cum venea, rotindu-și ochii ca de argint-viu. Și strigă:

— Pe credința în Mesia! este destul de smintită ca să ne înfrunte!

Și opri mersul oștilor și ieși singur înaintea fiică-sii, strigând la ea:

— O, fiică a stricăciunii! iacătă că îndrăznești să mă înfrunți și să te arăți gata să lovești oastea frâncilor! O, smintito, au tu te-ai dezbrăcat de orice rușine și te lepezi de credința părinților tăi? Și nu știi că, dacă nu te supui îndurării mele, te așteaptă moartea neabătută?

Ea răspunse:

— Ceea ce a trecut s-a dus și nu se mai întoarce! Și aceasta-i o taină a legii musulmane! Cred într-unui singur Allah și în Mahomed, trimisul lui cel binecuvântat, fiul lui Abdallah! Și n-am să mă lepăd în veci de credința mea și de dragostea mea față de flăcăul din Egipt, de-ar fi să sorb pentru aceasta cupa prăpădului meu!

Spuse, și își făcu calul înspumat să se rotească pe picioarele de dindărăt în fața oștii frâncilor, și cântă stihurile acestea de luptă, spintecând aerul cu spada ei sclipitoare:

*Ce dulce e să lupți când sună
Al bătăliei ceas cumplit!
Hai, de-ndrăzniți, veniți degrabă,
Nevolnicilor strânși în gloată!
Veniți, creștini fricoși, la mine,
Să înfrunțați neocolit
Tăria loviturii mele
Cu care-am să vă sfarm îndată!*

*Cu capetele retezate
Am să vă samăn în țărână,*

*Iar inima puterii voastre
Am s-o dobor cu scârbă jos!
Peste cetatea voastră neagră
Nimica n-o să mai rămână —
Doar corbii, ca să dea de veste
Sfârșitul vostru rușinos!*

*Sub ascuțișul spadei mele
Aveți să beți numaidecât
Cumplite-nghițituri, amare
Cu zeama crudă de dovleac,
Iar regele cel crunt al vostru
Are să dea acum pe gât
Întreg pocalul deznădejdiei,
Să nu-i mai fie sete-n veac!*

*Hei, ia ieșiți-mi înaintea,
Dacă se află vreun viteaz
În rândurile voastre! Haide!
Veniți să-mi alinați aleanul,
Și-n sângele spurcat al vostru
Să-mi vindec aprigul necaz,
Să-mi zviduiesc durerea toată
Din inima-mi cum e catranul!*

*Hai, dar! înaintați odată!
Hai, dacă n-a-nghețat în voi
Și sufletul cel plin de spaimă!
Hai să vedeți cum vă dărâmă
Amarnicu-ascuțiș al spadei
Și cum v-aruncă la gunoi,
Și cum vă-ngroapă pe vecie
Sub neagra haină de țărână!*

Așa cânta viteaza domniță. Și se aplecă pe calul ei, îl sărută pe gât, îl mângâie cu palma și îi spuse la ureche: „Astăzi, o, Lahik, este ziua să arăți din ce neam și de ce fală ești!” Și sângele lui de arab se înfioră, și calul necheză o dată și țâșni mai iute ca vântul dinspre miazănoapte, vărsând

flăcări pe nări. Iar domnița Mariam, dând un răcnet înfricoșător, făcu o roată pe aripa stângă frâncilor și, din goana bidiviului, seceră cu sabia nouăsprezece capete de călăreți. Pe urmă se întoarse în mijlocul câmpului de luptă și îi sfruntă pe frânci cu strigăte amarnice.

Dacă văzu așa, regele îl chemă pe unul dintre cei trei patrici care se numea Barbut⁵, căpetenia oștilor sale. Or, acesta era un războinic dibaci, iute ca focul; era sprijinul cel mai de temei al scaunului regelui frânc, și era cel dintâi între mai-marii din împărăția și de la curtea sa, ca putere și ca vitejie; și meseria de oștean era toată viața lui. Și patriciul Barbut, la chemarea regelui, înaintă clocotind de dor de luptă, călare pe calul lui de soi ales, cu vine voinice; și era apărat de o tunică de aur încărcată cu podoabe și făcută din zale înguste ca aripile de lăcustă. Și armele lui erau un paloș ager și vânjos, o lance cât un catarg de corabie și care numai cu o lovitură ar fi dat peste cap un munte; și mai avea patru sulite ascuțite și o măciucă înfricoșătoare ținută cu piroane. Și așa, leit în zale și în arme de atac și de apărare, se asemuia cu un turn.

Or, regele îi spuse:

— O, Barbut, vezi și tu măcelul făcut de fata asta descreierată! Trebuie s-o birui și să mi-o aduci, vie ori moartă!

Pe urmă îi puse pe patriarhi să-l blagoslovească, îmbrăcați cu veșmintele lor bălțate și ridicând crucile deasupra capetelor, și să-i procitească deasupra Evanghelia, rugându-se să-i vie în ajutor idolii păcătoșeniei și ai păgânii lor. Ci noi, musulmanii, nu ne rugăm decât unuia singur Allah, carele este plin de putere și de mărire!

De îndată ce patriciul Barbut sfârși de sărutat steagul crucii, se repezi pe câmpul de luptă, mugind ca un elefant înfuriat și vărsând, pe limba lui, înjurături cumplite împotriva credinței musulmane. Blestemat fie el! Ci, la rândul-i, domnița îl văzu cum vine asupra-i, și răgi ca o leoaică, mamă de pui de leu; și mormăind, mugind și iute ca o pasăre de pradă, își năpusti calul Lahik în calea potrivnicului. Și amândoi se izbiră ca doi munți mișcători, și se înfruntară piept în piept cu îndârjire, urlând năprasnic ca niște demoni. Pe urmă se despărțiră și făcură o sumedenie de ocolișuri, și se întoarseră iarăși cu turbare să se izbească încă o dată, ferindu-se de lovituri, fiecare cu o dibăcie și cu o iuțeală uluitoare, care înfricoșau privirile înmărmurite. Și pulberea stârnită de copite le sărea în ochi; și arșița copleșitoare era atâta de mare, încât pietrele ardeau ca niște tufișuri. Și lupta ținu un ceas, cu o vitejie la fel și de-o parte și de cealaltă.

Ci, începând să-și piardă răsuflarea, patriciul Barbut vru să sfârșească; și își trecu buzduganul din mâna dreaptă în mâna stângă, apucă una dintre cele patru sulite și o zvârli înspre domniță, însoțind-o cu un răcnet ca un bubuit de tunet. Și arma porni din mâna lui ca fulgerul care orbește privirea. Ci domnița văzu sulita cum venea, așteptă să ajungă în dreptul ei și o abătu iute cu dosul săbiei; și sulita, şuierând, se înfipse hăt departe în nisip. Și toată oastea văzu aceasta și fu cuprinsă de mirare.

Atunci
Barbut luă altă
sulită și o
aruncă mânios
strigând: „Să
lovească și să
omoare!” Ci
domnița se feri
din calea ei și
o făcu
zadarnică. Și
cea de a treia
și cea de a
patra sulită
avură aceeași
soartă.
Numaidecât
Barbut,
spumegând de
mânie și de
umilință, luă
iarăși măciuca
în mâna
dreaptă, răgi o
dată ca un leu
și năpusti
arma cu toată
puterea
brațului,

țintindu-și potrivnica. Și ghioaga cea uriașă zbură vuvuind prin văzduh și

ajunse deasupra domniței Mariam, pe care ar fi zdrobit-o fără de izbăvire, dacă viteaza n-ar fi prins-o din zbor și n-ar fi înșfacat-o deodată; întrucât pe domniță o dăruise Allah cu dibăcie, cu sprinteneală și cu tărie. Și roti și ea la rându-i ghioaga! Și privirile tuturor care o văzură rămaseră orbite de minunare!

Și, ca o leoaică, se repezi la patriciu și îi strigă, pe când răsuflarea ei şuiera cum şuieră vipera cu corn:

— Vai de tine, blestematule! Vino să înveți cum se mânuiește un buzdugan!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute zecea noapte

Spuse:

Și, ca o leoaică, se repezi la patriciu și îi strigă, pe când răsuflarea ei şuiera cum şuieră vipera cu corn:

— Vai de tine, blestematule! Vino să înveți cum se mânuiește un buzdugan!

Când patriciul Barbut o văzu pe potrivnica lui cum prinde buzduganul din zbor, i se păru că și cerul și pământul se mistuie din ochii lui. Și pierdut, uitându-și tot curajul și toată virtutea, dădu dosul, nemaiocrotindu-și fuga decât cu pavăza. Ci domnița cea vitează îl urmă strâns, îl ținti și, rotind ghioaga cea amarnică, i-o zvârli în spinare. Și, vuind, buzduganul izbi pavăza, mai vârtos decât un bolovan aruncat dintr-o catapultă. Și îl doborî pe patriciu de pe cal, frângându-i patru coaste. Și Barbut se rostogoli în țărână, se zvârcoli în sângele lui și scurmă pământul cu unghiile. Și moartea îi veni degrabă, întrucât Azrael, îngerul morții, se apropie de el cu ceasul cel de pe urmă și îi înșfacă sufletul care se duse să dea seamă de păcatele și de păgânia lui față de acela carele știe toate tainele și pătrunde toate simțămintele.

Atunci domnița Mariam, în galopul cel mare, se aplecă iute de-a lungul pântecelui calului până la pământ, culese de jos lancea uriașă a vrăjmașului ucis și se trase la oarecare depărtare. Iar acolo înfipse lancea adânc în pământ și, punând piept la toată oștirea lui tătâne-său, își opri scurt calul cel ascultător, se sprijini cu spatele de lancea cea lungă și șezu așa nemișcată, cu fruntea sus și sfidătoare. Și, în felul acesta, făcând o singură faptură cu

calul și cu lancea înfiptă în pământ, era de neclintit ca un munte și de neabătut ca ursita.

Când văzu că patriciul Barbut își dă sufletul, regele frâncilor, în durerea lui, începu să se bată peste față, își sfâșie hainele și îl chemă la el pe cel de al doilea patriciu, căpetenia oastei lui, care se numea Bartus⁶ și era un viteaz vestit printre frânci pentru curajul și pentru bărbăția sa la lupta în doi. Și îi zise:

— O, patriciule Bartus, răzbună moartea lui Barbut, fratele tău de arme!

Și patriciul Bartus răspunse:

— Ascult și mă supun!

Și, dând piteni calului înspre câmpul de luptă, se năpusti asupra domniței.

Ci viteaza, stând mai departe sfidătoare, nici nu se mișcă; iar calul rămase neclintit și arcuit pe picioarele lui, ca un pod. Și iacătă că sosi asupra-i galopul cel năprasnic al patriciului, care slobozise frâiele calului și gonea ținându-și înainte lancea, al cărei fier semăna cu acul scorpionului. Și izbitura fu năprasnică.

Atunci toată ostășimea făcu un pas înainte ca să vadă mai bine cumpletele minunății ale acelei lupte, cum alta asemenea ochii lor nu mai văzuseră vreodată. Și un murmur de minunare trecu prin toate rândurile.

Ci luptătorii, învăluiți într-o pulbere deasă, se și încăieraseră amarnic și își împărțeau lovituri de gema văzduhul. Și se luptară așa vreme lungă, cu ura în suflet și aruncându-și blesteme înfricoșătoare.

Iar patriciul, de la un timp, pricepu că potrivnica lui e mai tare și își zise: „Pe Mesia! acuma e ceasul să-mi dovedesc toată puterea!” Și înșfacă o sulită vestitoare a morții, o cumpăni și o zvârli drept înspre vrăjmașa lui, răcnind: „Na!”

Ci nu știa că domnița Mariam era voinica fără de asemuire a Răsăritului și a Apusului, viteaza pământurilor și a deșerturilor, războinica munților și a câmpiilor!

Or, ea băgase de seamă mișcarea patriciului și îi pricepuse gândul. Și când arma vrăjmașă porni înspre ea, domnița așteptă până ce vârful sulitei îi ajunse aproape de piept, și-atunci deodată o prinse din zbor și, întorcându-se înspre patriciul uluit, îl ținti drept în mijlocul pântecelui cu arma aceea, care ieși strălucind printre oasele din șira spinării. Și patriciul căzu ca un turn când se prăbușește; și huietul armelor lui umplu de larmă văzduhurile.

Și sufletul i se duse să stea pe veci laolaltă cu al tovarășului său în flăcările cele nestinse pe care le-a aprins mânia Judecătorului cel mare.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute unsprezecea noapte

Spuse:

...Și sufletul i se duse să stea pe veci laolaltă cu al tovarășului său în flăcările cele nestinse pe care le-a aprins mânia Judecătorului cel mare.

Atunci domnița Mariam își roti iarăși calul Lahik împrejurul oștimii, răcnind:

— Unde-s robii? Unde-s oștenii? Unde-s vitejii? Unde-i vizirul cel chior, câinele ăla șchiop? Să iasă la iveală cel mai viteaz, dacă are curaj! Rușine să vă fie, o, creștinilor, care tremurați înaintea brațului unei femei!

Dacă auzi și dacă văzu toate astea, regele frâncilor, mohorât până peste poate și tare necăjit de pierderea celor doi patrici ai săi, îl chemă pe cel de al treilea patriciu, care se numea Fâsian⁷, adică împutitul, întrucât era vestit pentru fâsâielile și împuticiunile lui, și care era un fătălău de pomină, și îi zise:

— O, Fâsian, tu, a cărui cea mai mare virtute este fătălia, acumai-i rândul tău să te lupți cu dezmățata aceasta și să răzbuni cu moartea ei moartea tovarășilor tăi!

Și patriciul Fâsian, după ce răspunse că ascultă și că se supune, dădu goană calului, slobozind în urmă un potop de bubuituri asurzitoare, în stare să albească de spaimă părul unui copil din leagăn și să facă să se umfle pânzele unei corăbii.

Ci, dinspre partea ei, Sett Mariam își și luase avânt și îl și pornise pe Lahik într-un galop mai iute decât fulgerul când scapără și decât grindina când bate. Și amândoi se năpustiră unul înspre celălalt, ca doi berbeci, și se izbiră cu atâta năprasună de-ai fi zis că se loviseră doi munți. Și patriciul, repezindu-se la domniță, scoase un răcnet cumplit și aruncă o lovitură mânioasă. Ci ea se feri cu sprinteneală, lovi cu dibăcie lancea vrăjmașului și i-o frânse în două. Pe urmă, în clipita când patriciul, dus de avântul ce și-l luase, trecea pe lângă ea, Sett Mariam se suci deodată, făcând iute o întoarcere și, chiar cu coada de la lancea lui, îl lovi pe potrivnicul ei între umeri cu atâta putere, încât îl doborî jos din șa. Și, însoțind lovitura aceea cu un răcnet cumplit, se repezi la el, pe când patriciul zăcea răsturnat pe spate, și, dintr-o lovitură, îi înfipse lancea în gură și îi țintui capul de pământ, împingând vârful lancei cât mai adânc.

La priveliștea aceea, toată oștirea rămase dintru-ntâi mută de uluire. Pe urmă, dintr-odată, toți simțiră cum bate peste capetele lor fiorul spaimei; căci nici nu mai știau dacă viteaza care săvârșise asemenea isprăvi este faptură omenească ori duh. Și, dând dosul, își căutară scăparea în fugă, aruncându-și picioarele în vânt. Ci Sett Mariam zbură după ei, mistuind sub pași depărtările. Și îi ajungea când pe mai mulți laolaltă, când pe câte unul, îi fulgera cu sabia cea rotitoare și îi făcea să-și soarbă moartea dintr-o înghițitură, afundându-i în marea ursitelor. Și inima îi era atâta de voioasă, încât i se părea că lumea nu mai poate s-o încapă! Și îi tăie pe care-i tăie, și îi betegi pe care-i betegi, și așternu pământul cu morți în lung și în lat. Și regele francilor, cu mâinile ridicate înspre cer de deznădejde, fugea și el laolaltă cu toți ostașii lui, ținându-se la mijloc între oștile vânzolite, între patriarhii și popii lui, cum fuge un cioban, gonit de furtună, în mijlocul turmei de oi. Iar domnița nu mai contenea să-i hăituiască și să-i măcelărească amarnic, până la ceasul când soarele se coperi întru totul cu mantia întunericului.

Numai atunci domnița Mariam se gândi să se oprească din goana ei biruitoare. Se întoarse, așadar, îndărăt, și se duse la mult-iubitul ei Nur, care începuse să fie tare îngrijorat din pricina ei, și se odihni în noaptea aceea în brațele lui, uitându-și, în alinturile împărtășite și în desfătările dragostei, ostenele și primejdiile pe care le înfruntase ca să-l scape și ca să se mântuie pe totdeauna de asupritorii ei creștini. Și a doua zi, după ce se sfătuiră laolaltă îndelung despre locul care ar fi cel mai ispitit unde să se așeze de aci înainte, hotărâră să se ducă să încerce dulceața Damascului. Și porniră la drum înspre cetatea aceea desfătă. Și-atâta cu ei!

În ce-l privește însă pe regele francilor, apoi acesta, cu nasu-n pământ și cu burdihanul întors pe dos din pricina morții celor trei patrici, Barbut, Bartus și Fâsian, și din pricina înfrângerii oștirii sale, se întoarse îndărăt la palatul lui din Constantinia, unde își strânse sfetnicii și, după ce prefirară năpastele pățite, îi întrebă ce hotărâre ar fi mai bine să ia. Și adăugă:

— Nu știu unde s-o fi putut duce acum fiica aceea de încornorați ai nerușinării! Da îmi vine să cred că trebuie să se fi dus în țările musulmane, acolo unde, după spusele ei, bărbații sunt niște bărbați vânoși și neostoiți! Căci fiica aceasta de târfă este un jar aprins de la pojarul iadului! Și nu putea să afle printre creștini niște haidamaci care să-i potolească patimile cele nesățioase! Vă cer, așadar, să-mi spuneți, o, patriarhilor, ce trebuie să fac eu la o ananghie atâta de afurisită!

Și patriarhii și călugării și mai-marii crăiei cugetară vreme de un ceas, pe urmă răspunseră:

— Noi socotim, o, rege al vremilor, că nu-ți mai rămâne decât una de făcut, după toate câte s-au petrecut, și anume să trimiți o scrisoare, cu niște daruri bogate, preaputernicului domn al musulmanilor, califul Harun Al-Rașid, care este stăpân peste pământurile și peste țările unde s-au dus cei doi fugari; și, în acea scrisoare pe care să i-o scrii cu chiar mâna Măriei Tale, să-i faci tot felul de făgăduieli și de jurăminte de prietenie, ca să se învoiască a porunci să fie priponiți fugarii, și să ți-i trimită în lanțuri la Constantinia. Și lucru acesta nu are să te îndatoreze și nu are să ne îndatoreze nici pe noi cu nimic față de căpetenia aceea de necredincioși, întrucât, de îndată ce ni-i va da îndărăt pe fugari, noi avem să ne și repezim să-i măcelărim pe musulmanii din alai și avem să uităm jurămintele și făgăduielile date, așa cum facem noi de obicei de fiecare dată când încheiem vreo înțelegere cu necredincioșii aceia închinați lui Mahomed!

Așa grăiră patriarhii și sfetnicii regelui frâncilor. Blestemați fie ei și în viața aceasta și în cealaltă, pentru păgânia și hainia lor!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăsprezecea noapte

Spuse:

Așa grăiră patriarhii și sfetnicii regelui frâncilor. Blestemați fie ei și în viața aceasta și în cealaltă, pentru păgânia și hainia lor!

Or, regele frâncilor din Constantinia, care avea o inimă tot atâta de ticăloasă ca și patriarhii lui, nu pregetă să urmeze sfatul acela plin de viclenie. Da ei nu știau că ticăloșia se întoarce, mai devreme ori mai târziu, împotriva acelor care o săvârșesc, și că ochiul lui Allah veghează pururea asupra drept-credincioșilor săi și îi apără împotriva șiretlicurilor vrăjmașilor lor preascârbavnici!

Regele luă așadar un calam și scrise, cu litere grecești, o scrisoare către califul Harun Al-Rașid, în care, după urările cele mai cuviincioase și mai pline de laude și de prietenie, îi spunea:

„O, preaputernice emir al fraților noștri musulmani, am o fată deșuchetă, pe nume Mariam; și fata aceasta a mea s-a lăsat amăgită de un tânăr egiptean din Cairo, care a răpit-o și a dus-o în țările ce se află sub

puterea și sub stăpânirea ta. Mă rog, dar, ție, o, preaputernicule emir al musulmanilor, să binevoiești a porunci să se facă cercetările de cuviință spre a fi găsită, și să mi-o trimiți cât mai curând cu putință, sub strajă strașnică.

Iar eu, în schimb, am să acopăr cu cinstiri și cu hatâruri straja pe care ai să mi-o trimiți cu fiica mea, și am să fac tot ce voi putea ca să-ți fiu pe plac! Așa, ca să-ți arăt recunoștința mea și ca să-ți fac dovadă de gândurile mele de prietenie, îți făgăduiesc, printre altele, că am să poruncesc unor zidari chiar de tine aleși să zidească o geamie în cetatea mea de domnie. Și am să-ți trimit, pe deasupra, bogății de nedescris, cum niciun om n-a mai văzut vreodată unele asemenea: tinere fecioare ca niște hurii, băieți tineri fără fir de păr în barbă, ca niște lune, comori pe care focul n-ar putea să le mistuie, mărgăritare, nestemate, cai, iepe și mânji, cămile și pui de cămile, și catâri încărcăți cu poveri scumpe din cele mai alese roade de pe pământurile noastre. Și, dacă toate astea nu ți-or fi destul, mi-oi strânge hotarele regatului meu, ca să sporesc stăpânirile și hotarele tale! Și făgăduielile acestea le pecetluiesc cu pecetea mea, eu, Cezar, regele acelor care se închină Crucii!”

Și regele frâncilor, după ce pecetlui scrisoarea, o înmână proaspătului vizir pe care îl numise în locul bătrânului cel chior și șchiop, și îi grăi vorbele acestea:

— De vei căpăta îngăduința să fii primit de Harun ăla, să-i spui: „O, preaputernicule calif! vin s-o cer de la Măria Ta pe domnița noastră; întrucât aceasta-i pricina sarcinii de seamă ce mi s-a încredințat. Dacă primești cu priință cererea noastră, te poți bizui pe îndatorința regelui, stăpânul nostru, care are să-ți trimită cele mai îmbelșugate peșcheșuri!”

Pe urmă, ca să ațâțe și mai mult râvna vizirului pe care îl trimitea ca sol, regele frâncilor îi făgădui și lui, la fel, că dacă solia are să dobândească fericită izbândă, are să i-o dea pe fiică-sa de soție și are să-l umple de averi și de huzmeturi. Pe urmă îi dădu păs și îl îndemnă cu multă criceală să puie scrisoarea în chiar mâna califului. Și vizirul, după ce sărută pământul dintre mâinile regelui, porni la drum.

Or, după o călătorie lungă, sosi cu alaiul lui la Bagdad, unde, pentru început, se odihni vreme de trei zile. Apoi întrebă unde este saraiul califului și, după ce i se arătă, se duse acolo ca să ceară să fie primit de emirul drept-credincioșilor. Și când fu îngăduit la divanul de primire, vizirul, aruncându-

se la picioarele califului, sărută de trei ori pământul dintre mâinile sale, îi spuse în câteva cuvinte pricina soliei care îi fusese încredințată, și îi înmână scrisoarea de la stăpânu-său, regele frâncilor, tatăl domniței Mariam. Și Al-Rașid despecetlui scrisoarea, o citi și, după ce îi desluși bine cuprinsul, se arătă binevoitor cererii ce i se făcea, măcar că venea de la un rege necredincios. Și puse să se scrie pe dată tuturor valiilor din țările împărăției musulmane, ca să li se zugrăvească înfățișarea domniței Mariam și a tovarășului ei, cu poruncă anume să se facă toate cercetările de trebuință spre a-i găsi, amenințând cu cele mai grele osânde la caz de neizbândă ori de nepăsare și să i-i trimită fără de zăbavă, sub strajă bună, la curtea sa, de îndată ce au să fie dibuiți. Și olăcari călări pe cai ori în spinarea dromaderelor fugarnice plecară în toate părțile, ducând fiecare câte o scrisoare către un valiu de vilaiet. Și, în așteptare, califul îl opri pe lângă sine, la sarai, pe solul frânc, dimpreună cu tot alaiul lui. Și-atâta cu acești doi domni osebiți și cu învoielile lor!

Ci în ceea ce îi privește pe cei doi îndrăgostiți, iacătă!

După ce domnița puse pe fugă, ea singură, oastea regelui frâncilor, părintele ei, și după ce îi lăsă hrană vulturilor pe cei trei patrici care se măsuraseră cu ea, porni la drum, împreună cu Nur, înspre Siria, și ajunse cu bine la porțile Damascului. Ci, cum călătoreau în conacuri scurte, poposind prin locurile frumoase spre a se deda ispitei dragostei lor, și nici cu gândul nu gândeau la ticăloșiile puse la cale de vrăjmași, ajunseră la Damasc la câteva zile după ce olăcarii cei iuți ai califului, care le-o luaseră înainte, aduseseră valiului poruncile în privința lor. Și întrucât habar nu aveau despre ce îi aștepta acolo, își spuseră fără de niciun ocoliș numele față de iscoadele agiei care îi dibuiră numaidecât și care puseră caraulele valiului să-i priponească pe loc. Și caraulele, fără a mai pierde vremea, îi puseră să facă pe dată cale întoarsă, fără a le îngădui să intre în cetate și, împresurându-i cu armele cele crunte, îi siliră să meargă cu ei la Bagdad, unde, după zece zile de drum zorit prin mijlocul pustiului, sosiră zobiți de trudă. Și fură duși la divanul de primire, împresurați de străjile palatului.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treisprezecea noapte

Spuse:

Și fură duși la divanul de primire, împresurați de străjile palatului.

Și, când se aflară în fața califului cel mare, se temeniră și sărutară pământul dintre mâinile sale, iar musaipul care era de slujbă zise:

— O, emire al drept-credincioșilor, iacătă pe domnița Mariam, fata regelui frâncilor, și pe Nur, răpitorul ei, fiul neguțătorului Cunună din Cairo. Și au fost zeberii amândoi la Damasc, după poruncile valiului cetății!

Atunci califul își aruncă ochii înspre Mariam și rămase uluit de înfățișarea ei nurlie și de frumusețea chipului ei, și o întrebă:

— Chiar tu ești numita Mariam, fiica regelui frâncilor?

Ea răspunse:

— Da, chiar eu sunt domnița Mariam, roaba numai a ta, emire al drept-credincioșilor, ocrotitorule al credinței, coborâtorule din emirul trimișilor lui Allah!

Și califul, tare uimit de răspuns, se întoarse apoi înspre Nur și fu la fel de încântat de harurile tinereții sale și de înfățișarea lui aleasă. Și îi zise:

— Iar tu ești chiar tânărul Nur, fiul lui Cunună, neguțătorul din Cairo?

El răspunse:

— Da, eu sunt, robul tău, o, emire al drept-credincioșilor, sprijinitorule al împărăției, apărătorule al credinței!

Și califul îi spuse:

— Cum de ai cutezat s-o furi pe domnița aceasta frâncă, sfruntând legea?

Atunci Nur, prilejuindu-se de îngăduința de a vorbi, își povesti de șart toate pățaniile, cu toate amănuntele, iar califul îl ascultă cu multă luare-aminte. Ci nu are niciun rost să le mai spunem și noi o dată.

Atunci Al-Rașid se întoarse înspre domnița Mariam și îi zise:

— Află că tatăl tău, regele frâncilor, mi l-a trimis pe solul acesta pe care îl vezi aici, cu o scrisoare scrisă de chiar mâna lui. Și mă încredințează de îndatorința lui și de dorința ce o are de a zidi o geamie în cetatea lui de scaun, dacă mă învoiesc să te trimit îndărăt în țara lui. Or, tu ce ai a răspunde?

Iar Mariam ridică fruntea și, cu un glas și hotărât și dulce totodată, răspunse:

— O, emire al drept-credincioșilor, tu ești locțiitorul lui Allah pe pământ și aperi legea lui Mahomed, Profetul lui (cu el fie pururea pacea și rugăciunea!). Or, eu m-am făcut musulmană și cred într-unui singur Allah, și îmi mărturisesc credința aceasta dinaintea Măriei Tale, și rostesc: „Nu este alt dumnezeu decât Allah, și Mahomed este trimisul lui Allah!” Ai putea tu, dară, o, emire al drept-credincioșilor, să mă trimiți în țara

necredincioșilor care îl fac pe Allah seamă cu alții, care cred că Iisus, un fiu de om, este Dumnezeu, care se închină la idoli, care proslăvesc crucea și înalță rugă ereticești la tot soiul de ființe moarte în păgânie și azvârlite în flăcările mâniei lui Allah? Or, dacă ai să săvârșești una ca asta și să mă dai pe mâna creștinilor, eu, la Ziua Judecății, când toate măririle nu au să mai însemneze nimic și când numai inimile cele curate au să fie luate în seamă, am să te învinuiesc pentru purtarea ta, dinaintea lui Allah și dinaintea Profetului nostru, moșul tău (cu el fie rugăciunea și pacea!).

Când auzi cuvintele acestea ale domniței Mariam și mărturisirea ei de credință, califul se umplu de bucurie în sufletul său aflând că o vitează ca aceea s-a făcut musulmană; și, cu lacrimi în ochi, strigă:

— O, Mariam, fata mea, fie ca Allah să nu îngăduie niciodată să dau pe mâna necredincioșilor o musulmană care crede într-unui Allah și în Profetul său! Allah să te apere și să te păstreze și să reverse asupra ta mila și binecuvântările lui, sporându-ți puterea credinței! Și acuma, pentru vitejia și bărbăția ta, poți să ceri orice de la mine; și mă leg cu jurământ că nu am să precupețesc nimic, de-ar fi și jumătate din împărăția mea! Înveselește-ți, așadar, ochii, dezleagă-ți inima și alungă orice grijă! Și spune-mi, spre a putea să fac cele de trebuință, dacă nu cumva ai fi mulțumită ca tânărul acesta, fiul supusului nostru Cunună, neguțătorul de la Cairo, să-ți fie soț legiuit?

Și Mariam răspunse:

— Dar cum să nu doresc, o, emire al drept-credincioșilor? Nu-i el acela care m-a cumpărat? Nu-i el acela care a cules de la mine ceea ce era de cules? Nu el și-a primejduit de atâtea ori viața pentru mine? Și, într-un sfârșit, nu el a adus pacea sufletului meu, dezvăluindu-mi curăția credinței musulmane?

Numaidecât califul trimise să fie aduși cadiul și martorii și întocmiră pe loc senetul de căsătorie. Pe urmă îl chemă dinaintea lui pe solul regelui frâncilor, vizirul, și îi spuse:

— Vezi bine și tu, cu chiar ochii tăi, și bine auzi, cu chiar urechile tale, că nu pot să îndeplinesc cererea stăpânului tău, de vreme ce domnița Mariam, făcându-se musulmană, este de-a noastră. Altminterea, aș săvârși o faptă de care ar trebui să dau seama lui Allah și Profetului său, la Ziua Judecății! Căci scris este la *Cartea* lui Allah: „Niciodată nu are să le fie dat celor necredincioși să-i stăpânească pe drept-credincioși!” Întoarce-te, așadar, la stăpânul tău și spune-i tot ce ai văzut și auzit!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute paisprezecea noapte

Spuse:

...întoarce-te, așadar, la stăpânul tău și spune-i tot ce ai văzut și auzit!

Iar solul, dacă pricepu că emirul drept-credincioșilor nu vrea să i-o dea pe fata regelui frâncilor, cuteză să se lase dus de mânie, plin de ciudă și de sumeție, întrucât îl orbise Allah să nu mai vadă urmările vorbelor ce le rostea; și strigă:

— Pe Mesia! de-ar fi ea musulmană încă de douăzeci de ori pe-atâta, și tot trebuie s-o duc la tătâne-său, stăpânul meu! Altminterea, are să vie el să-ți cotopească împărăția și are să-ți umple cu oștile lui toată țara, de la Eufrat până în Yaman!

La vorbele acestea, califul, mâniat până peste poate, răcni:

— Ce? câinele ăsta de ghiaur cutează să ne arunce amenințări? Să i se reteze capul și să fie pus la intrare în cetate, cu trupul răstignit pe cruce, ca să slujească de aci înainte drept pildă solilor necredincioșilor!

Ci domnița Mariam strigă:

— O, emire al drept-credincioșilor, nu întina sabia ta slăvită cu sângele câinelui acesta! Vreau să-l răsplătesc chiar eu, așa cum i se cuvine!

Și, rostind cuvintele acestea, smulse sabia pe care vizirul frânc o purta la șold, și, rotind-o vajnic, dintr-o fulgerătură îi și reteză capul și i-l aruncă pe fereastră. Și împinse hoitul cu piciorul, făcând semn robilor să-l ducă de acolo.

La priveliștea aceea, califul rămase uimit de iuțeala cu care domnița îndeplinise osânda, și o înveșmântă cu chiar caftanul lui. Și porunci ca tot așa să fie îmbrăcat și Nur cu un caftan măreț, și îi covârși pe amândoi cu daruri scumpe; și după dorința pe care și-o mărturisiră, le dădu o strajă falnică să-i însoțească până la Cairo, și le mai înmână și niște scrisori cu care să se înfățișeze în fața valiului Egiptului și la ulemale. Și Nur, dimpreună cu domnița lui, se întoarse astfel în Egipt, la bătrânii lui părinți, iar neguțătorul Cunună, când îl văzu pe feciorul său că îi aduce în casă o domniță ca noră, fu peste poate de mândru și îl iertă pe Nur pentru purtarea lui de odinioară. Și, în cinstea tânărului, îi pofti la un ospăț măreț pe toți mai-marii din Cairo, care îi covârșiră cu daruri pe tinerii însurăței, întrecându-se de sârg unii pe alții.

Și tânărul Nur cu domnița Mariam trăiră ani lungi, bucuroși și voioși până peste poate, nelipsindu-se de nimic și mâncând bine, și bând bine, și drăgostindu-se vârtos, spornic și îndelung, în vâlva prețuirii și a belșugului, în cea mai tihnită și mai huzurită viață, până ce veni să-i cerceteze Sfarâmătoarea fericirilor, Despărțitoarea de prieteni și de sindrofii, aceea care pustiește casele și umple pântecele mormintelor! Ci slavă celui Singur Viu, carele nu cunoaște moarte și ține în mâinile lui cheile Văzutelor și Nevăzutelor! Amin!

După ce auzi povestea aceasta, sultanul Șahriar se ridică deodată de mijloc și strigă:

— Ah, Șeherezada, povestea aceasta de vitejie chiar că m-a fermecat!

Și, după ce se rosti astfel, se sprijini iarăși în coate pe perne, zicându-și: „Tare nu-mi vine a crede că ar mai avea și alte povești să-mi mai povestească! Și-așa că trebuie să cuget ce-mi rămâne de făcut în privința capului ei!”

Ci Șeherezada, dacă îl văzu că își încruntă sprâncenele, își zise: „Nu-i vreme de zăbovit!” Și grăi:

— Așa-i, o, Măria Ta, povestea aceasta de vitejie este minunată, da ce-i ea pe lângă aceea pe care aș mai vrea să ți-o povestesc, dacă mi-ai mai îngădui?

Și sultanul întrebă:

— Ce ziceai tu, Șeherezada? Și ce povești gândești să-mi povestești care să fie mai minunate ori mai uimitoare decât aceasta?

Iar Șeherezada zâmbi a râde și zise:

— Măria Ta ai să judeci! Ci, în noaptea aceasta, ca să ne sfârșim veghea, nu vreau să-ți povestesc decât o snoavă scurtă dintre acelea care nu-s greu de ascultat! Și-i scoasă din *Sfaturile mărinimiei și ale priceperii de a te purta în viață*.

Și numaidecât spuse:

FOLOASELE MĂRINIMIEI ȘI ALE PRICEPERII DE A TE PURTA ÎN VIAȚĂ

Saladin și vizirul său

Mi s-a povestit, o, norocitul sultan, că vizirul sultanului Saladin, domnul cel biruitor, avea ca bun al său, între mulțimea de robi ce se bucurau de hatârurile lui, un copilandru de lege creștină, desăvârșit de frumos, pe care îl iubea până peste poate și care era atâta de gingaș cum ochii oamenilor nu mai zăriseră vreodată unul asemenea. Dar, într-o zi, pe când se plimba cu copilul acela de care nu se putea despărți, fu băgat de seamă de către sultanul Saladin, care îi facu semn să se apropie. Și sultanul, după ce aruncă o privire vrăjită asupra copilului, îl întrebă pe vizir:

— De unde ai băiețelul acesta?

Și vizirul, cam stânjenit, răspunse:

— De la Allah, o, stăpâne al meu!

Iar sultanul Saladin zâmbi și zise, urmându-și drumul:

— Iată, o, vizire al nostru, că acuma ți s-a ivit prilejul să ne înlănțuiești cu frumusețea unui astru și să ne faci robi cu farmecele unei lune!

Or, asemenea vorbe îi dădură de gândit vizirului, care își zise: „Chiar că nu îmi mai este cu putință să-l păstrez pe copil după ce l-a băgat de seamă sultanul!” Și pregăti un peșcheș bogat, îl chemă pe copilul creștin cel atâta de frumos și îi spuse:

— Pe Allah, o, flăcăule, de n-ar fi nevoia, sufletul meu nu s-ar despărți de tine niciodată!

Și îi înmână darul, spunând:

— Ai să duci peșcheșul acesta din partea mea stăpânului nostru, sultanul, și tu însuși ai să fii o parte din acest peșcheș, întrucât din ceasul de-acum te dăruiesc stăpânului nostru!

Și totodată îi mai înmână, ca s-o ducă sultanului, o scrisoare în care așternuse aceste strofe:

Iacătă-o lună plină, Doamne bune,

*Să lumineze-n cerul tău înalt;
Și nicăieri pe lume nu-i un alt
Cer pe potrivă-acestei mândre lune.*

*Iar eu, mărite, fără șovăială,
Anume, doamne, ca să-ți fiu pe plac,
Mă despărțesc de sufletul meu drag
Și ți-l trimit în dar, cu mare fală.*

*O faptă-asemeni eu nu știu vreuna –
Nu că mă laud, dar pe lume nu-i
Un ins ce s-ar lipsi, din voia lui,
De sufletul său, pentru totdeauna!*

Or, peșcheșul îi plăcu într-un chip cu totul deosebit sultanului Saladin care, mărinimos și falnic, cum îi era obiceiul, nu pregetă să-l despăgubească pe vizirul său de jertfa aceea, coperindu-l cu huzmeturi și cu huzururi, și făcându-l să simtă, cu orice prilej, cât de mult îi intrase în suflet și în dragostea lui.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincisprezecea noapte

Spuse:

Or, peșcheșul îi plăcu într-un chip cu totul deosebit sultanului Saladin care, mărinimos și falnic, cum îi era obiceiul, nu pregetă să-l despăgubească pe vizirul său de jertfa aceea, coperindu-l cu huzmeturi și cu huzururi, și făcându-l să simtă, cu orice prilej, cât de mult îi intrase în suflet și în dragostea lui.

Estimp, vizirul își spori numărul fetișcanelor din haremul său cu o tânără dintre tinerelele cele mai zarife și mai desăvârșite de pe acea vreme. Și tânăra, de cum sosi, izbuti să cucerească inima vizirului; însă vizirul, până a nu se simți legat de ea așa cum pățise cu băiatul, își zise: „Cine știe dacă nu cumva faima acestui mărgăritar nou nu are să ajungă la urechile sultanului! Așa că ar fi mai bine pentru mine, înainte de a-mi lăsa inima să se aprindă după tânăra roabă, s-o dau și pe ea în dar sultanului. În felul acesta, durerea are să-mi fie mai mică, iar pierderea are să-mi fie mai puțin grea!” Gândind

așa, o chemă la el pe fetișcană, o încărcă pe dată cu un dar pentru sultan, încă și mai bogat decât întâia oară, și îi spuse:

— Și tu însăși ai să fii o parte din peșcheș!

Și îi înmână, ca s-o ducă sultanului, o scrisoare în care așternu versurile acestea:

*O, doamne-al meu, pe falnica ta zare
De mult e-o lună – iată-acum și-un soare!
Așa încât pe-un singur cer se-mbină
Aceste două astre de lumină,
Să-nchipuie deasupra slavei voastre
Perechea cea mai falnică de astre.*

Or, de la fapta aceasta, trecerea vizirului spori încă pe-atâta în sufletul sultanului Saladin, care nu mai scăpa niciun prilej ca să-i dovedească, de față cu toată curtea sa, prețuirea și dragostea ce le simțea pentru el. Fapt ce îi aduse vizirului o mulțime de neprieteni și de pizmași care, uneltind să-l piardă, hotărâră ca mai întâi să-l ponegrească la sufletul sultanului. Așa că îi dădură de înțeles lui Saladin, prin tot felul de vorbe și de scorneli, pe cum că vizirul tot ar mai păstra o slăbiciune pentru copilandrul creștin, și că nu contenește, mai cu seamă când boarea vântului reavăn dinspre miazănoapte îi stârnește amintirea plimbărilor de odinioară, să-l dorească aprig și să-l cheme din tot sufletul. Și îi spuseră că astfel se căinează amarnic pentru darul pe care îl făcuse, ba chiar că, de ciudă și de părere de rău, își mușcă mâinile și își scrâșnește măselele. Ci sultanul Saladin, departe de a-și pleca urechea la astfel de născociri nevrednice de vizirul în care el își pusese toată încrederea, țipă cu glas zădărit către cei care îi torceau asemenea vorbe:

— Potoliți-vă limbile cele haine împotriva vizirului, că de unde nu, pe dată au să vă zboare capetele de pe grumaji!

Pe urmă, întrucât avea o minte iscusită și dreaptă, le spuse:

— Ci vreau totuși să vă dovedesc de mincinoși și de zavistnici, și să las ca ticăloșiile voastre să se întoarcă împotriva voastră. Așa că am să pun la încercare cinstea sufletului vizirului meu!

Și îl chemă pe copilul cu pricina și îl întrebă:

— Știi să scii?

El răspunse:

— Știu, o, doamne al meu!

El zise:

— Ia atunci o hârtie și un calam și scrie ce am să-ți spun.

Și, ca și cum copilul ar fi scris așa de la el, îl puse să-i scrie vizirului următoarea scrisoare:

„O, stăpâne al meu preaiubit de odinioară, tu, după ceea ce tu trebuie să simți față de mine, știi dragostea pe care ți-o port și amintirile pe care le-au lăsat în sufletul meu bucuriile noastre de altădată. Drept aceea vin să mă plâng ție de soarta mea de acum de la sarai, unde nimic nu a izbutit să mă facă să uit bunătatea ta, mai ales că aici măreția sultanului și sfiala pe care o simt față de el mă opresc să mă bucur de hatârurile lui. Mă rog, dar, ție, să găsești vreun tertip spre a mă lua îndărăt de la sultan, fie într-un fel, fie în altul. De altminteri, până acuma sultanul nu s-a aflat nicio- dată numai cu mine singur, și ai să mă afli așa cum m-ai lăsat!”

Și după ce scrisoarea fu scrisă, sultanul i-o înmână unui rob micuț de la sarai s-o ducă și s-o dea în mână vizirului și să-i spună:

— Robul tău de odinioară, copilul de creștini, m-a trimis să-ți aduc scrisoarea aceasta din partea lui.

Și vizirul luă scrisoarea, o privi o clipă și, fără ca măcar s-o desfacă spre a o citi, scrise pe spatele ei următoarele:

*Au de când, doamne, un om care știe
Și care a-nvățat al vieții rost
S-ar repezi deodată, ca un prost,
În gura unui leu prins de mânie?*

*Eu nu sunt dintre-acei a căror minte
Se lasă-n voia patimii și-atât;
Nici dintre-acei de care răii-și râd,
Iar pizma lor haină nu mă prinde!*

*De-am rupt, să-l dăru, sufletul din mine,
Știam un adevăr ce s-a mai spus:
Că sufletul, odată ce s-a dus,
În trupul părăsit nu mai revine!*

La primirea răspunsului, sultanul Saladin se umplu de bucurie și nu pregetă să citească stihurile dinaintea nasurilor alungite ale zavistnicilor. Pe

urmă porunci să fie chemat vizirul și, după ce îl copleși cu noi dovezi de prietenie, îl întrebă:

— Oare poți să ne spui, o, taică al înțelepciunii, cum faci tu de ai atâta putere asupra ta însuși?

Și vizirul răspunse:

— Nu-mi las patimile niciodată să ajungă la pragul voinții mele!

Da Allah este încă și mai înțelept!

Pe urmă Șeherezada spuse:

— O, norocitul sultan, acumă că ți-am povestit cum îl ajută voința pe cel înțelept să-și biruiască patimile, vreau să-ți povestesc o întâmplare cu o dragoste pățimașă!

Și spuse:

Mormântul îndrăgostiților⁸

Abdallah, fiul lui Al-Kaisi, ne-a lăsat în scrierile sale povestea aceasta. El spune:

Plecasem într-un an în hagialâc la casa cea sfântă a lui Allah. Și după ce mi-am îndeplinit toate datorințele de hagi, m-am întors la Medina, ca să mai văd o dată mormântul Profetului – cu el fie pacea și binecuvântarea lui Allah! Or, într-o noapte, pe când ședeam într-o grădină nu departe de mormântul cel proslăvit, auzii un glas care cânta încetișor în liniștea nopții. Și, fermecat, îmi ascuții toată luarea-aminte și, ascultând așa, deslușii versurile acestea pe care le cânta:

*O, tu, privighetoare a sufletului meu,
În cântecele tale-i iubita mea mereu!
O, glas al ei, cu gungur vrăjit, de turturea,
Când vei răspunde oare la suspinarea mea?
Ce lungă ești, o, noapte, în chinul așteptării
Când doru-aprinde-n suflet pojarul nerăbdării!
O, nalta mea lumină, oare n-ai strălucit,
Precum o stea în cale-mi, doar ca să pieri grăbit
Și să mă lași pe urmă prin bezne rătăcind
Ca orbii, fără-o rază și fără un alint?*

Pe urmă se făcu tăcere. Și mă uitam în toate părțile ca să-l văd pe cel care cântase cântecul acela pățimaș, când se ivi dinaintea mea stăpânul glasului.

Și, la lumina care se cernea din cerul nopții, văzui că era un flăcău frumos de să-ți dai sufletul și care avea fața scaldată în lacrimi. Și mă întorsei spre el și nu mă putui opri să nu-mi strig: „Ya Allah! ce tânăr frumos!” Și îmi întinsei mâinile amândouă către el. Iar el mă privi și mă întrebă:

— Cine ești? Și ce vrei de la mine?

Iar eu răspunsei, ploconindu-mă dinaintea frumuseții lui:

— Ce alta aş putea să vreau, decât să-l binecuvântez pe Allah uitându-mă la tine? În ce privește cine-s eu, apoi sunt robul tău Abdallah, fiul lui Ma’amar Al-Kaisi. O, doamne al meu, tare ar mai vrea sufletul meu să te cunoască! Întrucât cântecul tău de adineaori m-a tulburat până peste poate, iar chipul tău m-a vrăjit de tot. Și iată-mă-s gata să-ți jertfesc și viața mea, dacă poate să-ți fie de vreun folos!

Atunci flăcăul se uită la mine, ah! cu ce ochi! și îmi spuse:

— Șezi jos lângă mine!

Și șezui lângă el, cu sufletu-mi tremurând, iar el îmi spuse:

— De vreme ce inima ta suferă pentru mine, ascultă ce mi s-a întâmplat!

Și grăi mai departe:

— Sunt Otbah, fiul lui Al-Hubab, fiul lui Al-Mundhir, fiul lui Al-Yamuh ansaritul⁹. Or, ieri-dimineață, pe când îmi făceam rugăciunile în geamia tribului, văzui că intră, mlădiindu-se din mijloc și din șolduri, mai multe femei frumoase de să mori, care o însoțeau pe o fetișcană aproape copilă, și ale cărei farmece făceau să se stingă farmecele însoțitoarelor ei. Și deodată, luna aceea se apropie de mine în mijlocul mulțimii de credincioși, fără a fi băgat în seamă de nimeni, și îmi spuse: „Otbah! de multă vreme pândesc prilejul să-ți vorbesc! O, Otbah! ce ai zice să te împreuni cu aceea care este iubita ta și dorește să-ți fie soție?” Pe urmă, până ce eu să apuc să deschid gura și să-i răspund, mă lăsă și se pierdu printre tovarășele ei. Pe urmă ieșiră împreună toate din geamie și se amestecară în mulțimea de haggii. Iar eu, în ciuda strădaniilor de a o găsi, nu am izbutit s-o mai văd din clipa aceea. Iar sufletul și inima mea sunt cu ea. Și până ce mi-o fi dat s-o văd iarăși, nu am să pot să gust nicio bucurie de-aș fi chiar în mijlocul desfătărilor raiului!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaptesprezecea noapte

Spuse:

...și sufletul și inima mea sunt cu ea. Și până ce mi-o fi dat s-o văd iarăși, nu am să pot să gust nicio bucurie de-aș fi chiar în mijlocul desfătărilor raiului!

Așa vorbi el, și obrajii i se îmbujorau treptat, și dragostea mea pentru el sporea la fel. Și, când tăcu, îi spusei:

— O, Otbah, o, prietene al meu! pune-ți nădejdea în Allah și roagă-te lui să-ți dea iertarea greșalelor! În ce mă privește, iată-mă-s gata să te ajut, cu toate puterile și cu toate mijloacele mele, spre a-ți înlesni s-o găsești pe fetișcana care ți-a vrăjit gândurile. Căci, de cum te-am văzut, mi-am simțit sufletul purtându-se de la sine înspre minunata ta făptură, și de atunci tot ce aș face pentru tine nu ar fi decât ca să văd ochii tăi cei frumoși abătându-se mulțumiți către mine!

Și, vorbind astfel, îl strângeam cu dragoste și îl sărutam așa cum un frate îl sărută pe un frate; și toată noaptea nu contenii să-i potolesc sufletul drag. Și, hotărât! În viața mea nu am să uit acele clipe desfătătoare și pline de nesaț, petrecute lângă el prietenește.

Or, a doua zi, mă dusei cu el la geamie și îl lăsa să intre el întâi, ca să-i arăt prețuirea mea. Și stăturăm acolo amândoi, de dimineată până la amiază, ceasul la care vin de obicei femeile la moschee. Ci, spre marea noastră supărare, băgarăm de seamă că toate femeile veniseră în geamie, dar fetișcana nu se afla printre ele. Iar eu, văzând tristețea pe care lucrul acela i-o pricinuia tânărului meu prieten, zisei:

— Asta să nu te necăjească! Am să aflu eu știri despre iubita ta de la aceste femei, întrucât ieri fata era împreună cu ele!

Și numaidecât mă furișai până la femeile acelea și izbutii să aflu de la ele că fetișcana noastră era o tânără fecioară, de viță aleasă, că o chema Riya și că era fiica lui Al-Ghitrif, căpetenia tribului Bani-Sulem. Și întrebai:

— O, preabunelor femei, pentru ce n-a mai venit și ea astăzi cu voi?

Ele răspunseră:

— Da cum ar fi putut? Tătâne-său, care a adus niște hagii sub ocrotirea lui prin pustie, de la Irak până la Mecca, s-a întors ieri cu călăreții săi la tribul lor de pe malurile Eufratului, și a luat-o și pe fiică-sa Riya.

Iar eu le mulțumii pentru lămuririle acelea, și mă întorsei la Otbah; și îi zisei:

— Știrile pe care ți le aduc nu sunt, vai! așa cum aș dori!

Și îi spusei că Riya plecase, cu tatăl ei, înspre tribul lor.

Pe urmă adăugai:

— Ci liniștește-ți sufletul, o, Otbah, o, prietene al meu! Întrucât Allah m-a dăruit cu multe bogății și sunt gata să le cheltuiesc ca să te ajut să ajungi la țintă. Și, din ceasul acesta, am să mă îngrijesc de necazul tău și am să izbândesc, cu ajutorul lui Allah!

Și mai spusei:

— Binevoiește numai să vii cu mine!

Și se ridică și merse cu mine la geamia ansariților¹⁰ rudele sale.

Acolo așteptarăm până ce se strânse toată lumea; iar eu dădui binețe adunării și spusei:

— O, drept-credincioșilor ansariți strânși aici! care este părerea voastră despre Otbah și despre tatăl lui Otbah?

Și toți răspunseră într-un glas:

— Mărturisim cu toții că sunt niște arabi dintr-un neam vestit și dintr-un trib ales!

Și eu le spusei:

— Aflați, dar, că Otbah, fiul lui Al-Hubab, este mistuit de o dragoste amarnică. Și vin la voi anume ca să vă rog să vă alăturați strădaniile la strădaniile mele, spre a-i dobândi fericirea!

Ei răspunseră:

— Din toată inima și cu bucurie.

Eu spusei:

— Dacă-i așa, trebuie să mă însoțiți până la corturile tribului Bani-Sulem, la șeihul Al-Ghitrif, căpetenia lor, ca să i-o cerem pe fiică-sa Riya de soție pentru vărul vostru Otbah, fiul lui Al-Hubab.

Și toți răspunseră că ascultă și că se supun. Eu atunci încălecai pe cal, și tot așa și Otbah; și toată adunarea facu la fel. Și dădurăm piteni cailor, în goana mare, fără de oprire. Și izbutirăm să ajungem la corturile călăreților șeicului Al-Ghitrif, la șase zile de Medina.

Când ne văzu venind, șeicul Al-Ghitrif ieși în întâmpinarea noastră până în ușa cortului său; iar noi, după salamalecurele de cuviință, îi spuserăm:

— Am venit să-ți cerem găzduire, o, părinte de arabi!

El răspunse:

— Fiți bineveniți sub corturile noastre, o, musafiri de viță aleasă!

Și, vorbind astfel, dădu numaidecât poruncile de trebuință robilor lui ca să ne primească așa cum se cuvine. Și robii așternură în cinstea noastră mesele și chilimurile; și tăiară oi și cămile, ca să ne dea un ospăț falnic.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute optsprezecea noapte

Spuse:

...și tăiară oi și cămile, ca să ne dea un ospăț falnic.

Când veni clipita să ne așezăm la masă, noi ne trăserăm cu toții îndărăt; iar eu, în numele tuturor, îi mărturisii șeicului Al-Ghitrif:

— Pe harul cel sfânt al pâinii și al sării, și pe credința noastră arăbească! nu avem să ne atingem de niciuna dintre bucatele tale, până ce nu ai să împlinești cererea noastră!

Și Al-Ghitrif spuse:

— Și care este cererea voastră?

Eu răspunsei:

— Venim să ți-o cerem de soție pe fiica ta cea de neam ales, Riya, pentru Otbah, fiul lui Al-Hubab ansaritul, fiul lui Al-Mundhir, fiul lui Al-Ymuh, cel viteaz, cel bun, cel vestit, cel falnic, cel minunat!

Iar tatăl tinerei Riya, schimbându-se cu totul deodată și la față și la ochi, ne spuse cu glas domol:

— O, frați arabi, aceea pe care îmi faceți cinstea să mi-o cereți de soție pentru vestitul Otbah, fiul lui Al-Hubab, este stăpâna deplină a răspunsului. Iar eu nu am să stau împotriva vrerii ei. Așa că ea se cade să se rostească! Și am să mă duc pe dată să-i cer răspunsul!

Și se ridică dintre noi, tare șofrănit, cu nasul plin de ciudă și cu o față care tăgăduia vădit înțelesul vorbelor lui.

Se duse, așadar, în cort la fata lui, Riya, care, speriată de tulburarea de pe chipul său, îl întrebă:

— O, taică al meu, pentru care pricină mânia zbuciumă atâta de năprasnic lăuntru sufletului tău?

Iar el șezu lângă ea, în tăcere, și, cum am auzit mai pe urmă, îi spuse într-un sfârșit:

— Află, dar, o, Riya, fata mea, că le-am dat găzduire unor ansariți care au venit la mine ca să te ceară de soție pentru unul dintre ei!

Ea spuse:

— O, taică, neamul ansariților este un neam de vază printre arabi! Și, hotărât, găzduirea pe care le-ai dat-o este de datorință! Ci ia spune-mi: pentru care dintre ei au venit să mă ceară de soție?

El răspunse:

— Pentru Otbah, fiul lui Hubab!

Ea spuse:

— Este un tânăr vestit! Și este vrednic să intre în neamul tău!

Ci el strigă, plin de mânie:

— Ce vorbe grăiești tu? Au nu cumva ai și înnodat vreo legătură cu el? Păi eu, pe Allah! m-am juruit odinioară față de fratele meu că am să te dau fiului lui, și nimenea altcineva, mai mult decât fiul unchiului tău, nu este vrednic să intre în spița neamului meu!

Ea spuse:

— O, taică, și ce răspuns ai să le dai ansariților? Aceștia sunt niște arabi plini de fală și tare simțitori în tot ce privește mândria și cinstea lor! Iar dacă nu vrei să mă dai de soție unuia dintre ei, ai să atragi asupra ta și a tribului nostru zăcășia și urmarea răzbunării lor. Întrucât au să se socotească umiliți de tine și n-au să te mai ierte niciodată!

El spuse:

— Dreptu-i ce spui! Ci am să-mi învăluiesc nedorința, cerând ca preț pentru tine o zestre până peste poate. Căci spune o zicală: „Dacă nu vrei să-ți măriți fata, cere o zestre cât mai mare!”

O lăasă, așadar, pe fiică-sa și veni la noi ca să ne spună:

— Fata tribului, o, musafiri ai mei, nu se împotrivește cererii voastre de a se mărita; da cere o zestre care să fie pe potriva harurilor ei. Care dintre voi, așadar, are să-mi poată da prețul acestui mărgăritar fără de asemuire?

La vorbele acestea, Otbah înaintă și spuse:

— Eu!

El spuse:

— Ei bine! fata mea cere o mie de brățări de aur roșu, cinci mii de galbeni cu pecetea de la Hajar¹¹, un gherdan de cinci mii de mărgăritare, o mie de viguri de mătășă indienească, douăsprezece perechi de cizme de piele galbenă, zece saci de curmale din Irak, o mie de capete de vită, o iapă de la tribul Anazi, cinci burdufe cu mosc, cinci șipuri cu parfum de trandafiri, și cinci burdufe cu chihlimbar!

Și adăugă, întorcându-se înspre Otbah:

— Ești în stare să te învoiești cu cererea aceasta?

Și Otbah răspunse:

— O, părinte de arabi, te mai îndoiești? Nu numai că mă învoiesc să plătesc zestrea cerută, ci am să dau încă și mai mult!

Eu, atunci, mă întorsei la Medina cu prietenul meu Otbah, și izbutirăm, nu fără destulă alergătură și cazne, să facem rost de toate lucrurile cerute. Iar eu plătii cu banii mei, fără să șovăiesc, cu mai multă bucurie decât dacă aș fi făcut toate acele cumpărături pentru mine. Și ne întoarserăm la corturile celor din tribul Bani-Sulem, cu toate cumpărăturile noastre, și ne grăbirăm să le dăm șeicului Al-Ghitrif. Iar șeicul, în felul acesta, nemaiputând să-și ia vorba îndărăt, fu nevoit să-i primească pe toți ansariții, oaspeții săi, care se strânseseră să-i aducă firitiselile lor pentru măritișul fiicei sale. Și se porniră ospețele și ținură patruzeci de zile. Și fură înjunghiate o sumedenie de cămile și de oi, și fură puse la gătit în cazane bucate de toate felurile, și toți oamenii din trib putură să mănânce pe săturate.

Or, la sfârșitul răstimpului acesta, pregătirăm un palanchin falnic, pus pe spinările a două cămile alăturate, și în el îi suirăm pe tinerii însurăței. Și plecarăm cu toți, peste poate de voioși, urmați de o caravană întreagă de cămile încărcate cu daruri. Iar prietenul meu Otbah nu mai putea de nerăbdare să ajungă și ziua când să se vadă, într-un sfârșit, singur-singurel cu iubita lui. Și cât țină călătoria nu se depărtă de ea o clipită, și șezu cu ea, în palanchin, de unde nu se da jos decât ca să vină și să mă bucure la vreun taifas, cu toată prietenia, încrederea și mulțumirea...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute nouăsprezecea noapte

Spuse:

Și cât țină călătoria nu se depărtă de ea o clipită, și șezu cu ea, în palanchin, de unde nu se da jos decât ca să vină și să mă bucure la vreun taifas, cu toată prietenia, încrederea și mulțumirea.

Iar eu mă bucuram în sufletul meu și îmi spuneam: „Iacătă-te, o, Abdallah, că ai ajuns prieten pe totdeauna cu Otbah! Întrucât ai izbutit, uitând de chiar simțămintele tale, să-i cucerești inima, împerechindu-l cu frumoasa Riya! Într-o zi, să nu ai nicio îndoială, jertfa ta are să fie răsplătită, și încă cu prisosință! Și ai să te bucuri și tu de dragostea lui Otbah, în tot ce are ea mai cilibiu și mai ales!”

Or, nu mai aveam decât o zi de mers până la Medina și, la căderea nopții, ne-am oprit la o mică oază, ca să ne odihnim. Și era o liniște desăvârșită; și lumina lunii surâdea la bucuria din tabăra noastră; și, peste capetele noastre, doisprezece palmieri, ca niște fete tinere, însoțeau cu foșnetul palmilor lor

cântecul adierilor de noapte. Iar noi, ca începătorii de lume din vremile cele de demult, ne bucuram de ceasul acela de liniște, de apa cea proaspătă, de iarba cea grasă și de dulceața adierii. Ci, vai! Nu poți să scapi de ce îți este ursit, măcar de-ai fugi și cu aripile zborului. Și tocmai prietenului meu Otbah îi era dat să bea până la drojdia de pe fund, dintr-o sorbitură, cupa de neînălțurat! Într-adevăr, am fost smulși deodată din odihnă de o năvală năprasnică a unor călăreți înarmați care se repeziră asupra noastră țipând și urlând. Or, aceștia erau niște călăreți din tribul Bani-Sulem, trimiși de șeicul Al-Ghitrif s-o fure pe fata lui. Căci nu cutezase să încalce, sub corturile lui, datinile ospetiei, și așteptase să ne depărtăm, ca să ne lovească în felul acesta, fără a nesocoti legile pustiei. Ci își făcuse socotelile fără a ține seama de prețul lui Otbah și al călăreților noștri care, cu mare vitejie, înfruntară lovitura călăreților tribului Bani-Sulem și, după ce omorâră o mulțime dintre ei, îi puseră până la urmă pe fugă. Ci în vâlvora încăierării, prietenul meu Otbah primi o lovitură de lance și, când ajunse îndărăt în tabără, căzu mort în brațele mele.

Când îl văzu așa, tânăra Riya scoase un țipăt mare și se aruncă peste trupul celui drag. Și își trecu toată noaptea jelindu-se. Iar când se făcu dimineață o găsirăm moartă de jale.

Aibă-i Allah pe amândoi întru mila sa! Iar noi le săparăm în nisip un mormânt și îi îngropăm acolo, unul lângă altul. Și, cu inimile pline de mâhnire, plecarăm la Medina. Iar eu, după ce isprăvii ce aveam de isprăvit la Medina, mă întorsei în țara mea. Ci peste șapte ani mă prinse gândul să mai fac un hagialâc la Locurile Sfinte. Și în sufletul meu încolți dorul să mă duc să văd mormântul lui Otbah și al frumoasei Riya. Și când ajunsei la mormânt, îl văzui adumbrat de un pom frumos dintr-un soi necunoscut, răsădit acolo cu evlavie de cei din tribul ansariților. Și șezui, plângând, pe piatră, la umbra pomului acela, cu sufletul meu mohorât. Și îi întrebai pe cei care se aflau acolo cu mine:

— O, prietenii mei, spuneți-mi: cum se numește pomul acesta care plânge cu mine moartea lui Otbah și a Riyei?

Și ei îmi răspunseră:

— Se numește Copacul îndrăgostiților.

Ah, fie ca tu, o, Otbah, să te odihnești în pacea Stăpânului cel fără de moarte, la umbra pomului acesta care se tânguie peste mormântul tău!

— Și asta-i tot ce știi, o, norocitul sultan, despre *Mormântul Îndrăgostiților!*

Pe urmă, întrucât îl văzu pe sultanul Șahriar mohorât de poveste, Șeherezada se grăbi, în noaptea aceea, să-i povestească și povestea cu tânăra Hind, cu divorțul și căsătoria ei.

Divorțul tinerei Hind¹²

Se povestește că Hind, fiica lui Al-Neman, era cea mai frumoasă fată dintre fetele de pe vremurile ei, și că era întocmai ca o gazelă la ochi, la gingășie și la frumusețe. Or, faima strălucirii sale ajunse până la urechile lui Al-Hajaj, valiul Irakului; și Al-Hajaj o ceru de soție. Tatăl Hindei însă nu vru să i-o dea decât cu prețul unei zestre de două sute de mii de drahme de argint, plătite înainte de nuntă, și cu învoiala să-i mai plătească, în caz de despărțire, alte două sute de mii de drahme. Și Al-Hajaj primi toate învoielile și o aduse pe Hind în casa lui.

Or Al-Hajaj, spre amarul și năpasta lui, era neputincios. Și venise pe lume cu totul sărman în ce privește zestrea lui! Venise pe lume cu zebbul diform și cu anusul astupat. Și întrucât, plămădit așa, copilul nu vroia să trăiască, diavolul se arătă maică-sii, în chip de om, și o sfătui, dacă vroia ca pruncul ei să rămână în viață oricum, să-i dea să sugă, în loc de laptele ei, sângele de la două capre negre, de la un țap negru și de la un șarpe negru. Și maică-sa urmă sfatul acela și dobândi ceea ce dorea să dobândească. Numai că neputința și betesugul, care sunt un dar de la Șeitan și nicidecum de la Allah cel Darnic, rămăseseră zestrea copilului, ajuns acuma bărbat.

Încât Al-Hajaj, după ce o aduse pe Hind în casa lui, rămase o lungă bucată de vreme fără a îndrăzni să se apropie de ea altfel decât la lumina zilei, și fără s-o atingă, măcar că tare ar mai fi vrut. Iar Hindei nu-i trebui prea mult până să afle pricina unei atari cumpătări, și tare se mai tângui, laolaltă cu toate roabele ei.

Or, într-o zi, Al-Hajaj veni s-o vadă, după obiceiul lui, ca să-și bucure ochii cu frumusețea ei. Și o găsi cu spatele întors înspre ușă, privindu-se într-o oglindă și cântând stihurile acestea:

*Hind, cârlană năzdrăvană
Dintr-un soi arab, de foc,
Ești ursită să-ți duci viața
Cu catârul boșorog.*

*Grea mi-e purpura cea scumpă —
Aruncați-o jos, cu silă!*

*Dați-mi zdrențele sărace
Din păr aspru de cămilă!*

*Sunt sătulă de palate!
Vreau la tribu-mi din pustie
Să mă-ntorc, s-ascult iar vântul,
Peste corturi cum adie,*

*Cum adie, și-i răspunde
Fluierul din cort, duios.
Nici lăuta, nici dairaua
Nu au sunet mai frumos.*

*Tinerii din trib, acolo,
Lacomî sânge beau, de lei,
Și puternici sunt, și mândri,
Ca și leii-paralei —*

*Pe când Hind aici se-ngroapă
Fără-acel preasfânt hatâr
De-a lăsa urmași pe lume
Cu nevolnicul catâr.*

Când auzi cântecul în care Hind îl asemuia cu un catâr, Al-Hajaj ieși din odaie, plin de deznădejde, fără ca soția lui să-i fi băgat de seamă nici venirea, nici plecarea, și trimise pe dată după cadiul Abdallah, fiul lui Taher, să-i ceară să dezlege căsătoria. Și Abdallah se duse la Hind și îi spuse:

— O, fiică a lui Al-Neman, iacătă că Al-Hajaj Abu-Mohammad îți trimite două sute de mii de drahme de argint și îmi cere totodată să îndeplinesc, în numele său, toate cele legiuite pentru despărțenia lui de tine!

Și Hind strigă:

— Mărire lui Allah! Iată-mi ruga împlinită și iată-mă slobodă să mă întorc la tatăl meu! O, fiu al lui Taher, n-ai fi putut să-mi dai o veste mai luminată decât a-mi spune că am scăpat de câinele cel boșorog. Păstrează cele două mii de drahme, ca răsplată pentru știrea fericită pe care mi-o aduci.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzecea noapte

Spuse:

...Păstrează cele două mii de drahme, ca răsplată pentru știrea fericită pe care mi-o aduci.

Estimp, califul Abd Al-Malek ben Mervan¹³ care auzise despre neasemuita frumusețe și despre deșteptăciunea Hindei, o râvni pe fată și trimise să-i fie cerută de soție. Ea însă îi răspunse printr-o scrisoare în care, după proslăvirile lui Allah și mărturiile de supușenie, îi spunea: „Află, o, emire al drept-credincioșilor, că un câine a întinat ulcica, mușluind-o cu nasul, ca s-o adulmece!” Iar califul, primind scrisoarea aceea, începu să râdă în hohote și scrise numaidecât răspunsul acesta: „O, Hind, dacă un câine a întinat ulcica, mușluind-o cu nasul, noi avem s-o spălăm de șapte ori și, în urma răzuirii pe care o să i-o facem, avem s-o curățăm de orice pată!”

Atunci Hind, dacă văzu că împotriva piedicilor pe care le ridica ea califul tot o dorea fierbinte, nu putu face altminteri decât să se supună. Încât primi, punând însă o învoială, așa cum îi scrise în a doua scrisoare în care, după proslăviri și urări, spunea: „Află, o, emire al drept-credincioșilor, că nu am să plec decât cu învoiala următoare: Al-Hajaj, desculț, să-mi ducă de căpăstru cămila de-a lungul acestei călătorii, până la saraiul tău!”

Or, scrisoarea îl făcu pe calif să se pună pe un răs și mai dihai ca întâia oară. Și trimise pe dată poruncă lui Al-Hajaj să ducă de căpăstru cămila Hindei. Și Al-Hajaj, cu toată ciuda lui, știa bine că nu avea cum să nu se supună poruncilor califului. Se duse, dar, desculț, până la sălașul Hindei și luă cămila de căpăstru. Iar Hind se sui în baldachinul ei și nu pregetă, cât ținu drumul, să se veselească din tot sufletul pe seama cămilarului¹⁴. Și o chemă pe doica ei și îi zise:

— O, mancă a mea, dă oleacă mai la o parte perdelele baldachinului!

Și doica trase la o parte perdelele; iar Hind își scoase capul printre perdele și aruncă un dinar de aur, jos, în noroi. Și se întoarse înspre fostul ei soț și îi zise:

— O, vizirule, dă-mi de jos¹⁵ banul acela de argint!

Și Al-Hajaj ridică de jos banul și i-l dădu Hindei, spunându-i:

— Este un dinar de aur, nu un ban de argint!

Iar Hind, pufnind în răs, strigă:

— Slavă lui Allah, carele face să se preschimbe argintul în aur, în ciuda întinării cu noroi!

Și Al-Hajaj văzu limpede, din vorbele acelea, că totul nu fusese decât o batjocură a Hindei, ca să-l umilească. Și se împurpură tot de rușine și de mânie. Ci își plecă fruntea și fu nevoit să-și tănuiască supărarea pe Hind, ajunsă acum soția califului!

După ce povesti snoava aceasta, Șeherezada tăcu. Iar sultanul Șahriar îi zise:

— Snoavele acestea, Șeherezada, îmi plac. Ci acum aș vrea să ascult o poveste cu minunății. Iar dacă nu mai ai niciuna, spune-mi, ca să știu și eu.

Ci Șeherezada sări:

— Da unde se află vreo poveste mai plină de minunății decât aceea pe care tocmai am să i-o povestesc numai decât Măriei Sale, dacă, bineînțeles, îmi îngăduie!

Și Șahriar zise:

— Poți!

Și Șeherezada îi spuse sultanului Șahriar:

POVESTEA CU OGLINDA FECIOARELOR

Mi s-a povestit, o, norocitul sultan, o, dăruitul cu gânduri minunate, că a fost odată, în vechimea vremilor și în curgerea veacurilor și a clipelor, în cetatea Bassrei, un sultan care era un voinic minunat și tare zarif, plin de mărinimie și de vitejie, și care se numea sultanul Zein. Însă acel tânăr și tare frumos sultan Zein, în pofida însușirilor lui cele alese și a darurilor de tot felul care îl făceau să nu-și aibă seamăn pe lume în lung și în lat, era un cheltuitor de bogății ce nu s-a mai pomenit, un risipitor care nu cunoștea niciun frâu și nicio cumpătă și care, mână spartă cum era la daruri pentru toți ciracii lui, niște flăcăiandri mîncăi până peste poate, și cu tainurile ce plătea pentru muierile fără de număr, de toate soiurile și de toate boiurile, pe care le ținea pe seama lui în saraiurile cele strălucite, și cu necurmatele cumpărări de tot alte fetișcane ce îi erau votrite în fiecare zi, fecioare neprihănite, la niște prețuri smintite, ca să le deguste, izbutise până la urmă să vîntuiască de tot comorile cele fără de fund strânse veacuri în șir de sultanii cei osârdnici, strămoșii săi. Și, într-o zi, vizirul lui veni și, după ce sărută pămîntul dintre mâinile lui, îi dădu de știre că lăzile cu galbeni erau lefterite și că de mâine zaheregiii palatului nu mai aveau cu ce să fie plătiți; și, după ce îi aduse știrea aceea neagră, vizirul, de spaimă să nu fie tras în țeapă, plecă degrabă, așa cum venise.

Cînd află că toate averile lui se topiseră, tânărul sultan Zein se căi amarnic că nu-l bătuse gândul să-și păstreze o parte din bunuri pentru zilele cele negre ale sortii; și se mohorî în sufletul lui până peste marginile mohorelii. Și își zise: „Nu-ți mai rămîne alta, sultane Zein, decât să fugi de aici pe furiș și, părăsindu-ți la voia norocului ciracii cei atîta de dragi, cadănele, cele copilandre, soțiile și daravelile domniei, să lași tronul secătuit al împărăției părinților tăi în seama cui o vrea să pună mîna pe el. Căci mai de dorit este să fii un cerșetor pe căile lui Allah, decât un domn fără de avere și fără de fală; că știi zicala care spune: „Mai bine-i mort în mormînt, decât sărac pe pămînt!” Și, cugetînd așa, așteptă să se facă noapte ca să se îmbrace teptil și, nebăgat în samă de nimenea, să iasă pe poarta cea tainică a saraiului. Și tocmai se pregătea să-și ia un toiag și să pornească la drum,

când Allah Atoatevăzătorul și Atoateînțelegătorul îi aduse în minte vorbele și sfaturile cele mai de pe urmă ale lui tătâne-său. Căci părintele lui, până să moară, îl chemase la el și, printre altele, îi spusese: „Și mai cu seamă, o, fiul meu, să nu uiți că, dacă ursita s-o întoarce într-o zi împotriva ta, ai să găsești în Dulapul-cu-izvoade o comoară care are să-ți îngăduie a face față la toate loviturile sorții!”

Când își aduse aminte vorbele acelea, care i se șterseseră cu totul din minte, sultan Zein alergă fără de zăbavă la Dulapul-cu-izvoade și îl deschise, tremurând de bucurie. Da degeaba se uită el mult și bine, și degeaba scotoci și căută peste tot, răscolind hârtiile și catastifele și lăsând talmeș-balmeș letopisețele domniei, că tot nu găsi în acel dulap nici aur și nici mireasmă de aur, nici argint și nici mireasmă de argit, nici giuvaieruri, nici nestemate, nici nimic-nimicuța care să se asemuie cât de cât cu așa ceva. Și, deznădăjduit până peste marginile deznădejdlor pe care pieptul lui chinuit le putea cuprinde, și tare mânios că așteptările îi fuseseră amăgite, se porni să răvășească și să arunce în toate părțile hârtiile împărătești, și să joace cu picioarele pe ele mânios, când deodată simți sub mâna lui pustiitoare ceva tare, parcă un lucru de fier. Și scoase afară lucrul acela și când îl privi, văzu că era un sipețel greu de aramă roșie. Și se grăbi să-l descuie; și nu găsi în el decât un bilețel împăturit și pecetluit cu pecetea tatălui său. Atunci, măcar că era tare înciudat, rupse pecetea și citi pe hârtie cuvintele astea, însemnate de mâna tătâne-său: „Du-te, o, fiul meu, la *cutare* loc din sarai, cu un hârleț, și sapă cu chiar mâinile tale pământul, rostind numele lui Allah!” După ce citi biletul acela, Zein își zise: „Iacătă că acum trebuiește să fac și munca aspră de săpător! Ci, de vreme ce aceasta-i voința cea de pe urmă a tatălui meu, nu vreau să fiu neascultător!” Și coborî în grădina saraiului, luă un hârleț rezemat de zidul casei grădinarului și se duse la locul arătat, unde era o hrubă zidită dedesubtul saraiului...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzeci și una noapte

Micuța Doniazada, sora Șeherezadei, se ridică de pe chilimul pe care ședea ghemuită și strigă:

— O, sora mea, ce dulci și ce gingașe și ce înmiresmate sunt vorbele tale proaspete!

Iar Șeherezada spuse, sărutându-și surioara pe ochi:

— Așa-i! Dar ce-s ele pe lângă ceea ce am să povestesc în noaptea aceasta, dacă, bineînțeles, îmi va mai îngădui sultanul acesta falnic și dăruit cu purtări alese!

Și sultanul Șahriar zise:

— Poți!

Atunci Șeherezada povesti mai departe așa:

...Tânărul sultan Zein luă, așadar, hârlețul și se duse la hruba de dedesubtul saraiului. Și aprinse o făclie și la lumina ei începu să bată cu coada hârlețului în pământ și, în felul acesta, auzi într-un sfârșit un răsunet adânc.

Și își zise: „Aici trebuie să sap!” Și începu să desfunde pământul cu hotărâre; și dăduse la o parte mai bine de jumătate din lespezile pardoselii fără să zărească niciun fel de semn al vreunei comori. Și se opri din lucru ca să se odihnească și, sprijinindu-se cu spinarea de zid, gândi: „Pe Allah! da de când, sultane Zein, ți s-a năzărit să fugi după ursitoarea ta și să te duci s-o cauți până în inima pământului, în loc s-o aștepti fără de grijă, fără de necaz și fără de trudă? Au tu nu știi că ceea ce s-a dus e dus și că ceea ce-i scris e scris și trebuie să se împlinească?” Ci, după ce se mai odihni oleacă, se apucă iarăși de cazna lui și începu iar să scoată cărămizile, fără prea mare nădejde; și iacătă că deodată dădu la iveală o piatră albă, pe care o răsturnă; și dedesubtul ei văzu o ușă încuiată cu un lacăt de oțel. Și sultan Zein sfărămă lacătul acela izbindu-l cu hârlețul și intră pe ușă.

Atunci se trezi în vârful unei scări falnice de marmură albă, care cobora înspre o sală pătrată și largă, toată numai din farfuriu alb de China și din cleștar, și în care pereții și tavanul și grinzile erau din lazulită azurie. Și văzu în sala aceea un șir de patru podine de sidef, și pe fiecare podină se aflau câte zece chiupuri de alabastru și zece chiupuri de porfiră. Și se întrebă: „Cine știe ce s-o afla în aceste chiupuri frumoase! Pesemne că răposatul taică-meu o fi pus să fie umplute cu vreun vin bătrân, care acuma trebuie să fi ajuns până peste poate de minunat!” Și, gândind așa, se sui pe una din cele patru podine, se apropie de unul dintre chiupuri și îi scoase capacul. Și, o, ce uimire! o, ce bucurie! o, ce danț! văzu că era plin până-n gură cu pulbere de aur. Și, ca să se încredințeze și mai bine, își băgă mâna înlăuntru, fără a putea să ajungă la fund, și o scoase daurită toată și sclipind ca soarele. Și, zorit, scoase și capacul de la cea de a doua urnă, și văzu că aceea era plină cu dinari de aur și cu țechini de aur de toate mărimile. Și le cercetă, una câte una, pe toate cele patruzeci de chiupuri, și văzu că toate chiupurile de alabastru erau pline până în gură cu pulbere de aur, și toate surorile tor de porfiră erau pline cu dinari și cu țechini de aur.

La priveliștea aceea, tânărul Zein se însenină și se luminează și se zbânțui și dănțui; pe urmă începu să răcnească de bucurie și, după ce își înfipse făclia într-o gaură din peretele de cleștar, întoarse înspre el unul din chiupurile de

alabastru și își vărsă pe cap, pe umeri, pe pântec și peste tot pulberea de aur; și se scaldă în aur cu mai multă desfătare decât simțise vreodată în cele mai desfătătoare hammamuri. Și striga: „Ha! Ha! sultan Zein, îți și luaseși cârja de derviş și te și găteai să bați cerșind drumurile lui Allah! Și iacătă că binecuvântarea a coborât asupra capului tău, întrucât nu te-ai îndoit de mărinimia Atoatedătorului și ți-ai cheltuit cu mână spartă bunurile dintâi pe care ți le dăruise! Înseninează-ți așadar ochii și liniștește-ți sufletul scump! Și să nu-ți fie teamă să înșfaci, atâta cât te țin băierile, din chiar darurile cele necurmăte ale aceluia care te-a zămislit!” Și, totodată, povârni toate celelalte chiupuri de porfiră; și vărsă tot ce se afla în ele în sala de farfuriu. Și la fel făcu și cu chiupurile de alabastră, iar dinarii și țechinii, zuruind și zornăind în căderea lor sunătoare, făceau să răsună strălucitul farfuriu și vuitorul cleștar. Și, de bucurie, se cufundă cu totul în mormanul de aur, în vreme ce, sub lumina făcliei, sala cea albă și albastră îngemăna strălucirea pereților ei fermecați cu sclipirile fulgerătoare și cu jerbele falnice care țâșneau din pojarul acela rece.

După ce tânărul sultan se scaldă astfel în aurul cel atâta de îmbătător, încât să-l facă să uite de sărăcia care îi primejduse viața și care era să-l împingă a părăsi saraiul părinților săi, se ridică din năhlapii aprinși care curgeau gârlă de pe el și, mai potolindu-se oleacă, începu să cerceteze totul cu o uimire până peste poate, minunându-se că tatăl său izbutise să sape borta aceea și să zidească sala aceea strălucitoare atâta de tainic, încât nimenea din sarai nu auzise de ea.

Într-un sfârșit, ochii lui cercetători băgară de seamă, într-un colțișor, pitit între doi pilaștri de cleștar, un sipețel mărunț, asemenea întru totul, însă mult mai mic, cu cel pe care îl găsisese în Dulapul-cu-izvoade.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzeci și doua noapte

Spuse:

Într-un sfârșit, ochii lui cercetători băgară de seamă, într-un colțișor, pitit între doi pilaștri de cleștar, un sipețel mărunț, asemenea întru totul, însă mult mai mic, cu cel pe care îl găsisese în Dulapul-cu-izvoade. Și îl deschise și găsi înlăuntru o cheie de aur încrustată cu nestemate. Și își zise: „Pe Allah! cheia aceasta trebuie să fie cheia care descuie lacătul pe care l-am spart!” Pe urmă cugetă și gândi: „Da atunci cum se face că lacătul a fost

închis pe dinafară? Prin urmare, cheia aceasta trebuie să slujească la altceva.” Și începu să caute peste tot, ca să vadă de nu cumva poate să afle ce rost ar avea cheia aceea. Și cercetă pereții sălii cu toată luarea-aminte și, până la urmă, găsi în căptușeala de pe un perete, la mijloc, o încuietore. Și socotind că aceea trebuie să fie încuietorea potrivită cu cheia pe care o găsisese, încercă pe loc. Și numaidecât peretele se mișcă, și se deschise o ușă destul de mare. Și Zein putu să treacă într-o altă sală, încă și mai minunată decât cealaltă. Într-adevăr, din podea până în tavan, toată sala aceea era făcută din piatră verde smălțuită, cu un lustru poleit cu aur, de-ai fi zis că e parcă tăiată în smarald de mare. Și era cu adevărat așa de frumoasă, în lipsa ei de orice podoabă, cum niciun vis nu și-ar fi putut închipui una asemenea. Și în mijlocul sălii, sub boltă, ședeau în picioare șase fetișcane ca niște lune și strălucind de o strălucire care lumina toată sala. Și ședeau pe niște lespezi de aur greu, și nu scoteau o vorbă. Și Zein, vrăjit și înmărmurit totodată, se duse înspre ele ca să le vadă mai de aproape, și își rosti salamalecul; ci atunci băgă de seamă că nu erau vii, ci erau făcute fiecare din câte un singur diamant.

La priveliștea aceea, Zein, minunându-se până peste poate, strigă: „Ya Allah! cum o fi putut răposatul taică-meu să adune asemenea minunății?” Și le cercetă cu încă și mai multă luare-aminte, și băgă de seamă că, stând astfel drepte pe lespezile lor, înconjurau o altă lespede, fără niciun fel de fetișcană de diamant, ci numai așternută cu un covor de mătasă pe care erau scrise cuvintele acestea:

„Află, o, Zein, fiul meu, că pentru fetișcanele acestea de diamant am cheltuit multă caznă să le dobândesc. Ci, măcar că sunt niște minunății de frumusețe, nu care cumva să crezi că sunt tot ce-i mai minunat pe pământ. Întrucât se mai află încă o fetișcană, cea de a șaptea, mai strălucitoare și cu mult mai frumoasă, care le întrece și care prețuiește ea singură cu mult mai mult decât o mie ca acelea pe care le vezi tu aici. Dacă, dar, dorești s-o vezi și pe aceea și să fie a ta, spre a o așeza pe cea de a șaptea lespede care o așteaptă, nu ai decât să faci tu ceea ce moartea nu mi-a mai îngăduit să îndeplinesc. Du-te în cetatea Cairo, și caută-l pe unul dintre robii mei cei credincioși de odinioară, Mubarak pe numele său, pe care de altminteri ai să-lgăsești lesne. Și, după salamalecurile de cuviință, să-i povestești tot ce ți s-a întâmplat. Iar el are să te recunoască drept fiul meu, și are să te ducă până la locul unde se află cea fetișcană fără de seamă. Și ai s-o

dobândești. Iar ea are să-ți bucore privirea câte zile vei mai avea de trăit.
Uassalam, ya Zein!

După ce citi cuvintele acestea, Zein își zise: „Hotărât, nu trebuie să zăbovesc deloc cu drumul la Cairo! Căci, chiar că această a șaptea fată trebuie să fie încă și mai minunată, de vreme ce tatăl meu mă încredințează că ea singură prețuiește cât toate cele de aici și alte o mie asemenea!” Și, hotărât să plece la drum, ieși din tainița de sub pământ și se întoarse grabnic cu o ladă pe care o umplu cu dinari și cu țechini de aur. Și duse lada în iatacul său. Și își cheltui o bună vreme din noapte spre a căra la el în iatac o parte din aurul tănuit, fără ca să bage de seamă cineva vânzolelile lui. Și încuie la loc ușa bortei, și se sui să se culce și să se hodinească oleacă.

Or, a doua zi, își chemă la sfat vizirii, emirii și pe mai-marii împărăției, și le dezvălui gândul ce-l avea de a pleca la Egipt, ca să mai schimbe aerul. Și îl însărcină pe vizirul său cel mare, chiar acela care tremura de frica țepii pentru știrea cea rea pe care i-o vestise, să ocârmuiască împărăția cât o lipsi el. Iar paza care urma să-l însoțească la drum era alcătuită din câțiva robi de soi, aleși cu grijă. Și porni la drum fără nicio vâlvă și fără niciun alai. Și Allah îi meni bună pace, și ajunse fără de niciun necaz la Cairo.

Acolo nu pregetă să caute a afla vești despre Mubarak; și i se răspunse că nu se știa în Cairo, cu numele acela, decât un neguțator foarte bogat, starostele sukului, care trăia cu mare belșug și huzur în saraiul lui, ale cărui porți erau deschise celor săraci și celor străini. Și Zein fu călăuzit la saraiul acelui Mubarak; și găsi la poartă un mare număr de robi și de hadâmbi, care se repeziră, după ce îl vestiră pe stăpânul lor, să-i ureze bun venit. Și îl poftiră să treacă printr-o curte mare și să străbată o sală împodobită falnic, unde, stând pe un divan de mătăasă, îl aștepta stăpânul casei. Iar robii și hadâmbii îi lăsară singuri.

Atunci Zein se îndreptă înspre gazdă, care se ridică în cinstea lui și care, după salamalecuri, îl rugă să șadă jos lângă el, spunându-i:

— O, stăpâne al meu, binecuvântarea a intrat în casa mea odată cu pașii tăi!

Și se purtă cu multă bunăvoință, ferindu-se să nu încalce cumva datorințele ce se cuvin oaspeților și să-l întrebe care îi este numele și care este pricina ce îl aducea acolo. Încât Zein fu acela care o întrebă cel dintâi pe gazda sa, spunându-i:

— O, stăpâne al meu, așa cum mă vezi, tocmai am sosit de la Bassra, țara mea, să-l caut pe un om pe care îl cheamă Mubarak și care odinioară a fost unul dintre robii răposatului sultan al cărui fiu sunt eu. Și dacă ai să mă întrebi care îmi este numele, am să-ți spun că mă numesc Zein. Și chiar eu sunt acum sultan la Bassra.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzeci și treia noapte

Spuse:

...Și dacă ai să mă întrebi care îmi este numele, am să-ți spun că mă numesc Zein. Și chiar eu sunt acum sultan la Bassra.

La vorbele acestea, neguțătorul Mubarak, până peste poate de tulburat, se ridică de pe chilim și, aruncându-se în genunchi la picioarele lui Zein, sărută pământul dintre mâinile lui și strigă:

— O, stăpâne al meu, mărire lui Allah carele a îngăduit să se întâlnească stăpânul și robul! Poruncește și am să-ți răspund cu ascultare și cu supunere! Întrucât chiar eu sunt acel Mubarak, robul răposatului sultan, părintele tău! Omul care are urmași nu moare niciodată! O, copile al stăpânului meu, saraiul acesta este saraiul tău, iar eu sunt averea ta!

Atunci, după ce îl ridică pe Mubarak, Zein îi povesti tot ce i se întâmplase, de la început până la sfârșit, fără a ocoli niciun amănunt. Ci nu este de niciun folos să mai povestim și noi încă o dată. Și adăugă:

— Am venit, așadar, în Egipt, ca să mă ajuți să găsesc minunăția aceea de fată de diamant!

Și Mubarak răspunse:

— Din toată inima mea supusă și ca o datorie de credință! Sunt rob neslobozit, iar viața și bunurile mele sunt ale tale de drept. Ci, până a pleca în căutarea fetișcanei de diamant, o, stăpâne al meu, este bine să te odihnești de ostenele drumului și să-mi îngădui să dau un ospăț în cinstea ta!

Ci Zein răspunse:

— Află, o, Mubarak, că, în ce privește starea ta de rob, de acum înainte te poți socoti slobod; căci te dezleg și te scot dintre bunurile și din stăpânirile mele. În ce privește fata de diamant, trebuie să pornim fără zăbavă în căutarea ei, căci drumul nu m-a obosit, iar nerăbdarea în care mă aflu m-ar opri să degust orice fel de mâncare!

Atunci Mubarak, dacă văzu că hotărârea sultanului Zein era bine statornicită, nu vroi să-l supere nicidecum; și, după ce mai sărută o dată pământul dintre mâinile lui, spre a-i mulțumi pentru darul slobozeniei ce-i făcuse, și după ce îi sărută pulpana mantiei și și-o puse pe cap, se ridică și îi spuse lui Zein:

— O, doamne al meu, da măcar ai cugetat la primejdiile pe care le ai de înfruntat în această încercare? Căci fata de diamant se află în saraiul Bătrânului din cele Trei Insule! Și cele Trei Insule sunt așezate într-o țară al cărei hotar este oprit pentru pământeni. Ci eu am să pot să te călăuzesc până acolo, căci știu vraja pe care s-o rostesc ca să ajung la ele.

Iar sultan Zein răspunse:

— Sunt gata să înfrunt toate primejdiile, ca s-o dobândesc pe minunăția aceea de fată de diamant, căci nimic nu poate să se întâmple, afară de ce trebuie să se întâmple. Și iacătă-mă cu tot pieptul căptușit de bărbăție, spre a merge la Bătrânul din cele Trei Insule!

Atunci Mubarak le porunci robilor să aibă toate lucrurile gata pentru plecare. Și, după ce se spălară și se rugară cum cere datina, încălecară pe cai și porniră la drum. Și călătoriră zile și nopți în șir, prin câmpii și prin pustietăți și prin sihăstrii pe unde nu se aflau decât iarbă și duhul lui Allah. Și pe tot drumul acela erau fără de încetare uluiți de priveliștea lucrurilor tot mai ciudate pe care le vedeau pentru întâia oară în viața lor. Și într-un sfârșit ajunseră într-o câmpie tare frumoasă, unde descălecară de pe cai; și Mubarak, întorcându-se înspre robii care veneau după el, le spuse:

— Voi rămâneți aci în câmpie să păziți caii și zahereaua până ne întoarcem!

Și îl pofti pe Zein să-l urmeze, și îi spuse:

— O, doamne al meu, nu este ajutor și nu este putere decât întru Allah Atotputernicul! Iacătă-ne la pragul pământurilor oprite, unde se află fecioara de diamant. Or, trebuie să mergem singuri acolo, fără a avea nicio clipă de șovăială de aici înainte. Și-acuma trebuie să ne dovedim hotărârea și neînfricarea!

Și sultan Zein porni după el; și merșeră multă vreme, fără de oprire, până ce ajunseră la poalele unui munte înalt și drept, care astupa toată zarea cu peretele lui de neatins.

Atunci sultanul Zein se întoarse înspre Mubarak și îi zise:

— O, Mubarak, da ce fel de putere are să ne ajute acuma să trecem peste muntele acesta de netrecut? Și cine să ne dea niște aripi spre a ajunge în

vârful lui?

Și Mubarak răspunse:

— Nu avem nicio trebuință să călcăm peste el ori să ajungem în vârful lui cu niște aripi ca să răzbatem dincolo!

Și scoase din buzunar o terfeloagă pe care erau scrise de-a-ndoaselea niște litere necunoscute, asemenea unor dâre de furnici; și începu să citească cu glas tare, dinaintea muntelui, clătinându-și capul, niște stihuri într-o limbă de neînțeles. Și numaidecât muntele, învârtindu-se din amândouă părțile deodată, se despică în două jumătăți, lăsând la fața pământului o deschidere îndeajuns de largă încât să îngăduie trecerea unui om singur. Și Mubarak îl luă pe sultanzadea de mână și porni hotărât înainte prin strunga aceea îngustă. Și merse așa, unul după altul, vreme de un ceas, și ajunseră la celălalt capăt al despicăturii. Și de îndată ce pășiră dincolo, cele două jumătăți ale muntelui se strânseră la loc și se îmbinară într-un chip atâta de desăvârșit, încât nu mai rămase între ele nicio crăpătură, măcar cât să intre în ea vârful unui ac.

Și se pomeniră, la ieșirea din munte, pe țărmul unui lac cât o mare, din adâncul căruia se iveau la suprafață, în depărtare, trei insule coperite cu verdeață. Și țărmul pe care se aflau bucura privirea cu pomii și cu tufărișurile și cu florile care se priveau în apă și îmbălsămau văzduhul cu cele mai dulci miresme, în vreme ce păsările, pe toate trilurile, cântau cântece duioase care fermecau mintea și vrăjeau inima.

Și Mubarak șezu jos pe țărm și îi spuse lui Zein:

— O, doamne al meu, vezi și tu, ca și mine, insulele acelea din depărtare. Or, tocmai acolo trebuie să ajungem noi!

Și Zein, uluit de-a binelea, întrebă:

— Și cum am putea oare să străbatem lacul acesta cât o mare, ca să ajungem la insulele acelea?

El răspunse:

— Să nu-ți faci nicio grijă! Întrucât, peste câteva clipite, are să vină un caic să ne ia și să ne ducă la insulele acelea, frumoase ca pământurile făgăduite de Allah drept-credincioșilor săi. Acolo se află bătrânul, stăpânul fetei de diamant. Numai că, o, doamne al meu, mă rog ție fierbinte, orice o fi să se întâmple și orice o fi să vezi, să nu grăiești nimica. Și mai ales, o, doamne al meu, oricât de ciudat ți s-o părea chipul caicgiului nostru, și oricât de nemaipomenit ți s-o părea fie ce-o fi la el, ia bine aminte să nu

arăți nimic! Căci dacă, odată suiți în caic, ai să greșești să rostești măcar și numai o vorbă, luntrea are să lunece cu noi sub ape!

Și Zein, tulburat până peste poate, răspunse:

— Am să-mi țin limba între dinți și gândurile în minte!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzeci și patra noapte

Spuse:

Și Zein, tulburat până peste poate, răspunse:

— Am să-mi țin limba între dinți și gândurile, în minte!

Or, pe când vorbeau ei așa, văzură deodată cum se ivește pe lac un caic mânat de un caicgiu, și-atâta de aproape de ei, încât nu-și puteau da seama dacă ieșise din afundul apei ori coborâse din adâncul văzduhului. Și caicul era făcut din lemn de sandal roșu, iar în mijlocul lui avea un catarg făcut din chihlimbarul cel mai scump, și niște frânghii de mătăasă.

Iar caicgiul avea un trup de făptură omenească, întocmai ca orice fiu al lui Adam; capul lui însă semăna cu un cap de elefant și avea două urechi ce-i spânzurau până la pământ și care îi atârnavă pe spate ca vâlul lui Agar.

Când nu mai fu decât la cinci coți de țărm, caicul se opri; iar caicgiul cel cu cap de elefant își întinse trompa și îi luă, unul câte unul, pe cei doi; și îi mută în luntre, atâta de ușor de parcă ar fi fost două pene; și îi lăsa jos binișor. Și pe dată își cufundă trompa în apă și, slujindu-se de ea ca de vâsle și de cârmă totodată, se depărtă de la țărm. Și își ridică urechile cele uriașe și spânzurându-le și le desfășură deasupra capului, în vântul care le umflă ca pe niște pânze, vuind. Și se slujea de ele, făcându-le să se întoarcă în bătaia vântului, cu mai multă îndemânare decât se slujește un căpitan de pânzele corăbiei sale. Și caicul, mânat astfel, zbură pe lac, ca o pasăre mare.

Când ajunseră la țărmul uneia dintre insule, caicgiul îi luă iarăși unul câte unul cu trompa și îi coborî ușurel pe nisip, pierind apoi numaidecât cu caic cu tot.

Atunci Mubarak îl luă iar pe sultan Zein de mână și se afundă împreună cu el înlăuntrul insulei, mergând pe o cărare pardosită nu cu pietre, ci cu nestemate de toate culorile. Și merșeră așa până ce ajunseră dinaintea unui palat zidit cu totul și cu totul numai din pietre de smarald, înconjurat de un șanț larg având răsădiți pe maluri, din loc în loc, niște pomi atâta de înalți, încât acopereau cu umbra lor tot palatul. Și, față în față cu poarta cea mare

de la intrare,
făcută din aur
greu, era un
pod întocmit
din baga
scumpă și
având pe puțin
șase stâjeni în
lungime și trei
în lățime. Iar
Mubarak,
necutezând să
treacă peste
pod, se opri și
îi spuse
emirului:

— Mai
departe nu
putem să
mergem. Iar
dacă vrem să-l
vedem pe
Bătrânul din
cele Trei
Insule, trebuie
să rostim un
descântec de
vrajă!

Și, spunând acestea, scoase dintr-un săcuț, pe care îl avea ascuns sub mantie, patru panglici de mătasă galbenă. Și cu una se legă peste mijloc, iar pe o alta și-o puse pe spate. Pe urmă îi întinse celelalte panglici emirului, care și le puse și el la fel. Și-atunci Mubarak scoase din săculețele său două preșuri de rugăciune făcute din mătasă ușoară, le așternu pe pământ și presăra peste ele câteva boabe de mosc și de chihlimbar, mormăind niște descântece magicești. Pe urmă șezu jos, cu picioarele ghemuite sub el, pe unul din preșuri, și îi spuse stăpânului său:

— Așază-te pe celălalt preș!

Și Zein îndeplini porunca; iar Mubarak îi spuse:

— Acuma, am să-l chem pe Bătrânul din cele Trei Insule, care sălășluiește în palatul acesta. Or, deie Allah ca să vină la noi fără de mânie! Întrucât îți mărturisesc, o, doamne al meu, că nu sunt deloc liniștit asupra felului cum are să ne primească, și nici nu sunt fără de grijă în ce privește urmările încercării noastre. Căci dacă sosirea noastră pe această insulă nu are să-i fie pe plac, are să se arate ochilor noștri în chip de znamie înfricoșătoare; dar dacă nu este supărat de venirea noastră, are să se arate în chip de adămit de neam ales. Ci tu, de îndată ce are să se afle dinaintea noastră, trebuie să te ridici în cinstea lui și, fără a ieși de pe preș, să-i închini salamalecurile cele mai cuviincioase și să-i spui: „O, puternice stăpâne, sultan al sultanilor, iată-ne aici în cuprinsul stăpâniei tale și trecuți sub slava ocrotirii tale! Or, eu, robul tău, sunt Zein, sultanul de la Bassra, fiul răposatului sultan care a fost luat și dus de îngerul morții, după ce s-a săvârșit în pacea Domnului său. Și vin să cer de la dărnicia și de la puterea ta bunăvoința pe care i-ai dăruit-o și răposatului meu părinte, sluga ta!” Iar de te-o întreba ce hatâr vrei să-ți împlinească, tu să-i răspunzi: „O, doamne al meu, vin să cer de la mila ta pe cea de a șaptea fecioară!”

Și Zein răspunse:

— Ascult și mă supun!

Atunci Mubarak, sfârșind povățuiala emirului Zein, începu rugile, afumările, descântecele, vrăjile și fermecăturile care pentru Zein nu aveau niciun înțeles. Și, numaidecât pe urmă, soarele fu acoperit de o îngrămădire de nori negri, și toată insula se învălui în neguri dese, și un fulger lung scăpără, urmat de o bubuitură de trăsnet. Și se stârni un vânt mânios care bătea înspre ei; și auziră un strigăt înfricoșător care zgâlțâi văzduhurile; și pământul se zgudui de un cutremur asemenea cu acela pe care îngerul Israfil are să-l stârnească la ziua Judecății de Apoi.

Iar Zein, dacă văzu și auzi toate astea, se simți cuprins de o mare tulburare, pe care însă avu grijă să n-o dea în vileag; și gândi în sineși: „Pe Allah! ăsta-i un semn tare răuvestitor!” Ci Mubarak, care pricepu ce simțea sultan Zein, zâmbi a râde și îi zise:

— Nu-ți fie teamă, o, doamne al meu! Semnele acestea, dimpotrivă, pot să ne liniștească! Cu ajutorul lui Allah, totul merge bine!

Într-adevăr, chiar în clipita când Mubarak rostea acele cuvinte...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzeci și cincea noapte

Spuse:

...Într-adevăr, chiar în clipita când Mubarak rostea acele cuvinte, Bătrânul din cele Trei Insule se ivi dinaintea lor, în chip de adomit, cu înfățișare de preacinstit moșneag, și atâta de frumos, încât nu se mai afla altul să-l întreacă în desăvârșire decât numai Acela carele este stăpân peste toată frumusețea, peste toată puterea și peste toată slava! (Preamărit fie El!) Și se apropie de Zein, zâmbindu-i așa cum un tată îi zâmbește copilului său. Și Zein se ridică grabnic în cinstea lui, însă fără să se desprindă de pe preș, și pe urmă se temeni și sărută pământul dintre mâinile lui. Și avu grijă să-i facă salamalecurile și firitiselile pe care îl învățase Mubarak să le spună. Și numai atunci îi arătă pricina venirii sale pe insulă.

După ce auzi vorbele lui Zein și înțelese tot ce vroia acesta, Bătrânul din Insule zâmbi cu un zâmbet încă și mai îndatoritor, și îi spuse lui Zein:

— O, Zein, într-adevăr, l-am iubit pe tatăl tău cu o dragoste mare; și ori de câte ori venea pe la mine, îi dăruiam câte o fecioară de diamant; și eu însumi mă îngrijeam să-i fie dusă la Bassra, de teamă ca nu cumva cămilarii s-o vatăme. Da să nu care cumva să crezi că pe tine te-aș îndrăgi mai puțin, o, Zein! Află, dar, că chiar eu, mânat numai de bunăvoia mea, am vrut să-i făgăduiesc părintelui tău că am să te iau sub ocrotirea mea, și l-am îndemnat să scrie cele două înștiințări pentru tine și să le ascundă, pe una în Dulapul-cu-izvoade și pe cealaltă în sipetul din hrubă. Și iată-mă gata să-ți dau și fata de diamant cea care singură prețuiește cât toate celelalte la un loc și cât încă o mie de altele asemenea. Numai că, o, Zein, nu aș putea să-ți fac darul acesta minunat decât în schimbul altuia pe care vreau să ți-l cer!

Și Zein răspunse:

— Pe Allah, o, doamne al meu, tot ceea ce am este al tău, și la fel și eu fac parte din bunurile tale!

Și bătrânul zâmbi și răspunse:

— Așa-i, o, Zein; însă cererea mea are să fie tare anevoie de îndeplinit! Și nu știu dacă ai să poți vreodată să mă mulțumești!

El întrebă:

— Și care este cererea aceea?

El spuse:

— Este aceea că trebuie să-mi găsești și să-mi aduci pe insula aceasta o fată de cincisprezece ani, care să fie o fecioară neprihănită și să fie totodată

o frumusețe fără de seamăn!

Și Zein strigă:

— Dacă asta-i tot ce îmi ceri, o, doamne al meu, pe Allah! are să-mi fie destul de lesne să te mulțumesc. Căci nimic nu se află mai din belșug în țara mea decât fetele de cincisprezece ani, fecioare și frumoase totodată!

La vorbele acestea, Bătrânul îl privi pe Zein și se porni pe un râs de căzu pe spate. Și, după ce se mai potoli oleacă, îl întrebă pe Zein:

— Așa că îți este destul de ușor să găsești ceea ce îți cer, o, Zein?

Și Zein răspunse:

— O, doamne al meu, pot să-ți fac rost nu numai de una, ci de zece fete cum e aceea pe care mi-o ceri! În ce mă privește, am și avut în saraiul meu un număr destul de mare de fete de soiul ăsta, și toate erau neprihănite, și cu toate m-am desfătat luându-le fecioria!

Și Bătrânul, auzind vorbele acelea, nu se putu opri să nu izbucnească în râs a doua oară. Pe urmă, cu un glas plin de dojană, îi spuse lui Zein:

— Află, o, fiul meu, că ceea ce îți cer este un lucru atâta de rar, încât până astăzi nimeni nu a putut să mi-l aducă. Și, dacă socoți că fetișcanele pe care le-ai avut erau fecioare, te înșeli și te amăgești! Căci tu habar nu ai că femeile știu o mie de mijloace de a face să se creadă că sunt fecioare; și izbutesc să-i înșele până și pe bărbații cei mai pricepuți la treaba aceasta. Ci întrucât văd, din credulitatea vorbelor tale, că nu știi nimic în privința lor, vreau să-ți dau mijloacele de a cerceta starea descuietorii ori a încuietorii lor, fără a le atinge nici cu degetul, fără a le dezbrăca și fără ca ele să bage de seamă ceva! Căci, de vreme ce îți cer o fată fecioară, este cel mai de seamă ca niciun bărbat să n-o fi atins și să nu-i fi văzut cu ochii lui părțile cele gingașe ale trupului!

Când auzi vorbele acestea ale Bătrânului din Insule, tânărul Zein își zise: „Pe Allah! pesemne că e smintit! Dacă, așa cum mărturisește el; este atâta de greu să știi când o fată este neprihănită, cum vrea ca eu să-i pot găsi una fără s-o văd și fără s-o ating?” Și cugetă o clipă, și deodată strigă:

— Pe Allah! știu acum. Am să mă pot călăuzi după mirosul ei!

Bătrânul zâmbi și zise:

— Fecioria nu are miros!

El spuse:

— Poate că privindu-le țință în ochi!

Bătrânul spuse:

— Fecioria nu se citește în ochi!

El întrebă:

— Atunci cum?

Bătrânul răspunse:

— Tocmai asta am să-ți arăt!

Și deodată pieri din ochii lor; ci numai ca să se ivească iarăși peste o clipită; și avea în mână o oglindă. Și se întoarse înspre Zein și îi spuse:

— Trebuie să-ți spun, o, Zein, că îi este cu neputință unui fiu de-al lui Adam să cunoască după înfățișarea ei dacă o fiică de-a Evei este fecioară ori nefecioară. Încât, pentru că nu pot să merg cu tine și să te ajut, am adus o oglindă pe care să ți-o dau și care are să fie mai neîndoielnică decât toate prepunerile bărbaților. Or, tu, de îndată ce ai să vezi o fată de cincisprezece ani desăvârșit de frumoasă, și care să ți se pară fecioară, sau care o să se dea drept fecioară, nu ai decât să te uiți în oglinda aceasta. Și numaidecât ai să vezi în oglindă chipul fetișcanei. Și să nu te sfiești să-i cercetezi cu luare-aminte înfățișarea: căci privirea unui trup printr-o oglindă nu aduce niciun fel de atingere fecioriei acelui trup, așa cum i-ar aduce dacă ai privi trupul de-a dreptul. Or, dacă fetișcana nu este fecioară, ai să vezi limpede, cercetându-i pricina, care are să ți se arate mărită și cât o genune de adâncă; și ai să vezi, tot așa, oglinda întunecându-se ca de un abur...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzeci și șasea noapte

Spuse:

...Însă dacă, dimpotrivă, va vrea Allah ca fata să fi rămas fecioară, ai să vezi cum ți se arată o pricină nu mai mare decât o migdală descojită; iar oglinda are să rămână limpede, curată și neadumbrită de niciun fel de abur!

Și, spunând acestea, Bătrânul din Insule îi înmână lui Zein oglinda cea vrăjită, adăugând:

— Îți urez, o, Zein, ca ursita să-ți ajute să dai cât mai curând de fecioara de cincisprezece ani pe care ți-o cer. Și să nu uiți că trebuie să fie desăvârșit de frumoasă! Căci la ce folosește fecioria fără de frumusețe? Și ai bine grijă de oglinda aceasta, pe care dacă o pierzi are să-ți fie o pagubă de neînlocuit!

Și Zein răspunse că ascultă și că se supune și, după ce își luă rămas-bun de la Bătrânul din cele Trei Insule, apucă iarăși calea peste lac împreună cu Mubarak. Și caicgiul cel cu cap de elefant veni la ei cu caicul și îi trecu dincolo, la fel cum îi adusese. Iar muntele se deschise iarăși, ca să le facă

loc să treacă. Și grăbiră să se ducă la robii care păzeau caii. Și se întoarseră la Cairo.

Or, sultan Zein primi să-și ia într-un sfârșit câteva zile de odihnă, în saraiul lui Mubarak, ca să se întremeze după ostenele și tulburările călătoriei. Și gândea: „Ya Allah! ce nepriceput este Bătrânul acesta din insule, care nu pregetă să-mi dea cea mai minunată dintre fetele lui de diamant în schimbul unei fecioare adamite! El își închipuie că s-a stins de pe fața pământului neamul fecioarelor!” Pe urmă, când socoti că se odihniise îndeajuns, îl chemă pe Mubarak și îi spuse:

— O, Mubarak, să ne ridicăm și să ne ducem la Bagdad și la Bassra, unde fetele fecioare sunt multe ca lăcustele. Și avem să alegem dintre ele pe cea mai frumoasă. Și avem să ne întoarcem să i-o dăm Bătrânului din cele Trei Insule, în schimbul fecioarei de diamant.

Ci Mubarak răspunse:

— Da de ce, o, doamne al meu, să ne ducem atâta de departe ca să căutăm ceea ce avem la îndemână coala? Au nu ne aflăm la Cairo, cetatea cetăților, locul de petrecere al oamenilor zarifi, și de întâlnire a tuturor frumuseților de pe pământ? Nu te îngrija, dară, de căutarea aceasta, și lasă-mă pe mine să fac cele de trebuință!

El întrebă:

— Și cum ai să faci?

El spuse:

— Cunos, printre multe altele, o bătrână vicleană, tare pricepută la fete, și care are să ne facă rost de mai multe decât dorim noi. Așa că am să-i dau în grijă să ni le aducă aici pe toate codanele de cincisprezece ani câte se află nu numai în Cairo, ci în tot Egiptul. Și am s-o povățuiesc, ca să ne facă truda mai ușoară, să purceadă și ea la o alegere de început, și să nu ni le aducă aici decât pe acelea pe care le-o socoti vrednice să fie date în dar împăraților și sultanilor. Și am să-i făgăduiesc, ca să-i sporesc râvna, un bacșiș gras. Și, în felul acesta, nu are să mai lase în Egipt nicio tânără chipeșă pe care să nu ne-o aducă aici, cu știrea ori fără de știrea părinților. Iar noi avem să ațintim alegerea noastră asupra aceleia care ni se va părea cea mai frumoasă dintre egiptence, și o s-o cumpărăm; ori dacă este dintr-un neam de vază, am s-o cer pentru tine de soție, iar tu ai să te însori cu ea numai de formă; căci bineînțeles că nici nu ai să te atingi de ea. Numai pe urmă avem să ne ducem la Damasc, și la Bagdad, și la Bassra; și acolo avem să punem să se facă aceleași cercetări. Și din fiecare cetate avem s-o

cumpărăm, sau s-o dobândim printr-o înșurătoare prefăcută, pe aceea care ne-o tulbura cel mai mult cu frumusețea ei; după care, bineînțeles, avem să-i cercetăm fecioria cu ajutorul oglinzii. Și numai atunci avem să le strângem la un loc pe toate fetele pe care le-om dobândi astfel și avem să alegem dintre ele pe aceea care fără de tăgadă ni se va părea cea mai minunată. Și, în felul acesta, doamne al meu, ai să-ți ții făgăduiala față de Bătrânul din cele Trei Insule care, la rându-i, are să-și țină și el făgăduiala lui și, în schimbul acelei minunate fecioare de cincisprezece ani, are să-ți dea fata de diamant!

Și Zein răspunse:

— Gândul tău, o, Mubarak, este cum nu se poate mai bun întru totul! Iar limba ta a rodit vorbe înțelepte și iscusite!

Atunci Mubarak se duse s-o caute pe bătrâna cea iscusită, care nu își avea pereche la viclenii și la tertipuri de tot soiul, de era în stare să-i dea lecții de dibăcie, de șiretenie și de deșteptăciune până și lui Eblis. Și după ce îi puse în mână, pentru început, un bacșiș îndeajuns de gras și îi arătă ce pricină îl aducea la ea, adăugă:

— Căci fata aceea fără seamăn de frumoasă și întru totul fecioară, pe care ți-o cer să mi-o alegi dintre toate fetele de cincisprezece ani câte se află în Egipt, este menită să fie soția fiului stăpânului meu. Și să fii bine încredințată că truda și căutările tale au să fie răsplătite din belșug. Și nu vei avea decât să te fălești cu dărnicia noastră.

Și bătrâna răspunse:

— O, stăpâne al meu, liniștește-ți sufletul și înseninează-ți ochii, căci, pe Allah, am să mă străduiesc să-ți îndeplinesc dorința mai presus decât îmi ceri tu. Află că am la îndemână niște tinere fecioare de cincisprezece ani, fără seamăn ca gingășie și ca frumusețe, și care toate sunt fete de oameni de vază și cu stare. Și am să ți le aduc pe toate, una câte una; și ai să fii tare încurcat să faci o alegere între toate acele lune, care de care mai minunate!

Așa vorbi bătrâna cea iscusită. Ci, cu toată istețimea și priceperea ei, nu știa chiar nimic în privința oglinzii, încât, credulă ca de obicei, plecă să străbată cetatea, pe drumurile și pe căile tertipurilor sale, în căutare de fecioare...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzeci și șaptea noapte

Spuse:

Așa vorbi bătrâna cea iscusită. Ci, cu toată istețimea și priceperea ei, nu știa chiar nimic în privința oglinzii, încât, credulă ca de obicei, plecă să străbată cetatea, pe drumurile și pe căile tertipurilor sale, în căutare de fecioare.

Și chiar că bătrâna nu zăbovi mult până ce să aducă la palatul lui Mubarak cel dintâi stol, destul de mare, de fete alese, toate în vârstă de cincisprezece ani, mai degrabă mai puțin decât mai mult, și toate neatînse în ce privește fecioria lor. Și le aduse înlăuntru una câte una, învăluite în izarurile lor, cu ochii plecați sfios, în sala în care le aștepta sultan Zein, cu oglinda lui și stând jos lângă neguțătorul Mubarak. Și, într-adevăr, văzând toate acele pleoape plecate și toate acele chipuri nevinovate și acea purtare rușinată, nimeni nu ar fi putut să se îndoiască de curăția și de fecioria fetelor aduse de bătrână.

Ci iacătă! Se afla acolo oglinda, și pe oglindă nimic nu putea s-o înșele, nici pleoapele plecate, nici chipurile nevinovate, nici purtarea rușinată. Căci, de fiecare dată când era adusă înlăuntru o fată, sultan Zein, fără a rosti o vorbă, întorcea înspre fata de cercetat fața oglinzii și se uita la ea. Și fata se arăta goală toată, în ciuda hainelor cele multe care o copereau; și nicio parte a trupului ei nu rămânea nevăzută; și istorioara ei se oglindea astfel până în cele mai mici amănunte, întocmai ca și cum s-ar fi aflat așezată într-un sipet de cleștar străveziu.

Or, de fiecare dată când sultan Zein cerceta în oglindă copilandrele care intrau în sală, era departe de a vedea vreo istorioară mărunțică, în formă de migdală fără coajă; și se minuna până peste poate, băgând de seamă în ce prăpastie fără de fund ar fi putut să se arunce necugetat, ori să-l arunce pe Bătrânul din cele Trei Insule, de n-ar fi fost ajutorul oglinzii năzdrăvane. Și le dădea drumul, după cercetare, tuturor fetelor care intrau, fără însă a-i spune bătrânei adevărata pricină a hotărârii lui; căci nu vroia să le cășuneze niciun rău acelor fete tinere, dezvăluind ceea ce Allah a învăluit, și dând în vileag ceea ce de obicei este ascuns. Și se mulțumea, de fiecare dată, să șteargă cu dosul mânecii aburul gros care, după ce chipul pierdea, întuneca fața oglinzii. Și bătrâna, fără a-și pierde curajul, și stărnită de nădejdea răsplății, îi aduse al doilea stol de fete, încă și mai numeros decât cel dintâi, și pe urmă al treilea, și al patrulea, și al cincilea stol, ci fără mai multă izbândă decât întâia dată. Și, în felul acesta, văzuși tu, o, Zein, podoabele egiptencelor, ale cophtelor, ale nubiențelor, ale abisiniențelor, ale

sudanezelor, ale maghrebinelor, ale arăboaicelor și ale beduinelor! Și hotărât! În mulțimea lor se aflau multe care erau cât se poate de minunate, iar stăpânele lor erau frumoase și gingașe fără de asemuire. Ci nici măcar o dată, printre toate podoabele acelea, nu văzuși podoaba cerută, fecioară, de orice prihănire, asemănătoare cu o migdală descojită!

Și-așa că emirul și Mubarak, neputând să găsească în Egipt, nu numai printre fetele de neam, da nici printre cele din oamenii de rând, o fată care să îndeplinească însușirile cerute, socotiră că nu le mai rămânea decât să lase țara aceea și să meargă mai întâi în Siria, ca să-și ducă mai departe căutările. Și plecară la Damasc, și închiriară un sarai falnic în mahalaua cea mai mai frumoasă din cetate. Și Mubarak luă legătura cu bătrânele pețitoare și cu mijlocitoarele, și le arătă ceea ce avea să le arate. Și toate îi răspunseră că ascultă și că se supun. Și acestea intrară în vorbă cu copilele, fete de mai-mari și de mai-mici, și cu musulmane, și cu evreice, și cu creștine, deopotrivă. Și, fără să aibă habar de puterile oglinzii năzdrăvane, despre care de altminteri nici nu știau că s-ar afla pe lume așa ceva, le aduseră pe fete rând pe rând în sala hărăzită pentru cercetare. Se întâmplă însă cu siriencele întocmai cum se întâmplase și cu egiptencele și cu celelalte; căci cu toată înfățișarea lor sfioasă, și cu toată curăția din privirile lor, și cu toată roșeața rușinată din obraji, și cu toți cei cincisprezece ani ai lor, toate se dovediră a fi vătămate în ce privește istorioara lor. Și, în atare împrejurare, niciuna dintre ele nu fu găsită pe plac. Iar mijlocitoarele și celelalte bătrâne fură nevoite să se întoarcă cu nasul alungit până la pământ. Și-așa cu ele!

Ci, în ceea ce îl privește pe sultan Zein și pe Mubarak, iacătă! Dacă se încredințară că Siria, întocmai ca și Egiptul, era cu totul lipsită de fete cu istorioarele încă pecetluite, rămaseră uluiți de-a binelea; și Zein gândi: „Asta-i nemaipomenit!” Și îi spuse lui Mubarak:

— O, Mubarak, socot că nu mai avem nimic de făcut prin țara aceasta, și trebuie să căutăm pe alte țărâhuri ceea ce căutăm. Întrucât inima și gândul meu se frământă în privința celei de a șaptea fete de diamant; și sunt gata oricând să urmez mai departe căutările spre a găsi fecioara de cincisprezece ani care trebuie să fie dată Bătrânului din Insule, în schimbul darului său!

Și Mubarak răspunse

— Ascult și mă supun!

Și adăugă:

— Părerea mea-i că este zadarnic să mergem altundeva decât în Irak. Căci numai acolo putem avea nădejde să găsim ceea ce căutăm. Să ne pregătim,

așadar, caravana, și să plecăm la Bagdad, Cetatea Păcii...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzeci și opta noapte

Spuse:

...Să ne pregătim, așadar, caravana, și să plecăm la Bagdad, Cetatea Păcii!

Și Mubarak făcu pregătirile de plecare și, când caravana fu încheiată, luă împreună cu sultan Zein drumul care duce prin pustie la Bagdad. Și Allah le hărăzi bună pace; și nu avură niciun fel de lovire cu beduinii hoți de drumul mare; și ajunseră bine sănătoși în Cetatea Păcii.

Or, mai întâi, așa cum făcuseră și la Bagdad, luară cu chirie un sarai așezat pe țărmul Tigrului și care avea o vedere minunată și o grădină asemenea cu Grădina-Desfătărilor a califului. Și duseră acolo o viață nemaipomenită, mâncând strălucit și dând ospete fără asemuire. Și, după ce oaspeții lor mâncau și beau până se săturau, puneau ca rămășițele să se împartă celor săraci și dervișilor. Și printre dervișii aceia se afla și unul pe care îl chema Abu-Bekr, și care era o pramatie, un ticălos cu totul și cu totul de nesuferit, care îi ura pe oamenii bogați, chiar numai din pricină că ei erau bogați iar el era sărac. Căci sărăcia înrăiește inima omului dăruit cu suflet mic, în vreme ce luminează inima omului dăruit cu suflet mare. Și, văzând îmbelșugarea și bunurile lui Allah în locuința acelor venetici, nu-i trebui mai mult ca să fie cuprins de dușmănie față de amândoi. Încât, într-o zi ca toate zilele, veni la geamie pentru rugăciunea de după prânz și se ridică în mijlocul norodului strâns acolo și strigă:

— O, musulmanilor, trebuie să fi aflat și voi că în mahalaua noastră au venit și s-au așezat doi străini care cheltuiesc în fiecare zi o grămadă de bani și se fudulesc cu bogățiile lor, numai așa ca să ia ochii unor sărmani ca noi. Or, noi habar nu avem cine sunt străinii aceștia, și nici nu știm de n-or fi niscaiva tâlhari care, după ce au furat averi nemăsurate în țara lor, au venit să-și cheltuiască la Bagdad roadele tâlhăriilor și banii văduvelor și ai orfanilor! Vă juruiesc, dar, în numele lui Allah și al harurilor Stăpânului nostru Mahomed (cu el fie rugăciunea și pacea!) să vă feriți cu grijă de străinii aceștia și să nu primiți nimica de la dărnicia lor prefăcută! Și-apoi, dacă stăpânul nostru califul ar afla că în mahalaua noastră se află niște oameni de teapa asta, ne-ar face răspunzători pe toți pentru ticăloșiile lor și ne-ar pedepsi că nu i-am dat de știre. Ci, în ce mă privește, țin să vă

mărturisesc că îmi scot mâinile amândouă din povestea aceasta și că nu am nicio legătură cu străinii aceștia și cu aceia care primesc să le fie oaspeți și intră în casa lor!

Și toți cei care se aflau de față răspunseră într-un glas:

— Hotărât, așa-i, o, șeicule Abu-Bekr! Și te însărcinăm pe tine să întocmești o plângere către calif în privința aceasta, ca să poruncească să se cerceteze străinii!

Pe urmă toată lumea ieși din geamie. Iar dervișul Abu-Bekr se întoarse la el acasă, să cugete în ce fel să-i încondeieze pe cei doi străini.

Estimp, Mubarak află în curând, printr-o hotărâre a ursitoarei, tot ce se petrecuse la geamie; și fu cuprins de mare spaimă în privința uneltirilor dervișului; și socoti că, dacă s-ar face multă vâlvă, n-ar mai putea să dobândească încrederea mijlocitoarelor și a pețitoarelor. Încât fără să mai piardă vreme, puse cinci sute de dinari de aur într-un săculețe și alergă la casa dervișului. Și bătu la poartă; și dervișul veni să-i deschidă și, când îl cunoscă, îl întrebă cu glas mânios:

— Cine ești? Și ce vrei?

Și Mubarak răspunse:

— Sunt Mubarak, robul tău, o, stăpâne al meu, imame Abu-Bekr! Și vin la tine din partea emirului Zein, care a auzit de priceperea, de știința și de vaza de care te bucuri în cetate; și m-a trimis să-ți aduc închinăciunile lui și încredințarea că se pune întru totul la voia ta. Și, ca să-ți dovedească buna lui voință, m-a însărcinat să-ți înmânez punga aceasta cu cinci sute de dinari, ca plocon din partea unui suspus către stăpânul său, cerându-și iertăciune că darul lui nu este pe măsura vredniciilor tale. Ci, de-o vrea Allah, nu are să pregete, în zilele care vin, să-ți dovedească cu prisosință cât de îndatorat îți este și cât este de pierdut în pustiul fără de margini al bunăvoii tale!

Când văzu săculetele cu aur și când cântări ce se afla în el, dervișul Abu-Bekr se facu tare blajin în ce privește ochii și tare dulce în ce privește gândurile sale. Și răspunse:

— O, doamne al meu, îmi cer iertare fierbinte de la stăpânul tău emirul pentru vorbele pe care limba mea a putut să le rostească necugetat pe seama lui; și mă căiesc până peste marginile căinții că nu mi-am îndeplinit datorințele față de el! Mă rog, dar, ție, să fii solul meu pe lângă el și să-i arăți pocăința mea pentru cele ce au fost, precum și gândurile mele pentru cele ce au să vie. Căci, de astăzi, de-o vrea Allah, am să îndrept față de

toată lumea ce am săvârșit necugetat, și să-mi dobândesc astfel bunăvoința emirului.

Și Mubarak răspunse:

— Mărire lui Allah carele îți umple inima cu gânduri bune, o, stăpâne al meu Abu-Bekr! Ci mă rog ție stăruitor să nu care cumva să uiți a veni, după rugăciune, să ne cinstești pragul cu ospetia ta și să ne bucuri sufletul cu tovarășia ta! Căci știm că binecuvântarea ta are să însoțească, în casa noastră, pașii evlaviei tale!

Și Mubarak sărută mâna dervișului și se întoarce acasă.

În ce-l privește pe Abu-Bekr, apoi acesta nu pregetă să se ducă la moschee, la vremea rugăciunii; și acolo, stând în mijlocul drept-credincioșilor adunați, strigă:

— O, musulminilor, frații mei, știți și voi că nu este nimeni care să nu aibă dușmani; și tot așa știți că zavistia se ia mai cu seamă pe urmele celorla peste care au coborât bunăvoia și binecuvântările lui Allah! Or, astăzi, ca să-mi ușurez sufletul, țin să vă spun că acei doi străini, despre care v-am vorbit ieri necugetat, sunt niște oameni dăruți cu mărinimie, cu pricepere, cu vrednicii și cu însușiri neprețuite. Pe deasupra, cercetările pe care le-am făcut în privința lor mi-au îngăduit să mă încredințez că unul dintre ei este un emir de mare fală și cu volnicii alese; iar dacă locuiește aici nu poate să fie decât de folos pentru mahalaua noastră. Se cade, dar, să-l cinstiți oriunde l-ați întâlni, și să-i dați cinstirile datorate cinului și neamului lui. Uassallam!

Și dervișul Abu-Bekr spulberă astfel din mintea ascultătorilor săi vorbele pe care le rostise în ajun. Și îi lăsă, și se duse acasă să-și schimbe hainele și să-și pună un caftan nou-nouț, cu poalele atârând până în pământ și cu niște mâneci largi care ajungeau până la genunchi. Și se duse în ospetie la sultan Zein, și intră în sala de musafiri...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute douăzeci și noua noapte

Spuse:

...Și se duse în ospetie la sultan Zein, și intră în sala de musafiri. Și se temeni până la pământ dinaintea emirului, care îi închină salamalecul său și îl primi cu prietenie și îl pofti să șadă alături de el pe divan. Pe urmă porunci să i se aducă de mâncat și de băut, și îi țină tovarășie, așezându-se

la masă împreună cu el și cu Mubarak. Și tăifasuiră ca doi prieteni minunați. Și dervişul, cucerit cu totul de purtarea emirului, îl întrebă:

— O, doamne al meu Zein, gândești să ne luminezi mai multă vreme cetatea cu șederea ta?

Și Zein, care, măcar că era tânăr de ani, era tare iscusit și știa să tragă folos din prilejurile ce i le iveau soarta, îi răspunse:

— Da, o, stăpâne imam al meu! Gândul meu este să rămân la Bagdad până ce îmi voi atinge scopul!

Și Abu-Bekr spuse:

— O, doamne emire al meu, care-i scopul cel măreț pe care îl urmărești? Robul tău ar fi tare bucuros dacă ar putea să te ajute cât de cât, și s-ar dăruia cu toată dragostea inimii lui într-un folosul tău!

Și emirul Zein răspunse:

— Află, atunci, o, preacinstite șeic Abu-Bekr, că gândul meu este să mă însor. Încât doresc să găsesc, ca s-o iau de soție, o fată de cincisprezece ani, care să fie totodată deosebit de frumoasă și într-un tot fecioară. Și frumusețea ei trebuie să fie așa cum să nu mai aibă seamăn printre tinerele vremii sale, iar fecioria ei să fie de soiul cel mai ales, atât pe dinafară cât și pe dinlăuntru. Iată, acesta-i scopul pe care îl urmăresc și pricina care m-a adus la Bagdad, după ce m-a făcut să poposesc în Egipt și în Siria.

Și dervişul răspunse:

— Hotărât, o, stăpâne al meu, ceea ce cauți este un lucru destul de rar și destul de greu de găsit. Și, dacă Allah nu m-ar fi scos în calea ta, șederea ta la Bagdad nu și-ar fi văzut niciodată sorocul, și toate pețitoarele și-ar fi pierdut vremea degeaba cu căutările. Or, eu știu unde vei putea să găsești mărgăritarul acela fără de pereche; și am să-ți spun, dacă, firește, îmi îngădui!

La cuvintele acestea, Zein și Mubarak nu se putură opri să nu zâmbescă. Și Zein îi zise:

— O, sfinte derviş, ești, așadar, destul de încredințat de fecioria aceleia despre care îmi vorbești? Și, dacă-i așa, cum ai făcut să ai această încredințare? Dacă ai văzut chiar tu la acea fată ceea ce trebuie să fie ascuns, cum mai poate fi fecioară? Căci fecioria ei stă tot atâta în păstrarea pecetei sale cât și în nevederea ei.

Și Abu-Bekr răspunse:

— Hotărât, nu am văzut-o nicicum! Da mi-aș tăia mâna dreaptă dacă nu ar fi așa cum ți-o zugrăvesc eu! Și, la urma urmei, chiar tu, o, doamne al meu,

cum ai să poți face, înainte de noaptea nunții, să dobândești o încredințare atâta de deplină?

Și Zein răspunse:

— Asta are să fie foarte ușor: nu o să trebuiască decât s-o văd o clipă, îmbrăcată cu totul și învăluită pe de-a-ntregul în vălurile ei!

Și dervişul, din cinstire față de gazda lui, nu vroi să râdă deloc, ci se mulțumi să răspundă:

— Stăpânul nostru emirul trebuie să se priceapă la înfățișările omenești, de vreme ce poate ghici în felul acesta, nevăzând decât niște ochi de după un iașmac, starea fecioriei unei fete pe care nu a cunoscut-o vreodată!

Și Zein spuse:

— Așa este! Iar tu nu ai decât să mă ajuți s-o văd pe fată, dacă chiar socoți că treaba este cu putință! Și să fii încredințat că am să știu să-ți prețuiesc ajutorul dat, și am să ți-l răsplătesc până peste prețul lui!

Și dervişul răspunse:

— Ascult și mă supun!

Și plecă să se ducă după fata cu pricina.

Or, Abu-Bekr cunoștea, într-adevăr, o fată care putea să îndeplinească însușirile cerute, și care nu era alta decât fata șeicului dervişilor din Bagdad. Iar tatăl ei o crescuse departe de orice privire, într-o viață curată și ferită, după învățăturile cele dumnezeiești ale *Sfintei Cărți*. Și nu ieșise niciodată din casă, neștiutoare de vreo faptă urâtă, și îngrijită ca o floare. Și era albă, și frumoasă, și cu o înfățișare dulce, ieșită fără cusur din tiparul frumuseții. Și minunate îi erau liniile trupului, și negri îi erau ochii, și strălucitoare ca rupte din lună picioarele și mâinile-i gingașe. Și era rotundă cu totul într-o parte, și sulegetă cu totul deasupra! În ce privește ceea ce se afla între pilaștri, nimenea nu ar ști s-o zugrăvească, întrucât nimenea nu a văzut-o vreodată. Drept aceea numai oglinda năzdrăvană are s-o oglindească pentru întâia oară și are să îngăduie a fi zugrăvită, cu îngăduința lui Allah!

Dervişul Abu-Bekr se duse, așadar, la casa șeicului breaslei sale și, după salamecurile și urările convenite dintr-o parte și din cealaltă, îi ținu o cuvântare lungă, sprijinită pe fel de fel de învățături din *Sfânta Carte*, în privința nevoii de a le mărita pe fetișcanele ajunse la anii măritişului; și, într-un sfârșit, îi arătă de șart cum stă treaba, adăugând:

— Or, emirul acesta atât de falnic, de bogat și de mărinimos este gata să-ți plătească orice zestre i-ai cere pentru fiică-ta: și în schimb nu vrea decât să

arunce numai o privire asupra ei, pe când ea să stea îmbrăcată cu totul, învăluită pe de-a-ntregul în iaşmacul şi în izarul ei!

Iar şeicul dervişilor, tatăl fetei, cugetă vreme de un ceas şi răspunse:

— Nu stă nimica împotrivă!

Şi se duse la nevastă-sa, mama fetei, şi îi spuse:

— O, maică a tinerei Latifah, scoală-te şi ia-o pe fata noastră Latifah şi mergi după fiul nostru, dervişul Abu-Bekr, care are să te ducă la un palat unde soarta fetei tale o aşteaptă astăzi!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Şeherezada văzu că se luminează de ziuă şi, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a şapte sute treizecea noapte

Spuse:

— O, maică a tinerei Latifah, scoală-te şi ia-o pe fata noastră Latifah şi mergi după fiul nostru, dervişul Abu-Bekr, care are să te ducă la un palat unde soarta fetei tale o aşteaptă astăzi!

Iar soţia dervişului se supuse numaidecât şi se învălui cu vălurile ei, şi se duse în odaia fetei şi îi zise:

— O, fata mea Latifah, tatăl tău doreşte ca astăzi, pentru întâia dată, să ieşi din casă împreună cu mine!

Şi, după ce o pieptănă şi o îmbrăcă, ieşi din casă cu ea şi se ţinură după dervişul Abu-Bekr, la zece paşi în urma lui; şi Abu-Bekr le duse la saraiul unde, stând pe divanul din sala de oaspeţi, aşteptau Zein şi Mubarak.

Şi intraşi tu, o, Latifah, cu ochii tăi cei mari şi negri, uluiţi de-a binelea sub iaşmăcuţul de pe faţa ta. Căci tu în viaţa ta nu mai văzusei alt chip de bărbat afară de chipul preacinstului şeic al dervişilor, părintele tău. Şi nu-ţi lăsaşi ochii în jos nicidecum, căci nu ştiai sfiala cea prefăcută, nici ruşinea cea prefăcută, nici nimica din câte învaţă de obicei fetele oamenilor ca să răpească inimile! Ci te uitai la toate din jurul tău cu ochii tăi frumoşi şi negri de gazelă speriată, şovăitoare şi minunată! Şi craiul Zein, la ivirea ta, îşi simţi minţile că-şi iau zborul; căci, printre toate femeile din saraiul lui de la Bassra, şi printre toate fetișcanele din Egipt şi din Siria, nu mai văzuse niciuna care să se apropie, cât de cât, de frumuseţea ta. Şi te arătaşi răsfrântă în oglindă şi goală toată. Iar el putu să vadă astfel, ghemuită între vârfurile celor doi pilaştri, şi semănând cu o mititică porumbiţă albă, o minunăţie de istorioară pecetluită cu pecetea cea neprihănită a lui Soliman (cu el fie pacea şi rugăciunea!). Şi emirul o cercetă cu cea mai mare luare-

aminte și, bucuros până peste poate, văzu că istorioara ta, o, Latifah, era întru totul asemenea cu o migdală descojită. Slavă lui Allah carele ocrotește comorile și le păstrează pentru drept-credincioșii săi!

După ce sultan Zein, cu ajutorul oglinzii fermecate, găsi astfel fata pe care o căuta, îl însărcină pe Mubarak să facă numaidecât cererea de căsătorie. Și Mubarak, însoțit de Abu-Bekr dervișul, se duse pe dată la șeicul dervișilor, îi spuse cererea emirului și primi învoirea lui. Și îl aduse la sarai; și chemară cadiul și martorii; și fu întocmit senetul de căsătorie. Și nunta fu sărbătorită cu o vâlvă până peste poate; și Zein dădu ospete mari și făcu daruri bogate săracilor din mahala. Iar când toți oaspeții plecară, Zein îl opri pe dervișul Abu-Bekr și îi spuse:

— Află, o, Abu-Bekr, că noi plecăm în seara aceasta înspre o țară tare depărtată. Și, până ce m-oi întoarce la Bassra, în țara mea, iacătă pentru tine zece mii de dinari de aur ca plată a ostanelilor tale cele cu folos. Ci Allah este cel mai mare! Și într-o zi am să știu să-ți dovedesc și mai bine mulțumirea mea!

Și îi dădu cei zece mii de dinari, rămânând să-l numească într-o zi mare dregător, atunci când s-o întoarce la împărăția lui. Și, după ce dervișul îi sărută mâinile, emirul dădu semnalul de plecare. Și tânăra fecioară fu așezată într-un baldachin pe spinarea unei cămile. Și Mubarak deschise calea, iar Zein venea la urmă. Și, însoțiți de alaiul lor, luară drumul înspre cele Trei Insule.

Or, cele Trei Insule fiind departe foarte de Bagdad, călătoria ținu luni lungi, în care sultan Zein se simțea din zi în zi tot mai înrobit de farmecele minunatei copile fecioare, ajunsă soția lui după lege. Și o îndrăgi, în inima lui, pentru toată dulceața, și pentru nurii, și pentru gingășia, și pentru virtuțile firești pe care le avea în ea. Și pentru întâia dată simți și el focul dragostei adevărate, de care habar nu avusese până atunci, încât numai cu o mare amărăciune în inima lui văzu venind clipa când s-o dea pe fată Bătrânului din cele Trei Insule. Și de multe ori fu el ispitit să schimbe drumul și să se întoarcă la Bassra, luând-o și pe fată. Ci se simțea oprit de jurământul pe care îl făcuse față de Bătrânul din cele Trei Insule; și nu putea să nu-și țină acel jurământ!

Estimp, intrară pe tărâmul cel oprit și, pe același drum și cu aceleași mijloace de odinioară, răzbătură până la insula unde locuia Bătrânul. Și, după salamalecuri și urări, Zein îi înfățișă fata, învăluită toată în izar. Și îi dădu îndărăt și oglinda totodată. Și Bătrânul din Insule se uită la fată cu

luare-aminte, fără să se slujească de oglindă; și ochii lui parcă erau chiar ei două oglinzi. Și, după un răstimp, se apropie de Zein și, aruncându-se la pieptul lui, îl îmbrățișă cu multă dragoste și îi spuse:

— Sultan Zein, sunt, într-adevăr, tare mulțumit de osârdia pe care ai pus-o ca să mă mulțumești, și de rodul căutărilor tale. Căci fata pe care mi-o aduci este întru totul aceea ce am dorit! Este minunat de frumoasă și le întrece în farmece și în desăvârșiri pe toate fetele de pe pământ! Pe deasupra, este fecioară de o feciorie fără cusur, întrucât este ca pecetluită cu pecetea stăpânului nostru Soliman ben-Daud (cu ei, cu amândoi, fie rugăciunea și pacea!). În ce te privește, nu mai ai decât să te întorci la casa ta; și, când ai să intri în cea de a doua sală de smalt, unde sunt cele șase fecioare, ai să găsești acolo și pe cea de a șaptea, pe care ți-am fagăduit-o, și care, numai ea, prețuiește mai mult decât altele o mie la un loc!

Și adăugă:

— Acuma fă-o pe fată să priceapă că mi-o lași mie și că ea nu are niciun fel de treabă cu tine!

La vorbele acestea, fermecătoarea Latifah, care și ea era tare robită de frumusețea emirului Zein, scoase un suspin adânc și începu să plângă. Și Zein începu să plângă și el la fel. Și, tare trist, îi lămurii tot ce fusese hotărât între el și Bătrânul din Insule, și îi zise:

— Ești divorțată!

Și, suspinând, plecă de la Bătrânul din Insule, pe când Latifah, de durere, se prăbușea fără simțire. Și, după ce sărută mâna Bătrânului, craiul luă iar drumul îndărăt către Bassra, împreună cu Mubarak. Și cât țină călătoria, nu mai contenea să se gândească la acea atâta de minunată și atâta de dulce Latifah; și se căina amarnic că o amăgise, făcând-o să creadă că o ia de soție; și se socotea drept pricină a nenorocirii lor a amândurora. Și nu se putea alina nicicum.

Or, așa ajunse, într-un sfârșit, în starea aceasta de mâhnire, la Bassra, unde și mari și mici, bucuroși de întoarcerea lui, îl sărbătoriră cu mare vâlvă. Ci sultan Zein, trist de nespus, nu luă parte nicicum la ospetele acelea și, în ciuda stăruințelor credinciosului său Mubarak, nu vroi să coboare în borta unde trebuia să se afle fata de diamant cea atâta timp așteptată și atâta timp dorită. Într-un sfârșit, supunându-se sfaturilor lui Mubarak, pe care îl căftănisise vizir de cum sosise la Bassra, se învoi să coboare în bortă. Și trecu prin sala de porțelan și de cleștar, care sclipea de dinari și de pulbere de aur, și intră în sala de smalt verde și îmbodobit cu aur...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizeci și una noapte

Spuse:

Și trecu prin sala de porțelan și de cleștar, care sclipea de dinari și de pulbere de aur, și intră în sala de smalt verde și îmbodobit cu aur.

Și le văzu pe cele șase fecioare la locurile lor obișnuite; și aruncă o privire a lehamite înspre cel de al șaptelea pedestal de aur. Și iacătă! Dreaptă și zâmbitoare, sta acolo o fată goală, mai strălucitoare ca diamantul; și sultan Zein, tulburat până peste fire, cunoscă în ea pe aceea pe care o dusesse în cele Trei Insule. Și, înlemnit, nu putu decât să caște gura, fără a izbuti să rostească niciun cuvânt. Și Latifah îi spuse:

— Da, chiar eu sunt Latifah, aceea pe care nu te așteptai s-o găsești aici! Vai, veniseși cu nădejdea că ai să dobândești ceva mult mai de preț decât mine!

Și Zein izbuti într-un sfârșit să grăiască și strigă:

— Nu, pe Allah! o, stăpâna mea, nu am coborât aici decât în ciuda inimii mele care se chinuia numai și numai cu gândul la tine! Ci binecuvântat fie Allah carele a îngăduit să ne găsim iară!

Și, pe când rostea el aceste vorbe din urmă, se auzi o bubuitură de trăsnet care zgudui borta și, tot atunci, se și ivi Bătrânul din Insule. Și zâmbea cu blândețe. Și veni lângă Zein, și îl luă de mână, și îi puse mâna în mâna fetei, spunându-i:

— O, Zein, află că, de când te-ai născut, te-am luat sub ocrotirea mea. Așa că era de datoria mea să-ți întemeiez fericirea. Și nu puteam să fac mai bine acest lucru decât dându-ți o comoară care singură este neprețuită. Și comoara aceasta este mai frumoasă decât toate fetele de diamant și decât toate nestematele pământului, și anume fata aceasta fecioară. Căci fecioria îngemănată cu frumusețea trupului și cu desăvârșirea sufletului este tiriacele care te scutește de toate celelalte leacuri și ține loc de toate bogățiile.

Și, spunând acestea, îl sărută pe Zein și pieri.

Iar sultanul Zein și soția lui Latifah, fericiți până peste poate, se iubiră cu o iubire mare, și trăiră ani lungi în cea mai huzuruită și mai aleasă viață, până ce veni să-i caute Despărțitoarea neabătută a celor ce se au dragi și a celor ce stau laolaltă! Slavă cerului singur pururea Viu, carele nu cunoaște moarte!

Când sfârși de povestit aceasta, Șeherezada tăcu. Iar sultanul Șahriar zise:

— Oglinda aceasta a fecioarelor, Șeherezada, este până peste poate de uluitoare!

Iar Șeherezada zâmbi și spuse:

— Da, o, Măria Ta! da ce-i ea pe lângă *Lampa fermecată*?

Și Sultanul Șahriar întrebă:

— Ce-i cu lampa aceea despre care eu habar nu am?

Și Șeherezada spuse:

— Este lampa lui Aladdin! Și chiar despre ea am să-ți povestesc în seara aceasta!

Și Șeherezada spuse:

POVESTEA CU ALADDIN ȘI CU LAMPA FERMECATĂ¹⁶

Mi s-a povestit, o, norocitul sultan, o, dăruitule cu alese purtări, că a fost cândva – ci Allah este mai știutor – în vechimea vremilor și în curgerea vârstelor și a clipelor, într-o cetate dintre cetățile Chinei, de la al cărei nume nu-mi aduc aminte acuma, un om care era croitor de meserie și sărac ca stare. Și omul acela avea un fiu pe nume Aladdin, care era un băiat întru totul zăbavnic la învățătură și care, din copilăria lui, părea să fie un derbedeu tare leneș. Or, când ajunse la vârsta de zece ani, taică-său vroia mai întâi să-l dea să învețe vreo meserie cinstită; dar, cum era foarte sărac, nu putu să facă față cheltuielilor cu învățătura și trebui să se mulțumească să-l ia pe copil cu el la prăvălie, ca să-l deprindă cu meseria lui, lucrul cu acul. Ci Aladdin, care era un copil ticălos, dedat să se joace cu copilandrii din mahala, nu se putu sili să stea barem o zi în prăvălie. Dimpotrivă! În loc să ia seama la lucru, pânde clipita când tatăl său era nevoit fie să lipsească pentru vreo treabă, fie să întoarcă spatele ca să vadă de vreun mușteriu, și numaidecât își lua tălpășița sprinten și da fuga să se înhăiteze pe ulițe și prin grădini cu haimanalele de seama și de teapa lui. Și iacă așa era purtarea lichelei aceleia care nu vroia nici să asculte de părinții săi, nici să învețe meseria de croitor. Încât tătâne-său, tare mâhnit și deznădăjduit că are un fiu pornit spre toate ticăloșiile, până la urmă ridică mâinile de pe el și îl lăsa în seama stricăciunii lui; și, de durere, căzu la boală și muri. Ci lucrul acesta nu îl lecui nicidecum pe Aladdin de proasta lui purtare.

Atunci mama lui Aladdin, văzând că omul ei s-a petrecut din viață și că fecioru-său nu este decât o haimana cu care nu putea să facă nimic, se hotărî să vândă prăvălia și toate sculele de croitorie, ca să poată să trăiască un răstimp cu ceea ce dobândea din vânzare. Ci cum totul se zvitui repede, fu nevoită să se deprindă a-și trudi zilele și nopțile torcând lână și bumbac spre a încerca să mai câștige câte ceva, cu care să se hrănească și să-l hrănească și pe pramatia de fiu-său.

În ceea ce îl privește pe Aladdin, apoi acesta, dacă se văzu scăpat de spaima față de taică-său, nu mai avu niciun fel de frâu și se cufundă și mai rău în pușlamalâcuri și dezmățuri. Și biata maică-sa, amărâta de ea, în ciuda

tuturor necazurilor pe care i le făcea fiu-său, și a părăsirii în care o lăsa, îi da mai departe de mâncare din munca mâinilor ei și din roada veghilor sale, plângând singură-singurică lacrimi tare amare. Și așa ajunse Aladdin la vârsta de cincisprezece ani. Și era frumos și bine făcut, într-adevăr, cu doi ochi negri și minunați, cu un obraz de iasomie și cu o înfățișare ispitită întru totul.

Or, într-o zi, pe când se afla în mijlocul pieței de la intrarea în sukurile mahalalei, prins în dârdora jocului cu țângăii și cu haimanalele de teapa lui, iacătă că trece pe acolo un derviş maghrebin, care se opri să-i privească pe copii cu luare-aminte. Și, până la urmă, își lipi privirile de Aladdin și începu să-l cerceteze într-un chip tare ciudat și cu o băgare de seamă cu totul osebită, fără a mai lua seama la copiii ceilalți, tovarășii lui. Și dervişul acela, care venea tocmai din străfundul străfundurilor Maghrebului, de prin părțile acelea îndepărtate, era un vrăjitor de seamă, tare iscusit în astrologie și în știința chipurilor omenești; și, cu puterea vrăjitoriei lui, era în stare să facă să se miște și să se bată între ei până și munții cei mai înalți. Îl scrută, așadar, pe Aladdin mai departe cu multă stăruință, gândind: „Iacătă, într-un sfârșit, băiatul de care am trebuință, acela pe care îl caut de atâta timp și pentru care am plecat din Maghreb, țara mea!”

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizeci și doua noapte

Spuse:

„Iacătă, într-un sfârșit, băiatul de care am trebuință, acela pe care îl caut de atâta timp și pentru care am plecat din Maghreb, țara mea!” Și se apropie cu dulceață de unul dintre băieței, fără însă a-l scăpa pe Aladdin din ochi, îl luă de-o parte tainic și îl iscodi cu de-amănuntul despre tatăl și despre mama lui Aladdin, precum și cum îl cheamă și ce face. Și, dobândind aceste lămuriri, se apropie zâmbind de Aladdin, izbuti să-l tragă într-un colț, și îi spuse:

— O, copilul meu, nu cumva ești Aladdin, fiul croitorului *Cutare*?

Și Aladdin răspunse:

— Ba da, sunt Aladdin. Cât despre taica, e tare multă vreme de când a murit!

La vorbele acestea, dervişul maghrebin se aruncă la gâtul lui Aladdin, și îl luă în brațe, și începu să-l pupe pe obraji tare lung, plângând asupra lui, până peste poate de tulburat. Iar Aladdin, buimăcit cu totul, îl întreabă:

— Din care pricină plângi domnia ta? Și de unde îl cunoști pe răposatul taică-meu?

Și maghrebinul, cu un glas de jale, și parcă spart, răspunse:

— Ah, copile al meu, cum aș putea să nu vărs lacrimi de jale și de durere, de vreme ce sunt moșul tău și de vreme ce îmi dezvăluși într-un chip atât de pe neașteptate moartea bietului meu frate, răposatul taică-tău? O, copile al fratelui meu, află că am venit în țara aceasta, părăsind țara mea și înfruntând primejdiile unei lungi drumeții, numai cu nădejdea bucuriei de a-l mai vedea pe tătâne-tău și de a gusta cu el fericirea întoarcerii și a întâlnirii. Și iacătă, of! că tu îmi dai știrea că a murit!

Și se opri o clipă, parcă sugrumat de tulburare; pe urmă adăugă:

— De altminteri, trebuie să-ți spun, o, copile al fratelui meu, că, de îndată ce te-am zărit, sângele meu s-a și îndreptat înspre sângele tău și m-a făcut să te cunosc degrabă, fără de șovăire, din mijlocul tuturor prietenilor tăi! Și măcar că în ceasul când ne-am despărțit de tătâne-tău tu nici nu te născusei, întrucât el nici nu se însurase pe atunci, n-am șovăit să cunosc la tine trăsăturile lui și asemuirea cu el! Și tocmai lucrul acesta mă mai alină oleacă de pierderea lui! Of, ce jale pe capul meu! Unde ești tu acum, fratele meu, tu cel pe care trăgeam nădejde să-l mai îmbrățișez barem o dată, după o despărțire atâta de lungă și până ce moartea să vie și să ne despartă pe totdeauna? Vai, cine poate să se fălească, oare, că știe opri să se împlinească ceea ce s-a împlinit? Și cine poate să fugă de soarta lui, ori să ocolească ce i s-a fost scris mai dinainte de către Allah cel Preaînalt?

Pe urmă, după un răstimp de tăcere, îl luă iarăși pe Aladdin în brațele sale, îl strânse la piept, și îi spuse:

— Ci, o, copile al meu, slăvit fie Allah carele m-a ajutat să te întâlnesc! Tu de-acuma înainte ai să fii alinarea mea și ai să-i ții locul părintelui tău în dragostea mea, întrucât ești sângele și urmașul lui; căci spune zicala: „Acela care a lăsat un urmaș nu e mort!”

Pe urmă maghrebinul scoase de la chimir zece dinari de aur și îi puse în mâna lui Aladdin, pe care îl întrebă:

— O, Aladdin, fiul meu, au unde locuiește mama ta, soția fratelui meu?

Și Aladdin, răpit cu totul de dărnicia și de chipul zâmbitor al maghrebinului, îl luă de mână, îl duse până la capătul pieței și îi arătă cu degetul drumul înspre casa lor, spunând:

— Pe-acolo este casa ei!

Și maghrebinul îi spuse:

— Cei zece dinari pe care ți i-am dat, o, copilul meu, să-i duci soției răposatului frate-meu, dimpreună cu salamalecurile mele. Și să-i dai de știre că moșul tău a venit din călătorie, după îndelunga lipsă prin străinătăți, și că, în ziua de mâine, nădăjduiește, de-o vrea Allah, că are să poată să se înfățișeze acasă la voi spre a-i aduce soției fratelui său urările lui de bine și ca să vadă locurile în care răposatul și-a petrecut viața, și să meargă și el să-i vadă mormântul!

Când auzi vorbele acestea ale maghrebinului, Aladdin vru să se dovedească zornic în a-i îndeplini dorințele și, după ce îi sărută mâna, se grăbi, în bucuria lui, să dea fuga acasă, unde ajunse altminterea de cum avea năravul, la un ceas care nu era ceasul de masă, și intrând pe ușă strigă:

— O, maică, am venit să-ți dau de veste că moșul meu, după îndelungata-i ședere prin străinătăți, tocmai s-a întors din călătorie și îți trimite salamalecurile lui!

Iar mama lui Aladdin, tare uluită de acest fel nou de vorbi și de venirea cea neobișnuită acasă a fiului ei, răspunse:

— S-ar zice, fiul meu, că vrei să-ți faci râs de maică-ta! Cine-i dară moșul acela despre care îmi spui? Și de unde și de când să ai tu vreun unchi în viață?

Și Aladdin spuse:

— Cum de poți tu, o, maică, să spui că nu am niciun unchi ori vreo rudă în viață, de vreme ce omul despre care e vorba este fratele răposatului taică-meu? Și dovada-i că m-a strâns la pieptul său, și m-a sărutat plângând, și m-a însărcinat să vin să-ți aduc vestea și să-ți spun cum stă treaba!

Iar mama lui Aladdin spuse:

— Păi copilul meu, știam și eu că ai avut un unchi, și sunt mulți ani de când acela-i mort. Și nu știi ca de atunci să mai fi avut vreodată alt moș!

Și se uită cu niște ochi plini de nedumerire la fiul ei Aladdin, care se și apucase de altele. Și, în ziua aceea, femeia nu-i mai pomeni nimic în privința aceasta. Iar Aladdin, la rându-i, nu-i mai pomeni nici el nimic despre darul maghrebinului.

Or, a doua zi dimineață, de la cel dintâi ceas, Aladdin plecă de acasă; iar maghrebinul, care se și afla în căutarea lui, îl întâlni tot pe locurile pe unde îl întâlnise în ajun, gata să se apuce de zgoande, după năravul pe care îl avea, cu derbedeii de seama lui. Și maghrebinul se duse repede la el, îl luă de mână, îl strânse la inima sa și îl sărută cu drag. Pe urmă scoase doi dinari de la chimir și i-i dăruie spunându-i:

— Du-te la maică-ta, dă-i dinarii aceștia doi și spune-i: „Moșu-meu are de gând să vină diseară să mănânce cu noi; drept care îți trimit banii aceștia, ca să poți să ne gătești niște bucate minunate!” Pe urmă adăugă, plecându-se la urechea lui Aladdin:

— Și-acuma, ya Aladdin, mai arată-mi o dată drumul la casa ta!

Și Aladdin răspunse:

— Pe capul și pe ochii mei, o, moșule al meu!

Și o luă înainte și îi arătă drumul înspre casa lor. Și maghrebinul se despărți de el și plecă în calea lui.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizeci și treia noapte

Spuse:

Și maghrebinul se despărți de el și plecă în calea lui. Și Aladdin intră în casa, îi povesti maică-sii totul și îi întinse cei doi dinari, spunându-i:

— Moșul-meu are să vină diseară să mănânce cu noi!

Atunci mama lui Aladdin, dacă văzu cei doi dinari, își zise: „Poate că nu i-oi ști pe toți frații răposatului!” Și se sculă și plecă în mare grabă la suk, de unde făcu târguielile de trebuință pentru o masă ca lumea, și se întoarse ca să se apuce pe dată de gătit bucatele. Ci întrucât săraca de ea nu avea niciun fel de lucruri de bucătărie, se duse să împrumute de pe la vecine cele ce-i trebuiau, ba cratițe, ba farfurii, ba văsărie. Și bucătări toată ziua, iar pe seară îi spuse lui Aladdin:

— Fiul meu, iacătă că masa este gata, iar moșu-tău poate că nu știe drumul la casa noastră. Așa că bine ai face să te duci înaintea lui, ori să-l aștepti în drum!

Și Aladdin răspunse:

— Ascult și mă supun!

Și, pe când se pregătea să plece, bătu cineva la ușă. Și el alergă să deschidă. Or, era maghrebinul. Și era însoțit de un hamal care aducea pe cap o povară de fructe, de dulciuri și de băuturi. Și Aladdin îi pofti înăuntru pe amândoi. Și hamalul, după ce își lăsă jos povara în casă, își primi plata și plecă în treaba lui. Iar Aladdin îl duse pe maghrebin în odaia în care se afla maică-sa. Iar maghrebinul, cu un glas tare tulburat, se temeni și spuse:

— Pacea fie cu tine, o, nevastă a fratelui meu!

Și mama lui Aladdin îi răspunse la salamalec. Atunci maghrebinul începu să plângă în tăcere. Pe urmă întrebă:

— Care-i locul unde avea de obicei răposatul să stea?

Și mama lui Aladdin îi arată locul acela; și pe dată maghrebinul se aruncă la pământ și se porni să sărute locul și să ofteze, cu lacrimi în ochi, și să spună:

— Of, ce noroc mai am și eu! Of, ticăloasa mea soartă de-a te fi pierdut, o, fratele meu, o, lumină a ochilor mei!

Și-atâta plânse și se văicări așa mai departe, și cu un chip atâta de mohorât și cu atâtea zguduituri în lăuntrurile lui, că fu mai-mai să-și piardă simțirea, iar mama lui Aladdin nu se mai îndoi o clipă ca n-ar fi chiar fratele răposatului ei soț. Și femeia veni lângă el, îl ridică de jos și îi zise:

— O, frate al soțului meu, ai să te omori fără de niciun rost cu atâtea plânsete! Uf! ceea ce este scris trebuie să se îndeplinească!

Și îl alină mai departe cu vorbe bune, până ce îl înduplecă să bea oleacă de apă, ca să se liniștească, și să șadă la masă, ca să mănânce.

Or, după ce mama lui Aladdin așternu masa, maghrebinul începu să stea de taină cu ea. Și îi povesti ce avea el de povestit spunându-i:

— O, nevastă a fratelui meu, să nu-ți pară lucru ciudat că încă nu ai avut prilejul să mă vezi și că nu m-ai cunoscut nicidecum pe vremea lui fratele meu, răposatul. Iacătă-s treizeci de ani, într-adevăr, de când am părăsit locurile acestea și am plecat în lume, lăsându-mi țara. Și de-atunci încoace n-am conținut să tot drumăresc prin olaturile Indului și ale Sindului, și să vântur țara arabilor și pământurile altor neamuri. Și-am fost și în Egipt și am locuit în Misr, cetatea cea măreață, care-i minunea lumii! Și, după ce am șezut acolo o lungă bucată de vreme, m-am dus în țara din inima Maghrebului, unde, într-un sfârșit, m-am așezat vreme de douăzeci de ani. Și, după asta, o, nevastă a fratelui meu, pe când ședeam într-o zi ca toate zilele în casa mea, începui să mă gândesc la țara mea de baștină și la fratele meu. Și se boboti în mine dorul să-mi revăd ruda de sânge, și începui să plâng și să mă văicăresc de șederea mea în țară străină. Și, la urmă, părerile de rău din pricina plecării și a depărtării mele de făptura care îmi era scumpă se făcură atâta de amarnice, încât mă hotărâi să pornesc la drum înspre locurile care au văzut ivirea capului meu de nou-născut. Și m-am cugetat în sufletul meu: „O, omule! câți ani s-au scurs din ziua când ți-ai lăsat cetatea și țara și casa și singurul frate pe care îl ai pe lume? Ridică-te, dară, și du-te să-l mai vezi o dată, până a nu muri! Căci cine cunoaște

loviturile sortii, năprasnele zilelor și răsturnările vremilor? Și n-ar fi oare blestemul blestemului să mori înainte de a-ți fi bucurat ochii cu chipul fratelui, mai ales acum când Allah (preamărit fie El!) ți-a dăruit bogăție și când poate că fratele tău e tot în stare de sărăcie amarnică? Nu uita, dar, că, dacă pleci, ai să faci două fapte minunate: ai să-ți mai vezi o dată fratele și ai să-l ajuți!” Or, eu, la gândurile acestea, o, femeie a fratelui meu, mă și ridicai pe clipă și mă gătii de plecare. Și după ce rostii rugăciunea cea de vinerea și *fatihaua* din *Coran*, încălecai pe cal și pornii înspre țara mea. Și după multe primejdii și după ostenelele cele lungi ale drumului, ajunsei într-un sfârșit, cu ajutorul lui Allah (preamărit și preaslăvit fie El!), în pace la cetatea mea, aceasta de-aici. Și mă apucaii numaidecât să bat ulițele și mahalalele, căutând casa fratelui meu. Și Allah îngădui să dau astfel peste acest copil pornit să se joace cu soții lui. Și eu, pe Allah cel Atotputernic! o, femeie a fratelui meu, numai ce-l văzui și îmi și simții inima topindu-se de tulburare din pricina lui, și întrucât sângele cheamă sângele, nu pregetai să văd în el pe fiul fratelui meu. Și, tot atunci îmi și uitai ostenelele și îngândurările, de-mi venea să zbor de bucurie.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizeci și patra noapte

Spuse:

...Și, tot atunci îmi și uitai ostenelele și îngândurările, de-mi venea să zbor de bucurie. Of, Of! de ce-o fi trebuit să și aflu îndată din gura copilului acesta că fratele meu răposase întru mila lui Allah Preaînaltul? Of, ce năprasnică știre, care era mai-mai să mă facă să cad lat de amar și de durere! Ci, o, nevastă a fratelui meu, pesemne că ți-o fi povestit copilul cum a izbutit cu înfățișarea și cu asemănarea lui cu cel răposat să mă aline oleacă, făcându-mă să-mi amintesc astfel zicătoarea care spune: „Omul care lasă un urmaș nu moare”.

Așa vorbi maghrebinul. Și băgă de seamă că mama lui Aladdin, la amintirile acelea pomenite despre soțul ei, plângea cu amar. Și, ca s-o facă să-și uite jalea și ca să-i schimbe gândurile cele negre, se întoarse înspre Aladdin și, ca să lege vorba, îl întrebă:

— Aladdine, copilul meu, ce meserie ai învățat și ce muncă faci, ca să-i vii în ajutor maicii tale, sărmana aceasta, și ca să vă țineți zilele amândoi?

Când auzi asta, Aladdin, cuprins de rușine, întâia oară în viața lui, lăsă capu-n jos, privind pământul. Și cum nu scotea o vorbă, răspunse maică-sa în locul lui:

— Ce meserie, o, frate al soțului meu, ce meserie să aibă Aladdin? Și cum așa? Pe Allah, nu știe nimic, nimic! Of, un copil mai îndărătnic ca ăsta n-am mai văzut în viața mea! Toată ziua bate țala drumurile cu copiii din mahala, niște haimanale, niște derbedei, niște ticăloși ca și el! Și asta în loc să se ia după pilda copiilor de treabă care stau în prăvălie cu părinții lor! Of, că și taică-său n-a murit, o, ce căințe amarnice! decât tot din pricina lui! Și-apoi acum și eu am ajuns la mare amar cu sănătatea! Și-aproape că nici nu mai pot să văd deloc cu ochii mei uscați de lacrimi și de veghi, tot muncind fără de contenire și tot cheltuindu-mi zilele și nopțile să torc la bumbac ca să dobândesc cu ce să cumpăr două turte de mei, taman atât cât să nu murim amândoi. Și-asta-i starea mea! Și mă juruiesc ție, pe viața ta, o, frate al soțului meu, că nu se întoarce acasă decât la ceasurile mesei! Și pe urmă gata! Încât, de câte ori, când mă tot lasă așa, eu, mama lui, nu m-am gândit să încui ușa casei și să nu i-o mai deschid, ca să-l silesc să plece să-și caute vreo muncă din care să trăiască! Și pe urmă nu am tăria s-o fac, că inima de mamă-i iertătoare și miloasă! Ci anii trec, și eu am ajuns o femeie tare bătrână, o, frate al soțului meu! Și umerii mei nu mai îndură ostenelele ca odinioară! Și-acuma degetele mele de-abia mai izbutesc să răsucescă fusul. Și nu știu cât o să mai pot să duc o trudă ca asta, și cât m-or mai ține zilele, părăsită cum sunt de fiul meu, Aladdin ăsta de colea, de dinaintea ta, o, frate al soțului meu!

Și se puse pe suspinat.

Atunci maghrebinul se întoarce înspre Aladdin și îi zise:

— A, o, fiu al fratelui meu, cu adevărat că nu știam toate astea despre tine! De ce umbli pe cărarea aceasta a haimanalăcului? Ce ocară pe tine, o, Aladdin! Asta nu-i nicidecum potrivit pentru oamenii ca tine! Ești dăruit cu deșteptăciune, copilul meu, și ești fiu dintr-un neam de oameni de treabă! Nu ți-e ție rușine s-o lași așa pe biata maică-ta, femeie bătrână, să se îngrijească de mâncarea ta, câtă vreme ești bărbat la anii când să-ți faci o meserie care să vă ajute pe amândoi să vă țineți zilele?... Și-apoi, o, copile al meu, ia uite! slavă lui Allah, întru nimica nu este mai îmbelșugată cetatea noastră decât în meșteri de la care să înveți o meserie! Nu ai, așadar, decât să-ți alegi singur meseria care-ți place cel mai mult, și iau asupra-mi să te dau la ea! Și, în felul acesta, când ai să fii mare, fiul meu, ai să fii stăpân pe

o meserie care să te ferească de loviturile sorții! Așa că zi-i! Iar dacă meșteșugul răposatului taică-tău, truda cu acul, nu e pe gustul tău, caută altceva, și spune-mi! Iar eu am să te ajut cu tot ce-mi stă în putință, o, copilul meu!

Ci Aladdin, în loc să răspundă, sta mai departe cu capu-n jos și păstra tăcerea, ca să arate astfel că nu vroia nicio altă meserie decât meseria de haimana. Și maghrebinul îi pricepu sila față de meșteșugurile de mână, și încercă să-l ia altminteri. Și zise dar:

— O, fiu al fratelui meu, stăruința mea să nu te supere, nici să nu te necăjească! Lasă-mă numai să adaug că, de nu te ispitesc meșteșugurile, eu, dacă firește ți-ar plăcea să ajungi un om de treabă, sunt gata să-ți deschid o prăvălie frumoasă de neguțator de mățasuri, în sukul cel mare! Și am să-ți împodobesc prăvălia cu vigurile cele mai scumpe și cu atlazurile de cel mai ales soi. Și, în felul acesta, ai să-ți faci legături temeinice cu lumea neguțătorilor cei mari! Și ai să capeți deprinderea de-a vinde și de-a cumpăra, de-a lua și de-a da. Iar faima ta are să fie minunată în cetate. Și ai să cinstești în felul acesta amintirea răposatului tău părinte! Ce zici, o, Aladdin, fiul meu?

După ce ascultă vorbele acestea ale moșului său și înțelese că avea să ajungă un mare neguțator în sukul, un om de vază, îmbrăcat în haine frumoase, cu un turban de mătase și cu brâu strălucit de felurite culori, Aladdin fu peste poate de bucuros. Și se uită la maghrebin zâmbind și plecându-și capu-ntr-o parte, ceea ce, pe limba lui, însemna limpede: „Primesc...”.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizeci și cincea noapte

Spuse

Și se uită la maghrebin zâmbind și plecându-și capu-ntr-o parte, ceea ce, pe limba lui, însemna limpede: „Primesc...”.

Și maghrebinul pricepu în felul acesta că vorbele lui fuseseră pe plac, și îi zise lui Aladdin:

— De vreme ce chiar vrei să ajungi un om de vază, un neguțator într-o prăvălie, străduiește-te de aci înainte să te arăți vrednic de starea cea nouă. Și, de acu-nainte, o, fiu al fratelui meu, fii om! Iar eu, mâine, de-o vrea Allah, am să te iau la sucul și am să încep cu a-ți cumpăra o mantie nouă și

frumoasă, așa cum poartă negustorii cei bogați, și toate câte mai cere neguțătoria. Și, după asta, avem să căutăm împreună o prăvălie frumoasă, ca să te așezi în ea!

Și-așa! Iar mama lui Aladdin, care asculta aceste îndemnuri și vedea această mărinimie, îl binecuvânta pe Allah cel atât de Binefăcător, care îi trimitea într-un chip atâta de puțin nădăjduit o rudă care o izbăvea din sărăcie și îl punea pe calea cea dreaptă pe fiul ei Aladdin. Și aduse bucatele la masă cu o inimă atâta de ușoară de parcă ar fi întinerit cu douăzeci de ani. Și mâncară și băură, tăinuind mai departe despre același lucru, care îi învâlvora atâta pe toți! Și maghrebinul începu să-l dăscălească pe Aladdin despre viața și despre felul de a se purta al negustorilor, și a-l stârni cât mai mult la starea lui cea proaspătă. Pe urmă, întrucât văzu că noaptea se și scursesese pe jumătate, se ridică și își luă rămas-bun de la mama lui Aladdin și îl sărută pe Aladdin. Și plecă, după ce le făgădui că are să vină iarăși, a doua zi. Și, în noaptea aceea, Aladdin, în bucuria lui, nu putu să închidă un ochi și nu făcu altceva decât să se gândească la viața cea desfătătoare care îl aștepta.

Or, a doua zi, la cel dintâi ceas, se auziră niște bătăi la ușă. Și mama lui Aladdin se duse chiar ea să deschidă, și văzu că era cu adevărat fratele soțului ei, maghrebinul, care își ținea făgăduiala din ajun. Ci nu vroi să intre nicicum în casă, în pofida stăruințelor mamei lui Aladdin, pe motiv că acela nu era un ceas de venit în musafirlâc; și nu ceru decât să-l ia pe Aladdin cu el la suk. Și Aladdin, de mult sculat și îmbrăcat, alergă cu iuțelă la moșu-său și îi ură bună dimineța și îi sărută mâna. Iar maghrebinul îl luă de mână și plecă la suk cu el. Și intră cu el în prăvălia neguțătorului cel mai mare și ceru o mantie, care să fie cea mai frumoasă și cea mai bogată dintre mantii, pe potriva lui Aladdin. Și negustorul îl aduse să vadă mai multe, care erau unele mai frumoase ca altele. Și maghrebinul îi spuse lui Aladdin:

— Alege-o chiar tu, fiul meu, pe aceea care îți place!

Și Aladdin, încântat până peste poate de dărnicia lui unchiu-său, alese una făcută numai din mătasă dungată și strălucitoare. Și își alese un turban făcut din mătasă de la Mossul, împodobit cu fir de aur subțire, un brâu de cașmir și niște cizme de piele roșie-cârmâzie.

Și maghrebinul plăti totul negustorului, iar târguielile i le înmână lui Aladdin, spunându-i:

— Acuma să mergem la hammam, căci, până a te îmbrăca în hainele cele noi, se cade să fii curat!

Și îl duse la hammam, și intră cu el într-o sală aleasă, și îl scaldă cu chiar mâinile lui; și se scaldă și el, tot așa. Pe urmă porunci să li se aducă răcoritoarele de după scaldă; și amândoi băură cu desfătare și se simțiră mulțumiți. Și-atunci Aladdin se îmbracă în mantia aceea falnică de mătase dungată și strălucitoare, își puse pe cap turbanul cel frumos, se încinse peste mijloc cu brâul de la Indii și se încălță cu cizmele de irmizea. Și se făcu, în felul acesta, frumos ca luna, și semăna cu un fecior de emir ori de sultan. Și, până peste poate de încântat că se vedea preschimbat așa, se îndreptă înspre moșul său și îi sărută mâna și îi mulțumi îndelung pentru dărnicia lui. Și maghrebinul îl sărută și îi zise:

— Toate astea nu sunt decât începutul!

Și ieși cu el de la hammam, și îl duse pe la sukurile cele mai umblate, și îi arătă prăvăliile negustorilor cei mari. Și îl lăsă să se minuneze de stofele cele mai scumpe și de lucrurile de preț, învățându-l cum se numește fiecare lucru în parte; și îi spunea:

— Se cade, întrucât ai să fii și tu negustor, să știi amănuntele vânzărilor și ale cumpărărilor!

Pe urmă îl duse să vadă clădirile cele de seamă ale cetății, și moscheele de frunte, și hanurile la care poposeau caravanele. Și încheie preumblarea ducându-l să vadă saraiul sultanului și grădinile care îl înconjurau. Și, la urmă, îl duse la hanul cel mare, la care trăsesese el, și îl înfățișă negustorilor cunoscuți cu el, spunându-le:

— Este fiul fratelui meu!

Și îi pofti pe toți la un ospăț pe care îl porunci în cinstea lui Aladdin, și îi desfătă cu bucatele cele mai alese, și șezu cu ei și cu Aladdin până seara.

Atunci se ridică și își luă rămas-bun de la musafirii lui, spunându-le că pleacă să-l ducă îndărăt acasă pe Aladdin. Și chiar că nu voi să-l lase pe Aladdin să se întoarcă singur acasă, ci îl luă de mână și se duse cu el până acasă la maică-sa. Și mamei lui Aladdin, când îl văzu pe fiul ei îmbrăcat atâta de falnic, era mai să-i zboare mințile de bucurie, biata de ea! Și se porni să-i mulțumească lui cumnatu-său și să-l binecuvânteze, spunându-i:

— O, frate al soțului meu, n-am să ajung vreodată, măcar de ți-aș mulțumi toată viața mea, să-ți întorc atâta facere de bine!

Și maghrebinul răspunse:

— O, femeie a fratelui meu, chiar că nu am de ce mă mândri că m-am purtat așa, întrucât Aladdin este fiul meu și este datoria mea să-i slujesc de

tată în locul răposatului! Nu-ți mai face așadar nicio grijă în privința lui și fii fericită!

Și mama lui Aladdin spuse, ridicând mâinile înspre cer:

— Mă rog lui Allah, întru slava sfinților celor de demult și a celor de mai încoace, să te ție și să te apere, o, frate al soțului meu, și să-ți alungească zilele pentru noi, ca să fii aripa care să-l ocrotească pururea la umbra ei pe copilul acesta fără de tată! Și fii încredințat că el, la rândul-i, are să fie pururea supus la poruncile tale și nu are să facă decât ce ai să-l înveți tu!

Și maghrebinul spuse:

— O, femeie a fratelui meu, Aladdin s-a făcut om cuminte, întrucât este un băiat minunat, fecior de oameni de treabă. Și am toată nădejdea că are să fie urmaș vrednic al părintelui său și că are să-ți însenineze ochii!

Pe urmă adăugă:

— Să mă ierți, o, femeie a fratelui meu, că nu pot mâine, vineri, să-i deschid prăvălia făgăduită; căci știi că vinerea sukurile sunt închise și că nu se pot încheia neguțatorii. Da poimâine, sâmbătă, treaba are să fie făcută, de-o vrea Allah! Ci mâine tot am să vin să-l iau pe Aladdin, ca să-i dau învățătură mai departe, și să-l duc să cunoască locurile de seamă din cetate și grădinile care se află afară din cetate, pe unde se duc negustorii cei bogați să se preumbe, pentru ca în felul acesta să se poată deprinde și el cu vederea bogățiilor și a lumii bune. Căci până astăzi el nu a umblat decât cu copiii, și se cuvine să cunoască într-un sfârșit și bărbați, iar aceștia să-l cunoască și ei!

Și își luă rămas-bun de la mama lui Aladdin, îl sărută pe Aladdin și ieși.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizeci și cincea noapte

Spuse:

Și își luă rămas-bun de la mama lui Aladdin, îl sărută pe Aladdin și ieși.

Și Aladdin visă cât ținu noaptea la toate lucrurile frumoase pe care le văzuse și la bucuriile pe care le trăise; și era încredințat că alte desfătări îl așteptau pe-a doua zi. Încât, de cu zori, se sculă, fără a fi putut să dea geană în geană, și se îmbracă în hainele cele frumoase, și începu să se preumbe în lung și-n lat, tot încurcându-și picioarele în mantia cea lungă cu care nu era datat. Pe urmă, întrucât în nerăbdarea lui gândea că maghrebinul prea zăbovea să vină, ieși să-l aștepte în fața porții, și, într-un sfârșit, îl văzu

ivindu-se. Și alergă în calea lui ca un armăsar tânăr, și îi sărută mâna. Și maghrebinul îl sărută și îl alintă îndelung, și îi spuse să se ducă la maică-sa să-i dea de știre că îl ia cu el. Pe urmă îl luă de mână și plecară împreună. Și merseă amândoi tăifăsuind despre una și alta; și trecură dincolo de porțile cetății, pe unde Aladdin nu mai fusese niciodată. Și în calea lor începură să se arate conacele cele frumoase și saraiurile cele mărețe, împrejmuite de grădini; și Aladdin se uita la ele minunându-se și i se părea că fiecare este mai frumos decât cel de mai înainte. Și așa se afundară tare adânc în câmpuri, apropiindu-se pas cu pas de ținta pe care și-o hotărâse maghrebinul. Ci, la o vreme, Aladdin începu să obosească și îi spuse maghrebinului:

— O, unchiule al meu, mai avem de umblat? Iacătă că am trecut de mult grădinile, și nu se mai află în fața noastră decât muntele! Or, tare-s ostenit și aș vrea să mănânc oleacă!

Iar maghrebinul scoase de la brâu o legătură în care avea niște poame și niște turte, și îi zise lui Aladdin:

— Iacătă, o, fiul meu, pentru foamea și pentru setea ta. Ci trebuie să mai mergem o bucatică de drum, ca să ajungem într-un loc minunat pe care vreau să ți-l arăt și care nu-și are seamăn pe lume! Adună-ți așadar puterile și fă-ți curaj, Aladdin, acumă când ești un bărbat!

Și îl îmbărbăta mai departe, tot dându-i sfaturi cum să se poarte pe viitor și îndemnându-l să se dezbrace de hăndrălăiala cu copiii, ca să se apropie mai degrabă de oamenii înțelepți și cuminți. Și se pricepu să-l învăluiască în așa chip, încât izbuti să ajungă cu el la poalele muntelui, în fundul unei văi goale, unde nu se afla nimic alta decât numai sufletul lui Allah!

Or, chiar că acolo era capătul călătoriei maghrebinului! Și anume spre a ajunge în valea aceea plecase el din fundul Maghrebului și venise la marginile Chinei!

Se întoarse așadar înspre Aladdin cel sleit de osteneală și îi spuse zâmbind:

— Am ajuns la țel, Aladdin, fiul meu!

Și șezu jos pe o stâncă, și îl pofti și pe Aladdin să șadă lângă el, și îl înconjură cu brațele tare duios, și îi spuse:

— Odihnește-te oleacă, Aladdin. Întrucât am să pot într-un sfârșit să-ți arăt ceea ce ochii oamenilor n-au mai văzut niciodată. Așa că, Aladdin, ai să vezi numaidecât, chiar aici, o grădină mai frumoasă decât toate grădinile de pe pământ. Și numai după ce ai să te minunezi de minunile acestei grădini,

vei avea temei să-mi mulțumești și ai să uiți ostenelele drumului, și ai să binecuvântezi ziua când m-ai întâlnit întâia oară.

Și îl lăsa să se odihnească o clipă, cu ochii mari de uimire la gândul de-a vedea o grădină într-un loc unde nu erau decât stânci răsturnate și spinării. Pe urmă maghrebinul îi spuse:

— Ridică-te acum, Aladdin, și strânge de printre tufărișurile astea vreascurile și surcelele mai uscate pe care ai să le găsești, și adu-le la mine! Și ai să vezi atunci priveliștea cea fără de plată la care te-am poftit.

Și Aladdin se ridică și plecă degrabă să strângă de printre tufișuri și măracini o mulțime de surcele și de vreascuri, și le aduse maghrebinului, care îi spuse:

— Asta-i tot ce-mi trebuie. Acum dă-te îndărăt și treci de stai în spatele meu!

Și Aladdin îl ascultă pe moșu-său, și trecu de se așeză la oarecare depărtare în spatele lui.

Atunci maghrebinul trase din chimir un amnar pe care îl ciocni și aprinse focul în grămada de crengi și de vreascuri uscate, care se învolburară pârâind. Și îndată scoase din buzunar o cutie de baga, o deschise și luă din ea o pișcătură de tămâie, pe care o aruncă în vârvoarea focului. Și se ridică un fum tare gros, pe care începu să-l vânture încolo și încoace între mâini, mormăind niște vrăji într-o limbă cu totul necunoscută de Aladdin. Și, tot atunci, locul se cutremură, iar stâncile se mișcară din temeliile lor, și pământul se întredeschise pe o lățime de vreo zece coți. Și, în afundul afundului acelei crăpături, se ivi o lespede de marmură pusă de-a latul, mare de cinci coți, având la mijloc un belciug de acioaie.

Când văzu așa, Aladdin scoase un țipăt și, luându-și poalele mantiei în dinți, dădu dosul și o rupse la fugă, aruncându-și picioarele în vânt. Ci maghrebinul, dintr-o săritură, îl și ajunse și îl înhăță. Și se uită la el cu niște ochi înfricoșători, îl zgâlțâi ținându-l de ureche, ridică mâna și îi altoi o palmă atâta de grea, încât era mai-mai să-i rupă dinții din gură, năucindu-l cu totul pe Aladdin, care se lăsă pe prag, moale.

Or, maghrebinul nu se purtase cu el în felul acela decât ca să-l înfricoșeze o dată pentru totdeauna, fapt de mare trebuință pentru lucrarea lui și dat fiind că, fără de el, n-ar fi putut să încerce a săvârși treaba care îl adusesese acolo, încât, dacă îl văzu cum zace năucit pe jos, îl ridică și îi spuse cu un glas pe care se sili a-l face dulce:

— Află, Aladdine, că dacă m-am purtat cu tine în felul acesta, am făcut-o ca să te învăț să fii om! Căci sunt unchiul tău, fratele părintelui tău, și îmi datorezi ascultare!

Pe urmă adăugă cu un glas dulce de tot:

— Hai, Aladdine, ascultă colea ceea ce am să-ți spun, și să nu pierzi o vorbă! Căci, la urmă, ai să dobândești mari foloase și ai să uiți degrabă necazurile cele grele care te așteaptă!

Și îl sărută și, de-aci înainte potolindu-l și stăpânindu-l întru totul, îi spuse:

— Ai văzut adineaori, copile al meu, cum s-a deschis pământul la puterea afumăturilor și a vrăjilor pe care le-am rostit! Or, se cade să știi că n-am făcut așa decât spre binele tău; căci dedesubtul lespedei acelea de marmură, pe care o vezi în fundul crăpăturii, cu un belciug de acioaie, se află o comoară care-i scrisă și menită pe numele tău, și care nu poate să fie descuiată decât sub privirea ta! Și comoara aceea, care îți este hărăzită, are să te facă mai bogat decât toți sultanii! Și, ca să-ți dovedesc pe deplin că acea comoară îți este menită, anume ție și nu altuia, află că nu este cu putință decât numai tu pe lume să atingi lespedea de marmură și s-o ridici; căci până și eu, în ciuda puterii mele, care-i destul de mare, tot n-aș putea să duc mâna la belciugul de bronz, și nici să ridic lespedea, de-aș fi și de o mie de ori mai puternic și mai voinic decât sunt. Și, odată lespedea ridicată, nu mi-ar fi îngăduit nici baremi să intru în tainița comorii sau să cobor măcar o treaptă! Și de aceea nu ai decât să îndeplinești întocmai cele ce am să-ți spun! Și-așa, ai să fii stăpân pe comoara pe care avem s-o împărțim, după toată dreptatea, în două părți la fel, una pentru tine și una pentru mine!

La vorbele acestea ale maghrebinului, Aladdin, sărmanul de el, uită și de osteneală și de scatoalca agonisită, și răspunse...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizeci și opta noapte

Spuse:

La aceste vorbe ale maghrebinului, Aladdin, sărmanul de el, uită și de osteneală și de scatoalca agonisită, și răspunse:

— O, unchiule al meu, poruncește-mi orice vrei, iar eu am să mă supun!

Și maghrebinul îl luă în brațe și îl sărută de mai multe ori pe obraji și îi spuse:

— O, Aladdine, tu îmi ești ca un fiu al meu, ba și mai scump! căci nu mai am pe pământ alte rude afară de tine; și numai tu ai să fii moștenitorul și urmașul meu, o, copile al meu! Și, într-un sfârșit, pentru tine, la urma-urmei, mă trudes eu în clipa de-acum, și pentru tine am venit de-atâta de departe. Și dacă te-am bruftuluit oleacă, pricepi acum că am făcut-o numai ca să te hotărâsc să nu care cumva să-ți lași ursita cea minunată să te aștepte degeaba. Ia uite, așadar, ce ai de făcut! Dintru-ntâi, începe a coborî cu mine în afundul crăpăturii, și acolo apucă belciugul de acioaie și ridică lespeda de marmură!

Și, după ce vorbi în felul acesta, sări el cel dintâi în crăpătură și îi întinse mâna lui Aladdin, ca să-l ajute să coboare. Și Aladdin, odată coborât, îi spuse:

— Da cum o să fac eu, o, moșule al meu, ca să ridic o lespede atâta de grea, câtă vreme nu-s decât un băiețel? Măcar dacă ai vrea să mă ajuți, m-aș sili bucuros!

Maghrebinul răspunse:.

— A, nu! a, nu! Dacă, din nenorocire, aș pune mâna pe ea, nu ai mai putea să faci nimic, iar numele tău ar fi șters pe veci de pe comoară! Încearcă numai tu și ai să vezi cum ai să dai la o parte lespeda, atâta de lesne de parcă ai ridica o pană de pasăre de pe jos! Nu vei avea decât să rostești, atunci când apuci belciugul, numele tău și numele tatălui tău și numele bunicului tău!

Atunci Aladdin se aplecă și apucă belciugul și trase de el, zicând:

— Eu sunt Aladdin, fiul croitorului Mustafa, fiul croitorului Ali!

Și cu mare ușurință ridică lespeda de marmură și o răsturnă îndată de-o parte. Și zări o hrubă care cobora cu douăsprezece trepte de marmură înspre o ușă cu două canaturi de aramă roșie și cu niște zăvoare mari. Și maghrebinul îi spuse:

— Aladdine, fiul meu, coboară acum în hruba aceasta. Și când ai să ajungi dincolo de cea de a douăsprezecea treaptă, ai să intri pe ușa de aramă, care are să se deschidă singură dinaintea ta. Și ai să ajungi sub o boltă largă, împărțită în trei săli, care dau din una în alta. Or, ai să găsești în sala dintâi patru căzi mari de aramă pline cu aur topit, iar în cea de a doua sală patru căzi mari de argint pline cu pulbere de aur, iar în cea de a treia sală patru căzi mari de aur pline cu dinari de aur. Ci tu să mergi înainte, fără să te oprești! Și să-ți ridici cât mai sus mantia și s-o strângi bine în jurul mijlocului, cu grijă ca nu care cumva să se atingă de pereții căzilor: căci,

de-ai avea nenorocul să atingi cu degetele ori măcar să vânturi cu hainele de pe tine vreuna dintre căzi, sau ceea ce se află în ele, ai fi preschimbat pe dată într-o stană de piatră neagră. Să intri, dară, în sala dintâi, și să treci cât mai iute în cea de a doua, de unde, fără să te oprești o clipită, să intri în cea de a treia, unde ai să găsești o ușă ferecată, asemenea cu cea de la intrare, care are să se deschidă numaidecât dinaintea ta. Și să intri pe ușa aceea, și ai să te afli deodată într-o grădină falnică, plină de pomi gârboviți sub povara lor de roade. Ci nici acolo să nu care cumva să te oprești! Să străbați grădina, mergând drept înainte, și ai să ajungi la o scară cu niște stâlpi și cu treizeci de trepte, pe care să o urci ca să ajungi la o terasă. Or, când ai să te afli pe terasa aceea, Aladdine, ia bine aminte! ai să vezi, chiar înaintea ta, un fel de firidă fără de tavan; și în firida aceea ai să găsești, pe o laviță de bronz, o lămpiță de aramă. Și lampa aceea are să fie aprinsă. Or, ia bine aminte, Aladdine! tu să iei lampa aceea, s-o stingi, să verși pe jos uleiul din ea, și s-o ascunzi degrabă în sân! Și să nu-ți fie teamă că ți-ai murdări cumva mantia, întrucât uleiul acela pe care ai să-l arunci nu este ulei ca toate uleiurile, ci-i un ulei care nu lasă niciun fel de urmă pe haine. Și să te întorci apoi la mine, pe calea pe care te-ai dus! Și, la întoarcere, vei putea să te oprești oleacă în grădină, dacă are să-ți placă, și să culegi câte poame vei vrea din grădina aceea. Și, odată ajuns lângă mine, ai să-mi dai lampa – ținta și rostul călătoriei noastre, și temeiul bogăției și al faimei noastre de mâine, o, copilul meu!

După ce vorbi în felul acesta, maghrebinul scoase un inel pe care îl avea pe deget, îl puse pe degetul cel mare al lui Aladdin, și spuse:

— Inelul acesta, fiule, are să te scape din toate primejdiile și are să te ferească de orice rău. Întărește-ți, dar, sufletul și umple-ți pieptul cu bărbăție, căci nu mai ești copil, ci om întreg! Și, cu ajutorul lui Allah, nu are să ți se întâmple decât bine! Iar noi, mulțumită lămpii, avem să ajungem la bogății și la vrednicii pe toată viața!

Pe urmă adăugă:

— Numai că, încă o dată, Aladdine, ia seama bine să-ți salți cât mai sus mantia, și s-o strângi mereu pe lângă tine! De nu, ești pierdut, și odată cu tine și comoara!

Pe urmă îl sărută, bătându-l ușor de mai multe ori cu palma pe obraji, și îi spuse:

— Mergi cu bine!

Atunci Aladdin, îmbrăbătat până peste poate, coborî în fugă treptele de marmură și, ridicându-și mantia până peste brâu, și ținând-o cât mai strâns în jurul lui, trecu pe poarta de aramă, care își deschise singură cele două canaturi la ivirea lui. Și fără a uita niciuna dintre povețele maghrebinului, străbătu cu mare grijă sala dintâi, sala de-a doua, și sala de-a treia, ocolind căzile cele pline cu aur, ajunse dinaintea ușii celei din urmă, trecu dincolo, străbătu grădina, fără să se oprească deloc, urcă treptele scării cu stâlpi, se sui pe terasă, și merse drept la firida ce se afla înaintea lui.

Și văzu pe podina de bronz lampa aprinsă...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute treizeci și noua noapte

Spuse:

Și văzu pe podina de bronz lampa aprinsă. Și întinse mâna și o luă. Și vărsă pe jos uleiul din ea și, văzând că pereții ei se și uscară numaidecât, o ascunse grabnic în sân, fără a se teme că și-ar păta mantia. Și coborî de pe terasă, și ajunse iarăși în grădină.

Atunci, slobozit de grijile lui, se opri o clipită pe treapta din urmă a scării, ca să privească grădina. Și începu să se minuneze de pomii aceia plin de roade, pe care nu avusese răgaz să-i privească la venirea lui acolo. Și văzu, într-adevăr, că pomii din grădina aceea se frângeau sub povara roadelor, care erau nemaipomenit de frumoase, de mari și de colorate. Și văzu că, altminteri decât la pomii de prin livezi, fiecare ram din fiecare pom avea poame de culori felurite. Erau unele ramuri care aveau poame albe, de o albeață străvezie cumu-i cleștarul, ori de o albeață tulbure cumu-i camfora, ori de o albeață întunecată cumu-i ceara cea albă! Și erau altele care aveau poame roșii, de un roșu cumu-s boabele de granate, ori de un roșu cumu-i portocala cea sângerie. Și erau altele care aveau poame verzi, de un verde închis și de un verde dulce; și altele care erau albastre și vinete și galbene; și altele care aveau niște culori și niște străluciri fără de socoteală. Și Aladdin, bietul de el, habar nu avea că poamele cele albe erau diamante, mărgăritare, sidefuri și pietre de lună; că poamele cele roșii erau rubine, bălașe, hiacinte, coraliuri și cornaline; că poamele cele verzi erau smaralde, beriluri, jaduri și zaramfuri; că poamele cele albastre erau safire, peruzele, lapisuri și lazulite; că poamele cele vinete erau ametiste, matostate și sardiuri; că poamele cele galbene erau topaze, chihlimbare și agate; și că

poamele celelalte, de culori neștiute, erau opale, beici, crisolite, cimofane, granate, turmaline, peridoturi, gagate și crisopraze! Și soarele cădea cu toate razele lui peste grădină! Și copacii ardeau din toate roadele lor fără să se mistuie.

Atunci Aladdin, până peste poate de fermecat, se apropie de unul dintre acei pomi și vru să culeagă câteva fructe ca să le mănânce. Și băgă de seamă atunci că nu erau în niciun fel bune de luat în gură, și că nu se asemuiau decât ca înfățișare cu portocalele, cu smochinele, cu bananele, cu strugurii, cu pepenii, cu merele și cu toate celelalte poame minunate din țara Chinei. Și rămase tare dezamăgit când le atinse; și nu le găsi nicidecum pe gustul său. Și gândi că nu erau decât niște gogoloaie de sticlă colorată, întrucât în viața lui nu avusese prilejul să vadă pietre nestemate. Ci, măcar că tare înciudat, gândi să culeagă câteva ca să le dăruiască băieților, soții lui de mai înainte, precum și mamei sale, sărmana de ea! Și luă mai multe din fiecare culoare, și își umplu cu ele chimirul, buzunarele și dosul mantiei și sânul mantiei, și sânul cămășii; și-atâta sumedenie de poame înghesui în felul acesta, de ajunse să se asemuie cu un asin împovărat pe amândouă laturile. Și, burdușit cu toată prada aceea, își suflecă frumușel mantia, adunând-o strâns pe lângă mijloc, și, cu multă sfială și cu multă grijă, străbătu ușurel cele trei săli cu căzi, și ajunse iarăși la scara bortei, unde, la intrare, îl aștepta maghrebinul, arzând de gânduri.

Or, de îndată ce Aladdin ieși pe ușa de aramă și sui treapta cea dintâi a scării, maghrebinul, care ședea deasupra crăpăturii, chiar lângă intrarea în hrubă, nu mai avu răbdare să aștepte ca el să ajungă în vârful scării și să iasă de-a binelea din groapă, și îi zise:

— Hei, Aladdine, unde-i lampa?

Și Aladdin răspunse:

— Este coala în sân!

El spuse:

— Scoate-o degrabă și dă-mi-o numaidecât!

Ci Aladdin îi spuse:

— Cum vrei să ți-o dau numaidecât, o, unchiule, de vreme ce-i amestecată în sumedenia asta de gogoloaie de sticlă cu care mi-am ticsit hainele pe toate părțile? Mai bine lasă-mă să urc scara și ajută-mă să ies din groapă; și-atunci, am să mă descarc de toate gogoloaiele acestea, pe un loc tihnit, și nu pe treptele de aici unde ar fi primejdie să se rostogolească și să se spargă! Și, în felul acesta, slobozit de greutatea cea de nebiruit, am să pot să scot

lampa din sân și să ți-o dau! De altminteri, mi-a și cam alunecat înspre spinare, și mă zgârie amarnic! și tare ușurat m-aș mai simți să scap de ea!

Ci maghrebinul, mânios pe trăgăneala lui Aladdin și încredințat că Aladdin nu născocea acele zăbovnicii decât din pricină că vroia să păstreze el lampa, răcni cu un glas înfricoșător ca de dimon:

— O, fecior de câine, vrei să-mi dai numaidecât lampa, ori vrei să mori?

Și Aladdin, care habar nu avea de unde să se tragă schimbarea aceea din purtarea unchiului său, și înspăimântat că-l vedea cuprins de atâta mânie, și temându-se să nu mai dobândească a doua scatoalcă, mai amarnică decât cea dintâi, își zise: „Pe Allah! este mai bine să nu dau acum ochii cu el. Și am să mă întorc îndărăt în bortă, să aștept până s-o potoli!” Și întoarse dosul și, sumețindu-și mantia, se întoarse cu mare grijă în hrubă.

Maghrebinul, dacă văzu așa, scoase un răget de turbare și, până peste poate de mânios, tropăi din picioare și se schimonosi, smulgându-și barba, în deznădejdea și în neputința lui de a alerga după Aladdin în tainița care lui îi era poprită de puterile cele magice. Și răcni:

— A! alimănitule de Aladdin, ai să fii pedepsit după cum ți se cade!

Și alergă la focul care încă nu se stinsese, și aruncă în jar oleacă de praf din tămâia pe care o avea la el, mormăind niște descântece vrăjitoarești. Și pe dată lespedea de marmură care slujea ca să închidă intrarea în bortă se mișcă singură și se așeză la locul ei dintâi, astupând cu totul gura scării; și pământul se cutremură și se închise iarăși; și locul se facu neted, întocmai ca înainte de a se fi deschis. Și Aladdin se pomeni în felul acesta încuiat în hrubă.

Or, maghrebinul, așa cum s-a mai spus, era un vrăjitor de seamă, venit din creierii Maghrebului, și nu-i era tânărului Aladdin nici moș, nici rubedenie, nici mai de aproape, nici mai de departe. Și de fapt se născuse pe tărâmurile Africii, țara și cuibarul magilor și al vrăjitorilor de soiul cel mai păcătos.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzecă noapte

Spuse:

...Și de fapt se născuse pe tărâmurile Africii, țara și cuibarul magilor și al vrăjitorilor de soiul cel mai păcătos. Și, din tinerețele lui, se străduise cu dârzenie să învețe vrăjitoria și farmecele și meșteșugul geomanției, al alchimiei, al astrologiei, al afumăturilor și al descântecelor. Și, în treizeci de

ani de cazne farmazonicești, izbutise, cu puterea vrăjitoriei, să afle că, într-un loc tainic de pe pământ, se găsea o lampă fermecată cum nu-i alta și a cărei virtute era de a-l face mai puternic decât toți împărații și decât toți sultanii pe insul cel atâta de norocit încât să ajungă stăpânul ei. Atunci își sporise fumegările și vrăjitoriile și, cu încă o lucrare geomanticească, izbutise să afle că lampa cu pricina se găsea într-o hrubă așezată prin împrejurimile cetății Kolo-ka-tse, în țara Chinei. (Și locul acela era tocmai locul pe care l-am văzut noi adineaori în toate amănuntele lui.) Și magul, fără a mai zăbovi, pornise la drum și, după o călătorie lungă, ajunsese la Kolo-ka-tse, unde pe dată și începuse să cerceteze împrejurimile și, până la urmă, să dibuiască întocmai așezarea hrubei, cu tot ce se afla în ea. Și cu tabla lui de ghicitor dibăcise că acea comoară și lampa cea magică fuseseră scrise, de către puterile subpământene, pe numele lui Aladdin, fiul lui Mustafa, croitorul, și că numai el putea izbândi să facă a se deschide hruba și să ia lampa, pe când oricare alt ins și-ar pierde fără de abatere viața dacă ar face vreo încercare cât de cât în privința aceasta! Și pentru aceea pornise el în căutarea lui Aladdin, și se slujise, după ce îl găsisese, de toate șiretlicurile și vicleșugurile ca să și-l apropie și să-l ducă în acel loc pustiu, fără să stârnească bănuielile nici ale lui, nici pe ale maică-sii. Și, odată ce Aladdin izbândise în încercarea sa, nu-i ceruse cu atâta zor lampa decât pentru că vroia să i-o șterpelească și să-l zidească pe veci în hrubă. Ci am văzut cum Aladdin, de frică să nu se mai căpătuiască cu încă o scatoalcă, fugise înlăuntrul hrubei, unde vrăjitorul nu putea să calce, și cum magul, ca să se răzbune, îl închisese numaidecât acolo înlăuntru, ca să moară de foame și de sete!

Or, de cum săvârși lucrul acesta, magicianul, spumegând și scrâșnind, se duse-n calea sa, pesemne în Africa, țara lui. Și-așa cu el! Ci de bună seamă că avem să-l mai întâlnim.

Însă în ce îl privește pe Aladdin, iacătă!

De îndată ce se întoarse în hrubă, auzi cutremurul de pământ stârnit de magia maghrebinului și, înfricoșat, și temându-se să nu-i cadă bolta în cap, se repezi îndărăt spre ieșire. Ci când ajunse la scară, văzu că ieșirea era astupată de lespedea cea grea de marmură; și rămase tulburat și înspăimântat cum nu se mai poate. Căci pe de o parte nu putea să-l bănuiască de răutate pe un om pe care îl credea a fi unchiu-său și care atâta îl alintase și îl giugiulise, iar pe de altă parte nici măcar nu avea cum să-i treacă prin minte să dea la o parte lespedea de marmură, întrucât nici nu

putea să ajungă până la ea. În atare împrejurări, deznădăjduitul de Aladdin începu să scoată țipete amarnice, strigându-l pe moșu-său și făgăduindu-i, cu tot soiul de jurăminte, că e gata să-i dea numaidecât lampa. Ci e limpede că țipetele și suspinele lui nu mai fură auzite de vrăjitor, care de mult era departe foarte. Și Aladdin, dacă văzu că unchiu-său nu-i răspunde, începu să fie cuprins de unele bănuieli în privința lui, mai ales când își aminti că îl făcuse fecior de câine, ocară tare grea și pe care un unchi adevărat nu i-o face niciodată fiului fratelui său. Oricum ar fi fost, Aladdin hotărî atunci să se ducă în grădină, unde era lumină, și să caute acolo vreo cale de scăpare din locurile acelea întunecate. Ci, când ajunse la ușa care da înspre grădină, văzu că era închisă și că nu se mai deschidea dinaintea lui. Atunci, pierzându-și mințile, dete iarăși fuga la ușa hrubei și se aruncă plângând pe treptele scării. Și se și vedea îngropat de viu între cei patru pereți ai aceluia mormânt plin de bezne și de groază, în ciuda aurului care se afla în el. Și suspină îndelung, cufundat în durerea lui. Și pentru întâia oară în viață începu să se gândească la toată bunătatea mamei lui și la toate jertfele ei neostoite, în ciuda purtării lui rele și a nerecunoștinței pe care o dovedea. Și moartea în hruba aceea i se păru încă și mai amară, dat fiindcă nu știuse, cât trăise, să răcorească inima maică-sii cu vreo schimbare în bine a firii lui și cu vreo dovadă de recunoștință. Și plânse sughițând îndelung la gândurile acestea, și începu să-și frângă mâinile și să-și încleșteze degetele, așa cum de obicei fac cei deznădăjduiți, spunând în chip de lepădare de viață: „Nu este ajutor și putere decât întru Allah!” Or, făcând atunci o mișcare, fără să vrea Aladdin își frecă inelul pe care îl avea pe degetul cel gros și pe care i-l pusese vrăjitorul spre a-i fi de apărare împotriva primejdiilor de sub pământ. Și habar nu avea maghrebinul acela blestemat că inelul urma tocmai să-i mântuie viața lui Aladdin, că de-ar fi știut, de bună seamă că nu i l-ar fi dăruit, ori s-ar fi repezit să i-l smulgă, ori nici nu ar fi închis hruba decât după ce i l-ar fi luat îndărăt. Ci vrăjitorii toți, chiar din firea lor, sunt asemenea cu maghrebinul acesta, fratele lor: în ciuda puterii lor vrăjitorești și a științei lor blestemate, nu știu să cugete la urmările faptelor cele mai obișnuite, și nu se gândesc niciodată să se apere din timp împotriva primejdiilor pe care un om de rând le vede. Întrucât, în mândria și încrederea pe care o au în ei, nu l-au chemat niciodată în ajutor pe stăpânul tuturor făpturilor, și mintea lor rămâne pururea înnegurată de un fum mai gros decât fumul de la fumegăriile lor, și ochii le sunt acoperiți de o basma, și bâjbâie prin neguri!

Așadar, după ce deznădăjduitul de Aladdin, fără să vrea, frecă inelul pe care îl purta la degetul cel mare și despre care nici cu gândul nu gândea ce fel de putere are...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și una noapte

Spuse:

Așadar, după ce deznădăjduitul de Aladdin, fără să vrea, frecă inelul pe care îl purta la degetul cel mare și despre care nici cu gândul nu gândea ce fel de putere are, văzu dintr-odată cum răsare dinainte-i, ca ieșit din pământ, o matahală de efrit urieșesc, semănând cu un arap negru, având un cap cât o căldare, și un chip înfricoșător, și niște ochi roșii, mari și scânteietori, care se temeni înaintea lui și, cu un glas ce răsuna ca un bubuit de tunet, îi spuse:

Iată-l aci, dinainte,

Pe robul tău cel cu luare-aminte.

Spune: ce vrei? Eu sunt

Slujitorul acestui inel

Și al celui care-i împodobit cu el,

Și în văzduh, și în apă, și pe pământ!

La toate astea, Aladdin, care nu prea era viteaz, rămase înmărmurit; și, de-ar fi fost în alt loc ori în altă împrejurare, ar fi căzut jos leșinat ori și-ar fi luat călcâiele la spinare. Ci în gropnița aceea în care se și vedea mort de foame și de sete, ivirea efritului i se păru o mare mântuire, mai ales când mai auzi și întrebarea pe care acela i-o puneă. Și izbuti să-și miște limba și să răspundă:

— O, cap al șeicilor de efriți din văzduh, de pe pământ și din ape, scoate-mă repede din hruba aceasta!

Or, de-abia rosti Aladdin vorbele acestea, că pământul se și mișcă și se deschise deasupra capului său și, cât ai clipi din ochi, băiatul se și văzu dus afară din hrubă, chiar în locul în care maghrebinul aprinsese focul. Iar efritul se și mistuise.

Atunci Aladdin, încă mai tremurând de spaimă, dar tare bucuros că se întorsese afară sub cer, îi mulțumi lui Allah cel Făcător de bine, carele îl izbăvisese de la moartea neîndoielnică și îl mântuise din vicleniile

maghrebinului.
Și se uită de jur
împrejur și
văzu în
depărtare
cetatea
înconjurată de
grădinile ei. Și
porni degrabă
îndărăt pe
drumul pe care
îl adusese
vrăjitorul, fără a
întoarce capul
nici măcar o
dată în urmă,
spre vale. Și pe
la dricul nopții,
istovit și
aproape fără de
răsuflet, ajunse
acasă, unde
maică-sa, tare
îngrijorată de
zăboveala lui, îl
aștepta
văicărindu-se.

Și femeia sări
să-i deschidă, și nu mai avu decât răgazul cât să-l prindă în brațe, căci,
nemaiputând de-atâta zbucium, Aladdin se prăbuși fără de simțire.

Când, după multe îngrijiri, își veni iarăși în fire, maică-sa îi aduse să bea
oleacă de apă de trandafiri. Pe urmă, tare speriată, îl întreabă ce pățise. Și
Aladdin răspunse:

— O, maică a mea, tare mi-e foame! Mă rog, dar, ție, să-mi dai să mănânc,
căci de azi-dimineață nu am luat nimic în gură!

Și mama lui Aladdin alergă să-i aducă tot ce avea prin casă. Și Aladdin
începu să mănânce atâta de zorit, încât maică-sa, de spaimă să nu se înece,

îi zise:

— Nu te zori așa, fiul meu, că-ți rupi înghițitoarea! Iar dacă mănânci așa de repede numai ca să-mi povestești cât mai degrabă ce ai de povestit, află că avem răgaz destul! Acuma, că te-am văzut acasă, m-am liniștit. Ci știe Allah câtă spaimă am tras când am văzut că se face noapte și tu nu mai vii!

Pe urmă se opri ca să-i spună:

— Ah, fiul meu, stăpânește-te, mă rog ție! mănâncă duminică mai mici!

Și Aladdin, izbutind degrabă să înfulece tot ce se afla dinaintea lui, ceru de băut, luă urciorul cu apă și-l dădu pe gât fără să se oprească. După care fu mulțumit, și îi spuse maică-sii:

— Am să pot acuma, o, maică, să-ți povestesc tot ce mi s-a întâmplat cu omul pe care îl credeai a fi moșul meu și care m-a făcut să văd moartea la două degete de ochi! Of, nu știai că nu îmi era întru nimic unchi, frate cu taica, amăgitorul acela care mă giugiulea atâta și mă săruta așa de drăgăstos, blestematul ăla, maghrebînul ăla, farmazonul, mincinosul, vicleanul, pezevenghiul, ticălosul, câinele, mârșavul, diavolul ăla care nu-și are seamăn printre diavoli, pe fața pământului! Izgonit fie Cel-Rău!

Pe urmă adăugă:

— Mai bine ia ascultă, o, maică a mea, ce mi-a făcut!

Și mai spuse:

— A, ce bine-mi pare că am scăpat din mâinile lui!

Pe urmă se opri o clipă, răsuflă de mai multe ori și, deodată, dintr-o răsuflare, începu să povestească tot ce i se întâmplase, de la început până la sfârșit, precum și scatoalca, și înjurăturile, și totul, de șart. Ci nu ar fi de niciun folos să le mai spunem și noi încă o dată.

Și, când își sfârși istorisirea, își desfăcu brâul și lăsă să cadă pe salteaua întinsă pe jos zahereaua cea minunată de poame străvezii și colorate pe care le culesese din grădină. Și lampa se afla și ea în grămada aceea, în mijlocul gogoloaielor de nestemate.

Și adăugă, ca să isprăvească:

— Iacătă, o, maică, pățania mea cu vrăjitorul acela blestemat, și iacătă tot ce am dobândit din călătoria mea în tainița de sub pământ!

Și, spunând acestea, îi arătă maică-sii gogoloaiile cele minunate, ci cu o strâmbătură tare scârbită, care părea a spune: „Nu mai sunt copil să mă joc cu gogoloaie de sticlă!”

Or, tot răstimpul cât fiul său Aladdin vorbise, bătrâna îl ascultase aruncând, în clipele mai uluitoare ori mai înfricoșătoare ale istorisirii, niște

strigăte de mânie față de vrăjitor, ori de milă față de Aladdin. Și de îndată ce băiatul sfârși de povestit acea pățanie ciudată, nu mai putu să se stăpânească și izbucni în blesteme împotriva maghrebinului, ocărându-l cu toate ocările pe care supărarea și mânia unei mame ce era să-și piardă copilul le poate găsi spre a blestema purtarea celui ticălos. Și după ce se mai ușură oleacă, îl strânse pe fiul ei Aladdin la piept și îl sărută plângând și spuse:

— Să-i mulțumim lui Allah, o, fiul meu, carele te-a scos viu și teafăr din mâinile vrăjitorului maghrebin! A, ticălosul și blestematul! Ți-a vrut moartea, fără de nicio îndoială, ca să pună stăpânire pe afurisita asta de lampă de aramă, care nu prețuiește nicio jumătate de drahmă! Tare-mi mai e silă de el! Tare nu-l mai pot suferi! Bietul meu copil, fiul meu Aladdin, bine că te-ai întors! Da în ce primejdie ai intrat numai din vina mea, că eu oricum eram datoare să ghicesc, după ochii cei ponciși ai maghrebinului ăla, că nu-ți era nici moș, nici nimic apropiat, ci un vrăjitor afurisit și un necredincios!

Și, vorbind așa, bătrâna îl luase pe fiul ei Aladdin strâns lângă ea, pe saltea, și îl săruta și îl legăna cu duioșie. Iar Aladdin, care nu mai dormise de trei zile, prins cum fusese de întâmplările cu maghrebinul, nu zăbovi mult, legănat astfel, să închidă ochii și să adoarmă în poalele maică-sii. Iar ea îl culcă cu multă grijă pe saltea, și nu zăbovi mult, nici ea, până să se întindă lângă el și să adoarmă.

Or, a doua zi, la sculare...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și doua noapte

Spuse:

Or, a doua zi, la sculare, începură să se sărute îndelung, și Aladdin îi spuse mamei lui că pățania aceea îl lecuisse pe totdeauna de pozne și de haimanalâc, și că de aci înainte avea să-și caute de lucru, ca un bărbat. Pe urmă, cum tot îi mai era foame, îi ceru maică-sii de mâncare, iar maică-sa îi spuse:

— Vai, fiul meu, tot ce-a fost prin casă ți-am dat aseară, și nu mai am nicio coajă de pâine. Da ai un pic de răbdare, până oi putea să mă duc să vând bruma de bumbac pe care am tors-o zilele din urmă și să-ți cumpăr ceva pe banii pe care i-oi căpăta!

Ci Aladdin răspunse:

— Lasă bumbacul pe altă dată, o, maică, și acum ia lampa aceasta veche pe care am adus-o din hrubă, și du-te de-o vinde în sucul neguțătorilor de aramă. Și pesemne că ai să dobândești ceva bani care să ne îngăduie să avem ce mânca pe ziua de azi!

Și mama lui Aladdin răspunse:

— Adevărat vorbești, fiul meu! Iar mâine am să iau gogoloaiele de sticlă pe care tot așa le-ai adus din locul acela blestemat, și am să mă duc să le vând în mahalaua arapilor, care au să mi le cumpere la un preț mai bun decât negustorii noștri!

Mama lui Aladdin luă așadar lampa, ca să se ducă s-o vândă; ci i se păru cam murdară, și îi spuse lui Aladdin:

— Mai întâi, fiul meu, am să curăț lampa aceasta, care-i cam murdară, și am s-o fac sclipitoare, ca să pot să scot un preț cât mai bun pe ea!

Și se duse în bucătărie, luă în mână oleacă de cenușă pe care o amestecă cu apă, și începu să curețe lampa. Or, nici nu începu ea s-o frece bine, că și răsări deodată, ieșit cine știe de unde, un efrit înfricoșător, hotărât că mai urât decât cel din hrubă, și atâta de uriaș încât capul lui ajungea până la tavan. Și se temeni dinaintea ei și spuse cu un glas tunător:

*Iacătă-l aci, dinainte,
Pe robul tău cel plin de luare-aminte.
Spune: ce vrei? Eu sunt al lămpii slujitor,
Fie că prin văzduhuri zbor,
Fie că umblu străbătând
În lung și-n lat acest pământ.*

Când mama lui Aladdin văzu ivirea aceea, la care nici cu gândul nu gândise, și cum nu era deprinsă cu asemenea treburi, rămase ținută locului, de spaimă și limba i se înnodă, și gura i se deschise; și, înnebunită de frică și de groază, nu putu să îndure mai mult a avea sub ochii ei un chip atât de hâd și de înfricoșător ca acela, și se prăbuși fără de simțire.

Atunci Aladdin, care se afla și el în bucătărie, și care se mai deprinsese oleacă cu chipuri de soiul acela, de când cu efritul, poate că mai urât și mai pocit, pe care îl văzuse în hrubă, nu se dovedi atâta de tulburat ca maică-sa. Și pricepu că lampa aceea era pricina ivirii efritului; și se repezi de luă lampa din mâinile maică-sii, care zăcea leșinată; și ținând-o cu strășnicie între cele zece degete ale lui, îi spuse efritului:

— O, slujitor al lămpii, îmi e cam foame și doresc să-mi aduci, ca să mănânc, niște lucruri cât se poate de bune!

Și ginnul pieri numaidecât, ca să se ivească iarăși, peste o clipă, purtând pe creștet o tabla mare de argint greu, pe care erau rânduie douăsprezece farfurii de aur, pline cu bucate mirositoare și alese ca gust și ca înfățișare, cu șase pâini proaspete și calde și albe ca zăpada și rumenite la mijloc, cu două șipuri dintr-un vin bătrân și limpede și minunat, și aducând în mâini o sofra de fildeș învrăstată cu sidef și cu argint, și două cești de argint. Și puse tablaua pe sofra, rânduie repede ce era de rânduit, și pieri pe nesimțite.

Atunci Aladdin, văzând că maică-sa zace mai departe leșinată, îi turnă niște apă de trandafiri pe față, iar răcoreala aceea, dimpreună cu mireasma plăcută a bucatelor aburinde, nu zăbovi mult până ce să-i adune la loc mințile care se împrăștiaseră și s-o facă pe biata femeie să-și vină în fire. Și Aladdin se grăbi să-i spună:

— Hei, o, maică a mea, asta nu-i nimic! Scoală-te și vino să mâncăm! Mulțumită lui Allah, iacăta avem cu ce să ne întremăm cât de cât inima și sufletul, și cu ce să ne ostoim foamea! Fă bine și hai, ca să nu lăsăm să se răcească bucatele acestea minunate!

Când mama lui Aladdin văzu tablaua de argint așezată pe sofrăua aceea frumoasă, și cele douăsprezece farfurii de aur cu tot ce se afla pe ele, și cele șase pite minunate, și cele două șipuri, și cele două cești, și când nasul îi fu atins de olmul acela ceresc care se revărsa din toate acele bucate alese, uită de pricina leșinului ei și îi zise lui Aladdin:

— O, fiul meu, Allah să ocrotească viața sultanului nostru! De bună seamă că Măria Sa a auzit de sărăcia noastră și ne-a trimis tablaua aceasta cu vreun bucătar de-al lui.

Ci Aladdin răspunse:

— O, maică a mea, nu-i acuma vremea de prepusuri ori de întrebări! Până una alta, ia să începem a mânca, și am să-ți povestesc pe urmă ce s-a întâmplat.

Atunci mama lui Aladdin veni de șezu lângă el, căscând ochii plini de uluire și de mirare dinaintea acelor minunății nemaivăzute de ea până atunci; și amândoi începură să mănânce cu mare poftă. Și atâta de mult le plăcu mâncarea, încât rămaseră în jurul tablalei vreme lungă, nemaisăturându-se să tot guste din cele bucate așa de bine gătite, și haida-hai, haida-hai, până ce izbutiră să întindă masa de amiază până la masa de cină. Și când isprăviră, într-un sfârșit, puseră de-o parte rămășițele de la

masă, pentru ziua de mâine. Iar mama lui Aladdin se duse să așeze în dulapul din bucătărie toată văsăria și ce mai rămăsese, ci numaidecât se întoarse la Aladdin, ca să asculte ce avea să-i povestească în privința darului acela măreț. Și Aladdin îi dezvălui atunci tot ce se petrecuse, și cum ginnul cel slujitor al lămpii îi îndeplinise porunca, fără de șovăire. Atunci mama lui Aladdin, care ascultase istorisirea fiului ei cu o spaimă tot mai mare, fu cuprinsă de un zbucium amarnic și strigă:

— Of, fiul meu, te juruiesc pe laptele cu care te-am alăptat în pruncia ta, să arunci cât mai departe de tine lampa aceasta vrăjitoarească și să te dezbari de inelul acela dăruit de efriții cei păcătoși! că eu n-aș mai fi în stare să mai îndur o dată vederea unor chipuri atâta de balhâze și de înfricoșătoare, și aș muri, fără doar și poate. De altminteri, simt că bucatele pe care le-am mâncat mi se suie în gât și au să mă înăbușe. Și-apoi profetul nostru Mahomed (binecuvântat fie el!) ne-a povățuit stăruitor să fim cu grijă față de ginii și de efriți, și niciodată să nu căutăm tovărășia lor!

Aladdin răspunse:

— Vorbele tale, maică, sunt asupra capului și asupra ochilor mei! Și chiar că nu pot să mă dezbar nici de lampă, nici de inel! Întrucât inelul mi-a fost de mare ajutor, izbăvind-mă de la o moarte neîndoielnică în hrubă; și-apoi iacătă că ai fost martoră chiar tu la folosul pe care ni l-a adus lampa de colea și care-i atâta de scumpă, încât procletul de maghrebin n-a pregetat să vină atâta de departe după ea. Ci, maică, spre a-ți îndeplini dorința, și din cinstire față de tine, am să ascund lampa, ca nu cumva vederea ei să-ți supere ochii, și să nu fie pentru tine o pricină de spaimă în zilele ce vin!

Și mama lui Aladdin răspunse:

— Fă cum vrei, fiul meu. Da din parte-mi îți mărturisesc că nu vreau să mai am treabă cu efriții, nici cu slujitorul inelului, nici cu slujitorul lămpii! Și-aș vrea să nu-mi mai pomenești nimica despre ei, orice-ar fi să se mai întâmple!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și treia noapte

Spuse:

Or, a doua zi, când merindele cele minunate se sfârșiră, Aladdin, ca s-o ferească pe maică-sa de alte spaime, nemaivroind să se slujească numaidecât de lampă, luă una dintre farfuriile de aur, o ascunse sub mantie

și plecă cu gândul s-o vândă în suk și, cu banii din vânzare, să facă rost de cele de trebuință pentru casă. Și se duse la prăvălia unui ovrei, care era mai viclean decât Șeitan. Și își scoase de sub mantie farfuria de aur și i-o întinse ovreiului, care o luă, o cercetă, o zgârie și, cu un chip nepăsător, îl întrebă pe Aladdin:

— Cât ceri pe ea?

Și Aladdin, care în viața lui nu mai văzuse tipsii de aur și habar nu avea de prețul unor mărfuri ca acelea, răspunse:

— Pe Allah, o, stăpâne al meu, tu știi mai bine decât mine cât poate să prețuiască; și mă las, în privința aceasta, la prețuirea ta și la buna ta credință!

Și ovreiul, care văzuse limpede că talgerul era din aurul cel mai curat, își zise: „Iacătă un copilandru care habar nu are de prețul bunului său. E un chilipir strașnic, pe care mi-l trimite binecuvântarea lui Abraham!” Și deschise un sertar ascuns în peretele prăvăliei, și scoase din el numai un galben, pe care i-l întinse lui Aladdin, și care nu făcea nici baremi a mia parte din prețul farfuriei, și îi zise:

— Ține, fiul meu, iacătă pentru tipsia ta! Pe Moise și pe Aron! niciodată nu am mai dat un preț ca ăsta altcuiva în afară de tine! Da n-am facut-o decât ca să te capăt de mușteriu pe viitor!

Iar Aladdin luă dinarul de aur, grăbindu-se de zor și, fără ca măcar să mai întoarcă privirile îndărăt, atâta de mulțumit era, nu mai zăbovi să-și arunce picioarele în vânt. Și ovreiul, văzând bucuria lui Aladdin și graba lui de a se duce, se căi amarnic că nu-i dăduse un preț încă și mai prăpădit, și era cât pe-acți s-o ia la fugă după el, ca să încerce să mai capete îndărăt o parte din galben; ci se răzgândi, dacă văzu că nu mai are cum să-l ajungă.

Iar Aladdin, fără a mai zăbovi, alergă la brutar, cumpără pâine, schimbă în mărunțiș dinarul de aur, și se întoarse acasă, ca să-i dea maică-sii și pâinea și mărunțișul, spunându-i:

— Maică, acuma du-te de ne cumpără, cu banii aceștia, merindele cele de trebuință; întrucât eu nu mă pricep la treaba asta!

Și bătrâna se sculă și plecă la suk să cumpere tot ce le lipsea. Și, în ziua aceea, mâncară și fură mulțumiți. Și Aladdin începu atunci, de fiecare dată când nu mai avea bani, să se ducă la suk, ca să-i vândă o farfurie de aur ovreiului acela care îi da tot câte un dinar, necutezând, după ce îi dăduse întâia oară prețul acesta, să-i dea acuma mai puțin, de frică să nu-l vadă că se duce să-și arate marfa la alt ovrei, care așa ar dobândi în locul lui câștigul

cel nemăsurat al acelei neguțătorii. Încât Aladdin, care tot nu avea habar de prețul bunului său, îi vându astfel cele douăsprezece tăvi de aur. Și se gândi atunci să-i ducă și tablaua cea mare de argint greu; ci văzând că e tare grea, se duse de-l chemă pe ovrei, care veni acasă, cercetă tablaua cea scumpă și îi spuse lui Aladdin:

— Asta face vreo doi galbeni.

Și Aladdin, bucuros, se învoi s-o vândă, și luă banii pe care ovreii nu vru să-i dea decât după ce mai dobândi, pe deasupra prețului, și un samsarlâc, alcătuit din cele două cești de argint.

În felul acesta, Aladdin și cu maică-sa mai avură cu ce să trăiască încă vreo câteva zile. Iar Aladdin se deprinsese să se ducă prin sukuri și să stea de vorbă cum se cuvine cu negustorii și cu oamenii de vază; căci, de când se întorsese acasă, se înfrânase cu grijă să se mai înhăiteze cu soții lui de mai înainte, copilandrii din mahala! și se străduia acum să se lumineze la minte, ascultând spusele celor vârstnici; și dobândi, în scurtă vreme, dat fiind că era plin de deșteptăciune, tot felul de învățăminte de preț, pe care prea puțini de seama lui erau în stare să le dobândească.

Estimp, iarăși începură să nu se mai ajungă banii în casă, și Aladdin, neputând face altfel, fu nevoit, cu toată spaima maică-sii, să ceară ajutor de la lampa cea magică. Maică-sa însă, prevestită de planul lui Aladdin, se grăbi să plece de acasă, neputând să îndure gândul de a se afla acolo în clipa ivirii efritului. Și Aladdin, slobod atunci să facă după cum îl tăia capul, luă lampa în mână și căută locul anume pe care trebuia să-l atingă, și care putea să fie lesne dibuit după urma pe care o lăsase cea dintâi curățire cu cenușă; și îl frecă, fără grabă, și binișor-binișor. Și pe dată ginnul se și ivi, se temeni și, cu glas liniștit, tocmai din pricina frecării celei ușoare, îi spuse lui Aladdin:

*Iată-l aci, dinainte,
Pe robul tău cel plin de luare-aminte!
Spune: ce vrei? Eu sunt al lămpii slujitor,
Fie că străbat văzduhurile în zbor,
Fie că sunt,
Jos pe pământ!*

Și Aladdin se grăbi să răspundă:

— O, slujitorule al lămpii, mi-e cam foame și doresc o tabla cu bucate, întru totul asemenea cu aceea pe care mi-ai adus-o întâia dată!

Și ginnul pieri, ci numai ca să se ivească iar, în mai puțin de o clipită, încărcat cu tablaua cu pricina, pe care o așeză pe sofra; și plecă, cine știe unde...

Or, în scurtă vreme, mama lui Aladdin se întoarse: și văzu tablaua, și aburul ei, și încărcătura cea atâta de plăcută, și nu fu întru nimic mai minunat decât întâia oară. Și șezu jos lângă fiul ei, și gustă din bucatele pe care le găsi încă pe tablaua dintâi. Și, în ciuda spaimei pe care i-o stârnea ginnul slujitor al lămpii, se înfruptă cu mare poftă; și nu putu nici ea, la fel ca și Aladdin, să se mai smulgă de dinaintea tablalei, până să se fi saturat de tot; ci întrucât bucatele acelea ațâțau pofta de mâncare pe măsură ce le mâncai, bătrâna nu se mai sculă de la masă decât la căderea nopții, împreunând în felul acesta masa de dimineață cu cea de la prânz și cu cea de seară. Și Aladdin la fel.

După ce merindele de pe tabla se sfârșiră, ca și întâia oară...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și patra noapte

Spuse:

După ce merindele de pe tabla se sfârșiră, ca și întâia oară, Aladdin nu pregetă să ia unul dintre talgerele de aur și să se ducă la suk, după obiceiul lui, ca să-l vândă ovreiului, cum mai făcuse și cu celelalte farfurii. Și, pe când trecea pe dinaintea prăvăliei unui preacinstit șeic musulman, argintar foarte prețuit pentru cinstea și pentru buna lui credință, se auzi strigat pe nume, și se opri. Iar preacinstitul argintar îi făcu semn cu mâna și îl pofti să intre o clipă în prăvălie. Și îi zise:

— Fiul meu, am mai avut de câteva ori prilejul să te văd trecând prin suk, și am băgat de seamă că de fiecare dată duceai sub mantie un lucru pe care cercai să-l ascunzi și intrai în prăvălia ovreiului vecin cu mine, ca să ieși pe urmă fără lucrul pe care îl ascundeai. Or, sunt dator să te prevestesc, fiul meu, despre un lucru de care tu poate că nici habar nu ai, din pricina vârstei tale fragede! Află, dar, că ovreiul la care mergi tu este cel mai păcătos, cel mai viclean, cel mai ticălos și cel mai plin de vrăjmășie negustor. Dacă, dar, o, copile al meu, ai vreun lucru de vândut, arată-mi-l mie mai întâi, iar eu, pe adevărul lui Allah cel Preaînalt! am să ți-l cântăresc după dreptate cât prețuiește, că, dacă-l dai cumva, să știi întocmai ce faci! Arată-mi, așadar,

fără de teamă ori sfială, ce ascunzi sub mantie! Și Allah să-i bată pe ticăloși și să-l prăpădească pe Cel-Rău! Izgonit fie el pe veci!

Dacă auzi vorbele acestea ale bătrânului argintar, Aladdin, plin de încredere, nu șovăi să scoată talerul de aur de sub mantie și să i-l arate. Iar șeicul cântări de la cea dintâi aruncătură de ochi prețul farfuriei și îl întrebă pe Aladdin:

— Poți tu să-mi spui acum, fiul meu, câte talere de soiul acesta i-ai vândut ovreiului, și la ce preț i le-ai dat?

Iar Aladdin răspunse:

— Pe Allah, o, moșule, i-am și dat douăsprezece farfurii la fel cu aceasta, pe un dinar fiecare.

Și bătrânul aurar, la vorbele acestea, fu până peste poate de mâniat și strigă:

— A, afurisitul de ovrei, puiul de câine, ploditura lui Eblis!

Și, totodată, puse talerul pe o terezie, îl cântări, și spuse:

— Află, fiul meu, că farfuria aceasta este făcută din aurul cel mai ales, și că prețuiește nu un dinar, ci taman două sute de dinari! Ceea ce vrea să însemne că ovreiul te-a furat, singur-singurel, de atâta cât fură, într-o zi, în ponosul musulmanilor, toți ovreii din suk la un loc!

Pe urmă adăugă:

— Vai, fiul meu, ceea ce s-a petrecut s-a petrecut, și nu putem, din lipsă de martori, să cerem a fi tras în țeapă ovreiul acela păcătos! Oricum, pe viitor, știi cât trebuie să ceri! Și, dacă vrei, îți număr aci pe loc două sute de dinari pentru farfuria ta. Ba chiar mi-ar plăcea, până a ți-o cumpăra, să o duci spre cercare, și ca să ți-o prețuiască, și pe la negustorii ceilalți; iar dacă ei au să-ți dea mai mult, eu mă îndatorez să-ți plătesc atâta cât ți-or da ei, și încă și ceva mai mult peste prețul lor!

Ci Aladdin, care nu avea nicio pricină să se îndoiască de cinstea preaștiută a argintarului cel bătrân, fu bucuros foarte să-i dea lui farfuria la un preț atât de frumos. Și luă cei două sute de dinari. Și pe urmă, ca să vândă celelalte unsprezece farfurii și tablaua, nu pregetă să se ducă tot la acel preacinstit giuvaiergiu musulman.

Or, ajungând în felul acesta bogat, Aladdin și mama lui nu-și pierdură măsura de pe urma facerilor de bine ale Atoatedătătorului. Ci duseră mai departe o viață cumpătată, împărțind celor săraci și celor nevoiași ceea ce le prisosea peste nevoile lor. Iar Aladdin, în acest răstimp, nu pierdea niciun prilej să-și lumineze mintea și să-și șlefuiască duhul, împrietenindu-se cu

oamenii din suk, negustorii de seamă și inșii de gust ales care veneau prin sukuri. Și, în acest chip, nu peste multă vreme, căpătă felul de a se purta al lumii bune, și legă prietenii statornice cu argintarii și cu giuvaiergiii pe la care se ducea cât mai des. Și luă seama, în acest chip, deprinzându-se cu vederea giuvaierurilor și a nestematelor, că poamele pe care le adusese din grădină, și care își închipuise că ar fi niscai gogoloaie de sticlă colorată, erau niște minuni fără de preț, ce nu-și aveau seamăn nici la emirii și la sultanii cei mai mari și mai bogați! Și cum se făcuse tare cuminte și înțelept, avu iscusința de a nu spune nimic nimănuia, nici măcar maică-sii. Doar că, în loc să mai lase acele poame de nestemate să zacă pe sub pernele de pe divan și prin toate ungherele, le strânse cu multă grijă și le încuie într-un sipet pe care îl cumpăraseră anume. Or, avea să vadă în curând foloasele înțelepciunii lui, în chipul cel mai strălucit și cel mai minunat.

Într-adevăr, într-una din zile, pe când sta la taifas dinaintea unei prăvălii cu niște negustori prieteni de-ai lui...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și cincea noapte

Spuse:

Într-adevăr, într-una din zile, pe când sta la taifas dinaintea unei prăvălii cu niște negustori prieteni de-ai lui, văzu cum se roteau prin sukuri doi pristavi ai sultanului, împodobiți cu niște bâte lungi, și îi auzi cum strigau laolaltă, cu glas mare:

— Hei, voi toți, negustori și locuitori! din porunca preamăritului nostru stăpân, sultanul vremilor și domnul veacurilor și al clipelor, aflați că trebuie să vă închideți prăvăliile numaidecât și să vă ferecați în casele voastre, cu toate ușile încuiate pe dinăuntru și pe dinafară! Întrucât mărgăritarul cel fără de seamăn, minunata, binefăcătoarea, stăpâna noastră Badru'l-Budur, luna plină a tuturor lunilor pline, fiica slăvitului nostru sultan, are să treacă pe aici, ca să meargă să-și facă scaldă la hammam! Fie-i scaldă desfătătoare! Iar cei ce ar cuteza să încalce porunca și să se uite pe uși ori pe ferestre, au să fie pedepsiți cu spada, cu țeapa și cu ștreangul! Se dă, dară, de știre acelor care țin să-și păstreze sângele în beregată!

Dacă auzi strigarea pristavilor, Aladdin fu cuprins de imboldul neînfrânt de-a o vedea în trecere pe fata sultanului, minunea aceea de Badru'l-Budur, despre care vorbea toată cetatea, lăudându-i frumusețea de lună și

desăvârșirile. Încât, în loc să facă și el ca toată lumea și să dea fuga să se închidă în casă, îi trecu prin gând să se ducă în mare grabă la hammam și să se pitească pe după poarta cea mare, în așa chip încât să poată, fără a fi văzut, s-o privească prin crăpătură și să se minuneze după plac de fata sultanului, atunci când are să intre în hammam.

Or, Aladdin nu se afla acolo decât de câteva clipite când și văzu cum vine alaiul domniței, cu mulțimea de hadâmbi înainte. Și o văzu și pe ea, între însoțitoarele ei, ca luna între stele, acoperită de vălurile-i de mătase. Ci, de cum ajunse pe pragul hammamului, nu mai zăbovi să-și dezvelească chipul; și se arată în toată strălucirea ei de soare, într-o frumusețe care întrecea tot ce s-ar mai putea spune. Era, într-adevăr, o codană de vreo cincisprezece ani, mai degrabă mai puțin decât mai mult, dreaptă ca litera *alef*, cu un mijlocel care făcea de ocară până și ramura cea fragedă a arborelui ban, cu o frunte vrăjită ca răsăritul de lună la vremea Ramadanului, cu niște sprâncene subțirele și desăvârșit încondeiate peste ochii negri, mari și galeși ca ochii de gazelă însetată, cu niște pleoape lăsate sfios în jos și ca două foi de trandafir, cu un nas fără de cusur ca o spadă de preț, cu un obraz de o albeață spălată cu apele din izvorul Salsabil, cu o bărbuță zâmbitoare, cu niște dinți ca niște boabe de grindină tăiate pe-o măsură, cu un gât de turturea, și în totului tot, care nu se vedea, croită după același tipar. Și chiar că despre ea a zis poetul:

*Vrăjitoarești-i ochi, cei luminați
De kohlul negru, ei, de bună seamă,
Străpung, tâlharii, inimi de bărbați
Cu agerele lor săgeți ce cheamă!*

*Iar de la trandafiri-i fără seamăn
Din fragezi-i obraji sunt colorați
Și trandajirii roșii din grădină!*

*Iar părul ei e-o noapte-ntunecată
Ce se aprinde toată, dintr-odată,
De fruntea ei cea plină de lumină!*

Când ajunse în ușa hammamului, și întrucât nu avea de ce să se teamă de niciun ochi străin, domnița își ridică iașmacul de pe obraz, și se ivi atunci în toată frumusețea ei. Și Aladdin o văzu și, dintr-odată, își simți sângele cum i

se învârtește de trei ori mai repede prin cap, și numai atunci pricepu și el, cel care nu avusese prilejul vreodată să vadă un chip de femeie descoperit, că puteau fi pe lume femei frumoase și femei urâte, și că nu toate erau bătrâne și asemenea maică-sii. Și priceperea aceasta, dimpreună cu frumusețea cea fără de seamă a domniței, îl năuci și îl ținui în minunare dindărătul ușii. Iar domnița intrase de mult în hammam, pe când el încă mai sta acolo înmărmurit și tremurând tot de tulburare. Și, când izbuti să-și mai vină oleacă în fire, se hotărî să se strecoare afără din ascunzișul lui și să se întoarcă acasă, da cât de schimbat și de răscolit! Și gândea: „Pe Allah! cine și-ar fi putut închipui vreodată pe pământ o făptură atâta de frumoasă! Binecuvântat fie Acela carele a zămislit-o și a dăruit-o cu desăvârșiri!” Și, cuprins de-a binelea de un vuiet de gânduri, intră în casă, și cu spinarea frântă de tulburare și cu inima întru totul pătrunsă de iubire se lăsă să cadă pe divan și nu se mai clinti.

Or, maică-sa băgă de seamă numaidecât, când îl văzu în starea aceea atâta de neîndătinată, și se duse la el și începu să-l descoasă îngrijorată. Ci el nu vroi să dea niciun fel de răspuns. Ea atunci îi aduse tava cu bucate, ca să mănânce; da el nu vroi să mănânce nimic. Iar ea îl întrebă:

— Ce ai, o, copile al meu? Te doare ceva? Spune-mi! ce ai?

Iar el îi răspunse, într-un sfârșit:

— Lasă-mă!

Ci ea stăruie să-l facă să mănânce, și atâta îl îndemnă, încât el se îndură să se atingă de bucate; da mănca tare puțin față de cât mânca de obicei; și ținea ochii coborâți, și sta tăcut, și nu vroia să răspundă la întrebările îngrijorate ale mamei lui. Și rămase în starea aceea de visătoare, de serbezie și de mohorală până a doua zi.

Atunci mama lui Aladdin, peste seamă de speriată, se duse lângă el, cu lacrimi în ochi, și îi zise:

— O, fiul meu, Allah fie asupra ta! spune-mi ce te doboară, și nu-mi mai chinui inima cu tăcerea aceasta! Dacă ai vreo boală, nu mi-o tăinuie! că mă duc numaidecât să-ți caut vraciul. Că tocmai astăzi s-a nimerit în trecere prin cetatea noastră un doftor vestit din țara arabilor, pe care sultanul nostru l-a chemat anume ca să-l caute și pe Măria Sa de sănătate. Și toată lumea nu mai vorbește decât de priceperea și de leacurile lui cele minunate! Au vrei să mă duc să ți-l chem?...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și șasea noapte

Spuse:

...Și toată lumea nu mai vorbește decât de priceperea și de leacurile lui cele minunate! Au vrei să mă duc să ți-l chem?

Aladdin atunci săltă capul și, cu un glas tare trist, răspunse:

— Află, o, maică a mea, că nu mi-e rău de nimic și că nu sufăr de nicio boală! Și dacă mă vezi în starea aceasta de mohorală, este din pricină că până acuma eu mi-am închipuit că toate femeile se aseamănă cu tine! Și numai ieri am văzut și eu că sunt cu totul altfel!

Și mama lui Aladdin ridică mâinile și spuse:

— Izgonit fie Cel-Rău! ce tot îndrugi tu, Aladdine?

El răspunse:

— Știu eu bine ce spun, fii liniștită! într-adevăr, am văzut-o, când a intrat la hammam, pe domnița Badru'l-Budur, fata sultanului! și numai vederea ei mi-a dezvăluit ce frumusețe se află pe lume! Și nu mai sunt bun de nimic! Și din pricina aceasta nu o să mai am tihnă și nu o să-mi mai vin în fire decât atunci când am s-o capăt de soție de la tătâne-său, sultanul!

Dacă auzi vorbele acestea, mama lui Aladdin gândi că fiul ei își pierduse mințile, și îi spuse:

— Numele lui Allah fie asupra ta, copile al meu! vino-ți în minți! ah, sărmăne Aladdine, cugetă la starea ta, și scutură-te de smintelile astea!

Aladdin răspunse:

— O, maică a mea, nu am să-mi vin în minți nicidecum, întrucât nu sunt din tagma celor smintiți. Și vorbele tale nu au să mă facă în niciun fel să mă leapăd de gândul meu de însurătoare cu El Sett Badru'l-Budur, fata sultanului cea atâta de frumoasă! Și gândul meu este mai mult decât oricând de-a o cere de la tătâne-său!

Ea zise:

— O, fiul meu, pe viața mea și a ta! nu rosti asemenea vorbe și ia bine seama să nu care cumva să se audă prin vecini, și vorbele tale să-i fie duse sultanului care are să poruncească să fii spânzurat fără de izbăvire. Și-apoi, dacă chiar ai luat o hotărâre atâta de smintită, crezi că ai să găsești pe cineva pe care să-l poți trimite cu o solie ca aceea?

El răspunse:

— Și pe cine aș putea să-l încarc cu o solie atâta de gingașă, câtă vreme te am aici pe tine, o, maică? și în cine aș putea eu să am mai multă credință

decât în tine? Da, hotărât! tu ai să te duci să-i faci sultanului, pentru mine, cererea de însurătoare!

Ea strigă:

— Ferească-mă Allah de o cerere ca aceasta, o, fiul meu! Eu nu am ajuns, ca tine, la marginile smintelii! Of, văd bine acum că tu uiți că ești băiatul unui croitor dintre cei mai sărmani și dintre cei mai nevolnici din cetate și că nici eu, mama ta, nu sunt din vreun neam mai de soi și mai răsărit! Cum de cutezi, dară, să gândești la o domniță pe care părintele ei nu ar da-o nici măcar unui fecior de împărat ori de sultan de-ai mari?

Și Aladdin rămase tăcut un răstimp, pe urmă răspunse:

— Află, o, maică a mea, că m-am și gândit și că am cugetat mult la toate câte mi le-ai spus; da nu mă opresc de la hotărârea despre care ți-am vorbit, ba dimpotrivă! Mă rog, așadar, ție, dacă chiar îți sunt fiu și dacă ții la mine, să-mi faci binele pe care ți-l cer! De nu, moartea are să mi se pară mai de dorit decât viața; și m-ai pierde repede, fără de nicio îndoială! Încă o dată, o, măicuță a mea, nu uita că eu sunt tot fiul tău Aladdin!

Când auzi vorbele acestea ale fiului ei, bătrâna izbucni în suspinuri și spuse printre lacrimi:

— O, fiul meu, așa-i, hotărât! sunt mama ta, și tu ești singurul meu copil, sâmburul inimii mele! Și dorul meu cel mai scump este să te văd însurat într-o zi și să mă bucur de fericirea ta, înainte de a mă duce din lume! Încât, dară, dacă chiar vrei să te însori, am să mă duc degrabă să-ți caut o femeie printre oamenii de teapa noastră! Ba încă ar trebui să știu și ce am a le răspunde atunci când mi-or cere seama despre tine, despre meseria pe care o ai, despre câștigul pe care îl agonisești și despre bunurile și pământurile pe care le stăpânești! Și lucrul acesta mă tulbură rău! Da ce-aș păți când ar fi vorba să mă duc nu la niște oameni de rând și de teapa noastră, ci s-o cer pentru tine de la sultanul Chinei pe singura lui fată, pe El-Sett Badru'l-Budur! Ia să vedem, o, fiul meu! cugetă mai cu măsură o clipită! Știu prea bine că sultanul nostru este plin de bunăvoință și că nu-l alungă niciodată pe vreun supus de-al său fără a-i face dreptatea pe care o cere necazul aceluia! Și tot așa știu că e darnic până peste poate și că niciodată nu pregetă a-l dăruia cu de toate pe acela care și-a dobândit pe dreptate milele pentru vreo treabă strălucită, pentru vreo faptă de vitejie ori pentru vreo slujbă, mai mare ori mai mică! Ci poți tu să spui cu ce te-ai dovedit de vreo ispravă până acum, și ce volnicii vei fi având care să te poată învrednici pentru hatârul cel fără asemuire pe care i-l ceri? Și-apoi unde-s plocoanele ce se

cuvîin, asemenea oricărui ins care cere niște huzururi, a le trimite în dar sultanului, drept semn de cinstire din partea unui preasupus credincios față de domnul și stăpînul său?

El răspuase:

— Tocmai! Dacă nu e vorba decît de dat un plocon falnic spre a dobîndi ceea ce sufletul meu își dorește atîta, pîi atunci socot cî niciun om de pe pămînt nu se poate măsura cu mine într-o treabă cumu-i aceasta! Află, dar, o, maică a mea, cî poamele cele de toate culorile pe care le-am adus din grădina de sub pămînt și ai socotit a fi numai niște gogoloaie de sticlă de niciun preț și bune numai sî slujească de joacă țîncilor, sunt niște pietre nestemate cum niciun sultan de pe pămînt nu are unele asemenea. Și, de altminteri, ai sî le poți prețului și tu, oricît de puțin te-ai pricepe la lucruri de soiul acesta! Pentru aceasta nu ai decît sî-mi aduci de la bucătărie o tabla de farfuriu îndeajuns de mare ca sî pot sî le pun pe ea, și ai sî vezi atunci urmarea cea de minunare.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada vîzu cî se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar cînd fu cea de a șapte sute patruzeci și șaptea noapte

Spuse:

...Pentru aceasta nu ai decît sî-mi aduci de la bucătărie o tabla de farfuriu îndeajuns de mare ca sî pot sî le pun pe ea, și ai sî vezi atunci urmarea cea de minunare.

Și mama lui Aladdin, măcar cî tare uluită de toate cîte auzea, se duse la bucătărie sî caute o tabla mare de farfuriu alb, curată, și i-o aduse fiului ei. Iar Aladdin, care și strînsese toate poamele cu pricina, începu sî le orînduiască cu multă dibăcie pe tavă, țînînd seama de felurile lor culori, de înfățișările și de soiurile lor. Și, cînd isprăvi, le puse sub ochii mamei sale, care rămase uluită de-a binelea, atît din pricina strîlucirii, cî și a frumuseții lor. Și nu se putu opri, măcar cî nu fusese deprinsă vreodată cu vederea nestematelor, sî se minuneze:

— Ya Allah! ce minunăție!

Și fu nevoită, peste o clipită, sî închidă ochii de sclipirile acelea. Și, într-un sfîrșit, spuse:

— Văd acuma și eu, o, fiul meu, cî peșcheșul tău ar putea sî-i fie pe plac sultanului. Ci necazul nu mai stă în asta! ci în drumul pe care l-aș avea de făcut; întrucît bag de seamă cî n-aș putea sî înfrunt nicicum fîloșia

sultanului și că aş rămâne înmărmurită și cu limba înnodată, ori poate că mi-aş pierde firea de sfială și de tulburare! Da chiar de-am presupune că, silindu-mă asupra-mi, ca să-ți mulțumesc sufletul cel plin de dor, aş izbuti să ajung a înfățișa cererea ta sultanului în ce privește pe fata sa Badru'l-Budur, ce are să se întâmple? Chiar ce are să se întâmple? Păi atunci, fiul meu, ori are să se socoată că sunt o zărghită, și au să mă izgonească de la palat, ori sultanul, mâniat de o cerere ca aceea, are să ne pedepsească pe amândoi cu o osândă amarnică! Da dacă tu socoți dimpotrivă și dacă sultanul ar fi să dea urmare cererii tale, tot o să mă întrebe despre starea și despre cinurile tale. Și are să-mi zică: „Da! darul este tare frumos, o, femeie! Da cine ești tu? Și cine este fiul tău Aladdin? Și ce face el? Și cine-i tatăl lui? Și ce pricopseală are?” Și eu, atunci, am să fiu nevoită oricum să-i spun că nu ai nicio meserie și că tatăl tău nu era decât un biet croitor dintre croitorii din suk!

Ci Aladdin răspunse:

— O, maică, fii liniștită! este peste puțină ca sultanul să-ți pună niște întrebări ca acelea atunci când are să vadă minunățiile de nestemate orânduite ca niște poame pe tava de porțelan! Fii, dar, fără de teamă, și nu te mai îngrija de ce are să se întâmple. Dimpotrivă, ridică-te numai și du-te să-i dăruiești tava cu ce se află pe ea, și cere-o pentru mine de soție pe fiica sa Badru'l-Budur! Și nu te mai apuca să-ți împovărezi gândurile într-o treabă atâta de ușoară și de limpede! Și, la urma urmei, nu uita, dacă te mai încearcă vreo îndoială în privința izbânzii, că am în stăpânirea mea o lampă care pentru mine are să țină loc de toate meseriile și de toate agoniselile!

Și îi vorbi tot așa mai departe mamei sale, cu atâta căldură și cu atâta încredințare, încât până la urmă o încredință și pe ea pe deplin. Și o îndemnă să-și pună hainele ei cele mai frumoase; și îi dădu tava de porțelan, pe care bătrâna o înveli degrabă într-o basma pe care o legă în patru colțuri, ca s-o ducă în mână. Și plecă de acasă, și se îndreptă spre saraiul sultanului. Și intră în sala de primire, dimpreună cu mulțimea de jelbași. Și se așeză chiar în rândul dintâi, ci cu o înfățișare tare sfioasă, în mijlocul tuturor celor de față, care ședeau cu mâinile încrucișate și cu ochii în jos, plini de cel mai adânc respect. Și sala divanului se deschise, când sultanul își făcu intrarea, urmat de vizirii, de emirii și de străjile sale! Și căpetenia calemgiiilor sultanului începu să-i strige, unul după altul, pe împricinați, după rânduiala jalbelor. Și pricinile fură judecate pe dată. Iar pricinașii plecară, unii mulțumiți de câștigarea pricinei lor, alții cu nasurile tare alungite, iar ceilalți

rămânând nechemăți, din lipsă de timp. Și mama lui Aladdin fu chiar din mulțimea acestora de pe urmă. Încât, dacă văzu că divanul se sfârșise și că sultanul pleacă, urmat de vizirii lui, pricepu că nu mai avea ce să facă, decât să plece și ea. Și ieși de la sarai și se întoarse acasă. Și Aladdin, care în nerăbdarea lui o aștepta la poartă, o văzu cum se întoarce ținând în mână tablaua de farfuriu; și tare tulburat mai fu; și tare nedumerit și speriat de vreo nenorocire ce s-ar fi întâmplat ori de vreo știre proastă, încât nu vroi să-i pună niciun fel de întrebare în uliță, ci grăbi s-o tragă în casă, unde, îngălbenit de tot la chip, o iscodi prin semne și din ochi, dat fiind că nu putea să deschidă gura, de tulburare. Și biata femeie îi povesti ce se întâmplase, adăugând:

— Se cade s-o ierți pe maica ta de data aceasta, fiul meu, întrucât nu am fost dedată cu saraiurile; iar vederea sultanului m-a tulburat până într-atâta de nici n-am putut să mă duc la el ca să-i spun cererea ta. Ci mâine, de-o vrea Allah, am să mă duc iarăși la sarai și o să am mai multă virtute decât de data asta!

Și Aladdin, cu toată nerăbdarea lui, fu oricum bucuros să afle că nu din vreo pricină prea amarnică se afla tava de farfuriu în mâinile mamei lui, la întoarcere. Ba chiar fu mulțumit că încercarea cea mai anevoioasă fusese făcută fără de niciun necaz și fără de urmări rele pentru mama lui și pentru el. Și se mângâie cu gândul că zăboveala are să fie repede îndreptată. Într-adevăr, a doua zi bătrâna plecă iar la sarai, ținând în mână cele patru colțuri ale basmalei în care era legat ploconul de nestemate.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și opta noapte

Spuse:

Într-adevăr, a doua zi bătrâna plecă iar la sarai, ținând în mână cele patru colțuri ale basmalei în care era legat ploconul de nestemate.

Și bătrâna era tare hotărâtă să-și biruiască sfiala și să-i înfățișeze sultanului cererea. Și intră la divan, și se așeză în rândul dintâi, dinaintea sultanului. Ci, ca și întâia oară, nu izbuti să facă niciun pas și nicio mișcare care să abată asupra ei luarea-aminte a căpeteniei de dieci. Și judecata fu ridicată, fără de nicio urmare; și se întoarse iarăși acasă, cu capul plecat, să-l vestească pe Aladdin de neizbânda încercării ei, ci făgăduindu-i biruința de data următoare. Și Aladdin fu nevoit iar să-și mai rostuiască un tain de

răbdare, muștrând-o însă pe maică-sa pentru lipsa ei de cutezanță și de tărie. Da asta nu prea sluji la mare lucru, întrucât biata femeie șase zile în șir se tot duse la sarai, cu tava de farfuriu, și se așeză mereu tot dinaintea sultanului, da tot fără de mai multă cutezanță ori fără de mai multă izbândă ca întâia oară. Și de bună seamă că s-ar fi întors și de-o sută de ori tot așa, și Aladdin ar fi murit de deznădejde și de nerăbdare înăbușită, dacă pe însuși sultanul, care până la urmă o băgase de seamă, întrucât se afla în rândul dintâi la fiecare județ al divanului, nu l-ar fi cuprins dorința să întrebe de ea și despre pricina care o aducea acolo. Într-adevăr, în cea de a șaptea zi, după încheierea divanului, sultanul se întoarse înspre vizirul său cel mare și îi zise:

— Ia uită-te la femeia aceea bătrână care ține în mână o legătură făcută dintr-o basma. De mai multe zile vine neabătut la divan și stă țeapănă fără să ceară nimic. Poți cumva să-mi spui ce caută aici, sau ce vrea?

Și vizirul cel mare, care nu o cunoștea nicidecum pe mama lui Aladdin, nu vroi să rămână cumva sărac la răspunsuri, ci îi spuse sultanului:

— O, stăpâne al meu, e și ea o bătrână dintre multele bătrâne care nu vin la divan decât pentru niște fleacuri. Și aceasta de-aici, fără de nicio îndoială, trebuie să aibă a se plânge, de pildă, că i-a vândut vreun neguțator niscaiva orz stricat, sau că vecina i-a spus vorbe de ocară, sau că a bătut-o bărbatu-său!

Ci sultanul nu vroi să se mulțumească deloc cu lămurirea aceea, și îi spuse vizirului:

— Eu, cu toate astea, doresc s-o cercetez pe biata femeie. Spune-i să se apropie, până a nu pleca împreună cu ceilalți!

Și vizirul răspunse că ascultă și că se supune, ducându-și mâna la frunte. Și făcu câțiva pași înspre mama lui Aladdin și îi făcu semn cu mâna să se apropie. Și biata femeie, tremurând toată, veni până la piciorul scaunului împărătesc și se prăbuși, mai degrabă decât se temeni, și sărută pământul dintre mâinile sultanului, cum văzuse că făcuseră și ceilalți pricinași. Și rămase în starea aceea până ce vizirul cel mare veni și o bătut pe umăr și o ajută să se ridice. Iar ea se ridică în picioare, plină de sfială; și sultanul îi spuse:

— O, femeie, iacătă-s mai multe zile de când te tot văd că vii la divan și stai nemișcată fără să ceri nimic. Spune-mi, dar, ce te aduce aici și ce dorești, ca să pot să-ți fac dreptate!

Și mama lui Aladdin, mai prinzând oleacă de inimă la glasul binevoitor al sultanului, răspunse:

— Allah coboare-și facerile sale de bine asupra capului sultanului nostru! Roaba ta, o, doamne al vremilor, te roagă, înainte de a-ți înfățișa cererea ei, să te înduri a-i dărui făgăduiala ocrotirii tale, altminteri tare mi-ar fi spaimă să supăr urechile sultanului, întrucât cererea mea ar putea să pară ciudată sau anapoda!

Or, sultanul, care era om bun și mărinimos, nu pregetă să-i fagăduiască ocrotirea; ba chiar porunci să fie golită sala cu totul, spre a-i îngădui femeii să-și spună păsul în toată slobozenia. Și nu îl opri pe lângă sine decât pe vizirul cel mare. Și se întoarse înspre bătrână și îi zise:

— Poți să vorbești! Ocrotirea lui Allah este asupra ta, o, femeie!

Ci mama lui Aladdin, care își căpătase tot sufletul, în urma primirii celei pline de bunătate a sultanului, răspunse:

— Mai cer iertare sultanului nostru, tot așa, dintru început, pentru tot ce ar putea să i se pară necuviincios în jalba mea, și pentru cutezanța cea neasemuită a vorbelor mele!

Și sultanul, tot mai zădărit, spuse:

— Grăbește-te și vorbește fără de sfială, o, femeie! Iertarea lui Allah este asupra ta, precum și mila lui pentru orice ai putea să-mi spui și să ceri!

Atunci mama lui Aladdin, după ce se mai ploconi o dată înaintea scaunului împărațesc, și după ce chemă asupra sultanului toate binecuvântările și huzururile Celui Preaînalt, începu să-i povestească tot ce i se întâmplase fiului ei, din ziua când îi auzise pe pristavii împărătești crăinicând târgoveților porunca de a se ascunde prin casele lor ca să deschidă calea alaiului măritei Sett Badru'l-Budur. Și nu uită să-i spună starea în care se află acum Aladdin, care se juruise că se omoară dacă nu o capătă pe domniță de soție. Și povesti pe de șart toată povestea, de la început până la sfârșit. Ci nu are niciun rost s-o mai luăm de la capăt. Pe urmă, dacă sfârși de spus tot, pradă unei tulburări mari, adăugă:

— Și nu îmi mai rămâne, o, doamne al vremilor, decât să mă rog Luminăției Tale să nu care cumva să mă cerți de sminteala fiului meu, și să mă ierți dacă dragostea de mamă m-a îndemnat să vin și să-ți înfățișez o cerere atât de nemaipomenită!

Sultanul, care îi ascultase vorbele cu multă luare-aminte, dat fiind că era drept și bun, dacă văzu că mama lui Aladdin tăcuse, departe de a se arăta mâniat de cererea ei, începu să râdă cu duioșie și îi spuse:

— O, sărmano, și ce-i fi având în basmaua aceea pe care o ții legată în patru colțuri?

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute patruzeci și noua noapte

Spuse:

...începu să râdă cu duioșie și îi spuse:

— O, sărmano, și ce-i fi având în basmaua aceea pe care o ții legată în patru colțuri?

Atunci mama lui Aladdin deznodă basmaua, în tăcere, și, fără a mai adăuga vreo vorbă, îi înfățișă sultanului tablaua de farfuriu pe care se aflau rânduite fructele de nestemate. Și pe dată divanul fu luminat de sclipirea lor, mai abitir decât de o strălucire de policandre și de făclii. Iar sultanul fu uluit de lucirea lor și rămase năucit de frumusețea ce-o vedea. Pe urmă luă tava din mâinile bătrânei și cercetă pietrele cele minunate rând pe rând, ținându-le între degete. Și șezu multă vreme să le privească și să le pipăie, minunându-se până peste poate. Și, într-un sfârșit, întorcându-se înspre vizirul cel mare, grăi:

— Pe viața capului meu! o, vizirule, ce frumoase sunt toate astea, și ce poame minunate! Ai mai văzut tu vreodată ceva asemenea ori baremi ai auzit vreodată să se pomenească a fi pe fața pământului niște lucruri atâta de mândre? Ce socoți?

Ia spune-mi?

Și vizirul răspunse:

— Cu adevărat, o, doamne al vremilor, nu am văzut niciodată și nu am auzit pomenindu-se vreodată despre niște lucruri atâta de de-a mirările! Hotărât, nestematele acestea sunt fără de seamăn în soiul lor! Și nici giuvaierurile cele mai scumpe din sipeturile stăpânului nostru nu prețuiesc, toate la un loc, cât poama cea mai mărunță de aici! nu, nu cred!

Iar sultanul zise:

— Și nu-i așa, o, vizire al meu, că tânărului Aladdin, cel care îmi trimite cu mama sa un peșcheș atâta de frumos, i se cuvine, fără de nicio îndoială, și mult mai mult decât oricărui fecior de emir, să-și vadă primită cererea de însurătoare cu fata mea Badru'l-Budur?

La întrebarea aceasta a sultanului, la care nici cu gândul nu gândea, vizirul se schimbă la față de-a binelea, și limba i se înnodă de-a binelea, și se

mohorî de-a binelea! Întrucât sultanul îi făgăduise, de tare multă vreme, că n-are s-o dea de soție pe domniță altcuiva decât unui fiu de-al lui, care se mistuia de dragoste după ea încă din pruncie. Așa că, după un lung răstimp de uluială, de tulburare și de tăcere, răspunse, până la urmă, cu un glas tare trist:

— Da, o, doamne al vremilor! Ci Luminăția Ta uită că i-a fagăduit-o pe domniță fiului robului tău! Cer, dară, de la mila ta, dacă ploconul acesta de la un om neștiut te bucură într-adevăr, să-mi îngădui numai un răgaz de trei luni, în care mă îndatorez să-ți găsesc chiar eu un dar încă și mai frumos decât acesta, ca să-l aduc ca zestre, pentru fiul meu, stăpânului nostru!

Or, sultanul, care știa prea bine, dată fiind priceperea pe care o avea el în privința giuvaierurilor și a nestematelor, că niciun om de pe pământ, de-ar fi fost el chiar fecior de crai ori de sultan, nu ar fi fost în stare să găsească un dar care să se asemuie, mai de aproape ori mai pe departe, cu acele minunății fără de pereche în soiul lor, nu vroi să-l supere pe bătrânul său vizir și să nu-i facă hatârul pe care acela i-l cerea, orișicât de zadarnic s-ar fi dovedit; și, în buna lui vrere, îi răspunse:

— Bine! O, vizire al meu, îți dau răgazul pe care mi-l ceri. Ci să știi limpede că, la trecerea celor trei luni, dacă nu ai să izbândești a găsi pentru fiul tău o zestre de dăruit fetei mele, și care să întreacă sau măcar să se asemuie cu zestrea pe care mi-o aduce, în numele fiului ei, Aladdin, femeia aceasta de treabă, eu am făcut pentru fiul tău tot ce era cu putință, datorită slujbelor tale vrednice și credincioase!

Pe urmă se întoarse înspre mama lui Aladdin și îi spuse cu multă dragoste:

— O, mamă a lui Aladdin, poți să te duci în toată bucuria și liniștea îndărăt la fiul tău și să-i spui că cererea lui a fost primită și că fata mea este de aci înainte pe numele lui! Ci spune-i că nunta nu are să se poată face decât numai peste trei luni, spre a ne da vreme să punem să se lucreze hainele de măritiș ale fetei și toate lucrurile ce se cuvin la casa unei domnițe de stepena ei!

Și mama lui Aladdin, tulburată până peste poate, își ridică mâinile înspre cer și se rugă pentru îmbelșugarea și lungirea vieții sultanului, își luă rămas-bun și, numaidecât, odată ieșită din sarai, apucă de bucurie zborul înspre casă. Și, de cum intră în casă, Aladdin îi văzu obrazul luminat de fericire, și alergă la ea și, tare tulburat, o întrebă:

— Ei, o, maică, trebuie să trăiesc ori trebuie să mor?

Și biata femeie, sleită cu totul, șezu mai întâi pe divan și își scoase iașmacul de pe față, apoi spuse:

— Îți aduc vestea cea bună, o, Aladdin! Fata sultanului este de acuma înainte pe numele tău! Iar darul tău, precum vezi, a fost primit cu bucurie și cu mulțumire! Numai că nunta cu Badru'l-Budur nu are să se poată face decât peste trei luni! Iar zăboveala se datorează vizirului cel mare, barba aceea a năpastelor, care i-a șoptit în taină nu știu ce sultanului și l-a îndemnat să mai trăgăneze însurătoarea, nu știu pentru care pricină! Ci, inșallah! nu are să se întâmple decât de bine! Iar dorul tău are să-ți fie împlinit până peste toate așteptările, o, fiul meu!

Pe urmă adăugă:

— Iar pe vizirul cel mare, o, fiul meu, Allah să-l bată și să-l aducă la starea cea mai păcătoasă! Căci tare sunt îngrijorată de ce-o fi putut să spună la urechea sultanului! Fără de el, nunta s-ar fi săvârșit, pe cât părea, astăzi ori mâine, așa de răpit era Măria Sa de poamele cele nestemate de pe tablaua de farfuriu!

Pe urmă, fără să se oprească și fără să răsuflă, îi povesti fiului ei tot ce se întâmplase de la intrarea ei în divan până ce plecase, și sfârși spunând:

— Allah să ocrotească viața sultanului nostru cel slăvit, și pe tine să te apere pentru fericirea care te așteaptă, o, Aladdin, fiul meu!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizecea noapte

Spuse:

— Allah să ocrotească viața sultanului nostru cel slăvit, și pe tine să te apere, pentru fericirea care te așteaptă, o, Aladdin, fiul meu!

Și Aladdin, dacă auzi cele ce îi vestea maică-sa, se cutremură de drag și de mulțumire, și strigă:

— Preaslăvit să fie Allah, o, maică a mea, cel carele a făcut să coboare milele sale asupra casei noastre și să-ți dea ca fiică o domniță din sângele domnilor celor mai mari!

Și sărută mâna maică-sii, și îi mulțumi îndelung pentru toate ostenele pe care și le dăduse spre aducerea la îndeplinire a acelei trebi atâta de gingașe. Iar maică-sa îl sărută cu dragoste și îi jură tot felul de huzururi și plânse gândind că soțul ei, croitorul, părintele lui Aladdin, nu mai era, ca să vadă și

el norocul și roadele cele minunate ale ursitei fiului lor, pușlamaua de mai înainte!

Și, din ziua aceea, Aladdin și maică-sa, cu o nerăbdare până peste poate, începură să socotească ceasurile care îi despărțeau de fericirea pe care o așteptau, după ce aveau să treacă cele trei luni. Și nu mai conteneau să tot tăinuiască despre planurile și despre ospetele și despre pomenile pe care socoteau să le dea celor sărmani, aducându-și aminte că și ei, încă ieri, se aflau în ticăloșie, și că, fără de nicio îndoială, lucrul cel mai vrednic în ochii Atoatedătătorului era dărnicia.

Or, două luni se scuseră în felul acesta. Și mama lui Aladdin, care pleca de acasă în fiecare zi spre a face târguielile îndătinate de dinainte de nuntă, se duse la suk într-o dimineată și porni să bată prăvăliile făcând o grămadă de cumpărături, și mai mari și mai mici, când deodată băgă de seamă un lucru pe care nu îl văzuse atunci când venise. Văzu, într-adevăr, că toate prăvăliile erau dichisite și împodobite cu frunzare, cu felinare și cu panglici colorate, de la un cap al uliței până la celalalt, și că toți prăvăliașii, toți mușteriii și toți oamenii din suk, fie bogați, fie săraci, făceau o mare zarvă de bucurie, și toate ulițele erau înțesate de slujbași de la sarai, îmbrăcați falnic în atlazurile lor de sărbătoare și călări pe cai înfotăzați minunat, și toată lumea se vânzolea încolo și încoace într-o forfotă neobișnuită. Încât se încumetă să-l întrebe pe un neguțator de ulei, de la care își făcea cumpărăturile, ce fel de sărbătoare, despre care ea habar nu avea, sărbătorea mulțimea aceea voioasă, și ce însemnau toate acele vânzoleli. Și neguțatorul de ulei, nedumerit până peste poate de o întrebare ca aceea, o privi închiondorat și răspunse:

— Pe Allah! s-ar zice că-ți faci bătaie de joc! Ori ești vreo străină, de nu știi așa, nimica, despre însurătoarea feciorului vizirului cel mare cu domnița Badru'l-Budur, fata sultanului? Și-acuma-i taman ceasul când iese ea de la hammam! Și toți călăreții aceștia, îmbrăcați falnic cu haine de zarafir, sunt străjile care au să-i alcătuiască paza până la sarai!

Când auzi vorbele neguțatorului de ulei, mama lui Aladdin nu vroi să afle nimica mai mult și, înnebunită și zdrobită, o luă la fugă, de-a curmezișul sukurilor, uitându-și târguielile la neguțator, și ajunse acasă, unde intra și, cu suflarea tăiată, se aruncă pe divan și rămase așa un răstimp, fără a putea să rostească niciun cuvânt. Iar când izbuti să vorbească, îi spuse lui Aladdin, care venise în fugă:

— Ah, copilul meu! ursitoarea a întors împotriva ta foaia cea rea a cărții sale! Și iacătă că totul este pierdut și că fericirea înspre care pășai s-a mistuit până a nu se fi împlinit!

Iar Aladdin, tare speriat de starea în care o vedea pe maică-sa și de vorbele pe care le auzea, o întreabă:

— Au ce s-a întâmplat atât de rău, o, maică a mea? Grăbește de-mi spune!

Ea zise:

— Vai, fiul meu! sultanul și-a uitat de făgăduiala pe care ne-a făcut-o! Și chiar astăzi o mărită pe fiică-sa Badru'l-Budur cu feciorului vizirului cel mare, fața aia de catran, năpastă ăla de care mi-era mie atâta de spaimă! Și cetatea toată e împodobită ca la sărbătorile cele mari, pentru nunta din seara aceasta!

Și Aladdin, dacă auzi vestea, simți cum fierbințeala îi năpădește mințile și cum îi face sângele să zvâcâie năprasnic. Și un răstimp rămase uluit și năucit, de parcă sta să cadă și să moară pe loc. Ci nu zăbovi să se îmbărbăteze, aducându-și aminte de lampa cea fermecată pe care o avea la mâna lui și care, mai mult decât oricând, avea să-i fie de mare ajutor. Și se întoarce înspre maică-sa și îi spuse, cu un glas tare liniștit:

— Pe viața ta, o, maică, eu mă cam socotesc că feciorul vizirului nu prea are să se bucure în noaptea aceasta de desfătările pe care le nădăjduiește în locul meu! Fii, dar, fără nicio teamă în privința aceasta, și, fără a mai zăbovi, scoală-te și pregătește-ne ceva de mâncare. Și avem să vedem noi pe urmă ce ne mai rămâne de făcut, cu ajutorul Celui Preaînalt!

Atunci mama lui Aladdin se ridică și pregăti demâncarea, pe care Aladdin, cu mare poftă, o măncă și, îndată ce sfârși, se duse în odaia lui spunând:

— Vreau să rămân singur și să nu fiu supărat de nimenea!

Și zăvorî ușa după el cu cheia, și scoase lampa cea fermecată din ungherul unde o ținea ascunsă. Și o luă și o frecă la locul pe care îl știa. Și tot atunci, efritul rob al lămpii se ivi dinainte-i și spuse:

Iacă aci dinainte

Stă robul tău cu luare-aminte!

Spune: ce vrei? Eu sunt al lămpii slujitor,

Fie că-n văzduhuri zbor,

Fie că umblu de-a rând

Aici pe pământ!

Și Aladdin îi spuse:

— Ascultă-mă bine, o, slujitor al lămpii! căci nu mai este vorba acum să-mi aduci de mâncat și de băut, ci să mă slujești într-o daravelă cu mult mai însemnată! Află, dar, că sultanul mi-a făgăduit-o de soție pe fata lui cea minunată, pe Badru'l-Budur, primind de la mine un plocon de poame nestemate. Și mi-a cerut un răgaz de trei luni până să sărbătorim nunta. Și acum și-a uitat făgăduiala și, fără măcar să-i treacă prin minte să-mi trimită îndărăt darul pe care i l-am dat, o mărită pe fiică-sa cu feciorul vizirului cel mare! Or, lucrurile nu trebuie să se petreacă nicidecum în felul acesta! Și îți cer să mă slujești ca să-mi duc la îndeplinire un plan al meu!

Și efritul răspunse:

— Spune, o, Aladdin, stăpâne al meu! Și nu e nicio trebuință să-mi dai atâtea lămuriri! Poruncește, și am să mă supun!

Și Aladdin răspunse:

— În seara aceasta, deci, de îndată ce însurășii s-or culca în patul lor de nuntă, și până ce să aibă ei vreme nici măcar să se atingă, să-i ridici cu pat cu tot și să-i aduci chiar aici, unde am să văd eu ce îmi rămâne de făcut!

Iar efritul lămpii își duse mâna la frunte și răspunse:

— Ascult și mă supun!

Și pieri.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă, și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizeci și una noapte

Spuse:

Iar efritul lămpii își duse mâna la frunte și răspunse:

— Ascult și mă supun!

Și pieri.

Iar Aladdin se duse la maică-sa și șezu jos lângă ea și începu să tăifâsuiască liniștit, ba de una, ba de alta, fără să se mai îngrijeze de măritișul domniței, de parcă nimic din toate acelea nu s-ar fi întâmplat. Și, la culcare, intră în odaia lui unde iarăși se zăvorî cu cheia și așteptă întoarcerea efritului. Și-așa cu el!

În ce privește nunta feciorului vizirului cel mare, iacătă! Când ospetele și zaifeturile și chilomanele și veselirile ajunseră la capăt, proaspătul însurășel, cu căpetenia hadâmbilor înaintea, intră în odaia de nuntă. Și căpetenia hadâmbilor zori să plece și să închidă ușa în urma lui. Și ginerele, după ce se dezbracă, trase la o parte pologul de mătase de la pat și se băgă acolo, ca

să aștepte venirea domniței. Or, domnița nu zăbovi mult până să se arate, însoțită de mama sa și de femeile din alaiul ei, care o dezbrăcară, o înveșmântară cu o cămăsuță de mătase și îi despletiră părul. Pe urmă o suiră în pat ca parcă silind-o, în vreme ce, cumu-i datina mireselor în astfel de împrejurări, domnița se prefăcea că se împotrivește, și se smucea în toate părțile, dând să le scape din mâini. Și după ce o suiră în pat, fără a se ispiți să se uite la feciorul vizirului, care se afla de mult în pat, femeile plecară toate împreună, făcând urări pentru îndeplinire.

Iar mama domniței, care plecă la urmă de tot, închise ușa odăii, scoțând, cumu-i datina, un oftat adânc.

Or, de îndată ce tinerii însurăței se văzură singuri, și până să aibă răgazul să-și facă vreo mângâiere cât de mică, se simțiră deodată ridicați cu pat cu tot, fără a putea să-și dea seama ce li se întâmplă. Și, cât ai clipi din ochi, se văzură scoși din sarai și puși jos într-un loc pe care nu-l cunoșteau, și care nu era altul decât odaia lui Aladdin. Și pe când ei se cufundau în spaimă, efritul se duse de se temeni dinaintea lui Aladdin și îi zise:

— Porunca ta, o, stăpâne al meu, a fost îndeplinită. Și iată-mă-s gata să te ascult, la tot ce mai ai a mă pune să-ți fac!

Și Aladdin îi răspunse:

— Mai am să-ți cer a-l înșfăca pe pezevenghiul acesta tinerel și a-l duce să-l încui, pe toată noaptea, în umblătoare! Și mâine dimineată să te întorci aici, ca să capeti poruncile mele!

Și ginnul lămpii răspunse că ascultă și că se supune, și zori să îndeplinească porunca. Îl înșfăcă, așadar, cu asprime, pe feciorul vizirului și îl duse de-l încuie la privăți, înfundându-l cu capul într-o gaură. Și vărsă asupra-i o suflare rece și imputită, care îl ținui ca pe o bucată de lemn în starea în care se afla. Și-așa cu el!

Ci în ceea ce îl privește pe Aladdin, apoi acesta, dacă rămase singur cu domnița Badru'l-Budur, nu se gândi o clipită măcar, în ciuda dragostei amarnice pe care o simțea pentru ea, să se prilejească de împrejurare. Și, dintru început, se temeni dinaintea domniței, ținându-și mâna pe inimă, și, cu un glas plin de patimă, îi spuse:

— O, domniță, află că aici ești mai la adăpost decât în saraiul sultanului, părintele tău! Dacă te afli în locul acesta pe care nu îl cunoști, este numai ca să nu înduri mângâierile aceluia copilandru năvleg, feciorul vizirului tatălui tău! Iar eu, măcar că sunt acela căruia i-ai fost făgăduită de soție, am să mă feresc cu grijă să mă ating de tine, mai înainte de a fi venit vremea și mai

înainte ca tu să
fi ajuns soția
mea, după
pravila *Cărții*
celei sfinte și
după *sunnà*!

Ci din vorbele
acestea ale lui
Aladdin,
domnița nu
putu să
priceapă nimic,
mai întâi din
pricină că era
tare speriată, și-
apoi pentru că
ea habar nu
avea nici de
făgăduiala dată
de tătâne-său și
nici de toate
dedesubturile
acelei trebi. Și,
neștiind ce să
spună, se
mulțumi să
plângă cu amar.

Și Aladdin, ca să-i dovedească și mai apriat că nu avea niciun gând rău în privința ei, și ca s-o liniștească, se aruncă în pat îndărăt, chiar pe locul pe care șezuse feciorul vizirului, și avu grijă să așeze o sabie între fată și el, ca să-i arate și mai limpede prin aceasta că înțelegea să-și facă mai degrabă moarte decât să se atingă de domniță, nici măcar cu vârfurile degetelor. Ba chiar se și întoarse cu spatele înspre ea, ca nu care cumva s-o stânjenească în vreun fel. Și adormi în deplină liniște, fără a se mai îngrija că se afla acolo Badru'l-Budur cea atâta de dorită, de parcă ar fi fost singur-singurel în patul lui de flăcău.

Pe domniță însă tulburarea, pe care i-o pricinuiau întâmplarea aceea atât de ciudată, și starea cea nouă în care se vedea, și gândurile învălmășite care o chinuiau, ba de spaimă, ba de uluire, nu o lăsă să dea geană în geană toată noaptea. Ci fără de îndoială că ea era cu mult mai puțin de plâns decât fiul vizirului, care se afla la umblători, cu capul vârât într-o gaură, și care nu putea să facă nicio mișcare, din pricina suflării celei înfricoșătoare pe care o aruncase efritul peste el spre a-l înțepeni. Oricum, soarta celor doi însurăței, în cea dintâi noapte a lor de nuntă, nu avea nimic alta decât lucruri tare mahnitoare și tare păcătoase.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizeci și doua noapte

Spuse:

Oricum, soarta celor doi însurăței, în cea dintâi noapte a lor de nuntă, nu avea nimic alta decât lucruri tare mahnitoare și tare păcătoase.

A doua zi dimineța, fără ca Aladdin să mai trebuiască să frece iarăși lampa, efritul – după porunca dată de cu seară – veni singur să aștepte trezirea stăpânului lămpii. Și întrucât acesta zăbovea, scoase un șir de strigăte, înspăimântând-o pe domniță, care nu avea putința să-l zărească. Și Aladdin deschise ochii; și de îndată ce îl văzu pe efritul, se ridică de lângă domniță și se trase oleacă mai de o parte, ca să nu fie auzit decât de efritul, căruia îi spuse:

— Dă fuga de-l scoate de la umblători pe feciorul vizirului, și întoarce-te de-l pune în pat, pe locul unde se afla. Pe urmă înșfacă-i și du-i pe amândoi în saraiul sultanului, chiar acolo de unde i-ai luat. Și, mai cu seamă, veghează-i cu luare-aminte ca nu cumva să-i lași să se sărute ori măcar să se atingă!

Și efritul lămpii răspunse că ascultă și că se supune, și zori să se ducă mai întâi să-l scoată pe tinerelul cel năpăstuit de la umblători și să-l așeze pe pat lângă domniță și-apoi, numaidecât, în mai puțină vreme decât ar fi de trebuință ca să bați o dată din pleoape, îi mută pe amândoi în odaia de nuntă din saraiul sultanului, fără ca ei să poată vedea ori să poată pricepe nici ce se întâmplă cu ei, nici pe ce cale își schimbau așa de iute locuința. Și de altminteri asta era tot ce li se putea întâmpla mai bine, întrucât numai dacă l-ar fi văzut o dată pe ginnul cel înfricoșător, slujitorul lămpii, fără de îndoială că s-ar fi speriat de moarte.

Or, nici nu-i așeză bine efritul pe cei doi însurăței în odaia lor din sarai, că sultanul și soția lui, arzând să afle cum își petrecuse domnița, fata lor, cea dintâi noapte a ei de nuntă, și dornici s-o firitisească și să fie cei dintâi care s-o vadă spre a-i ura fericire și huzur statornic, își făcură intrarea de dimineată și se apropiară tulburați foarte de patul fetei lor, și o sărutară cu duioșie între cei doi ochi, spunându-i:

— Binecuvântată să-ți fie însoțirea, o, fiică a inimii noastre! Și deie Allah să vezi zămislindu-se din rodnicia ta un șir lung de urmași frumoși și vestiți, care să ducă din neam în neam fala și mândria spiței noastre! Ah, spune-ne cum ți-ai petrecut noaptea aceasta dintâi, și cum s-a purtat soțul tău față de tine!

Și, după ce vorbiră așa, tăcură, așteptând răspunsul. Și, iacătă că deodată domnița, în loc să arate un chip proaspăt și zâmbitor, o văzură cum izbucnește în suspine și cum îi privește cu niște ochi triști și plini de lacrimi.

Ei atunci vrură să-l întrebe și pe soțul ei și se uitară la locul din pat unde credeau că încă se mai afla culcat; dar el taman ieșise din odaie, chiar în clipa intrării lor, ca să se ducă să se spele de toate spurcăciunile care îl mânjiseră pe față. Și gândiră că s-o fi dus la hammamul din sarai, ca să se scalde după împreunare. Și-așa că se întoarseră iar înspre fata lor și o iscodiră îngrijorați, din semne, din priviri și din grai, despre pricina lacrimilor și a mâhnirii ei. Și întrucât ea tăcea mai departe, socotiră că numai rușinea de după cea dintâi noapte de nuntă o oprea să vorbească, și că lacrămile ei erau lacrimi ca pentru asemenea împrejurări; și stătură un răstimp liniștiți, nevroind să mai stăruiască, dintru început. Cum însă starea aceea amenința să dăinuiască prea lungă vreme, și cum lacrimile nu făceau decât să sporească, sultana nu putu să îndure mai mult; și, cu un glas plin de haz, îi spuse într-un sfârșit domniței:

— Hai, fata mea, vrei până la urmă să-mi răspunzi, și să-i răspunzi și tatălui tău? Și mult ai să mai faci cu noi nazurile astea, care chiar că țin de cam prea multă vreme? Și eu, fata mea, am fost mireasă, ca tine, și înainte de tine! Da eu am știut să pun o măsură și să nu prea întind mofturile astea de găină plouată. Și, pe deasupra, tu uiți că te dovedești acuma lipsită de cinstirea care ne-o datorezi, dacă te încăpățânezi așa mai departe să nu răspunzi la întrebările noastre!

La vorbele acestea supărate ale mamei sale, biata domniță, copleșită din toate părțile deodată, se văzu silită să se rupă din tăcerea pe care o păstra și, scoțând un suspin adânc și tare jalnic, răspunse:

— Allah să mă ierte dacă m-am dovedit lipsită de cinstirea pe care o datorez tatălui meu și mamei mele! Ci pricina este că sunt tulburată până peste poate și tare speriată, și tare tristă, și tare năucită de tot ce mi s-a întâmplat în noaptea aceasta!

Și începu să povestească tot ce i se întâmplase, nicidecum așa cum se petrecuseră lucrurile aievea, ci așa cum putuse ea să le priceapă numai cu ochii. Spuse cum, de îndată ce se culcase în patul ei, lângă soțul ei, feciorul vizirului, simțise că patul se mișcă sub ea, cum se văzuse mutată într-o clipită din odaia de nuntă într-o casă în care nu mai fusese niciodată până atunci, cum soțul ei fusese dus de acolo, fără ca să poată ști în ce fel fusese el luat și dus, cum locul lui, cât ținuse noaptea toată, fusese luat de un flăcău frumos, tare cuviincios și până peste poate de îndatoritor care, ca nu cumva să se vadă ispitit a se bucura de ea, puse sabie între ei și adormise, cu fața întoarsă la perete, și cum, într-un sfârșit, dimineața, de îndată ce soțul ei se întorsese în pat, fusese mutată iarăși, dimpreună cu el, în odaia lor de miri, din sarai, de unde el atunci se grăbise să se scoale spre a da fuga la hammam, ca să se curețe de un strat de lucruri amarnice care îi copereau chipul! Și adăugă:

— Și tocmai atunci v-am văzut pe amândoi că intrați pe ușă, ca să-mi urați ziua-bună și să-mi cereți vești! Vai de mine și de mine! Nu-mi mai rămâne decât să mor!

Și, după ce spuse astea, își ascunse capu-n perne, pradă unor suspine grele.

Dacă auziră vorbele acestea ale domnitei Badru'l-Budur, fiica lor, sultanul și soția lui rămaseră cu gura căscată și se priviră cu niște ochi albi și cu niște chipuri lungi, și nu mai avură nicio îndoială că fata lor nu și-ar fi pierdut mințile din pricina nopții aceleia, când fecioria ei fusese berbecită întâia oară. Și nu vroiră să dea niciun fel de crezare vorbelor ei. Iar maică-sa îi spuse cu glas șoptit...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizeci și treia noapte

Spuse:

...Și nu vroiră să dea niciun fel de crezare vorbelor ei. Iar maică-sa îi spuse cu glas șoptit:

— Așa se petrec lucrurile întotdeauna, fata mea! Ci să te ferești să nu care cumva să mai spui și altcuiva, căci lucrurile astea nu se povestesc niciodată!

Și cine te-ar auzi te-ar lua de smintită! Scoală-te, dar, și nu te mai îngrijora în privința aceasta, și fă în așa fel ca să nu tulburi, cu chipul tău mohorât, ospetele care se dau astăzi la sarai, în cinstea ta, și care au să țină patruzeci de zile și patruzeci de nopți, nu numai în cetatea noastră, ci și în toată împărăția! Hai, fata mea, fii mulțumită și uită degrabă pățaniile din noaptea aceasta!

Pe urmă sultana chemă slujnicele și le dădu în seamă s-o dichisească pe mireasă; iar ea, împreună cu sultanul, care era tare nedumerit, ieși să-l caute pe ginerele său, feciorul vizirului. Și sultanul, ca să se dumirească de cele ce-i spusese fiică-sa, începu să-l iscodească pe amărâtul de flăcău despre cele ce se întâmplaseră. Ci el nu vroi să-i mărturisească nimic din câte îndurase. Și, tăinuindu-le toată pățania, de teamă să nu fie luat în râs și alungat de părinții soției sale, se mulțumi să răspundă:

— Pe Allah! da ce să se fi întâmplat de aveți, când mă întrebați, un chip atâta de ciudat?

Și sultana, atunci, și mai încredințată că tot ce-i povestise fiică-sa era urmarea vreunui vis urât, socoti că face bine să nu mai stăruiască deloc pe lângă ginere-său, și îi spuse:

— Preamărit să fie Allah că totul s-a petrecut fără de vătămare și fără de durere! Te sfătuiesc, fiul meu, să te porți cu multă gingășie față de soția ta, întrucât ea-i tare firavă!

Și îl lăsă cu vorbele acestea, și se duse în iatacurile ei, să vegheze zaiafeturile și zamparalâcurile din ziua aceea. Și-atâta cu ea și cu tinerii însurăței!

Estimp, Aladdin, care cam bănuia ce se petrecea la sarai, își petrecu ziua veselindu-se la gândul renghiului cel iscusit pe care i-l jucase feciorul vizirului. Ci nu se ținu de mulțumit, și vroi să deguste până la capăt umilirea potrivnicului său. Încât socoti potrivit să nu-i lase o clipită de tihnă și, de cum căzu noaptea, luă lampa și o frecă. Iar ginnul se și ivi dinaintea lui, rostind cele ce rostise și de dățile celelalte. Și Aladdin îi spuse:

— O, slujitor al lămpii, du-te la saraiul sultanului! Și, de îndată ce ai să-i vezi pe tinerii însurăței că se culcă laolaltă, ia-i cu pat cu tot și adu-mi-i aici, cum ai făcut și as'noapte!

Și ginnul plecă de zor să îndeplinească porunca, și nu zăbovi mult până ce să se întoarcă cu povara pe care o puse jos în odaia lui Aladdin, ca apoi să-l înșface pe feciorul vizirului și să-l înfunde cu capu-nainte în usna umblătoarei. Și Aladdin nu pregetă să ia locul cel gol și să se culce lângă

domniță; ci cu tot atâta cuviință ca întâia oară. Și, după ce așeză sabia între ei, se întoarse cu fața la perete și adormi liniștit. Și, a doua zi, lucrurile se petrecură întocmai ca în ajun; care va să zică, efritul, urmând poruncile lui Aladdin, îl aduse pe pătimitul de ginerel îndărăt lângă Badru'l-Budur, și îi purtă pe amândoi, cu patul, în odaia de nuntă din saraiul sultanului.

Or, sultanul, mai nerăbdător ca oricând să afle știri de la fiica lui, după cea de a doua noapte, ajunse taman în clipita aceea în odaia de noapte, numai el singur de data aceasta; căci, mai presus de toate, sultanul se temea de bosumflările sultanei, soția lui, și mai degrabă vroia să o descoase el însuși pe domniță. Și de îndată ce fiul vizirului, ugilat până peste poate, auzi pașii sultanului, sări din pat și o zbughi afară din odaie, ca să dea fuga la hammam să se curețe pe față. Iar sultanul intră și se duse lângă patul fiicei sale, și ridică pologul de zarafir; și, după ce o sărută pe domniță, o întrebă:

— Spune-mi, fata mea! nădăjduiesc că în noaptea aceasta nu ai mai avut visele acelea atâta de amarnice, din care ne-ai povestit ieri acele pățanii nemaipomenite! Hai, poți să-mi spui cum ți-ai trecut noaptea aceasta?

Ci domnița, în loc să răspundă, izbucni în suspine și își ascunse fața în mâini, ca să nu vadă ochii înroșiți ai tatălui ei, care nu mai pricepea nimic din toate astea. Și așteptă o bună bucată de vreme, ca să-i dea răgaz să se liniștească; ci întrucât ea tot plângea și sughița mai departe, sultanul, până la urmă, chiar că se înfurie și își trase sabia și strigă:

— Pe viața mea, dacă nu vrei să-mi spui numaidecât adevărul, are să-ți zboare capul de pe umeri!

Atunci biata domniță, de două ori înfricoșată, fu nevoită să-și curme pe dată lacrimile și cu glas sfâșiat spuse:

— O, tată al meu preaiubit, fie-ți milă! nu te mânia pe mine! Căci, dacă ai binevoi să mă ascuți, acum, când mama nu mai este aici ca să te stârnească împotriva mea, m-ai ierta, fără de nicio îndoială, și m-ai plânge, și ai avea grijă cum se cuvine ca să nu mă lași să mor de tulburare și de spaimă! Întrucât, de bună seamă, dacă m-ar mai încerca o dată întâmplările cele atâta de amarnice pe care le-am încercat în noaptea aceasta din urmă, m-ai găsi mâine dimineată moartă în pat! Fie-ți, dar, milă de mine, o, părinte al meu, și fă așa ca urechea și inima ta să se îndure de patimile și de spaima mea!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizeci și patra noapte

Spuse:

...Fie-ți, dar, milă de mine, o, părinte al meu, și fă așa ca urechea și inima ta să se îndure de patimile și de spaima mea!

Și sultanul, care avea o inimă blajină și care nu mai simțea în preajma lui duhul asmuțitor al soției sale, se plecă înspre fiică-sa, și o sărută, și o mângâie, și îi alină inima scumpă. Pe urmă îi spuse:

— Și acum, fata mea, potolește-ți sufletul și înseninează-ți ochii! Și povestește-i cu toată încrederea părintelui tău, în toate de-amănuntele, întâmplările care te-au adus noaptea aceasta într-o stare de tulburare și de spaimă atâta de amarnice!

Și domnița, cu capul pe pieptul tatălui ei, povesti, fără să uite nimic, toate năprasnele câte i se întâmplaseră în acele două nopți trecute, și își sfârși istorisirea adăugând:

— Și-apoi, o, tată al meu mult-iubit, ar fi mult mai bine să-l întrebi și pe fiul vizirului, ca să-ți poată adeveri și el spusele mele!

Și sultanul, după ce ascultă întâmplarea aceea nemaipomenită, rămase năucit până peste marginile năucirii și împărtăși necazul fiicei lui, și își simți ochii cum i se înmoaie de lacrimi, așa de tare o iubea. Și îi spuse:

— Hotărât, fata mea, numai și numai eu sunt pricina la toate năpastele câte ți s-au întâmplat. Întrucât te-am măritat cu un amărât care nu știe cum să te apere și să te ferească de asemenea năprasne ciudate. Căci, cu adevărat, eu ți-am vroit fericirea, cu căsătoria aceasta, și nicidecum jalea și pieirea ta! Or, pe Allah, am să poruncesc numaidecât să vină vizirul și fiul lui, năvlegul, și să le cer samă despre toate lucrurile astea! Ci, orice-ar fi, tu poți să fii liniștită, fata mea! căci necazurile acestea nu au să se mai întâmple, mă jur ție pe viața capului meu!

Pe urmă o lăasă, dând-o în grija femeilor, și se duse în iatacurile sale, clocotind de mânie.

Și pe dată porunci să vină la el vizirul său cel mare; și, de cum vizirul i se înfățișă dinainte, sultanul îi strigă:

— Unde-i pramatia de fiu-tău? Și ce ți-a spus în privința celor câte s-au întâmplat în aceste două nopți din urmă?

Vizirul cel mare, înmărmurit, răspunse:

— Habar nu am, o, doamne al vremilor, despre ce este vorba! Fiul meu nu mi-a spus nimic care să poată să-mi lămurească mânia stăpânului nostru! Ci, dacă îmi îngădui, dau fuga numaidecât să-l caut și să-l întreb!

Și sultanul zise:

— Du-te! Și întoarce-te degrabă să-mi dai răspunsul!

Și vizirul cel mare, cu nasul tare alungit, ieși îndoindu-și spinarea și se duse să-l caute pe fiu-său, pe care îl găsi la hammam, pregătindu-se să se spele de scârnelor care îl acopereau. Și îi strigă:

— O, pui de cățea, pentru ce mi-ai tănuțit adevărul? Dacă nu-mi dai sama numaidecât despre aceste două nopți, ziua de astăzi are să fie ziua ta cea de pe urmă!

Și fiu-său lăasă capu-n jos și răspunse:

— Vai, o, părinte al meu, numai rușinea m-a oprit până acuma să-ți dezvăluiesc amarnicele întâmplări din aceste două nopți, și năpastele cele

de nespus pe care le-am îndurat, fără a avea putință să mă apăr, ori baremi să știu cum, și din blestemul căror puteri vrăjmașe am pățit amândoi tot ce am pățit, în patul nostru!

Și îi povesti lui tătâne-său toată tărașenia, de șart, fără a uita nimic! Ci nu are niciun rost s-o mai spunem o dată. Și adăugă:

— În ce mă privește, o, părinte al meu, mai degrabă îmi vreau moartea decât o asemenea viață! Și, dinaintea ta, fac jurământul cel întreit de despărțenie pe totdeauna de fata sultanului! Mă închin, dar, ție, să te duci la sultan și să-l îndupleci să primească mărturisirea despărțeniei mele de fata sa Badru'l-Budur! Întrucât aceasta este singura cale de a vedea sfârșindu-se năpastele mele și de a-mi dobândi liniștea! Și am să pot și eu atunci să dorm în patul meu, în loc să-mi petrec nopțile prin umblători!

Când auzi vorbele fiului său, vizirul cel mare rămase mohorât. Căci dorul vieții lui fusese de a-l vedea pe fecioru-său însurat cu fata sultanului, și greu îi mai venea să se lepede de o cinste atâta de mare. Încât, măcar că era încredințat de nevointa despărțirii în atare împrejurări, îi spuse fiului său:

— Hotărât, o, fiul meu, nu este cu putință să înduri mai mult niște năprasne ca acelea. Cugetă însă la ce pierzi odată cu despărțenia aceasta! Au nu ar fi mai bine să-ți îmbărbătezi inima încă o noapte, în care noi avem să veghem în preajma odăii de nuntă, cu hadâmbi înarmați cu săbii și cu toroipane? Ce zici, fiul meu?

El răspunse:

— Fă ce vrei, o, părinte al meu, vizirule! Din parte-mi, eu sunt bine hotărât să nu mai intru în odaia aceea de nuntă!

Atunci vizirul îl lăsă pe fiu-său și se întoarse la sultan. Și șezu smirnă dinaintea lui, cu capu-n pământ.

Și sultanul îl întrebă:

— Ce ai a-mi spune?

El răspunse:

— Pe viața stăpânului nostru, ceea ce a povestit domnița Badru'l-Budur este într-un tot adevărat! Ci vina nu-i nicidecum a feciorului meu! Oricum, o, doamne al vremilor, nu trebuie ca domnița să rămână iarăși în primejdia altor necazuri din pricina fiului meu. Și, dacă îngăduiești, mai bine ar fi ca de acum acești doi soți să se lase unul de altul, după datina despărțeniei!

Și sultanul spuse:

— Pe Allah, ai dreptate! Da dacă soțul fiicei mele nu ar fi fost fiu-tău, cu moartea l-aș fi despărțit de fata mea! Să fie, dară, despărțiți!

Și tot atunci sultanul dădu poruncile de trebuință ca să se curme toate zaiafeturile, atât în sarai precum și în cetate și în toată împărăția Chinei; și porunci să se strige despărțenia fiicei sale Badru'l-Budur de feciorul vizirului cel mare, dând de înțeles limpede că nimica nu fusese săvârșit și că mărgăritarul rămăsese neprihănit și nevătămat.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizeci și cincea noapte

Spuse:

...și porunci să se strige despărțenia fiicei sale Badru'l-Budur de feciorul vizirului cel mare, dând de înțeles limpede că nimica nu fusese săvârșit și că mărgăritarul rămăsese neprihănit și nevătămat. Iar pe feciorul vizirului cel mare, din prețuire față de tătânele lui, sultanul îl căftăni valiu peste un olat depărtat de-al Chinei, și îi porunci să plece fără de zăbavă. Lucru care și fu îndeplinit.

Când Aladdin află, odată cu locuitorii cetății, din strigătele pristavilor domnești, despre despărțenia domniței Badru'l-Budur, fără de săvârșirea nuntiișului, și despre plecarea ponositului, își simți pieptul umflându-se până peste poate și își zise: „Binecuvântată fie lampa aceasta făcătoare de minuni, izvorul cel dintâi al tuturor huzurilor mele! Ba chiar că-i mai bine dacă despărțenia s-a săvârșit fără niciun amestec mai de-a dreptul al ginnului lămpii, care, nu încapă îndoială, l-ar fi nimicit fără de scăpare pe nătângul ăla!” Și tot așa se mai bucură și că răzbunarea lui ajunsese la izbânda aceea fără ca nimenea, nici sultanul, nici vizirul cel mare, nici măcar maică-sa, să fi priceput ce parte avusese el în toată povestea. Și, fără să-și mai bată capul, de parcă nimica peste fire nu s-ar fi întâmplat de când o ceruse el pe domniță de soție, așteptă, în toată liniștea, să se scurgă cele trei luni de răgaz cerute de sultan și, chiar de cu zori, după cea mai din urmă zi, o trimise la sarai pe maică-sa, înveșmântată cu hainele ei cele mai frumoase, să-i aducă aminte sultanului de făgăduială.

Or, de îndată ce mama lui Aladdin intră la divan, sultanul, care după obiceiul său era pe cale să înceapă a orândui treburile domniei, își aruncă ochii înspre ea și o cunoscuse numaidecât. Și nu fu de trebuință să vorbească ea, întrucât sultanul își aminti singur de făgăduiala pe care i-o făcuse și de răstimpul pe care îl sorocise. Și se întoarse înspre vizir și îi zise:

— O, vizirule, iacăt-o pe mama lui Aladdin! ea este aceea care acum trei luni ne-a adus tablaua cea minunată de farfuriu, plină cu nestemate. Și tare mă socotesc că vine, la trecerea sorocului, să-mi ceară îndeplinirea făgăduielii pe care i-am făcut-o în privința fetei mele! Binecuvântat fie Allah, carele nu a îngăduit căsătoria cu fiul tău, ca să mă facă să-mi aduc aminte de vorba dată, pe când eu mi-am uitat legămintele, din pricina ta!

Și vizirul care în inima lui rămăsese tare cătrănit de toate câte se întâmplaseră, răspunse:

— De bună seamă, o, stăpâne al meu, domnii nu se cade niciodată să-și uite făgăduielile! Ci, cu adevărat, când cineva își mărită fata, se cuvine să cerceteze cine este soțul! Iar stăpânul nostru sultanul nu a făcut niciun fel de cercetare despre Aladdin și despre obârșia lui! Or, eu am aflat că acesta-i fiul unui croitor sărman, mort în sărăcie, și dintr-o stare de jos! De unde dară poate să-i vină bogăția unui fecior de croitor?

Sultanul spuse:

— Bogăția vine de la Allah, o, vizirule!

El spuse:

— Așa-i, o, Măria Ta! Da noi nu știm dacă Aladdin acesta este într-adevăr așa de bogat pe cât ne-a dat de presupus ploconul lui. Ca să ne încredințăm, sultanul nu ar avea decât să ceară, ca preț pentru domniță, o zestre atâta de mare cât să n-o poată plăti decât un fiu de emir ori de sultan. Și, în chipu-acesta, sultanul nu și-ar mărita fata decât după o bună cercetare, fără a se primejdui a-i mai da o dată un soț nevrednic de harurile ei!

Și sultanul spuse:

— Limba ta mustește miere, o, vizirule! Poftește-o, dar, pe femeie să vină mai aproape ca să-i vorbesc!

Iar vizirul făcu semn căpeteniei străjerilor, care o pofti pe mama lui Aladdin să înainteze până la piciorul tronului.

Atunci mama lui Aladdin se temeni și sărută pământul de trei ori dintre mâinile sultanului, care îi zise:

— Află, o, mătușă, că nu mi-am uitat deloc făgăduința! Ci până acuma încă nu ți-am spus nimic despre zestrea cerută ca preț pentru fata mea, ale cărei haruri sunt mari foarte! Să-i spui, dar, fiului tău că însurătoarea lui cu fata mea El Sett Badru'l-Budur are să se săvârșească de îndată ce are să-mi trimită ceea ce îi cer ca zestre pentru fata mea, adică patruzeci de tablale mari de aur greu, pline până-n buză cu soiurile acelea de nestemate, în chip de poame de toate culorile și de toate mărimile, din care mi-a trimis în tava

de farfuriu; și tablalele acelea de aur să fie aduse la sarai de patruzeci de copile roabe, frumoase ca niște lune, care să fie însoțite de patruzeci de robi negri, tineri și voinici, și toți să meargă în alai îmbrăcați cât mai falnic, și să vină să pună jos dinaintea mea acele patruzeci de tablale cu nestemate! Și iacătă, aceasta-i toată cerința mea, tușa mea cea bună! Căci nu voi a cere mai mult de la fiul tău, ținând seama de peșcheșul pe care mi l-a și trimis!

Iar mama lui Aladdin, doborâtă de-a binelea de cererea aceea fără de asemuire, se mulțumi să se mai temenească o dată dinaintea jețului împărătesc, și se trase îndărăt, spre a se duce să-i dea seamă lui fecioru-său despre solia ei. Și îi spuse:

— Ah, fiul meu, te sfătuiesc eu bine, dintru început, să nu te gândești la însurătoarea aceasta cu domnița Badru'l-Budur!

Și cu un potop de suspine, îi povesti fiului ei felul, de altminteri binevoitor, cum o primise sultanul, și cererile pe care le ridică până a se învoi cu totul la însurătoare.

Și adăugă:

— Ce nebunie și pe tine, o, copilul meu! Că nu mă gândesc la tablalele de aur și la nestematele cerute! Întrucât mintea mea îmi spune că ai să fii atâta de smintit cât să te duci în tainița de sub pământ ca să despoi toți pomii de poamele lor cele vrăjite! Da în ceea ce privește cele patruzeci de fetișcane roabe și cei patruzeci de flăcăiași negri, cum ai să faci, ia spune-mi? Ah, fiul meu, și cererea aceasta atâta de nemăsurată este tot un pocinog de-al afurisitului de vizir; că l-am văzut, când am intrat, cum s-a aplecat la urechea sultanului și i-a spus ceva în taină! Crede-mă, Aladdine, leapădă-te de gândul acesta care are să te mâie la pieirea ta, fără de izbavă!

Ci Aladdin se mulțumi să zâmbească și îi răspunse maică-sii:

— Pe Allah! o, maică a mea, când te-am văzut că vii cu obrazul cătrănit, am gândit că o să-mi vestești vreo știre tare rea! Da văd bine acuma că tu totdeauna te îngrijorezi pentru niște lucruri care chiar că nici nu merită osteneala! Află, dar, că tot ce îmi cere sultanul ca preț pentru fata lui nu este nimic pe lângă ce aş putea eu să-i dau într-adevăr! Înseninează-ți, aşadar, ochii, și potolește-ți sufletul! Și, din parte-ți, nu te mai gândi decât să ne gătești ceva de mâncare, întrucât tare mi-e foame. Și lasă în seama mea grija de a-l mulțumi pe Măria Sa.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizeci și șasea noapte

Spuse:

...Și, din parte-ți, nu te mai gândi decât să ne gătești ceva de mâncare, întrucât tare mi-e foame. Și lasă în seama mea grija de a-l mulțumi pe Măria Sa.

Or, de îndată ce bătrâna ieși ca să se ducă la suk să cumpere merindele de trebuință, Aladdin alergă să se încuie în odaia lui. Și luă lampa și o frecă în locul pe care îl știa.

Și numaidecât se și ivi ginnul care, după ce i se ploconi dinainte, spuse:

Iacătă-l aci dinainte

Pe robul tău cel cu luare-aminte!

Spune: ce vrei? Eu sunt

Al acestei lămpi slujitor,

Fie că-n văzduhuri zbor,

Fie că alerg pe pământ!

Și Aladdin îi spuse:

— Află, o, efritle, că sultanul binevoiește să mi-o dea pe fata lui, minunata Badru'l-Budur, pe care o știi, da numai dacă îi trimit cât mai degrabă patruzeci de tablale de aur greu, din cel mai curat soi, pline ochi cu poame de nestemate asemenea cu cele de pe tava de farfuriu pe care le-am cules chiar din pomii din grădina în care am găsit lampa pe care o slujești tu. Da asta nu-i tot! Sultanul îmi mai cere, pe deasupra, spre a-i duce tablalele acelea de aur greu, pline cu nestemate, patruzeci de fetișcane roabe, frumoase ca niște lune, care să fie însoțite de patruzeci de flăcăi negri, frumoși, voinici și falnic îmbrăcați. Iacătă, dar, ce îți cer eu, la rândul-mi! Grăbește, așadar, să mă mulțumești, în temeiul puterii pe care o am asupra ta, ca stăpân ce mă aflu al lămpii!

Iar ginnul răspunse:

— Ascult și mă supun!

Și pieri, ci numai spre a se și întoarce peste o clipită. Și era însoțit de cei optzeci de robi cu pricina, atât bărbați, cât și femei, pe care îi rândui în curte, de-a lungul zidului casei. Iar roabele femei purtau pe cap, fiecare, câte un lighean mare de aur greu, plin până în buză cu mărgăritare, cu diamante, cu pietre de rubin, cu smaralde, cu peruzele și cu alte sumedenii de soiuri de nestemate, în chip de poame de toate culorile și de toate

mărimile. Și fiecare lighean era acoperit cu un vâl străveziu de borangic, țesut cu alesături de zarafir. Și chiar că nestematele erau mai minunate, și încă cu mult, decât cele înfățișate întâia dată sultanului, pe tablaua de farfuriu. Și ginnul, după ce sfârși de orânduit lângă zid cei optzeci de robi, veni a se temeni dinaintea lui Aladdin și îl întrebă:

— O, stăpâne al meu, mai ai de cerut ceva de la slujitorul lămpii?

Și Aladdin îi spuse:

— Nu, nimic altceva, deocamdată.

Și numaidecât efritul pieri.

Or, tot atunci, mama lui Aladdin se întoarse încărcată cu merindele pe care le cumpărase din suk. Și rămase tare uluită când văzu casa năpădită de atâta lume; și gândi, în clipa dintâi, că sultanul o fi trimis după Aladdin să-l priponească, spre a-l pedepsi pentru neobrăzarea cererii lui. Ci Aladdin nu o lăsa mai mult în greșeala ei, întrucât, până să aibă ea răgazul a-și scoate iașmacul de pe față, îi spuse:

— Nu pierde vremea să-ți mai scoți iașmacul, o, maică, dat fiind că ești nevoită să pleci iarăși, fără de zăbavă, spre a însoți la sarai pe robii pe care îi vezi rânduți în curtea noastră! Cele patruzeci de roabe, așa precum bagi de seamă, poartă zestrea cerută de sultan ca preț pentru fata lui! Te rog, dar, mai înainte chiar de a găti masa, să-mi faci binele de a însoți alaiul, spre a i-l înfățișa sultanului!

Numaidecât mama lui Aladdin îi puse pe cei optzeci de robi să iasă în bună rânduială din casa ei, așezându-i unul după altul, în perechi: câte o fetișcană roabă având înainte-i câte un flăcău negru, și tot așa până la perechea cea mai de pe urmă. Și fiecare pereche era despărțită de cea de dinainte-i la o depărtare de zece pași. Și când perechea cea mai de pe urmă ieși pe poartă, mama lui Aladdin porni și ea după alai. Și Aladdin, tare liniștit în privința izbânzii, închise poarta și se duse în odaia lui, să aștepte în tihnă întoarcerea maică-sii.

Or, de îndată ce perechea cea dintâi ajunse în uliță, trecătorii și începură să se adune împrejur; și, când alaiul se ivi în întregime, ulița se umplu de o mulțime nenumărată, plină de larmă și de strigăte de uimire. Și sukul tot veni fuga împrejurul alaiului, ca să se minuneze de o priveliște atâta de falnică și de nemaipomenită. Căci fiecare pereche, în parte, era o minunăție întreagă! Întrucât hainele-i desăvârșite ca gust și ca strălucire, frumusețea-i alcătuită dintr-o frumusețe albă de femeie și dintr-o frumusețe neagră de arap, înfățișarea-i aleasă, ținuta-i mândră, umbletu-i încet și rânduie la

depărtare măsurată, strălucirea ligheanului cu nestemate pe care îl purta pe cap fiecare fetișcană, sclipirile aruncate de giuvaierurile învârstate din brăurile de aur ale arapilor, scânteierile care țâșneau din tichiile lor de zarafir, la care fluturau penele cele albe, toate astea închipuiau o priveliște vrăjită, fără de asemuire, care făceau norodul să nu se îndoiască o clipită că n-ar fi vorba de sosirea la sarai a vreunui strălucit fecior de crai ori de sultan.

Și alaiul, în mijlocul uimirii întregului norod, ajunse, într-un sfârșit, la sarai. Și, de îndată ce zăriră perechea cea dintâi, străjerii și portarii rămaseră atâta de uluiți încât, cuprinși de sfială și de minunare, se înșiruiră singuri, pe două rânduri, la trecerea perechilor. Și căpetenia lor, la vederea celui dintâi arap, gândind că însuși sultanul arapilor venea în ospeție la Măria Sa, îi ieși înaintea și se temeni și vru să-i sărute poala hainei; ci o văzu atunci pe fata cea minunată care venea în urma aceluia. Și, totodată, arapul dintâi, zâmbind, îi spuse, după cum îi dăduse efritul sfaturile de trebuință:

— Eu nu sunt, și noi toți nu suntem decât robii aceluia care va să vină, atunci când va sosi ceasul!

Și, după ce rosti acestea, intră pe poartă, urmat de fetișcana care purta ligheanul de aur, și de întreg șirul cel mândru de perechi. Și cei optzeci de robi trecură prin curtea dintâi și se duseră de se rânduiri frumos în cea de a doua curte, care da de-a dreptul spre divanul împărațesc.

Or, de îndată ce sultanul, care la ceasul acela judeca treburile împărăției, văzu în curte acel alai falnic care adumbrea cu măreția lui toată strălucirea câtă se afla în sarai, puse să fie golit pe dată divanul și porunci să fie primiți noii veniți. Iar ei intrară falnici, doi câte doi, și se rânduiri încet, alcătuiind un corn de lună dinaintea scaunului împărațesc. Și fetișcanele roabe, ajutate de însoțitorii lor cei negri, puseră fiecare jos pe covor ligheanul pe care îl aduseseră. Pe urmă cei optzeci, toți laolaltă, se ploconiră și sărutară pământul dintre mâinile sultanului, ca să se ridice numaidecât și, toți odată, să dezvelească dintr-o mișcare sprintenă ligheanele prevestite cu poamele cele minunate. Și, cu brațele încrucișate pe piept, rămaseră smirnă, cu chipurile pătrunse de cuviința cea mai adâncă.

Numai atunci mama lui Aladdin, care venea la urmă de tot, păși până la mijlocul cornului de lună alcătuit de cele patruzeci de perechi și, după temenelile și salamalecurile îndătinat, îi spuse sultanului, care rămăsese mut de-a binelea dinaintea acelei priveliști fără de seamăn:

— O, doamne al vremilor, fiul meu Aladdin, robul tău, mă trimite cu zestrea pe care ai cerut-o ca preț pentru Sett Badru'l-Budur, preacinstita-ți fată! Și mă însărcinează să-ți spun că ai greșit în ce privește prețul domniței, și că toate astea sunt cu mult mai prejos de harurile ei! Ci nădăjduiește că ai să-l ierți pentru puținătatea darului, și că ai să primești acest peșcheș mărunț, așteptând cele ce are să mai facă el pe viitor!

Așa vorbi mama lui Aladdin. Ci sultanul, care nu era în stare să priceapă prea bine ce-i spunea ea, sta mai departe năuc și cu ochii holbați dinaintea priveliștii ce se înfățișa privirii sale. Și se uita pe rând când la cele patruzeci de lighene, când la fetișcanele roabe care aduseseră lighenele, și când la arapii cei tineri care le însoțiseră pe aducătoarele lighenelor. Și nu știa de ce să se minuneze mai mult: de giuvaierurile acelea care erau cele mai strălucite din câte s-au văzut vreodată pe lume, ori de fetișcanele roabe care erau ca niște lune, ori de robii cei negri care erau fiecare ca un sultan! Și șezu așa un ceas de vreme, fără a putea să rostească o vorbă și nici să-și desprindă privirile de la minunile pe care le avea dinaintea lui. Și, în loc să se întoarcă înspre mama lui Aladdin ca să-i mărturisească simțămintele sale în privința celor ce-i aducea, izbuti, într-un sfârșit, să se întoarcă înspre vizirul său cel mare și îi spuse:

— Pe viața mea! ce mai sunt bogățiile pe care le avem noi, și ce mai este saraiul meu, față de o strălucire ca aceasta? Și ce mai avem să gândim noi despre omul care, în mai puțină vreme decât îți trebuie ca să le dorești, poate să dobândească asemenea minuni și să ni le trimită? Și ce mai sunt harurile fetei mele, față de un potop de frumusețe ca acesta?

Și vizirul, cu toată ciuda și pica pe care le simțea după toate câte i se întâmplaseră lui fecioru-său, nu putu a opri să nu spună:

— Așa-i, pe Allah! toate-s frumoase; ci tot nu prețuiesc cât comoara cea fără de pereche care-i domnița Badru'l-Budur!

Iar sultanul zise:

— Pe Allah! ba prețuiesc și o întrec cu mult! Drept care nu mai socot că fac un târg prost dând-o de soție unui ins atâta de bogat, atâta de darnic și atâta de falnic ca domnia sa Aladdin, fiul nostru!

Și se întoarse înspre ceilalți viziri și înspre emirii și mai-marii care îl înconjurau și îi întrebă din ochi. Și toți răspunseră ploconindu-se adânc până la pământ, de trei ori, ca să-și arate limpede deplina învoială cu vorbele sultanului lor. Atunci Măria Sa nu mai șovăi.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizeci și opta noapte

Spuse:

Atunci Măria Sa nu mai șovăi. Și, fără a se mai îngriji să afle dacă Aladdin avea toate însușirile ce se cuvin din partea cuiva menit să ajungă soțul unei fete de sultan, se întoarse înspre mama lui Aladdin și îi zise:

— O, preacinstită mamă a lui Aladdin, mă rog ție să te duci să-i spui fiului tău că, din ceasul acesta, a intrat în casa mea și în neamul meu, și nu mai aștept decât să-l văd, ca să-l sărut așa cum un tată își sărută copilul, și ca să-l împreună, după *Sfânta Carte* și după *sunnà*, cu fiica mea Badru'l-Budur!

Și mama lui Aladdin, după salamecurile de cuviință dintr-o parte și din cealaltă, grăbi să plece, ca numaidecât, sfruntând iuțeala vântului, să zboare către casa ei și să-i dea de știre lui fiu-său despre cele ce se petrecuseră. Și îl îndemnă să dea zor a merge să se înfățișeze sultanului, care era cum nu se poate mai nerăbdător să-l vadă. Și Aladdin, pe care vestea aceasta îl mulțumea întru toate dorințele sale, după o așteptare atâta de lungă, nu vroi deloc să lase a se vedea cât de beat era de bucurie. Ci, cu o înfățișare tare liniștită și cu un glas măsurat, răspunse:

— Toată fericirea această îmi vine de la Allah și de la binecuvântarea ta, o, maică, și de la osârdia ta neostoită!

Și îi sărută mâinile, și îi mulțumi îndelung, și îi ceru îngăduința să intre în odaia lui spre a se găti de plecare la sultan.

Or, de cum se văzu singur, Aladdin luă lampa cea fermecată, care îi fusese până atunci de un ajutor atâta de mare, și o frecă ușor, ca de obicei. Și pe dată se și ivi efritul care, după ce se temeni dinainte-i, îl întrebă, cu vorbele obișnuite, ce slujbă putea să-i îplinească.

Și Aladdin răspunse:

— O, efritle al lămpii, doresc să fac o scaldă! Și, după scaldă, vreau să-mi aduci o mantie fără de asemuire ca bogăție nici la sultanii cei mai mari de pe pământ, și atâta de frumoasă, încât cei care se pricep să o poată prețui la peste o mie de mii de dinari de aur, pe puțin! Și-atâta tot, deocamdată!

Atunci efritul lămpii, după ce se plecă în semn de supunere, își îndoi spinarea întru totul și îi spuse lui Aladdin:

— O, stăpâne al lămpii, suie-te pe umerii mei!

Și Aladdin se sui pe umerii efritolui, lăsându-și picioarele să spânzure peste pieptul acestuia; și efritul îl ridică în văzduhuri, făcându-l nevăzut ca

și pe el, și îl duse într-un hammam atâta de frumos, de nu i s-ar fi putut găsi fratele nici pe la sultani ori pe la chezari. Și hammamul era numai de jad și de alabastru străveziu, cu havuzuri de cornalină trandafirie și de corai alb, și cu niște înflorituri din piatră de smarald de o gingășie vrăjită. Și ochii și simțurile puteau cu adevărat, acolo, înlăuntru, să se bucure după plac, întrucât nimic nu putea acolo să supere privirea, fie în mare, fie în mic! Iar reveneala de acolo era desfătătoare, iar căldura era peste tot la fel, iar fierbințeala era măsurată și potrivită.

Și niciun băieș nu se afla acolo, ca să tulbure cu făptura ori cu glasul lui liniștea boltelor albe. Dar, de îndată ce ginnul îl lăsă pe Aladdin jos pe podina din sala de intrare, un efrit tinerel, de toată mândrețea, semănând, da mult mai ispititor, cu o fetișcană, se ivi dinainte-i și îl ajută să se dezbrace, și îi aruncă pe umeri un ștergar mare, și îl sprijini cu multă grijă și gingășie, și îl duse în sala cea mai frumoasă, care era podită toată cu nestemate de felurite culori. Și numaidecât alți tineri efriți, nu mai puțin frumoși și nu mai puțin ispititori, veniră să-l ia din mâinile tovarășului lor, și îl așezară dulce pe o laviță de marmură, și începură să-l frece și să-l spele cu mai multe feluri de ape înmiresmate; și îl frământară cu o pricepere minunată, și iar îl scăldară cu apă de trandafir, îmbălsămată cu mosc. Și îngrijirile lor măiestrite îi dădură o culoare la fel de luminoasă ca a unei foi de trandafir, și albă și rumenă, după plac. Iar el simți că se face ușor, de ar fi putut să zboare ca păsările. Și efritul cel tânăr și frumos, care îi adusese acolo, veni să-l ia iarăși și să-l ducă îndărăt pe podina din sala de intrare, unde îi aduse spre înviorare un sorbet desfătător de ambră gălbuie. Și îl găsi pe ginnul lămpii ținând în mâini niște haine de o bogăție fără de asemuire. Și, ajutat de efritul cel tinerel și cu mâini atâta de dulci, se îmbracă în odoarele acelea, și se făcu asemenea, da și mai plin de măreție, cu un fiu de sultan dintre sultanii cei mari! Și efritul lămpii îl luă iarăși pe umeri și îl duse îndărăt în odaia din casa lui, fără de nicio zguduire.

Atunci Aladdin se întoarse înspre efritul lămpii și îi spuse:

— Și acum, știi ce-ți mai rămâne de făcut?

El răspunse:

— Nu, o, stăpâne al lămpii! Da poruncește și am să mă supun, fie că prin văzduhuri zbor, fie că pe pământ dau zor!

Și Aladdin zise:

— Doresc să-mi aduci un cal de soi ales, care să nu aibă frate, ca frumusețe, nici în grajdurile sultanului și nici la cei mai puternici crai de pe

lume. Și trebuie ca tacâmul lui, numai el, să prețuiască pe puțin o mie de mii de dinari de aur. Totodată, ai să-mi mai aduci patruzeci și opt de robi tineri, frumoși la făptură, potriviți la stat și plini de farmec, îmbrăcați cu multă fală și risipă și bogăție, pentru ca douăzeci și patru dintre ei, rânduindu-i în două șiruri de câte doisprezece, să poată deschide calea înaintea calului meu, în vreme ce alți douăzeci și patru să vină în urma mea, în două șiruri de câte doisprezece, la fel. Pe deasupra, să nu uiți mai ales să găsești, spre a o sluji pe maică-mea, douăsprezece fete tinere ca niște lune, fără de seamă în soiul lor, îmbrăcate cu multă pricepere și măreție, și purtând fiecare pe brațe câte o rochie de țesături și de culori felurite, cu care să se poată îmbrăca, în toată încrederea, o fată de sultan! Într-un sfârșit, ai să dai la fiecare dintre cei patruzeci și opt de robi ai mei, ca să și-o agațe la gât, câte o pungă cu cinci mii de dinari de aur, cu care să pot să fac ce mi-o plăcea. Și iacătă tot ce doresc de la tine, pe ziua de astăzi.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute cincizeci și noua noapte

Spuse:

...Și iacătă tot ce doresc de la tine, pe ziua de astăzi.

Or, nici nu sfârși Aladdin bine de vorbit, că ginnul, după răspunsul de ascultare și de supunere, zori numaidecât să piară, ci spre a se întoarce peste o clipită cu calul, cu cei patruzeci și opt de robi tineri, cu cele douăsprezece fete, cu cele patruzeci și opt de pungi de câte cinci mii de dinari fiecare, și cu cele douăsprezece rochii de țesături și de culori osebite. Și totul era cu desăvârșire din soiul cerut, de nu încă și mai frumos. Și Aladdin luă în primire tot și îl slobozi pe ginn, spunându-i:

— Am să te chem când o să am trebuință de tine!

Și, fără a mai tărgăni, își luă ziua-bună de la maică-sa, mai sărutându-i încă o dată mâinile și dându-i-le în slujbă pe cele douăsprezece fetișcane roabe, pe care le dăscăli să nu precupețească nimic spre a o mulțumi pe stăpâna lor și spre a o învăța felul cum să se îmbrace cu hainele cele frumoase pe care i le aduseseră.

După care Aladdin grăbi să încalece pe cal și să iasă din curtea casei lui. Și, măcar că atunci se afla pentru întâia oară pe spinarea unui cal, știu să se țină călare cu o gingășie și cu o îndemânare de până și călăreții cei mai desăvârșiți l-ar fi pizmuit. Și porni la drum, după întocmirea alaiului așa

cum îl închipuise el, având înaintea pe cei douăzeci și patru de robi, rânduindu-i pe două șire de câte doisprezece, însoțit pe de lături de patru robi care țineau panglicile de la harșaua calului, și urmat de ceilalți, care încheiau rândurile.

Or, de îndată ce alaiul se înșirui pe ulițe, o gloată fără de număr, cu mult mai mare decât cea care venise fuga în calea alaiului dintâi, se strânse din toate părțile, și prin sukuri, și pe la ferestre, și pe terase. Iar cei patruzeci și opt de robi, urmând poruncile ce le fuseseră date de Aladdin, începură atunci să scoată galbenii din pungi și să-i arunce cu pumnii, ba la dreapta, ba la stânga, înspre norodul care se înghesuia pe urmele lor. Și uralele răsunau în toată cetatea, atât pentru dărnicia împărătească a aceluia care făcea acele danii, cât și pentru frumusețea călărețului și a robilor lui cei sclipitori. Întrucât Aladdin, pe calul său, chiar că era tare plăcut de văzut, cu obrazu-i făcut încă și mai mândru de puterea lămpii celei fermecate, cu înfățișarea lui crăiască și cu surguciu-i de adamante care i se legăna deasupra turbanului. Și-așa, în toiul uralelor și al minunării întregului norod, ajunse Aladdin la saraiul împărătesc, unde zvonul venirii lui o luase înainte, și unde totul fusese pregătit spre a-l întâmpina cu toate cinstirile datorate soțului domnului Badru'l-Budur.

Or, sultanul îl aștepta chiar în capul scării celei mari, care cobora spre cea de a doua curte. Și de îndată ce Aladdin, ajutat de însuși vizirul cel mare, care îi ținu scara șei, puse piciorul la pământ, sultanul coborî vreo două-trei trepte, în cinstea lui. Și Aladdin urcă scara până la el și vru să i se temenească dinainte; ci nu fu lăsat de sultan, care, minunat de fălnicia, de înfățișarea frumoasă și de bogăția hainelor lui, îl primi în brațe și îl sărută de parcă ar fi fost chiar copilul său. Și tot atunci văzduhul răsună de uralele scoase de toți emirii și vizirii și străjerii, și de sunetele goarnelor, ale trâmbițelor, ale fligoarnelor și ale dairalelor. Și sultanul, cu brațul petrecut pe după gâtul lui Aladdin, îl duse în sala de primire cea mare, și îl pofti să șadă alături de el pe lavița jețului împărătesc, și îl mai sărută o dată, și îi spuse:

— Pe Allah! o, Aladdine, fiul meu, tare îmi pare rău că ursitoarea nu mi-a hărăzit să te întâlnesc până astăzi și, în felul acesta, să nu mai fi zăbovit vreme de trei luni însurătoarea ta cu fiica mea Badru'l-Budur, roaba ta!

Și Aladdin se pricepu să-i răspundă într-un chip atâta de plăcut, încât sultanul simți cum îi sporește dragostea pentru el, și îi spuse:

— Hotărât! o, Aladdin, ce sultan ar putea să nu te dorească de soț al fetei lui?

Și se porni la taclale cu el, și îl iscodi cu multă dragoste, și se minună de deșteptăciunea răspunsurilor și de frumusețea graiului și de agerimea vorbelor lui. Și puse să se rânduiască, chiar în sala împărătească, un ospăț măreț, și mănă numai el și cu Aladdin, poruncind să fie slujiți chiar de vizirul cel mare, cu nasul alungit de ciudă până peste marginile alungirii, și de emirii și de ceilalți curteni de frunte.

Și, când masa se sfârși, sultanul, care nu vroia să-și mai trăgănească întru nimic făgăduiala, ceru să vină cadiul și martorii, și le porunci să scrie pe loc senetul de căsătorie al lui Aladdin cu fiica sa, domnița Badru'l-Budur. Și cadiul, de față cu martorii, zori să îndeplinească porunca și să scrie senetul după toate pravilele cerute de *Sfânta Carte* și de *sunnâ*. Și când isprăvi, sultanul îl sărută pe Aladdin și îi spuse:

— O, fiul meu, vrei chiar în noaptea aceasta să intri în odaia de nuntă pentru împlinire?

Și Aladdin răspunse:

— O, doamne al vremilor, hotărât că, de n-aș asculta de dragostea cea mare pe care o port soției mele, chiar în seara aceasta aș intra pentru împlinire! Ci doresc ca lucrul să se facă într-un sarai vrednic de domniță, care să fie numai al ei. Îngăduie-mi, dar, să amân deplina izbândă a fericirii mele, până ce am să pun să se zidească saraiul pe care i-l doresc. Și, pentru aceasta, mă rog ție să-mi dai spre folosință locul cel larg ce se află chiar peste drum de saraiul tău, așa ca soția mea să nu fie prea departe de părintele ei, și ea și eu să pot să fiu totdeauna în preajma ta, spre a te sluji! Iar eu, din parte-mi, mă leg să pun a se zidi saraiul acesta în cel mai scurt timp!

Și sultanul răspunse:

— Ah, fiul meu, nu ai de ce să-mi ceri îngăduință! Ia de peste drum de saraiul meu oricât loc îți trebuie. Ci zorește, mă rog ție, ca saraiul să fie gata cât mai degrabă, căci tare vreau să mă bucur, până a nu-mi da obștescul sfârșit, de urmașii neamului meu!

Iar Aladdin zâmbi a râde și zise:

— Măria Ta să-și liniștească sufletul în privința aceasta! Saraiul are să fie zidit cu o sânguință cum nici nu și-ar putea dori cineva!

Și își luă rămas-bun de la sultan, care îl sărută cu drag, și se întoarse acasă la el, tot cu alaiul care îl însoțise, în vâlvora de chiote ale norodului și a

urărilor de fericire și de noroc.

Or, de îndată ce se văzu în casa lui, Aladdin îi povesti maică-sii tot ce se petrecuse, și nu mai zăbovi să se ducă, singur-singurel, în odaie la el. Și luă lampa cea fermecată și o frecă încet, ca de obicei...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șizecea noapte

Spuse:

...Și luă lampa cea fermecată și o frecă încet, ca de obicei. Iar efritul nu zăbovi să se arate și să se supună la poruncile lui. Și Aladdin îi spuse:

— O, efrite al lămpii, mai întâi am a te lăuda pentru sârgul pe care l-ai pus ca să mă slujești. Și, pe urmă, am a-ți cere un lucru, socotesc eu, ceva mai anevoios de îndeplinit decât tot ce ai făcut pentru mine până astăzi, în temeiul puterii pe care o au asupra-ți virtuțile stăpânei tale, lampa aceasta, pe care o am în stăpânirea mea. Or, iacătă! vreau ca în cel mai scurt răstimp cu puțință să-mi zidești, chiar peste drum de saraiul sultanului, un sarai care să fie vrednic de soția mea El Sett Badru'l-Budur! Și, pentru aceasta, las în seama ta, cum ți-o plăcea ție și după priceperile tale, pe deplin dovedite, grija pentru toate amănuntele împodobirii și pentru lucrurile scumpe trebuitoare zidirii, precum pietrele de jad, de porfiră, de alabastru, de agat, de lazulită, de jasp, de marmură și de granit. Ia numai seama să-mi ridici în mijlocul saraiului o boltă mare de cleștar, întocmită pe niște stâlpi de aur greu și de argint, puși perechi, câte un stâlp de aur și unul de argint – și cu nouăzeci și nouă de ferestre împodobite cu diamante și rubine și smaralde și alte nestemate; ci să veghezi ca fereastra cea de-a nouăzeci și noua să rămână neterminată, nu ca zidire, ci ca podoabe. Întrucât am eu un gând în privința ei. Și nu uita să întocmești și o grădină frumoasă, cu niște havuzuri, și cu niște ape, și cu niște crânguri largi. Și, mai cu seamă, o, efritle, orânduiește-mi într-o hrubă, și să-mi arăți unde, o tainiță mare foarte, plină cu dinari de aur. Iar pentru tot ceea ce mai este de trebuință, cum ar fi bucătăriile, grajdurile și slugile, îți las deplină slobozenie și mă încredințez iscusinței și bunăvoinței tale!

Și adăugă:

— De îndată ce totul are să fie gata, să vii să-mi dai de știre!

Iar ginnul răspunse:

— Ascult și mă supun!

Și pieri.

Or, a doua zi, în revărsat de zori, Aladdin se mai afla în patul lui când văzu că se ivește dinainte-i efritul lămpii care, după salamalecurile de cuviință, îi spuse:

— O, stăpâne al lămpii, poruncile tale au fost îndeplinite și te poftesc să vii să cercetezi lucrarea!

Iar Aladdin se învoi cu aceasta, și efritul îl duse pe dată la locul știut și îi arătă, peste drum de saraiul sultanului, în mijlocul unei grădini falnice, și având în față două curți urieșești de marmură, un sarai cu mult mai frumos decât acela pe care îl aștepta Aladdin. Și ginnul, după ce îl lăsa să se minuneze de felul zidirii și de înfățișarea saraiului, îl pofti să cerceteze cu de-amănuntul totul. Și Aladdin găsi că lucrurile fuseseră făcute cu o măreție, cu o strălucire și cu o bogăție de neînchipuit, și găsi într-o hrubă urieșească o tainiță plină până la tavan cu saci puși unul peste altul și ghiftuiți cu dinari de aur. Și cercetă la fel și bucătăriile, și cămărilor, și capanele cu zaherea, și grajdurile – pe care le găsi întocmite întru totul pe gustul său, și în mare curățenie; și se minună de caii și de iepele care mâncau din ieslele de argint, în vreme ce grăjdarii îngrijeau de bidivii și îi țesălau. Și-i prefiră cu privirile pe toți robii și pe toate roabele și pe toți hadâmbii, înșirați în bună rânduială, după însemnătatea slujbelor lor. Și, după ce văzu tot și cercetă tot, se întoarse înspre efritul lămpii, pe care nu-l vedea decât el și care îl însoțea pretutindeni, și îl firitisi pentru râvna, pentru priceperea și pentru dibăcia pe care le dovedise la acea lucrare desăvârșită. Pe urmă adăugă:

— Nu ai uitat, o, efritle, decât să așterni de la poarta saraiului meu până la saraiul sultanului un chilim moale care să-i îngăduie soției mele să nu-și ostenească picioarele când are să străbată acest drum!

Și ginnul răspunse:

— O, stăpâne al lămpii, ai dreptate! Ci într-o clipită lucrul are să fie făcut!

Și cu adevărat, cât ai clipi din ochi, un chilim falnic de urșinic fu așternut pe întinderea care despărțea cele două saraiuri, cu niște culori care se potriveau de minune cu smălțuiala pajiștilor și a straturilor de flori.

Atunci Aladdin, până peste poate de mulțumit, îi spuse efritolui:

— Acuma totu-i desăvârșit! Du-mă îndărăt acasă!

Și efritul îl luă și îl duse în odaia lui, în vreme ce în saraiul sultanului slujitorii începeau să deschidă ușile spre a se apuca de treburile lor.

Or, de cum deschiseră ușile, robii și portarii rămaseră năuci până peste poate când văzură că peste drum de sarai, unde în ajun încă se mai vedea un meidan nesfârșit de întreceri la trânte și la jocuri și la călărie, locul era acuma astupat privirii. Și văzură mai întâi chilimul cel falnic de urșinic, care se așternea printre pajiștile cele proaspete, și care își logodea culorile cu smălțătura florilor și a pomilor. Și zăriră atunci, urmând cu privire chilimul acela de-a lungul pajiștilor din grădina minunată, saraiul cel măreț, clădit din pietre scumpe, și cu bolta lui de cleștar strălucind ca soarele. Și, neștiind ce să mai creadă, socotiră cuminte să dea fuga și să-i spună vizirului cel mare cum stă treaba; și vizirul cel mare la rându-i, după ce se uită înspre saraiul cel nou, se duse să-l prevestească pe sultan cumu-i treaba spunându-i:

— Nu mai încape nicio îndoială, o, doamne al vremilor! Soțul domniței Badru'l-Budur este un vrăjitor răzvrătit!

Ci sultanul îi răspunse:

— Tare mă mai minunezi, o, vizirule, când dai să-mi bagi în minte gândul că saraiul despre care spui ar fi o lucrare vrăjitoarească! Ci tu știi prea bine că omul care mi-a și trimis un peșcheș cu atâtea daruri minunate este foarte în stare, date fiind bogățiile pe care de bună seamă că le stăpânește, și dată fiind mulțimea nenumărată a zidarilor pe care trebuie să-i fi folosit pe potriva averii lui, să pună a se clădi un sarai întreg numai într-o noapte! Pentru ce, dar, șovăiești a crede că a dobândit acest lucru pe calea puterilor firești? Și au nu care cumva este mai degrabă zavistia ta care te orbește și te face să judeci urât faptele, și te împinge să-l vorbești de rău pe ginerele meu Aladdin?

Și vizirul, pricepând din vorbele acestea că sultanul îl are drag pe Aladdin, nu mai cutează să stăruiască, de frică să nu-și facă belea singur, și amuți cu băgare de seamă. Și-atâta cu el!

Estimp, Aladdin...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șazeci și una noapte

Spuse:

...Estimp, Aladdin, de îndată ce efritul lămpii îl aduse îndărăt în casa lui cea veche, îi spuse uneia dintre cele douăsprezece fetișcane roabe să se ducă s-o scoale pe maică-sa, și le porunci tuturor s-o îmbrace cu una dintre

rochiile cele frumoase pe care le aduseseră, și s-o împodobească pe cât puteau mai bine. Și, când maică-sa fu îmbrăcată așa cum dorea el, îi spuse că venise ceasul să se ducă la palatul sultanului, ca s-o ia pe mireasă și s-o poftască la saraiul pe care i-l clădise. Și mama lui Aladdin, după ce primi toate povețele de trebuință în privința aceasta, plecă de la casa ei, însoțită de cele douăsprezece roabe ale sale, și fu urmată numaidecât de Aladdin călare în mijlocul alaiului lui. Ci, când ajunseră mai pe-aproape de sarai, se despărțiră, spre a se duce Aladdin la saraiul lui cel nou, iar maică-sa la sultan.

Or, de îndată ce străjile sultanului o zăriră pe mama lui Aladdin, în mijlocul celor douăsprezece fete care alcătuiau alaiul ei, alergară să-l vestească pe sultan, care zori să-i vină în întâmpinare. Și o primi cu toate semnele de cinstire și de prețuire datorate cinului ei cel nou, și porunci căpeteniei hadâmbilor s-o ducă în harem la Sett Badru'l-Budur. Și de îndată ce El Sett Badru'l-Budur o văzu și află că era mama soțului său Aladdin, se și ridică în cinstea ei și se duse s-o sărute. Pe urmă o pofti să șadă lângă ea, și o îmbie cu fel de fel de dulceturi și de bunătăți, în vreme ce femeile o îmbrăcau pe domniță și o împodobeau cu giuvaierurile cele scumpe care îi fuseseră dăruite de Aladdin, soțul ei. Și nu mult după aceea veni și sultanul, care putu, pentru întâia oară, dată fiind proaspăta încuscrire, să vadă obrazul dezvelit al mamei lui Aladdin. Și băgă de seamă, după gingășia trăsăturilor ei, că trebuie să fi fost tare plăcută în tinerețele sale, și că acuma, îmbrăcată cum era într-o rochie frumoasă și dichisită cu pricepere, avea o înfățișare mai arătoasă decât multe domnițe și soții de viziri și de emiri. Și îi aduse multe laude în privința aceasta: lucru care bucură și tulbură adânc inima bieteii neveste a răposatului croitor Mustafa, cea atâta amar de vreme necăjită, și îi umplu ochii de lacrimi.

După care tustrei se așezară la taifas, plini de bunăvoință, cunoscându-se, în felul acesta, mai pe larg, până ce sosi și sultana, mama domniței Badru'l-Budur. Or, sultana cea bătrână era departe de a vedea cu ochi buni măritișul fiică-sii cu fiul unor oameni oarecari, și ținea partea vizirului cel mare, care, în taină, era tot mai cătrănit de întorsătura cea bună pe care o luau lucrurile în paguba lui. Însă sultana nu cuteza, în pofida dorinței ce-o avea, să strâmbe din nas dinaintea mamei lui Aladdin; și, după salamalecurile de cuviință dintr-o parte și din cealaltă, șezu alături de ceilalți, ci fără să ia aminte la ce vorbeau ei.

Or, când veni vremea bun-rămasurilor de plecare la saraiul cel nou, domnița Badru'l-Budur se ridică și sărută cu mult drag pe tătâne-său și pe maică-sa, amestecându-și sărutările cu multe lacrimi, de ochii lumii. Pe urmă, sprijinită de mama lui Aladdin, care mergea de-a stânga ei, și având înaintea zece hadâmbi îmbrăcați în hainele lor de sărbătoare, și urmată de o sută de fete roabe îmbrăcate cu o strălucire de libelule, luă drumul înspre saraiul cel nou între două rânduri de câte patru sute de robi albi și negri puși perechi-perechi, înșirați de la un sarai până la celălalt, și fiecare ținând câte un sfeșnic de aur în care ardea o lumânare mare de ambră și de camforă albă. Și, domol-domol, domnița porni înconjurată de alaiul acela, călcând pe preșul de catifea, în vreme ce, la trecerea ei, un zvon minunat de lăute răsuna și pe cărările din grădină și sus pe terasele saraiului lui Aladdin. Și, în depărtare, se auzeau uralele scoase de întreg norodul care venise fuga în preajma celor două saraiuri, îmbinând larma de veselie cu slava aceea toată. Iar domnița, într-un sfârșit, ajunse la intrarea saraiului cel nou, unde o aștepta Aladdin.

Și Aladdin veni zâmbind în întâmpinarea ei; iar ea, dacă îl văzu așa de frumos și de strălucitor, rămase vrăjită. Și intră cu el în sala de ospete, sub bolta cea mare cu ferestre de nestemate. Și se așezară tustrei dinaintea tablalelor de aur orânduite cu grijă de efritul lămpii; iar Aladdin ședea la mijloc, cu soția lui de-a dreapta și cu maică-sa de-a stânga. Și începură să mănânce, în sunetele unor cântece pe care le cânta un taraf nevăzut de efriți și de efrite. Și Badru'l-Budur, vrăjită de toate câte vedea și auzea, își zicea în sine: „În viața mea nu mi-am închipuit lucruri atâta de frumoase!” Și chiar că se și opri din mâncat, ca să asculte mai bine cântecele efriților. Iar Aladdin și maică-sa nu mai conteneau s-o îmbie și să-i toarne de băut băuturi, de care altminteri domnița putea să se și lipsească, atâta era de îmbătătită de uimire. Și ziua aceea fu pentru ei o zi minunată, care nu și-a avut seamăn nici pe vremile lui Iskander ori ale lui Soleiman.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șazeci și doua noapte

Spuse:

Și ziua aceea fu pentru ei o zi minunată, care nu și-a avut seamăn nici pe vremile lui Iskander ori ale lui Soleiman.

Și, când se lăsă noaptea, masa fu strânsă, și pe dată o ceață de dănțuitoare intră în sala cea boltită. Și ceata era alcătuită din patru sute de fetișcane, fiice de marezi și de efriți, îmbrăcate ca florile și ușoare ca păsările. Și, la sunetele unui taraf din văzduhuri, începură să dănțuiască fel de fel de hore și de danțuri, cum nu se pot vedea decât pe târâmurile raiului. Și numai atunci Aladdin se ridică și, luând-o pe soția sa de mână, porni cu ea, în pas legănat, înspre odaia de nuntă. Și fetișcanele roabe, cu mama lui Aladdin în frunte, îi urmară în bună rânduială. Și Badru'l-Budur fu dezbrăcată; și nu i se mai puse pe trup decât taman atâta cât îi era de trebuință pentru noapte. Și domnița, în felul acesta, se făcu întocmai ca o zarnacadea când iese din bobocul ei. Și, după ce li se urară desfăt și bucurie, fură lăsați singuri în odaia de nuntă. Și Aladdin, până peste poate de fericit, putu, într-un sfârșit, să se vadă la un loc cu Badru'l-Budur, fata sultanului. Și noaptea lor, întocmai ca și ziua aceea, nu și-a avut seamăn nici pe vremile lui Iskander ori ale lui Soleiman.

Or, a doua zi, după o noaptea întreagă de desfătări, Aladdin se ridică din brațele domniței Badru'l-Budur, soția sa, ca să se îmbrace pe dată într-o mantie încă și mai făloasă decât cea din ajun, și se pregăti să meargă la sultan. Și puse să i se aducă un cal minunat din grajdurile întocmite de efritul lămpii, și încălecă pe el și se îndreptă înspre saraiului tatălui soției sale, înconjurat de un alai falnic. Și sultanul îl primi cu semnele de bucurie cele mai alese, și îl sărută și, cu multă nerăbdare, îi ceru știri despre el și despre Badru'l-Budur. Și Aladdin îi dădu în privința aceasta răspunsurile de cuviință, și îi spuse:

— Vin fără de zăbavă, o, doamne al vremilor, ca să te poftesc să-mi luminezi cu chipul tău casa astăzi, și să împarți cu noi masa cea dintâi de după nuntă! Și mă rog ție să-i aduci cu Măria Ta, spre a vedea saraiul fiicei tale, pe vizirul cel mare și pe emiri!

Și sultanul, ca să-i dovedească și mai bine prețuirea și dragostea sa, nu ridică nicio împotrivire, ci primi poftirea, se sculă pe clipă pe dată și, urmat de vizirul cel mare și de emiri, plecă împreună cu Aladdin.

Or, pe măsură ce sultanul se apropia de saraiul fiicei sale, uimirea îi sporea tot mai tare, iar strigătele lui de minunare se făceau tot mai aprinse, tot mai mari și tot mai dese. Și toate astea pe când se afla încă în afara saraiului. De când intră înlăuntru, ce mai minunări! Nu vedea peste tot decât frumuseți, belșug, bogăție, podoabe, chindiseli și fală! Dar lucrul care îl uimi de-a binelea fu sala cu bolta de cleștar, în care nu se mai sătura să privească

liniile subțiri ale zidirii și podoabele. Și ținu să numere ferestrele cele înflorite cu nestemate, și văzu că într-adevăr erau în număr de nouăzeci și nouă, niciuna mai mult, niciuna mai puțin. Și se minună grozav. Ci băgă de seamă numaidecât că fereastra cea de a nouăzeci și noua rămăsese neterminată și că nu avea niciun fel de podoabă; și, tare nedumerit, se întoarse înspre Aladdin și spuse:

— O, fiul meu, Aladdine, iacătă de bună seamă saraiul cel mai minunat din câte s-au aflat vreodată pe fața pământului! Și sunt uimit de tot ce văd! Ci poți să-mi spui pricina care te-a împiedicat să sfârșești lucrarea la fereastra cea, care sluțește așa, cu nedesăvârșirea ei, frumusețea celorlalte surori ale sale?

Iar Aladdin zâmbi a râde și răspunse:

— O, doamne al vremilor, mă rog ție să nu care cumva să crezi că din pricina uitării ori a zgârceniei ori din vreo băgare de seamă aș fi lăsat fereastra aceea în starea neterminată în care o vezi; întrucât am avut eu un anume gând când am vrut-o așa. Iar gândul meu a fost să las Măriei Tale grija de-a pune să se desăvârșească lucrarea aceasta, spre a pecetlui astfel, în piatra acestui sarai, numele tău slăvit și pomenirea Domniei Tale. Pentru aceea, te rog fierbinte să sfințești cu învoirea ta zidirea acestei case, care, oricât de mulțumitoare ar fi, tot rămâne nevrednică față de harurile fiicei tale, soția mea!

Iar sultanul, măgulit cum nu se mai poate de gingășia gândului lui Aladdin, îi mulțumi și dori ca pe dată să și înceapă lucrul. Și, pentru aceasta, le porunci străjerilor lui să cheme la sarai, fără de zăbavă, pe giuvaiergiii cei mai dibaci și cei mai bogați în nestemate, ca să sfârșească încrustarea ferestrei. Și, în așteptarea venirii lor, se duse s-o vadă pe fiică-sa și îi ceru știri despre cea dintâi noapte a ei de nuntă. Și numai din zâmbetul pe care i-l aruncă domnița și din înfățișarea ei mulțumită, sultanul pricepu că era fără de rost să mai stăruiască. Și îl sărută pe Aladdin, firitisindu-l îndelung, și se duse cu el în sala în care era pregătită masa cu toată strălucirea cuvenită. Și mănă de toate, și găsi că bucatele erau cele mai minunate pe care le gustase el vreodată, și că slujitorii erau cu mult mai presus decât slujitorii de la saraiul său, și că argintăria și tacâmurile erau întru totul uluitoare.

Estimp, sosiră giuvaiergiii și argintarii...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șazeci și treia noapte

Spuse:

...Estimp, sosiră giuvaiergiii și argintarii, pe care se duseseră străjerii să-i strângă de prin toată cetatea de scaun a împărăției; și i se dădu de știre sultanului, care numaidecât se duse sub bolta cea cu nouăzeci și nouă de ferestre. Și le arătă meșterilor giuvaiergii fereastra neterminată, spunându-le:

— Trebuie ca, în cel mai scurt răstimp, să isprăviți lucrarea pe care o cere fereastra aceasta, adică s-o încrustați cu mărgăritare și cu nestemate de toate culorile!

Și aurarii și giuvaiergiii răspunseră că ascultă și că se supun, și începură să cerceteze cu multă luare-aminte lucrarea și încrustările de la celelalte ferestre, privindu-se între ei cu niște ochi tare holbați de uimire. Și, după ce se sfatuiră între ei, se întoarseră la sultan și, ploconindu-se, îi spuseră:

— O, doamne al vremilor, noi, cu toate grămezile noastre de nestemate, nu avem în prăvălii cu ce să împodobim nici măcar a suta parte din fereastră!

Iar sultanul zise:

— Am să vă dau eu tot ce trebuiește!

Și porunci să fie aduse poamele de pietre scumpe pe care i le trimisese Aladdin în dar, și le spuse:

— Să vă slujiți de atâtea câte-s de trebuință, și să-mi dați îndărăt ceea ce o să mai rămână!

Iar giuvaiergiii măsurară și socotiră, de mai multe ori, și răspunseră:

— O, doamne al vremilor, tot ceea ce ne dai tu și tot ceea ce avem noi nu ajunge să împodobim decât a douăzecea parte a ferestrei!

Atunci sultanul se întoarce înspre străjile lui și le spuse:

— Duceți-vă de scotociți casele vizirilor mei, și mari și mici, ale emirilor și ale tuturor bogătaşilor din împărăția mea, și cereți-le să vă dea, cu voie ori fără de voie, toate pietrele scumpe pe care le au!

Și străjile plecară zornic să îndeplinească porunca.

Or, așteptând întoarcerea lor, Aladdin, care vedea limpede că sultanul începea să fie îngrijorat în privința izbânzii lucrării lui, și care, în sufletul său, se bucura până peste poate de treaba aceasta, vru să-l înveselească numaidecât cu niște cântece. Și făcu semn unuia dintre tinerii efriti, robi ai lui, care numaidecât aduse în sală o ceată de cântărețe atâta de frumoase, încât fiecare dintre ele ar fi putut să-i spună lunii: „Ridică-te tu, ca să șed eu

în locul tău!” și dăruite cu un glas vrăjitor care ar fi putut să-i spună filomelei: „Taci tu, ca să mă asculți cum cânt!” Și chiar că fetele acelea izbutiră, cu cântecul lor, să-l facă pe sultan să mai capete oleacă de inimă.

Ci, de îndată ce străjerii sosiră, sultanul dădu numaidecât giuvaiergiilor și meșterilor nestematele strânse din jefuirea celor avuți, și le spuse:

— Ei bine, acum ce mai ziceți?

Ei răspunseră:

— Pe Allah, o, stăpâne al nostru, suntem încă tare departe de socoteală! Și ne-ar mai trebui giuvaieruri de opt ori pe-atâta câte avem acum! Ba, ca să ducem treaba cu bine la cap, ne trebuie pe puțin un răstimp de trei luni, dacă stăm să lucrăm zi și noapte!

La vorbele acestea, sultanul rămase peste măsură de dezamăgit și de năucit, și își simți nasul cum i se alungește până la picioare, de rușinea pe care o simțea de a se vedea în niște împrejurări atâta de amarnice pentru mândria lui. Atunci Aladdin, nevrând să lungească mai mult încercarea la care îl supunea, și socotindu-se mulțumit, se întoarse înspre meșteri și înspre giuvaierii și le spuse:

— Luați-vă îndărăt ceea ce este al vostru și plecați.

Și le spuse străjerilor:

— Duceți nestematele îndărăt stăpânilor lor!

Și îi spuse sultanului:

— O, doamne al vremilor, nu se cade să-ți iau ceea ți-am dat dintâia oară! Te rog, dar, să binevoiești a primi să-ți dau îndărăt aceste poame de nestemate, și să fac în locu-ți ceea ce a mai rămas de făcut spre a duce bine la capăt împodobirea ferestrei! Și te rog numai să mă aștepți în iatacul soției mele Badru'l-Budur, întrucât nu pot nici să lucrez, nici să dau vreo poruncă în vreme ce știu că mă privește cineva!

Și sultanul se duse la fiică-sa Badru'l-Budur, ca să nu-l stânjenească pe Aladdin.

Atunci Aladdin scoase din fundul unui sipet de sidef lampa cea fermecată, pe care avusese grijă să nu o uite când se mutase din casa lui bătrânească la saraiul împărătesc, și o frecă așa cum își luase obiceiul să facă. Și efritul se ivi pe dată și se temeni dinaintea lui Aladdin, așteptându-i poruncile. Și Aladdin îi spuse:

— O, efritle al lămpii, te-am chemat să vii ca să faci și cea de a nouăzeci și noua fereastră întru totul aidoma cu surorile ei!

Și nici nu sfârși el bine de rostit cererea, că efritul pieri. Și Aladdin auzi parcă un potop de lovituri de ciocane și de hârșcăituri de pile la fereastra cu pricina, și, în mai puțină vreme de cât ar trebui să-l umpli, spre a-l bea, un pahar cu apă rece, văzu cum se ivește și se desăvârșește împodobeala cea fermecată de nestemate a ferestrei. Și nu putu în niciun fel s-o deosebească de celelalte.

Și se duse să-l caute pe sultan și îl rugă să-l însoțească în sala boltită.

Când sultanul ajunse dinaintea ferestrei, pe care o văzuse atât de nedesăvârșită cu câteva clipite mai înainte, gândi că s-o fi înșelat și că s-o fi uitând la alta, nemaicunoscând-o. Ci, după ce privi roată de mai multe ori turnul boltei, dacă văzu că lucrarea fusese făcută într-un timp atâta de scurt, în vreme ce toți giuvaiergiii și meșterii strânși laolaltă îi ceruseră trei luni întregi ca s-o isprăvească, rămase până peste poate de minunat, și îl sărută pe Aladdin între amândoi ochii și îi spuse:

— Ah, Aladdine, fiul meu, cu cât te cunosc, cu atât îmi pari mai minunat!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șizeci și patra noapte

Spuse:

...îl sărută pe Aladdin între amândoi ochii și îi spuse:

— Ah, Aladdine, fiul meu, cu cât te cunosc, cu atât îmi pari mai minunat!

Și trimise să fie chemat vizirul cel mare, și îi arătă cu degetul minunăția care îl fermeca, și îi spuse cu un glas zefliu:

— Ei, vizire, de asta ce mai socoți?

Și vizirul, care nu-și uitase vechea lui pică, fu și mai încredințat, văzând lucrarea aceea, că Aladdin era un vrăjitor, un eretic și un filosof alchimist. Da se feri cu mare grijă să lase a-i scăpa vreun gând față cu sultanul, pe care îl știa tare legat de ginerele lui cel proaspăt și, fără a intra în câră cu el, îl lăsă în minunarea sa și se mulțumi să-i răspundă:

— Allah este cel mai mare!

Or, din ziua aceea, sultanul începu să vină neabătut, după ce încheia treburile la divan, să petreacă în fiecare seară câteva ceasuri în tovărășia ginerelei său Aladdin și a fiicei sale Badru'l-Budur, spre a privi îndelung minunățiile saraiului în care, de fiecare dată, găsea tot alte lucruri noi, mai strălucite decât cele de dinainte, și care îl uimeau și îl fermecau.

Iar Aladdin, departe de a se înfumura ori a se lăsa moleșit de viața lui cea nouă, avu grijă să se îndeletnicească, în răstimpul ceasurilor pe care nu le petrecea lângă soția sa Badru'l-Budur, cu facerile de bine în preajma lui și să cerceteze care-s oamenii săraci, spre a le ușura nevoile. Căci nu-și uitase starea sa de odinioară și lipsurile în care trăise, cu maică-sa, pe vremea anilor copilăriei lui. Și, pe deasupra, de fiecare dată când ieșea în cetate, călare, punea să fie însoțit de câțiva robi care, după poruncile sale, nu pregetau, pe toate drumurile străbătute, să arunce pumni întregi de dinari de aur gloatei care da fuga din toate părțile. Și în fiecare zi, după masa de prânz și după cea de seară, punea să se împartă săracilor rămășițele de la masa lui, care ajungeau să hrănească mai bine de cinci mii de inși. Încât purtarea lui darnică și bunătatea lui și neîngâmfarea lui îi dobândiră dragostea întregului norod și traseră asupra-i binecuvântările tuturor locuitorilor. Și nu era nimenea care să nu i se juruie cu numele și cu viața lui.

Dar ceea ce îi aduse de-a binelea toate inimile și puse vârf faimei sale fu o biruință mare pe care o dobândi asupra unor neamuri răzvrătite împotriva sultanului, și când dovedi o vitejie uluitoare și niște haruri războinice care lăsau departe în urmă toate isprăvile vitejilor cei mai vestiți. Iar Badru'l-Budur nu făcea decât să-l îndrăgească și mai tare, și să se firitisească tot mai mult de ursita ei cea norocoasă care îi dăruise de soț tocmai pe bărbatul căruia chiar că i se potrivea. Și Aladdin trăi în felul acesta un șir de ani de fericire desăvârșită, între soția și maica sa, înconjurat de dragostea și de credința celor mari și a celor mici, și mai iubit și mai prețuit decât însuși sultanul care, de altminteri, îl ținea mai departe la mare cinste și avea față de el o dragoste nemărginită! Și-așa cu Aladdin!

Estimp, vrăjitorul de la Maghreb, acela care s-a aflat la obârșia tuturor acestor întâmplări și care, fără voia lui, fusese pricina dintâi a huzurului lui Aladdin, iacătă!

După ce îl părăsise pe Aladdin în tainița de sub pământ, ca să-l lase să moară acolo de sete și de foame, se întorsese în țara lui, în afundul Maghrebului cel îndepărtat. Și își trecu toată vremea mohorându-se de întorsătura cea proastă a călătoriei lui, și căindu-se de necazurile și de truda pe care și le zădărase fără de niciun folos spre a dobândi lampa cea fermecată. Și cugeta la nenorocul care îi smulsese dintre buze îmbucătura cu care se canonise atâta până s-o întocmească. Și o zi nu se scurgea fără ca

amintirea cea plină de amărăciune a acelor lucruri să nu-i vină în minte și să-l facă a-l blestema pe Aladdin și ceasul când îl întâlnise.

Și, la urmă, într-o zi, pe când era mai plin ca de obicei de ciuda aceea statornică, fu cuprins de dorința să afle de șart cum murise Aladdin. Și, pentru aceasta, cum era tare dibaci în geomanție, își luă tava cu nisipul de ghicit, pe care o scoase dintr-un fund de sipet, șezu jos pe o rogojină pătrată, în mijlocul unui cerc tras cu tibișir roșu, netezi nisipul, orându-i punctele bărbătești și punctele femeiești, mumânele și copiii, mormăi descântecele geomanticești, și zise: „Ia să vedem, o, nisipule, ia să vedem! Ce mai este cu lampa cea fermecată? Și cum a murit puiul de lele, pușlamaua care se chema Aladdin?” Și, rostind vorbele acestea, scutură nisipul, după datina vrăjitoarească. Și iacătă că liniile se întocmiră și că horoscopul se închipui. Și maghrebinului, până peste poate de nedumerit, i se dezvălui, fără a se mai îndoi o clipită, după o cercetare cu de-amănuntul a chipurilor din horoscop, că Aladdin nu era mort deloc, ba viu de-a binelea, că era stăpân pe lampa cea fermecată, și că se afla în fală, bogății și cinstiri, însurat cu domnița Badru'l-Budur, fata sultanului de la Chitai, pe care o îndrăgea și care și ea îl îndrăgea, și că, într-un sfârșit, nimenea nu-i mai spunea, în toată împărăția Chinei și până la hotarele lumii, decât pe numele de emirul Aladdin!

După ce magul află astfel, cu lucrările geomanției și ale păgâniei lui, asemenea treburi de care era departe a se aștepta, începu să spumege de mânie și să stupească în sus și pe jos, zicând: „Scuip pe chipul tău, o, pui de lele și de fleanduri! Mă ud pe capul tău, o, Aladdin, codoșule, o, câine, plod de câine, o, cobe afurisită, o, chip de smoală și de păcură!”

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șazeci și cincea noapte

Spuse:

...”Scuip pe chipul tău, o, pui de lele și de fleanduri! Mă ud pe capul tău, o, Aladdin, codoșule, o, câine, plod de câine, o, cobe afurisită, o, chip de smoală și de păcură!”

Și se porni, vreme de un ceas, să tot scuipe și în sus și pe jos, să-l calce sub picioare pe un Aladdin închipuit, și să-l spurce cu înjurături amarnice și cu ocări de toate soiurile, până ce se mai potoli oleacă. Da atunci se hotărî, fie ce-o fi, să se răzbune pe Aladdin și să-l facă a-și ispăși huzururile de care se

bucura în dauna lui, ca urmare a stăpânirii acelei lămpi fermecate pentru care irosise el, magicianul, atâtea strădanii și atâtea cazne zadarnice. Și, fără a mai șovăi o clipită, porni la drum spre țara Chitaiului. Și cum furia și dorul de răzbunare îi puneau aripi, călători fără de popas, cugetând îndelung la mijloacele cele mai bune de folosit ca să-i dea de hac lui Aladdin; și nu peste mult sosi în cetatea de scaun a împărăției Chinei. Și trase la un han, unde luă cu chirie o odaie. Și, a doua zi de la sosire, începu să bată piețele și locurile cele mai umblate; și peste tot nu auzea vorbindu-se decât despre emirul Aladdin, despre frumusețea emirului Aladdin, despre filotimia emirului Aladdin și despre strălucirea emirului Aladdin. Și își zise: „Pe foc și pe lumină! în curând numele acesta nu are să mai fie rostit decât la județul de moarte!” Și așa ajunse dinaintea saraiului lui Aladdin, și se minună când văzu ce falnic arăta: „Ah! Ah! aci sălășluiește acum plodul croitorului Mustafa, cel care nu avea de mâncare nicio coajă de pâine la sfârșitul unei zile! Ah! Ah! Aladdine, ai să vezi tu în curând dacă ursita mea nu are s-o biruiască pe a ta și dacă nu am s-o silesc pe maică-ta să toarcă lână, cum torcea odinioară, ca să nu moară de foame, și dacă n-am să sap cu chiar mâinile mele groapa la care să vină să te plângă!”

Pe urmă se apropie de poarta cea mare a saraiului și după ce înnădi vorbă cu portarul, izbuti să afle de la el că Aladdin plecase la vânătoare pe mai multe zile. Și cugetă: „Iacătă că a și început căderea lui Aladdin! Am să pot lucra slobod aici, câtă vreme are să lipsească el! Ci trebuie să știu, înainte de orice, dacă Aladdin a luat lampa cu el la vânătoare, ori dacă a lăsat-o în sarai!” Și zori să se întoarcă în odaia lui de la han, unde luă tabla geomanticească și o cercetă. Și horoscopul îi dezvălui că Aladdin lăsase lampa acasă.

Atunci maghrebinul, beat de bucurie, se duse la sucul tinichigiilor și intra în dugheana unui neguțator de felinare și de lămpi de aramă, și zise:

— O, stăpâne al meu, îmi trebuie vreo douăsprezece lămpi de aramă, nou-nouțe și bine lustruite!

Și neguțatorul răspunse:

— Am ce îți trebuie!

Și îi înșiră dinainte douăsprezece lămpi tare strălucitoare, și îi ceru un preț pe care magicianul i-l plăti fără de tocmeală. Și le luă și le puse într-un coș pe care îl cumpărase de la împletitorul de coșuri. Și plecă din suk.

Și porni atunci să bată ulițele, cu coșul cu lămpi pe braț, și strigând:

— Lămpi noi! Lămpi noi! Schimb lămpi noi pe lămpi vechi! Cine vrea să schimbe, să vină să ia lampa nouă!

Și se îndreptă așa înspre saraiul lui Aladdin.

Or, de îndată ce țâncii care hăimănăleau pe ulițe auziră strigarea aceea ciudată și văzură turbanul cel lat al maghrebinului, se opriră din joacă și alergară de-a valma înspre el. Și porniră să țopăie laolaltă:

— Huo! nebunul! huo! nebunul!

Ci el, fără a lua seama câtuși de puțin la poznele țâncilor, își vedea mai departe de strigările lui, care întreceau huiduielile lor:

— Lămpi noi! Lămpi noi! Schimb lămpi noi pe lămpi vechi! Cine vrea să schimbe, să vină să ia lampa nouă!

Și ajunse astfel, urmat de leandra ghilăitoare de copii, în piața care se întindea dinaintea porții saraiului, și începu s-o străbată de la un capăt la altul, ca iar să se întoarcă și s-o ia de la cap, strigându-și strigarea tot mai tare, neostoit. Și izbuti atâta de bine, încât domnița Badru'l-Budur, care se afla la ceasul acela în sala cea cu nouăzeci și nouă de ferestre, auzi ghilaiul cel neobișnuit și deschise una dintre ferestre și privi înspre piață. Și văzu gloata cea zbânțuită și țipătoare a pușlamalelor, și auzi strigarea ciudată a maghrebinului. Și începu să râdă. Iar slujnicele ei auziră și ele strigarea, și la fel începură să râdă, laolaltă cu domnița. Și una dintre ele îi spuse:

— O, stăpână a mea, tocmai am băgat de seamă astăzi, pe o sofra, când dereticam odaia stăpânului nostru Aladdin, o lampă veche de aramă! Îngăduie-mi să mă duc s-o iau și să i-o arăt maghrebinului acesta bătrân, spre a vedea dacă e chiar atâta de smintit pe cât ne dă de bănuiră strigarea lui, și dacă ar primi să ne-o schimbe cu o lampă nouă!

Or, lampa cea veche despre care vorbea roaba noastră era tocmai lampa fermecată a lui Aladdin. Și, dintr-o osândă scrisă de ursitoare, Aladdin, înainte de a pleca, uitase s-o închidă în sipetul de sidef unde o ținea de obicei ascunsă, și o lăsase pe sofra! Da cine poate oare să lupte împotriva hotărârilor sorții?

Or, domnița Badru'l-Budur habar nu avea nici de lampa aceea, nici de puterile ei fermecate. Încât nu văzu nicio piedică în calea schimbului despre care îi vorbea roaba, și răspunse:

— Păi de bună seamă! Ia lampa aceea și dă-i-o căpeteniei hadâmbilor, ca să se ducă s-o schimbe pe o lampă nouă și ca să putem râde pe seama smintitului!

Atunci roaba cea tânără se duse în odaia lui Aladdin, luă lampa fermecată de pe sofa și i-o dădu căpetenie hadâmbilor. Și aga coborî numaidecât în fața casei, îl chemă pe maghrebin, îi arată lampa pe care o aducea și îi zise:

— Stăpâna mea dorește să schimbe lampa aceasta pe una dintre lămpile cele mai noi pe care le ai în coș!

Când văzu lampa, maghrebinul o cunoscuse de la cea dintâi aruncătură de ochi și începu să tremure de tulburare. Și hadâmbul îl întrebă:

— Ce ai? Poate că lampa asta ți s-o fi părând prea veche spre a o schimba?

Ci farmazonul, care își și domolise zbuciumul, întinse mâna cu iuțeala unui vultur care se repede pe o turturea, înșfăcă lampa pe care i-o întindea hadâmbul și o și făcu pierită în sân. Pe urmă îi înfățișă hadâmbului coșul spunând:

— Ia-o pe care ți-o plăcea cel mai mult!

Iar hadâmbul alege o lampă bine lustruită și sclipind de nouă, și zori să i-o ducă stăpâne-sii Badru'l-Budur icnind de haz și râzându-și de sminteala maghrebinului.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șizeci și șasea noapte

Spuse:

Iar hadâmbul alege o lampă bine lustruită și sclipind de nouă, și zori să i-o ducă stăpâne-sii Badru'l-Budur icnind de haz și râzându-și de sminteala maghrebinului. Și-așa cu aga al hadâmbilor și cu schimbul lămpii fermecate, în vremea lipsei lui Aladdin de acasă!

În ce îl privește pe maghrebin, apoi acesta numaidecât o și luă la picior, aruncându-și coșul în capul haimanalelor, care îl huiduiau neconținut, cu tot ce se afla în el, spre a-i împiedica să se mai țină pe urmele lui. Și, descotorosindu-se astfel de ei, ieși dintre zidurile saraiurilor și ale grădinilor și se afundă pe ulițele cetății, făcând o sumedenie de ocolișuri, ca să-i piardă urma acei care ar fi vrut să se ia după el mai departe. Și, când ajunse într-o mahala pustie de tot, scoase lampa din sân și o frecă. Iar efritul lămpii răspunse la chemare, ivindu-se numaidecât dinainte-i și rostind:

Iacătă-l aci dinainte

Pe robul tău cel cu luare-aminte!

Spune: ce vrei? Eu rămân al lămpii slujitor,

*Fie că-n văzduhuri zbor,
Fie că-mi fac rând
Aici pe pământ.*

Întrucât efritul se supunea fără de nicio osebire oricui era stăpânul lămpii, măcar de-ar fi umblat el, așa cum umbla magicianul, și pe calea ticăloșiei și-a pierzării.

Atunci maghrebinul îi spuse:

— O, efrite al lămpii, îți poruncesc să iei saraiul pe care l-ai durat pentru Aladdin și să-l muți, cu toate făpturile și cu toate lucrurile ce se află în el, în țara mea, pe care o știi, în afundul Maghrebului, între grădini. Și, tot așa, să mă duci și pe mine odată cu saraiul!

Și maredul, rob al lămpii, răspunse:

— Ascult și mă supun! Închide un ochi și-apoi deschide un ochi, și ai să te și afli în țara ta, în saraiul lui Aladdin!

Și chiar că, într-o clipită, lucrul se și făcu. Și maghrebinul se văzu mutat, cu saraiul lui Aladdin, în inima țării sale, în Maghrebul din Africa. Și iacă-așa cu el!

Dar, în ceea ce îl privește pe sultan, părintele domniței Badru'l Budur, apoi acesta, a doua zi, la sculare, ieși din saraiul său ca să se ducă, așa cum își făcuse obiceiul, pe la fiică-sa cea dragă. Și nu văzu, pe locul în care se înălța saraiul cel minunat, decât un maidan mare, brăzdat de șanțurile goale ale temeliilor. Și, peste măsură de nedumerit, nu știu de nu cumva și-a pierdut mințile; și începu să se frece la ochi, ca să-și dea mai bine seama de ceea ce vedea. Și se dumiri că, în strălucirea răsăritului de soare și în limpezimea dimineții, nu avea nicio putință să se înșele și că saraiul nu mai era acolo! Ci vru să se încredințeze și mai bine de faptul acesta, care îl scotea din minți, și se întoarse în saraiul său la catul de sus și deschise fereastra ce da înspre fiică-sa. Și nu văzu nici sarai și nici urmă de sarai, nici grădini și nici urmă de grădini, nimic, decât un maidan întins pe care călăreții, de n-ar fi fost șanțurile, ar fi putut să se întreacă în bună voia lor.

Atunci părintele cel nefericit, sfâșiat de spaimă, începu să-și bată mâinile una de alta și să-și smulgă barba plângând, măcar că nu putea să-și dea bine seama de tâlcul și de întinderea nenorocirii lui. Și pe când sta prăbușit așa pe divan, vizirul lui cel mare intră ca să-i dea de știre, după obiceiul său, că a fost deschis divanul judecăților. Și îl văzu pe sultan în ce stare era, și nu știu ce să creadă. Și sultanul îi zise:

— Vino încoace!

Iar vizirul se duse, și sultanul îi zise:

— Ce s-a făcut cu saraiul fetei mele?

El zise:

— Allah să-l ocrotească pe sultan! Că nu pricep ce vrea să spună!

El zise:

— S-ar părea, o, vizirule, că tu habar nu ai de întâmplarea cea jalnică!

El răspunse:

— Deloc, o, stăpâne al meu, pe Allah! nu știu nimic, chiar nimic-nimic!

El spuse:

— Înseamnă că nu te-ai uitat înspre saraiul lui Aladdin.

El spuse:

— M-am plimbat aseară prin grădinile din jurul saraiului, da nu am băgat de seamă nimic ciudat anume! afară doar că poarta cea mare era închisă, din pricina lipsei de acasă a emirului Aladdin!

El spuse:

— Dacă-i așa, o, vizirule, apoi ia te uită pe fereastra asta și spune-mi dacă nu bagi de seamă nimic ciudat anume, la saraiul acela, la care ai văzut ieri poarta cea mare închisă!

Și vizirul își scoase capul pe fereastră și se uită, ci numai ca să ridice mâinile spre cer strigând:

— Izgonit fie Cel-Rău! Saraiul a pierit!

Pe urmă se întoarse înspre sultan și îi spuse:

— Și-acuma, o, doamne al meu, mai șovăiești a crede că saraiul acela, de care atâta te minunai ce linii frumoase avea și ce împodobit era, ar fi fost altceva decât o lucrare de cea mai desăvârșită vrăjitorie?

Iar sultanul lăsă capu-n jos și cugetă vreme de un ceas. După care ridică fruntea, iar chipul său era coperit de mânie. Și strigă:

— Unde-i nelegiuitul și zburdaticul, și farmazonul, și capul, și plodul acela dintr-o haită de cățele, care se cheamă Aladdin?

Și vizirul, cu inima umflată de biruință, răspunse:

— Este plecat, este la vânătoare! Da a trimis veste că are să se întoarcă astăzi, înainte de rugăciunea de la amiază! Și dacă vrei, mă îndatorez să mă duc chiar eu și să-l cercetez ce s-a făcut cu saraiul și cu tot ce se afla în el!

Și sultanul răcni iarăși, spunând:

— Nu, pe Allah! Se cade să fie luat ca hoții și ca amăgitorii! Să meargă străjile și să mi-l aducă ferecat în fiare!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șazeci și șaptea noapte

Spuse:

...Să meargă străjile și să mi-l aducă ferecat în fiare!

Numaidecât vizirul cel mare ieși să spună căpeteniei străjilor porunca sultanului, povățuindu-l în ce chip să se poarte, ca nu care cumva Aladdin să izbutească să le scape! Și căpetenia străjilor, însoțit de o sută de călăreți, ieși din cetate pe drumul pe care urma să se întoarcă Aladdin, și îl întâlni la o depărtare de cinci parasanje de la porți. Și îl împresură numaidecât cu călărașii lui și îi zise:

— Emire Aladdin, o, stăpâne al nostru, mă rog ție de iertăciune! ci sultanul, iar noi toți suntem robii lui, ne-a dat poruncă să te poprim și să te ducem dinaintea lui ferecat în fiare, ca pe tâlhari! Și nu putem să nu ne supunem poruncii domnești! Ci, încă o dată, iartă-ne că ne purtăm cu tine așa, după ce pe toți ne-ai îndopat cu dărnicia ta!

La vorbele acestea ale căpeteniei străjilor, lui Aladdin i se înnodă limba de uluială și de tulburare. Ci, până la urmă, izbuti să vorbească și spuse:

— O, preacinstiților, da știți baremi pentru care pricină v-a dat sultanul asemenea poruncă, pe când eu nu mă cunosc vinovat cu nicio vină față de el ori față de împărăție?

Și capul străjilor răspunse:

— Pe Allah! habar nu avem!

Atunci Aladdin descălecă de pe cal și spuse:

— Faceți cu mine ce v-a poruncit sultanul! Întrucât poruncile sultanului sunt asupra capului și a ochiului nostru!

Și străjile îl zeberiră pe Aladdin, da cu mare căință, îi priponiră mâinile, îi petrecură pe după gât un lanț tare gros și tare greu, pe care i-l legară tot așa și peste brâu, și îl târâră înspre cetate, la capătul lanțului acela, silindu-l să meargă pe jos în urma lor, pe când ei își urmară drumul călări.

Și când străjile ajunseră la mahalaua cea mai de la margine a cetății, trecătorii care îl văzură pe Aladdin târât așa nu mai avură nicio îndoială că sultanul, din vreo pricină de care ei habar nu aveau, nu s-ar pregăti să poruncească a i se tăia capul. Și întrucât Aladdin, cu filotimia și cu bunătatea lui, dobândise dragostea tuturor supușilor împărăției, toți cei ce-l văzură se repeziră după el, înarmându-se care cu săbii, care cu măciuci, care

cu pietroaie și cu reteveie. Și numărul lor sporea pe măsură ce alaiul se apropia de sarai, încât atunci când ajunse pe locul maidanului se adunaseră mii și mii. Și toți strigau și se răzvrăteau, vânturându-și armele și amenințându-i pe străjerii care numai cu mare caznă izbutiră să-i dovedească și să intre la sarai fără a fi ciomăgiți. Și, în vreme ce ei țipau și urlau mai departe pe maidan, cerând să li se dea îndărăt, viu și nevătămat, stăpânul lor Aladdin, străjerii îl aduseră pe Aladdin, tot împovărat de lanțuri, în sala în care, cufundat în mânie și în mohorală, îl aștepta sultanul.

Or, de îndată ce Aladdin îi fu înfățișat, sultanul, cuprins de o turbare până peste fire, nu-și făcu nici măcar vreme să-l întrebe ce se întâmplase cu saraiul în care se afla Badru'l-Budur, fiica sa, ci îi strigă gâdelui:

— Retează numaidecât capul hainului acesta blestemat!

Și nu vroi nici să-l mai asculte, nici să-l mai vadă o clipă baremi. Și gâdea îl duse pe Aladdin pe terasa care da înspre maidanul unde era strânsă gloata cea vuitoare, îl puse pe Aladdin să îngenuncheze pe pielea cea roșie a osândiților, după ce îl legase la ochi, îi scoase lanțul pe care îl avea la gât și la brâu, și îi spuse:

— Fă-ți mărturisirea de credință de dinaintea morții!

Și se găti să-i dea lovitura de moarte, învârtindu-se de trei ori împrejurul lui și făcându-și sabia să sclipească de trei ori prin văzduh. Ci taman în clipita aceea, mulțimea, văzând că gâdele urma să-l omoare pe Aladdin, se repezi, scoțând răcnete amarnice, să sară peste zidurile saraiului și să spargă porțile. Iar sultanul, văzând zulumul și temându-se de vreun bucluc năprasnic, fu cuprins de spaimă mare. Și se întoarse înspre călău și îi spuse:

— Până una alta, nu mai tăia capul ticălosului!

Și îi spuse căpeteniei străjilor:

— Strigă norodului că îi dăruiesc iertarea sângelui acestui blestemat!

Și porunca, strigată pe dată de sus de pe terasă, potoli zulumul și mânia gloatelor, și îi făcu să se oprească din năvala lor pe cei care se buluceau la porți și pe cei care săreau peste zidurile saraiului.

Atunci Aladdin, pe care cineva, fără a se sfii, avusese grijă să-l dezlege la ochi și să-i desfacă legăturile care îi priponeau mâinile la spate, se sculă de pe pielea osândelor pe care șezuse îngenuncheat și își ridică frunte înspre sultan și, cu ochii plini de lacrimi, îl întrebă:

— O, doamne al vremilor, mă rog înălțimii Tale să spună numai ce nelegiuire am săvârșit de-am stârnit mânia ta și năpăstuirea!

Și sultanul, tare șofrănit la chip și cu glasul plin de mânie clocotită, îi spuse:

— Nelegiuirea ta, ticălosule? Te prefaci, așadar, că n-ai ști-o? Da n-ai să te mai prefaci, când am să te pun s-o vezi cu chiar ochii tăi!

Și îi strigă:

— Vino după mine!

Și o luă înaintea lui și îl duse la capătul celălalt al saraiului înspre cel de al doilea meidan, unde strălucise până atunci saraiul

domniței Badru'l-Budur, înconjurat de grădini, și îi zise:

— Ia uită-te pe fereastra asta și spune-mi, că trebuie să știi prea bine, ce s-a întâmplat cu saraiul în care se afla fata mea?

Și Aladdin scoase capul pe fereastră și se uită. Da nu văzu nici sarai, nici grădină, și nici urmă de sarai ori de grădină, ci numai meidanul cel nesfârșit și gol, așa cum era în ziua în care dase el poruncă efrifului lămpii să zidească acolo casa cea minunată. Și fu cuprins de o uluire și de o durere și de o tulburare așa de mari, încât mai-mai să se prăbușească fără de simțire. Și nu putu să rostească nicio vorbă. Iar sultanul țipă la el:

— Ei, hain alimănit, unde este saraiul și unde este fata mea, rodul inimii mele, singurul meu copil?

Și Aladdin scoase un oftat adânc și izbucni în plâns; pe urmă zise:

— O, doamne al vremilor, nu știu!

Iar sultanul îi zise:

— Ascultă la mine! N-am să-ți cer a pune la loc saraiul tău cel blestemat, da îți poruncesc să-mi dai îndărăt fata. Și dacă nu faci lucrul acesta numaidecât, ori dacă nu vrei să-mi spui ce este cu ea, pe capul meu! am să-ți zbor căpățâna!

Și Aladdin, până peste poate de ugilit, lăsă ochii în jos și cugetă vreme de un ceas. Pe urmă ridică fruntea și spuse:

— O, doamne al vremilor, nimenea nu scapă de ce îi este ursit! Și dacă ursita mea este să mi se taie capul pentru o nelegiuire pe care nu am săvârșit-o, nicio putere nu are să poată să mă izbăvească! Îți cer numai, până a nu muri, un răgaz de patruzeci de zile spre a face cercetările de trebuință în privința soției mele preaiubite, care a pierit odată cu saraiul, pe când mă aflam la vânătoare și fără ca eu să-mi pot da cu gândul în ce chip s-a abătut asupra noastră năpasta aceasta, mă juruiesc ție pe adevărul dreptei noastre credințe și pe harurile stăpânului nostru Mahomed (cu el fie rugăciunea și pacea!)

Și sultanul răspunse:

— Fie, binevoiesc a-ți îngădui cele ce îmi ceri. Da să știi că, la trecerea răstimpului, nimica nu are să poată a te izbăvi din mâinile mele, dacă nu mi-o aduci îndărăt pe fata mea! Întrucât, în orice loc de pe pământ ai putea să te ascunzi, am să te ajung și am să te pedepsesc!

Și Aladdin, cu vorbele acestea, plecă de dinaintea sultanului și, cu capul tare plecat, străbătu saraiul, printre dregătorii care se mohorau de mila lui când îl vedeau, așa de tare se schimbaseră dintr-odată, de tulburare și de jale. Și ajunse în mijlocul mulțimii de oameni și începu să întrebe, cu ochii rătăciți: „Unde este saraiul meu? Unde este soția mea?” Și toți cei care îl vedeau și îl auzeau își ziceau: „Bietul de el! și-a pierdut mințile! Năpăstuirea din partea sultanului și vederea morții l-a smintit!” Și Aladdin, văzându-se că pentru toată lumea nu mai era decât un lucru care stârnea mila, plecă grabnic fără să aibă cineva inimă să se ia după el. Și ieși din cetate și, fără a ști ce face, începu să rătăcească prin câmpuri...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șazeci și opta noapte

Spuse:

Și ieși din cetate și, fără a ști ce face, începu să rătăcească prin câmpuri.

Și-așa ajunse pe malul unei ape mari, curgătoare, cuprins de deznădeje și zicându-și: „Unde să-ți cauți saraiul, Aladdin, și unde s-o cauți pe soția ta Badru'l-Budur, o, săracul de tine? Prin ce țară străină ai s-o mai găsești, dacă o mai trăi? Și știi tu măcar în ce chip a pierit ea de-aici?” Și, cu sufletul mohorât de gânduri și nemaivăzând decât neguri și jale dinaintea ochilor, vru să se arunce în apă și să-și înece în ea viața și durerea.

Ci, în clipa aceea, își aduse aminte că este musulman, drept-credincios, cu suflet curat. Și rosti mărturisirea de credință întru unul Allah și întru mântuirea adusă de trimisul său. Și, întărit de mărturisirea sa de credință și de lăsarea lui întru voia celui Preaînalt, în loc de a se arunca în apă, se pregăti să-și facă spălările cele îndătinate pentru rugăciunea de seară. Și se lăsă pe vine, acolo, pe malul apei, și luă apă în căușul mâinilor, și începu să-și frece degetele și palmele. Or, făcând mișcările acestea, frecă și inelul pe care i-l dase maghrebinul, când cu intrarea în hrubă. Și, în clipita aceea, se și ivi efritul inelului, care se temeni dinainte-i, rostind:

Iată-l aci, dinainte,

Pe robul tău cel cu luare-aminte.

Spune: ce vrei? Eu sunt

Slujitorul acestui inel

Și al celui care este împodobit cu el;

Și în văzduh, și în apă, și pe pământ!

Iar Aladdin îl cunoscuse numaidecât, după înfățișarea-i hâdă și după glasul-i înfricoșător, pe efritul care îl slobozise odinioară din tainița de sub pământ. Și, bucuros și uimit de ivirea aceea, la care nici cu gândul nu gândea, în starea jalnică în care se afla, puse capăt spălărilor și se ridică în picioare și îi spuse efritolui:

— O, efritle al inelului, o, izbăvitorule, o, minunatule! Allah să te binecuvânteze și să te aibă întru dulce mila lui! Da zorește de-mi adu îndărăt saraiul și pe soția mea Badru'l-Budur!

Ci efritul inelului îi răspunse:

— O, stăpâne al inelului, ce îmi ceri tu acum nu stă în puterea mea, întrucât pe pământ, în văzduhuri și pe apă eu nu sunt decât slujitorul

inelului! Și-s tare mâhnit că nu pot să te mulțumesc în privința de-acum, care-i de rostul slujitorului lămpii! Și nu ai decât a-l chema pe efritul acela; iar el are să te mulțumească!

Atunci Aladdin, tare uluit, îi spuse:

— Dacă-i așa, o, efrite al inelului, și de vreme ce nu poți să te bagi în lucruri care nu te privesc aducându-mi aici saraiul soției mele, îți poruncesc, întru puterile inelului pe care îl slujești, să mă duci pe mine la locul de pe pământ unde se află saraiul, și să mă lași fără de vătămare sub ferestrele domniței Badru'l-Budur, soția mea!

Or, nici nu sfârși bine Aladdin de rostit dorința aceasta, că efritul inelului și răspunse că ascultă și că se supune și, într-un răstimp de numai cât să închizi un ochi și să-l deschizi pe celălalt, îl duse în inima Maghrebului, în mijlocul unei grădini falnice, unde se înălța cu liniile frumuseții lui saraiul domniței Badru'l-Budur. Și îl puse ușor-ușurel sub ferestrele domniței, și pieri.

Atunci Aladdin, văzându-și saraiul, simți inima cum i se umflă și sufletul cum i se liniștește, și ochii cum i se răcoresc. Și nădejdea se întoarse iarăși în el, cu mare bucurie. Și întocmai cum stă îngrijorat și nu poate să doarmă acela care încredințează o căpățână de oaie vânzătorului de căpățâni rumenite la cuptor, tot așa și Aladdin, cu toate caznele și necazurile lui, nu vroi să se odihnească deloc. Își înălță numai sufletul înspre zămisliitorul său, ca să-i mulțumească pentru bunătatea lui și să mărturisească supus că drumurile Domnului sunt de nepătruns pentru mintea cea mărginită a omului. După care se ridică și se arătă de-a binelea sub ferestrele soției sale Badru'l-Budur.

Or, de când fusese răpită cu saraiul ei cu tot de către maghrebinul farmazon, domnița, în durerea-i de a fi fost despărțită de părintele său și de soțul său mult-iubit, ca urmare a atâtor năprasne câte îndurase din partea blestematului de maghrebin, ci fără a se da supusă, își făcuse obiceiul de a se scula din pat în fiecare zi, de la vărsat de zori, și să-și treacă vremea plângând, iar nopțile să vegheze năpădită de gândurile ei negre. Și nici nu dormea, nici nu mânca, nici nu bea nimic. Or, în seara aceea, dintr-o osândă a sorții, slujnica sa venise la ea ca să încerce s-o mai veselească. Și deschise ferestrele de la sala de cleștar, și se uită afară, spunând:

— O, stăpână a mea, ia vino să vezi ce frumoși sunt pomii în seara aceasta și ce boare dulce adie!

Pe urmă, deodată, scoase un țipăt ascutit, strigând:

— Ya setti, ya setti! Ia uite-l pe stăpânul meu Aladdin! E colea sub ferestrele saraiului!

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziua și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șazeci și noua noapte

Spuse:

— Ya setti, ya setti! Ia uite-l pe stăpânul meu Aladdin! E colea sub ferestrele saraiului!

La vorbele acestea ale slujnicei sale, Badru'l-Budur se repezi la fereastră și îl văzu pe Aladdin, care și el o văzu pe ea. Și la amândoi le venea să zboare de bucurie. Și Badru'l-Budur izbuti cea dintâi să deschidă gura și să-l strige pe Aladdin:

— O, dragule, vino iute, vino iute! Slujnica mea coboară să-ți deschidă ușa cea tainică! Poți să urci aici fără de teamă.

Blestematul de vrăjitor nu este acasă deocamdată!

Și, după ce slujnica îi deschise ușa cea tainică, Aladdin se sui la iatacul soției sale și o cuprinse la pieptul lui. Și se sărutară, beți de bucurie, plângând și râzând. Și, când se mai ostoiră oleacă, șezură jos unul lângă altul, iar Aladdin îi spuse soției sale:

— O, Badru'l-Budur, doresc, înainte de orice altceva, să te întreb ce s-a făcut cu lampa de aramă pe care o lăsasem în odaia mea, pe o sofra, până a fi plecat la vânătoare!

Și domnița strigă:

— Ah, dragul meu, tocmai lampa aceea este pricina nenorocirii noastre! Ci eu și numai eu sunt vinovată de tot ce s-a întâmplat!

Și îi povesti lui Aladdin tot ce se întâmplase la sarai în lipsa lui și cum, cu gândul de a râde de sminteala vânzătorului de lămpi, schimbase lampa de pe sofra pe lampă nouă, și tot ce urmase după aceea, fără a uita niciun amănunt. Ci nu ar fi de niciun folos să le mai înșiruim și noi încă o dată. Iar domnița încheie, spunând:

— Și numai după mutarea noastră aici, cu sarai cu tot, a venit afurisitul de maghrebin să-mi dezvăluiască anume cum izbutise el, cu ajutorul puterilor lui vrăjitorești și cu harul lămpii schimbate, să mă rupă de dragostea ta, ca să mă aibă a lui. Și mi-a spus că este maghrebin și că aici suntem în Maghreb, țara lui!

Atunci Aladdin, fără a-i aduce nici cea mai mică dojană, o întrebă:

— Și ce vrea să facă blestematul acela cu tine?

Ea spuse:

— În fiecare zi, o dată, nu mai mult, vine să mă vadă și încearcă pe toate căile să mă ispitească. Și, cum e plin de hainie, n-a conținut, spre a-mi birui dârzia, să-mi tot spună că sultanul a poruncit să ți se taie capul ca unui viclean și că, la urma urmei, nu erai decât fiul unor săracani, al unui prăpădit de croitor pe nume Mustafa, și că numai lui, vrăjitorului, îi datorezi averea și huzururile la care ajunsesei! Da până acuma n-a căpătat de la mine, drept orice răspuns, decât tăcerea scârbei și întoarcerea capului. Și e nevoit, de fiecare dată, să plece cu urechile pleoștite și cu nasul până-n pământ! Și mi-era frică, de fiecare dată, să nu încerce a mă lua cu sila! Ci iacătă-te aici, preamărit fie Allah!

Iar Aladdin îi spuse:

— Ia să-mi spui acuma, o, Badru'l-Budur, în ce loc din sarai se află ascunsă, dacă știi, lampa pe care a izbutit să mi-o răpească afurisitul de maghrebin!

Ea spuse:

— Nu o lasă în sarai niciodată; ci o poartă neconținut la sân. De câte ori nu l-am văzut eu cum o scotea dinaintea mea, ca să mi-o arate ca pe o cunună!

Atunci Aladdin îi spuse:

— Bine!... Da pe viața ta! nu are s-o mai arate multă vreme!

Pe urmă adăugă:

— Știu în ce fel am să-l pedepsesc pe vrăjmașul nostru cel hain! Drept aceea, nu am să-ți cer decât să mă lași o clipă singur în odaia aceasta! Și am să te chem eu, când are să fie vremea!

Și Badru'l-Budur ieși din sală și se duse să stea cu slujitoarele ei.

Atunci Aladdin frecă inelul cel fermecat pe care îl avea la deget, și spuse către efritul care se înfățișă:

— O, efrite al inelului, te pricepi la feluritele soiuri de prafuri adormitoare?

El răspunse:

— Asta-i treaba la care mă pricep cel mai bine!

El spuse:

— Dacă-i așa, îți poruncesc să-mi aduci o uncie de bang cretan, din care numai cu o tuție poate să fie adormit un elefant!

Și efritul pieri, ci spre a se întoarce într-o clipită ținând cu degetele o cutiuță pe care i-o întinse lui Aladdin spunând:

— Iacătă, o, stăpâne al inelului, niște bang cretan din soiul cel mai ales!

Și se duse. Iar Aladdin o chemă pe soția sa Badru'l-Budur și îi zise:

— O, stăpână a mea Badru'l-Budur, dacă vrei să birui pe blestematul de maghrebin, nu ai decât a urma sfatul pe care ți-l dau. Iar vremea ne cam dă ghes întrucât mi-ai spus că maghrebinul ar fi pe cale să vină înapoi, spre a încerca să te dobândească! Iacătă, dar, ce ai să fii nevoită a face!

Și o lămurii:

— Ai să faci *cutare* și *cutare* lucru, și ai să-i spui *cutare* și *cutare* lucru!

Și o povățui îndelung despre felul în care urma să se poarte față cu magicianul. Și adăugă:

— Estimp, eu am să mă ascund coala în dulap. Și am să ies când o veni vremea!

Și îi înmână bisacteaua cu bang, spunând:

— Să nu uiți ce te-am învățat să faci!

Și o lăsa, și se duse să se închidă în dulap. Atunci domnița Badru'l-Budur, cu toată sila pe care o avea de-a îndeplini un rost ca acela, nu vroi să piardă prilejul de a-și răzbuna pe vrăjitor și se pregăti a urma cele ce-o învățase soțul ei Aladdin. Și se sculă, așadar, și le puse pe însoțitoarele ei s-o pieptene și să-i dichisească părul, așa ca să-i stea cât mai bine cu obrazul ei de lună, și puse să fie îmbrăcată cu cea mai frumoasă rochie din dulapurile sale. Pe urmă se încinse peste mijloc cu un brâu de aur bătut cu diamante și își împodobi gâtul cu o salbă de mărgăritare scumpe, toate pe-o potrivă de mari, afară de mărgăritarul de la mijloc, care era mare cât o nucă; și își petrecu la încheieturile mâinilor și la glezne niște brățări de aur bătute cu nestemate, care se potriveau de minune cu culorile celorlalte podoabe. Și, parfumată și semănând cu o hurie aleasă, și mai strălucită decât cele mai strălucite crăițe și sultănițe, se privi cu înduioșare în oglindă, pe când slujnicele se holbau la frumusețea ei și se liliau de minunare. Iar ea se întinse galeș pe perne, așteptând să vină magicianul.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaptezecă noapte

Spuse:

Iar ea se întinse galeș pe perne, așteptând să vină magicianul.

Or, magicianul nu zăbovi să vină la ceasul știut. Iar domnița, împotriva obiceiurilor ei, se ridică în cinstea lui și îl pofti cu un zâmbet să șadă lângă

ea pe divan. Iar magicianul, tare tulburat de primirea aceea și amețit de strălucirea ochilor cei frumoși care îl priveau și de mândrețea vrăjitoare a acelei domnițe atâta de râvnite, ca dovadă de bună-cuviință și de prețuire nu vroi să șadă decât pe marginea divanului. Și domnița, zâmbind mereu, îi spuse:

— O, stăpâne al meu, să nu te minunezi dacă mă vezi astăzi în starea aceasta schimbată, întrucât inima mea, care-i din firea ei cu totul neprielnică tristeții, a izbutit până la urmă să biruiască mâhnirea și grija. Și-apoi am cugetat la vorbele tale în privința soțului meu Aladdin, și sunt acumă încredințată că este mort de pe urma mâniei celei cumplite a sultanului, tatăl meu. Or, ceea ce este scris trebuia să se împlinească! Și nici lacrimile, nici părerile mele de rău nu au să-i dea viață îndărăt unui mort.

Pentru aceea, m-am lepădat de tristețea și de jalea mea și m-am hotărât să nu mai fug de îmbierile și de gingășiile tale. Și iacătă pricina schimbării sufletului meu!

Pe urmă adăugă:

— Ci eu încă nu te-am poftit să guști din răcoritoarele prieteniei!

Și se ridică, în frumusețea-i amețitoare, și se duse la sofrăua cea mare pe care era așezată tablăua cu vinuri și cu sorbeturi și, pe când o chema pe una dintre însoțitoarele ei spre a ridica tablăua, aruncă o pișcătură de bang cretan în cupa de aur de pe ea. Și maghrebinul nu știa cum să-i mai mulțumească pentru bunăvoința ei. Și când însoțitoarea cea tânără veni cu tablăua de sorbeturi, el luă cupa și îi spuse domniței Badru'l-Budur:

— O, domniță, băutura aceasta, oricât de desfătătoare ar fi, nu ar putea să mă răcorească atâta cât zâmbetul ochilor tăi!

Și, rostind acestea, duse cupa la gură și o goli dintr-o sorbitură, fără a se mai opri să răsuflă. Ci asta fu spre a se rostogoli pe dată jos pe chilim, la picioarele domniței Badru'l-Budur, cu capu-naintea picioarelor!

Or, la zgomotul căderii lui, Aladdin scoase un strigăt mare de izbândă, ieși din dulap și alergă numaidecât la trupul cel nemișcat al vrăjmașului său. Și se repezi asupra lui, îi descheie mantia la piept și îi scoase de la sân lampa care era ascunsă acolo. Și se întoarse înspre Badru'l-Budur care, bucuroasă până peste poate, sări să-l ia în brațe. Iar Aladdin îi spuse:

— Mă rog ție să mă lași oleacă singur! Căci tot trebuie să se sfârșească astăzi!

Și după ce Badru'l-Budur ieși din odaie, Aladdin frecă lampa la locul pe care îl știa bine, și îl văzu numaidecât pe efritul lămpii, care se ivi rostind

vorbele lui obișnuite și așteptând porunca. Și Aladdin îi spuse:

— O, efrite al lămpii, îți poruncesc, întru harurile lămpii, stăpâna ta, să muți saraiul acesta, cu tot ce cuprinde el, în cetatea de scaun a împărăției Chinei, chiar pe locul de unde l-ai ridicat spre a-l aduce aici! Și fă așa fel încât mutarea să se petreacă fără de vătămătură, fără de necazuri și fără de zguduituri!

Iar ginnul răspunse:

— Ascult și mă supun!

Și pieri. Și tot atunci, într-un răstimp de cât să închizi un ochi și să-l deschizi pe celălalt, mutarea se și săvârși, fără ca să-și fi dat seama cineva de asta; întrucât totul nu se simți decât de-abia prin două clătinături ușoare, una la plecare și alta la oprire.

Atunci Aladdin, după ce se încredință că într-adevăr saraiul ajunsese și fusese bine așezat peste drum de saraiul sultanului, pe locul pe care se aflase mai înainte, se duse la soția sa Badru'l-Budur și o sărută îndelung și îi spuse:

— Iacătă-ne ajunși în cetatea tatălui tău! Ci, întrucât s-a și făcut noapte, ar fi mai bine să așteptăm până mâine dimineată spre a ne duce să-l vestim pe sultan de întoarcerea noastră! Iar până una alta, să nu ne mai gândim decât a ne bucura de izbânda noastră și de fericirea că ne-am găsit iarăși, o, Badru'l-Budur!

Și, întrucât Aladdin nu mai mâncase nimic încă din ajun, șezură amândoi jos și porunciră roabelor să le aducă o cină bogată, în sala cea cu nouăzeci și nouă de ferestre. Pe urmă își petrecură laolaltă noaptea aceea, în desfăt și fericire.

Or, a doua zi, sultanul ieși din saraiul lui spre a se duce, ca de obicei, s-o plângă pe fiică-sa, în locul unde nu gândea să găsească decât șanțurile temeliilor. Și, tare trist și tare îndurerat, își aruncă ochii înspre partea aceea, și rămase înmărmurit când văzu câmpul maidanului acoperit iarăși de saraiul cel falnic, și nicidecum gol, așa cum își închipuise. Și, dintru-ntâi, socoti că totul nu era decât vreo plăsmuire de pâcle ori vreo nălucire a minții lui zbuciumate, și se frecă la ochi de mai multe ori. Ci, întrucât priveliștea dăinuia mai departe, nu a mai putut să se îndoiască de adevăr și, fără a-i mai păsa de făloșenia lui de sultan, o luă la fugă rotindu-și mâinile și scoțând strigăte de bucurie și, dând buzna printre străjile și printre paznicii saraiului, sui scara cea de alabastru, fără a-și mai trage sufletul, în ciuda vârstei lui înaintate, și intră sub bolta de cleștar, în sala cu nouăzeci și

nouă de ferestre, unde Aladdin și Badru'l-Budur, zâmbind, tocmai așteptau venirea lui. Și amândoi se ridicară când îl văzură și se repeziră să-l întâmpine.

Și o sărută pe fiică-sa, vărsând lacrimi de bucurie până peste poate de înduioșat; și ea la fel.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaptezeci și una noapte

Spuse:

Și o sărută pe fiică-sa, vărsând lacrimi de bucurie până peste poate de înduioșat; și ea la fel. Și, când putu să deschidă gura și să dobândească iar grai, spuse:

— O, fata mea, mă uit cu nedumerire că fața ta, după atâtea năpaste câte ți s-au întâmplat, nu este întru nimic mai schimbată ori mai galbenă decât în ziua când te-am văzut cea din urmă dată! Ci, o, copila inimii mele, trebui să fi îndurat multe în răstimpul lipsei tale de lângă noi, că doar nu fără de necazuri mari și fără de spaime amarnice trebuie să te fi văzut mutată dintr-un loc în altul, cu sarai cu tot! Întrucât iată, eu numai când mă gândesc la asta mă și simt năpădit de un fior de spaimă! Grăbește-te, dar, o, fata mea, de-mi spune care-i pricina de nu te-ai schimbat decât atâta de puțin la față, și povestește-mi, fără a-mi ascunde nimic, tot ce s-a întâmplat, de la început până la sfârșit!

Și Badru'l-Budur răspunse:

— O, părinte al meu, află că, dacă sunt atâta de puțin schimbată la față și atâta de puțin îngălbenită, este pentru că mi-am găsit iar ceea ce pierdusem când am fost dusă de lângă tine și de lângă soțul meu Aladdin. Căci bucuria de a vă găsi iar pe amândoi îmi dă îndărăt prospețimea și culoarea de mai înainte a chipului. Ci am pătimit mult, și mult am plâns, atât că fusesem răpită de la dragostea ta și a soțului meu mult-iubit, cât și că picasem în puterea unui blestemat de magician maghrebin, care-i pricina a toate câte s-au întâmplat și care îmi tot moșmondea niște vorbe care nu-mi plăceau, și tot vroia să mă ispitească, după ce mă răpise. Da toate astea nu se datoresc decât nechibzuinței mele, care m-a împins să schimb ceea ce nu era al meu!

Și îi povesti tatălui ei, fără să se oprească, toată povestea, până în cele mai mici amănunte, fără a uita nimic. Ci nu are niciun rost să o mai spunem și noi încă o dată. Și, când isprăvi de povestit, Aladdin, care până atunci nu

deschisese gura, se întoarse înspre sultanul uluit până peste marginile uluielii, și îi arătă, în dosul unei perdele, trupul fără de simțire al magicianului, cu chipul tot înnegrit de puterea bangului, și îi spuse:

— Iacătă-l pe viclean, pricina necazului îndurat de noi și pricina năpăstuirii mele! Ci Allah l-a pedepsit!

La priveliștea aceea, sultanul, pe deplin încredințat de nevinovăția lui Aladdin, îl sărută tare drăgăstos, strângându-l la pieptul său, și îi spuse:

— O, Aladdine, fiul meu, nu mă osândi prea greu din pricina felului cum m-am purtat față de tine, și iartă-mă pentru mijloacele de care m-am slujit împotriva ta! Întrucât mi se cade oleacă de iertăciune, pentru iubirea pe care i-o port singurei mele copile Badru'l-Budur, și întrucât tu știi prea bine că inima unui părinte este plină de dragoste și că eu, din parte-mi, aș fi vrut mai degrabă să-mi pierd împărăția toată decât un fir de păr de pe capul fiicei mele mult-iubite!

Și Aladdin răspunse:

— Dreptu-i, o, părinte al domniței Badru'l-Budur! Ești vrednic de iertare, întrucât numai dragostea ce o ai pentru copila ta, pe care o credeai pierdută din vina mea, te-a făcut să te folosești de niște mijloace aspre față de mine. Și nu mi se cade mie să te osândesc nicidecum! Întrucât eu eram dator, într-adevăr, să cuget la gândurile viclene ale ticălosului de magician, și să mă pregătesc împotriva lui. Și tu nu vei putea să înțelegi cu adevărat cât de hain este, decât atunci când oi avea răgazul să-ți istorisesc toată povestea mea cu el!

Iar sultanul îl mai sărută o dată pe Aladdin și îi spuse:

— Hotărât, o, Aladdine, trebuie numaidecât să-ți găsești cât mai curând răgazul de a-mi povesti toate astea. Ci-i cu mult mai grabnic, la ceasul de-acum, să ne izbăvești de priveliștea hoitului acesta blestemat, care zace fără de suflare la picioarele noastre, și să ne bucurăm laolaltă de biruința ta!

Și Aladdin le porunci efriților săi cei tineri să ia leșul maghrebinului și să-l ardă în mijlocul ariei maidanului, pe un pat de bălegar, și cenușa să i-o arunce într-o hazna cu scârne. Lucru care fu îndeplinit întocmai, de față cu toată cetatea, care se bucură de osânda aceea și de întoarcerea emirului Aladdin la nazarul sultanului.

După care sultanul puse pristavii să crăinicească, împresurați de cântăreții din trâmbițe, din tâmpine și din dairale, că dă slobozie celor întemnițați, în semn de bucurie a tuturor; și puse să se împartă dani mari săracilor și nevoiașilor. Și, seara, puse să fie luminată cetatea toată, precum și saraiul

său și cel al lui Aladdin și al domniței Badru’l-Budur. Și așa Aladdin, datorită binecuvântării lui Allah, pe care o purta asupra lui, scăpă a doua oară din primejdia morții. Și tocmai binecuvântarea aceea avea să-l scape și a treia oară, așa cum aveți să auziți numaidecât, o, ascultătorii mei!

Într-adevăr, se împliniseră câteva luni de când Aladdin se întorsese și de când, sub ochiul înduioșat și treaz al maicii sale, ajunsă acum o preacinstită femeie din lumea de vază, cu o înfățișare tare măreață, ci neîntinată de îngâmfare și de fumuri, ducea o viață plină de desfătări, când soția sa, într-o zi, intră cu un chip cam mohorât și trist în sala cea cu bolta de cleștar, în care sta el de obicei spre a se bucura de priveliștea grădinilor, și se apropie de el și spuse:

— O, Aladdine, stăpâne al meu, Allah cel carele ne-a coperit pe amândoi cu hatârurile lui, nu a vrut să-mi dea până acum mângâierea de a avea un copil. Întrucât a și trecut destulă vreme de când ne-am luat amândoi, și nu-mi simt lăuntrurile zămislite de viață. Or, vin acum să te rog a-mi îngădui să aduc în sarai o sfântă bătrână, pe nume Fatmah, sosită de vreo câteva zile în cetatea noastră, și pe care toată lumea o cinstește pentru tămăduirile și pentru leacurile cele făcătoare de minuni pe care le știe și pentru rodnicia pe care o dă femeilor sterpe numai punându-și mâinile pe ele.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaptezeci și doua noapte

Spuse:

...Or, vin acum să te rog a-mi îngădui să aduc în sarai o sfântă bătrână, pe nume Fatmah, sosită de vreo câteva zile în cetatea noastră, și pe care toată lumea o cinstește pentru tămăduirile și pentru leacurile cele făcătoare de minuni pe care le știe și pentru rodnicia pe care o dă femeilor sterpe numai punându-și mâinile pe ele.

Și Aladdin, care nu vroia s-o supere cumva pe soția sa Badru’l-Budur, nu pregetă să se învoiască la dorința ei, și porunci la patru hadâmbi să meargă în cetate ca s-o caute pe preacuvioasă și s-o aducă la sarai.

Și hadâmbii îndepliniră porunca și nu zăboviră mult până s-o aducă pe bătrâna cea sfântă, care avea obrazul acoperit cu un iașmac tare des, și gâtul înfășurat cu un șirag de mătânii tare lung, răsucit de trei ori, care-i atârna până dedesubtul pipetului. Și ținea în mână o cârjă mare, pe care își sprijinea umbletul măcinat de ani și de canoanele schivniciei. Și domnița,

de cum o văzu, se duse grăbită în calea ei și îi sărută mâna cu evlavie, și îi ceru binecuvântarea. Și bătrâna, cu un glas tare cucernic, chemă asupra ei binecuvântările lui Allah și milele Lui, și făcu pentru ea o rugăciune lungă spre a se ruga lui Allah să dureze și să sporească în ea belșugul și fericirea și să-i împlinească până și cele mai mărunte dorinți. Și Badru'l-Budur o pofti să stea jos, la locul de cinste de pe divan, și îi spuse:

— O, sfântă a lui Allah, îți mulțumesc pentru urările tale cele bune și pentru rugăciunile tale. Și întrucât știu că Allah are să-ți îndeplinească tot ce ai să-i ceri, trag nădejde că am să dobândesc de la bunătatea lui, cu mijlocirea ta, lucrul pe care îl dorește cel mai aprins sufletul meu!

Și sfânta răspunse:

— Eu sunt cea mai smerită dintre făpturile lui Allah, ci el este atotputernic și minunat! nu te sfii, o, Badru'l-Budur, stăpână a mea, să rostești ce-ți dorește sufletul!

Și Badru'l-Budur se făcu la chip roșie de tot și, scăzându-și glasul și cu un val de mare înflăcărare, zise:

— O, sfântă a lui Allah, doresc să am de la mila lui Allah un copil! Spune-mi ce trebuie să îndeplinesc pentru aceasta, și ce faceri de bine și ce fapte bune trebuie să săvârșesc, ca să mi se binecuvinească un atare har! Sunt gata de orice – spre a dobândi binele acesta, care îmi este mai scump decât chiar viața mea! Iar eu, în schimb, ca să-ți dovedesc mulțumirea mea, am să-ți dau tot ce ți-ai putea râvni ori dori, nu numai pentru tine care știu, o, maică a noastră a tuturor, ești la adăpost de nevoile unor biete făpturi, ci pentru ușurarea celor năpăstuiți și sărmani ai lui Allah!

La vorbele acestea ale domniței Badru'l-Budur, ochii sfintei, care până atunci rămăseseră coborâți, se deschiseră sub iașmac și se luminară de o sclipire fără de asemuire, iar fața îi străluci ca de un pojar dinlăuntru, și toate trăsăturile chipului ei mărturisiră căldura unei bucurii depline. Și o privi pe domniță vreme de o clipită, fără a grăi o vorbă; pe urmă întinse mâinile înspre ea și își puse palmele pe capul ei, mișcându-și buzele într-o rugăciune parcă lăuntrică și, într-un sfârșit, rosti:

— O, fata mea, o, stăpâna mea Badru'l-Budur, sfinții lui Allah vin să-mi șoptească de care cale fără de greș se cade să te slujești spre a vedea rodnicia sălășluindu-se în lăuntrurile tale! Ci, o, fata mea, socot că această cale este tare anevoioasă, de nu chiar peste puțină de folosit, întrucât este trebuință de o putere mai presus de oameni spre a făptui un lucru care cere tărie și voinicie!

Iar domnița Badru'l-Budur, dacă auzi vorbele acelea, nu putu să-și stăpânească mai mult tulburarea, și se aruncă la genunchii sfintei, cuprinzându-i cu brațele, și spuse:

— Fă-ți milă, o, maică a noastră, arată-mi mijlocul acela, oricare ar fi! căci nimica nu este cu neputință de îndeplinit pentru soțul meu preaiubit, emirul Aladdin! Ah, spune-mi sau am să mor la picioarele tale, din pricina dorinței neîmplinite!

Atunci sfânta ridică un deget în sus și spuse:

— Fata mea, pentru ca rodnicia să pătrundă în tine, se cere să ai agățat de bolta sălii acesteia un ou de-al păsării rokh, cea care trăiește pe piscul cel mai înalt din muntele Cocaz. Și vederea oului, la care să te uiți cât de multă vreme vei putea, de-a lungul zilelor, are să schimbe alcătuirea ta lăuntrică și are să răcolească adâncul cel nemișcat al plodirii tale! Și asta-i ce aveam să-ți spun, fata mea!

Și Badru'l-Budur strigă:

— Pe viața mea, o, maică a noastră, eu nu știu ce este pasărea rokh și nu am văzut niciodată ouăle ei, da nu mă îndoiesc că Aladdin n-ar fi în stare, într-o clipită, să-mi rostuiască un ou prăsit ca acela, de s-ar afla el chiar și în cuibarul de pe piscul cel mai înalt al muntele Cocaz!

Pe urmă domnița vroi s-o mai țină la ea pe sfânta care se și ridicase să plece, ci sfânta îi spuse:

— Nu, fata mea, lasă-mă acuma să mă duc să ușurez și pe alți necăjiți, și alte dureri, încă și mai mari decât durerea ta. Ci mâine, inșallah, am să vin eu singură să te văd și să aflu de la tine vești pe care pun mare preț!

Și, cu toate stăruințele și rugămintele domniței Badru'l-Budur celei pline de îndatorință, care vroia să-i dea în dar o grămadă de salbe și de giuvaieruri de un preț nemăsurat, sfânta nu vroi să mai stea nicio clipită în sarai și plecă, așa cum venise, neprimind niciun fel de dar.

Or, la puține clipe după plecarea sfintei, Aladdin se întoarse lângă soția lui și o sărută drăgăstos cum făcea de fiecare dată când lipsea de acasă, măcar și numai pe-o clipită.

Ci i se păru limpede că domnița Badru'l-Budur avea o înfățișare tare dusă și îngândurată...

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaptezeci și treia noapte

Urmă:

...Ci i se păru limpede că domnița Badru'l-Budur avea o înfățișare tare dusă și îngândurată; și, cu multă tulburare, o întrebă care-i pricina. Atunci Sett Badru'l-Budur, dintr-o răsuflare, îi spuse:

— Hotărât că am să mor, dacă nu voi avea cât mai curând un ou de al păsării rokh, cea care trăiește pe piscul cel mai înalt al muntelui Cocaz!

Și Aladdin, la vorbele acelea, începu să râdă și zise:

— Pe Allah, o, stăpână a mea Badru'l-Budur, dacă nu este vorba decât de a avea oul acela ca să nu mai mori, răcorește-ți ochii! Ci spune-mi numai, ca să știu, ce nădăjduiești să faci cu oul de la pasărea aceea?

Și Badru'l-Budur răspunse:

— A fost aici bătrâna cea sfântă și mi-a spus că vedere acelui ou este leacul fără de greș pentru tămăduirea sterpiciunii femeilor. Și vreau să-l am, ca să-l agăț în mijlocul bolții de cleștar a sălii cu nouăzeci și nouă de ferestre!

Și Aladdin răspunse:

— Pe capul și pe ochii mei, o, stăpână a mea Badru'l-Budur! Vei avea pe dată oul de rokh!

Numaidecât o lăsă pe soția sa și se duse să se încuie în odaia lui. Și își scoase din sân lampa cea fermecată pe care o purta mereu la el, de când cu primejdia amarnică prin care trecuse din vina lui, și o frecă. Și, tot atunci, se și ivi dinaintea lui efritul lămpii, gata să-i îndeplinească poruncile. Și Aladdin îi spuse:

— O, preabunule efrīt, care mi te supui datorită puterilor lămpii, stăpâna ta, îți cer să-mi aduci pe dată, spre a-l agăța la mijlocul bolții de cleștar, un ou de-al păsării celei urieșești rokh, care trăiește pe vârful cel mai înalt din creierii muntelui Cocaz!

Or, nici nu rosti Aladdin bine vorbele acestea, că efritul se și schimonosi într-un chip înfricoșător, și ochii i se aprinseră, și-i aruncă în obraz lui Aladdin un răcnet atâta de înspăimântător, de tot saraiul se zgudui din temeliile lui, iar Aladdin fu aruncat, ca o piatră dintr-o praștie, drept în peretele sălii, și atâta de năprasnic încât lungimea lui era mai-mai să i se mestece cu lățimea. Și efritul, cu glasul plin de tunete, îi strigă:

— Adamit ticălos, ce-ai cutezat să-mi ceri? O, nerecunoscătorule, cel mai nerecunoscător dintre toți inșii de teapa ta, iacătă că acum, după toate slujbele pe care ți le-am slujit cu toată ascultarea și supunerea, ai neobrăzarea să-mi poruncești a mă duce să ți-l aduc pe fiul stăpânului meu

cel mai de sus, rokhl, ca să-l spânzuri de bolta saraiului tău! Au tu nu știi, smintitule, că și eu, și lampa, și toți slujitorii lămpii suntem robii rokhlului cel mare, tatăl acelor ouă? O, ai noroc că te afli sub ocrotirea stăpânei mele, lampa, și că porți la deget inelul acela plin de haruri mântuitoare! Că de nu, lungimea ta ți s-ar fi și mestecat cu lățimea!

Și Aladdin, năuc și lipit de perete, bâigui:

— O, efrite al lămpii, pe Allah! nu de la mine vine cererea asta, ci i-a fost șoptită soției mele Badru'l-Budur de către bătrâna cea sfântă, maica zămisliților și tămăduitoarea sterpiei!

Atunci efritul se liniște dintr-odată și luă glasul lui obișnuit față de Aladdin, și îi spuse:

— Habar n-am avut de asta! A, care va să zică așa! care va să zică de la tâlharul acela vine nelegiuirea! Ai mare noroc, Aladdine, că nu vine de la tine povestea asta! Află, dar, că pe calea aceasta a vroit să aducă pierea și a ta, și a soției tale, și a saraiului tău! Aceea pe care tu o numești bătrâna cea sfântă nu e niciun fel de sfântă și niciun fel de bătrână, ci este un ins străvestit în femeie. Și insul acela nu este altul decât însuși fratele maghrebinului, vrăjmașul tău cel nimicit. Și seamănă cu frate-său așa cum o jumătate de păstaie seamănă cu sora ei. Și-i adevărată zicala care spune: „Cățelandrul cel tânăr este mai ticălos decât fratele lui mai mare”, întrucât spița unui câine se ticăloșește din plodire în plodire! Și vrăjmașul acesta cel nou, despre care tu habar nu aveai, este mai iscusit la vrăjitorii și la viclenii decât fratele lui mai mare. Și, când a aflat, cu lucrările lui geomanticești, că fratele său a fost nimicit de tine și a fost ars din porunca sultanului, tatăl soției tale Badru'l-Budur, a hotărât să se răzbune pe voi, și a venit aici din Maghreb, străvestit într-o sfântă bătrână, ca să ajungă până la saraiul vostru. Și a izbutit să intre înlăuntru și să-i bage în cap soției tale cererea aceea aducătoare de năpaste, care-i nelegiuirea cea mai grea împotriva stăpânului meu cel mare, rokhl! Te prevestesc, dar, ce gânduri ticăloase are, ca să poți să te ferești! Uassalam!

Și efritul pieri, după ce îi spuse toate astea lui Aladdin.

Atunci Aladdin, până peste poate de mânios, alergă în sala cea cu nouăzeci și nouă de ferestre s-o caute pe soția sa Badru'l-Budur. Și, fără a-i dezvălui nimic din cele câte aflase de la efrin, îi spuse:

— O, Badru'l-Budur, ochi al meu! este de mare trebuință, înainte de a-ți aduce oul păsării rokhl, s-o aud și eu, cu urechile mele, pe sfânta care ți-a spus de leacul acela. Așa că mă rog ție să trimiți după ea cât mai degrabă și,

pe când eu am să stau pitit pe după perdea, s-o faci să-ți mai spună o dată leacul, întrucât nu ți-ai mai aduce aminte întocmai cum să-l ții!

Și Badru'l-Budur răspunse:

— Pe capul și pe ochiul meu!

Și trimise numaidecât după bătrâna cea sfântă. Or, de îndată ce bătrâna intră în sala cu bolta de cleștar și de îndată ce, tot coperită cu iașmacul cel gros de pe fața ei, se apropie de Badru'l-Budur.

În clipita aceasta a istorisirii sale, Șeherezada văzu că se luminează de ziuă și, sfioasă, tăcu.

Dar când fu cea de a șapte sute șaptezeci și patra noapte

Spuse:

...Or, de îndată ce bătrâna intră în sala cu bolta de cleștar și de îndată ce, tot coperită cu iașmacul cel gros de pe fața ei, se apropie de Badru'l-Budur, Aladdin se și rezezi pe ea, sărind din ascunzătoarea lui, cu paloșul în mână și, până ce ea să poate zice: „Care!”, dintr-o fulgerătură îi și reteză capul de pe umeri!

Când văzu toate astea, Badru'l-Budur, înmărmurită, strigă:

— O, stăpâne al meu, Aladdin, ce păcat!

Aladdin însă se mulțumi să zâmbească și, drept orice răspuns, se aplecă, înșfăcă de moțul din creștet capul tăiat și i-l arătă domniței Badru'l-Budur. Și domnița, până peste poate de uluită și de scârbită, văzu că acea căpățână era rasă ca a unui bărbat, afară de smocul din creștet, și că obrazul era amarnic de bărbos. Și Aladdin, nevroind s-o sperie mai mult, îi povesti care era adevărul cu acea haină de Fatmah, sfânta cea prefăcută și bătrâna cea marghiolită, și sfârși astfel:

— O, Badru'l-Budur, să dăm mulțumire lui Allah, carele ne-a scăpat pe totdeauna de vrăjmașii noștri!

Și amândoi se aruncară unul în brațele celuilalt, mulțumindu-i lui Allah pentru multe milele lui.

Și de-atunci au trăit o viață tare fericită, laolaltă cu maica cea bătrână a lui Aladdin, și cu sultanul, părintele domniței Badru'l-Budur. Și au avut niște copii frumoși ca luna. Și Aladdin, la moartea sultanului, a domnit peste împărăția Chinei. Și nimica nu a mai lipsit huzurului lor, până ce a venit și neabătuta Sfărmătoare a desfătărilor și Despărțitoarea celor ce se au dragi.

Iar Șeherezada, după ce povesti astfel povestea aceasta, spuse:

— Și iacătă, o, norocitul sultan, tot ce știu despre Aladdin și despre Lampa fermecată. Ci Allah este cel mai știutor!...

Iar sultanul Șahriar spuse:

— Povestea aceasta, Șeherezada, este tare frumoasă. Ci mult mă minunează buna ei cuviință.

Iar Șeherezada spuse:

— Dacă-i așa, o, Măria Ta, îngăduie roabei tale Șeherezada să-ți povestească Povestea cu Kamar și cu mult-priceputa Halima.

Și sultanul Șahriar strigă:

— De bună seamă, Șeherezada!

Iar ea zâmbi a râde și răspunse:

— Da, Măria Ta! Ci, mai înainte, spre a-ți dezvălui prețul virtuții de-a avea răbdare, și ca să te fac să ascuți fără mânie împotriva slujitoarei tale felul plin de fericire pe care i-l măneste Allah spiței neamului tău prin mijlocirea mea, am să-ți povestesc îndată ceea ce ne-au lăsat de moștenire părinții noștri cei de demult despre căile de a dobândi adevărata știință a vieții...

Iar sultanul spuse:

— O, fiică a vizirului meu, dă zor de-mi arată calea dobândirii unei agoniseli ca aceea. Ci, o, Șeherezada, care-i ursita pe care Allah, prin mijlocirea ta, o măneste neamului meu, de vreme ce eu nu am niciun urmaș?

Iar Șeherezada spuse:

— Îngăduie slujnicei tale, o, Măria Ta, să nu-ți spună încă nimic despre lucrurile tainice care s-au petrecut în cele douăzeci de nopți de tăcere, pe care bunătatea ta i le-a dăruit spre a se zvidui de o suferință, și în care slujnicei tale i s-a dezvăluit strălucirea ursitei tale!

Și, fără a mai adăuga nimic în privința aceasta, Șeherezada, fata vizirului, spuse:

POVESTEA CU TÂNĂRUL NUR ȘI VITEAZA FRÂNCĂ

FOLOASELE MĂRINIMIEI ȘI ALE PRICEPERII DE A TE PURTA ÎN VIAȚĂ

Saladin și vizirul său

Mormântul îndrăgostiților

Divorțul tinerei Hind

POVESTEA CU OGLINDA FECIOARELOR

POVESTEA CU ALADDIN ȘI CU LAMPA FERMECATĂ

Notes

[← 1]

La M. A. Salie, titlul este: *Povestea cu Nur-ad-din și Mariam-mâncăcioasa*.

[← 2]

La M. A. Salie: *Tadj-ad-din*.

[← 3]

Fructe ale unui arbore meridional, *Zizyphus jujuba*, numit și finap sau gingifar.

[← 4]

Gazelă.

[← 5]

La M. A. Salie, este vorba de fiul cel mai mare al regelui, pe care îl cheamă Bartut, poreclit Ras-ali-Kallut.

[← 6]

La M. A. Salie, este vorba de cel de al doilea fiu al regelui, pe care îl cheamă Bartus, poreclit Har-as-Sus.

[← 7]

La M. A. Salie, este vorba de cel de al treilea fiu al regelui pe care îl cheamă Fasîian, poreclit Selîhas-Sâbîian.

[← 8]

La M. A. Salie, titlul este: *Povestea cu Utba și Reiya*.

[← 9]

La M. A. Salie: „Sunt Utba idn ali-Djabban ibn ali-Munzir ibn ali-Djamuh ali-Ansari.”

[← 10]

Ansarii (ajutorii) sunt urmaşii acelor locuitori din Medina care l-au ajutat pe Mahomed când s-a strămutat de la Mecca la Medina.

[← 11]

Hajar este numele mai multor orașe din sudul Arabiei.

[← 12]

La M. A. Salie, titlul este: *Povestea cu Hind, fiica lui an-Neman*.

[← 13]

Abd-ali-Malek ben Meryan, din dinastia omeiazilor, a deținut califatul între anii 685-705.

[← 14]

La M. A. Salie, se adaugă: „Și ali-Hadjadj prociti aceste stihuri:

*Acum îți râzi de mine, cruntă Hind,
Dar câte nopți ai plâns și-ai stat veghind!*

Iar Hind îi răspunse cu aceste două distihuri:

*Când sufletul și viața din chin le-ai izbăvit,
Nu mai gândești la prețul pe care l-ai plătit.
Dobânda la avere și-adevărata fală
E un bărbat destoinic și nesmintit de boală!”*

[← 15]

În originalul arab - adnotează M. A. Salie - cuvântul tradus prin „de jos” are și sensul de „nevolnic”. Joc de cuvinte prin care Hind vrea să spună că Allah i l-a dat ca soț, în locul unui nebărbat ca ali-Hadjadj, pe strălucitul calif.

[← 16]

In arabă ALâ-eDdin — *fala sau slava credinței*.